

Politiken

24 juli 1939

En Rekord-Rejse til Scoresbysund og hjem

Kaptajn Ejnar Mikkelsen fortæller om sin Inspektion af Kolonien, som i 15 Aar paa naturlig Maade er vokset fra 85 til 205 Grønlandere

Gertrud Rask kom ind til Trangravens i Gaar Morges fra Aarets første Rejse til Scoresbysund. Der var ikke mange Passagerer med om Bord. En ganske ung Grønlanderinde kom med en lille Nyfødt i Favnen og skulde ud hos Pastor Ostermann i Greve, hun mødte for første Gang i sit Liv Civilisationen og tængstedes over den store By, hvor hun foreløbig var havnet i en lille Afkrog, og hun saa med Forfædelse paa Bildrosken, som skulde køre hende og hendes Barn ind i en ubegribelig Hvirvel af Glashuse paa Hjul gennem Gader med vældige Stenhuse. Enhver Grønlander oplever en stor Rædsel, naar han første Gang kommer til en By. Men de siger intet derom.

I en Trækasse stod to hvide Isbjørnunger til Zoologisk Have, meget smukke, lige til at lege med. De skal nok finde Venner i København.

Skibets Fører, Kaptajn Vestmar, kunde denne Gang notere en Rekord-Rejse, og Kaptajn Ejnar Mikkelsen, Grundlæggeren af Scoresbysund og nu Inspektør for Østgrønland, kaldte det en straalende Rejse.

— Vi kan jo sagtens, sagde han. Vi rejste fra København den 26. Juli, gik ind i Scoresbysund den 7. Juli, havde ikke set Spor af Is og kunde lægge til ved Resten af Vinterisen inde i Fjorden, hvor jeg blev sat i Land med Slæde. Et Par Dage efter gik Vinterisen, og Gertrud Rask kunde gaa helt ind til Kolonien. Vi blev meget hurtigt færdige. Det er en Rekord, som bliver vanskelig at slaa, men vi havde ogsaa Heldet med os hele Tiden.

— Hvordan stod det til i Scoresbysund?

— Alle var glade og tilfredse, Befolkningen trives udmærket. Der er netop i Sommer gaaet femten Aar siden, vi grundlagde denne nye Koloni paa Østkysten, og Beboernes Antal er vokset paa naturlig Maade fra 85 til 205 Mennesker, skønt enkelte Epidemier har hærget slemt. Det er et sikkert Bevis for, at Vilkaarene er gunstige. En Dreng paa fjorten Aar fik Præmie for at have fanget 24 almindelige Sæler og en stor Sæl i Vinter. Naar en Dreng kan præstere det, er Fangsten god.

Nu er de begyndt at fange Haj til Hundefoder ved Scoresbysund. Skindet bliver foreløbig ikke udnyttet, men vi kan skaane Moskusokserne, der er kun dræbt ganske faa af dem i de senere Aar, og

det er meget vigtigt!

— Kun Idyl i det barske Sund?

— Modgang findes jo alle Vegne. I Vinter brændte Kolonibestyrerens Bolig, og vi havde Træ til et nyt Hus med om Bord. Vi holdt Rejsegilde, før vi sejlede. Mærkeligt nok præcis samme Dato som Rejsegildet for femten Aar siden! To Tømrere blev der oppe for at gøre Huset færdigt. Men de kommer hjem i Sommer. Vidi

Politiken

24. VIII. 39

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den

9. APR. 1933

Stauning proklamerer Christian X's Land!

Hovedmændene fra Sagen om Østgrønland mødtes i Aften i Studenterforeningen og talte ud om den danske Sejr og Grønlands Fremtid.

Den store Forsamling talte de fleste af de Navne, der er fortrolige med Grønland.

FESTLIGT, stemningsfuldt, rigt paa alvorlige Ord og spøgefulde Side-spring fejrede Studenterforeningen i Aftes Grønland og de Mænd, der har baaret Arbejdet for Danmarks endelige Sejr. Alt, hvad der kunde ske, var allerede sket, og dog oplevede man et Stykke Historie. Der blev rørt ved de indre Ting, talt om det, man ellers tier stille med.

Smuk og værdig var den Hyldest, som blev ydet Mændene. De kom frem efterhaanden, een for een, og alle rejste sig, baade naar de traadte op paa Talerstolen og naar de gik ned igen, og de blev hilst med langvarige Klapsalver, til Tider endeløse, jublende Hilsener.

.... Klap-klap Klap-klap.

Paa Stolesæderne sad den navnløse Ungdom, men allerforrest en hel Skare Mænd, som har haft Betydning for Grønland, baade videnskabeligt og praktisk.

En lille Navneliste giver et Billede af Gæsternes Betydning:

Hvem der var.

Rigsdagen repræsenteredes ved Folketingsmand *Pürschel*, som er Grønlandsudvalgets Formand, og Folketingsmand *Vanggaard*, dets tidligere Formand. Dansk Videnskabs: Professorerne *Ad. Jensen*, *Sindballe*, *Knud Berlin*, *Axel Møller*, *Dr. Lis Jacobsen*, *Dr. Bobé*, *Dr. Poul Nørhøj*. Grønlandsforskningen: Maleren *Harald Moltke*, Kaptajn *Bistrup*, *Dr. Knud Rasmussen*, *Dr. Lauga Koch*, Kaptajn *Ejnar Mikkelsen*, Direktør *Jenow*, Kommandørkapt. *Godfred Hansen*. Fra

Striden i særlig Grad angik, og der maa være Plads for Fortsættelse af denne Udvikling.

Dermed udelukkes ikke en gæstfri Holdning overfor et Broderfolk, som kan paavise at have betydningsfulde Nærings-Interesser, men hidtil har denne Bevisførelse været meget svag. Danmark har aabnet Dele af Østgrønland for Varetagelse af paastaaede Interesser, og heri sker ingen Indskrænkning, men det bliver nu, uden at det kan omtvistes, dansk Lovgivning og dansk Administration, som bliver afgørende Myndighed i hele Grønland.

Kongen har givet sin Tilladelse til, at Landet op- kaldes efter ham.

Vort store Undersøgelles- og Kortlægningsarbejde skal selvfølgelig føres videre i hele Nationens Interesse og ikke mindst for at faa Klarhed over de Muligheder, der i fornødent Fald staar aabne for Grønlænderne, men ogsaa den paabegyndte Udvikling af Befolkningens Erhvervs-Interesse, sociale Forstaaelse og Kultur skal fortsættes og fuldføres.

Det maa være en Æressag for Danmark, at Arbejdet paa alle Omraader fortsættes, og det vil til sene Tider tjene til Danmarks Anseelse, at Maalet for Arbejdet var Sikringen og Varetagelsen af det lille grønlandske Folks Interesser.

Jeg siger Tak for den Enstemmighed, hvormed man samlede sig om Grønlandssagen, lad os haabe, at det danske og det grønlandske Folk med samme Enighed vil leve og virke sammen i kommende Tider. Landet, som Norge okkuperede, men nu maa give Afkald paa, har vi besluttet at give et dansk Navn. Det skal hedde *Christian X's Land*, Kongen har givet sin Til-

ge Kammeratskab mellem Mænd.

Naar vi nu taler om Sejren, da skal vi lære af Sejren! Om ti Aar er der Mulighed for, at den tynde Traad mellem Danmark og Island vil briste, og vi har ikke magtet at binde Fæserne til os med saa stærke Baand som Grønland. *Man kunde have Lyst til at lægge Byrden paa de Unge, som sidder her i Aften, husk, I skal styre Danmark om ti-tyve Aar!*

Sidste Taler var *Dr. Knud Rasmussen*. Han skildrede Grønlændernes inderlige Hengivenhed for Danmark. Den norske Professor *Bregger* har under Grønlandsproceduren hævdet med Vægt, at *Jus* er ikke blot Bogstaver, men et Folks Historie, et Folks Sindelag. Netop! Derfor virker Grønlændernes egne Protester saa stærkt blandt Sagens Dokumenter!

Vidi

FESTLIGT, stemningsfuldt, rigt paa alvorlige Ord og spejfulde Side-spring fejrede Studenterforeningen i Aftes Grønland og de Mænd, der har baaret Arbejdet for Danmarks endelige Sejr. Alt, hvad der kunde ske, var allerede sket, og dog oplevede man et Stykke Historie. Der blev rørt ved de indre Ting, talt om det, man ellers tier stille med.

Smuk og værdig var den Hyldest, som blev ydet Mændene. De kom frem efterhaanden, een for een, og alle rejste sig, baade naar de traadte op paa Talerstolen og naar de gik ned igen, og de blev hilst med langvarige Klapsalver, til Tider endeløse, jublende Hilsener.

.... Klap-klap Klap-klap.

Paa Stolessæderne sad den navnlese Ungdom, men allerforrest en hel Skare Mænd, som har haft Betydning for Grønland, baade videnskabeligt og praktisk.

En lille Navnliste giver et Billede af Gæsternes Betydning:

Hvem der var.

Rigsdagen repræsenteredes ved Folketingsmand *Pürschel*, som er Grønlandsudvalgets Formand, og Folketingsmand *Vanggaard*, dets tidligere Formand. Dansk Videnskab: Professorerne *Ad. Jensen*, *Sindballe*, *Knud Berlin*, *Axel Møller*, *Dr. Lis Jacobsen*, *Dr. Bobé*, *Dr. Poul Nørhønd*. Grønlandsforskningen: Maleren *Harald Moltke*, Kaptajn *Bistrup*, *Dr. Knud Rasmussen*, *Dr. Lauge Koch*, Kaptajn *Ejnar Mikkelsen*, Direktør *Jenow*, Kommandørkapt. *Godfred Hansen*. Fra Grønlandssagen: Højesteretssagfører *Steglich-Petersen*, Fuldmægtig *Gustav Rasmussen*, Sekretær *Brun*, Translatrice *Frk. Panum*.

Statsministerens Tale.

Hvad vil der nu ske?

Den ledende Senior, Professor *Holst*, bød velkommen og sagde i faa Ord, at nu havde Retten talt, og nu havde Tavsheden brydes. Han gav straks Ordet til Statsminister *Stauning*. Han sagde i sin Tale:

— Det har vakt smertelige Følelser, at Angrebet kom fra en Nation, med hvilken det danske Folk har levet i broderlig Forening. Men Smerten er fjernet ved den klare Dom.

Den fredløse Erik den Røde blev pludselig den Fortids-Helt, hvis Liv i Grønland for omtrent tusinde Aar siden skulde være afgørende for Grønlands statretlige Stilling. Erik den Rødes Efterkommere er forlængst uddøde. De sidste Efterretninger om Nordbo-Kolonien ligger mere end 500 Aar tilbage i Tiden, og i over 300 Aar har Grønlands Anliggender været varetaget fra København med den indfødte Grønlænders Interesser for Øje.

Landets Undersøgelse er foretaget af danske Ekspeditioner, og Landets Befolkning er ført frem i Udvikling igennem de vidtrækkende Foranstaltninger af social og kulturel Art, som igennem Tiderne er iværksat fra den danske Stat. Den grønlandske Befolkning er i vid Udstrækning ført frem til Selvstyre igennem dansk Lovgivning, og den grønlandske Befolkning nærer et fuldkommen enstemmigt Ønske om at høre til det danske Rige og om at kunne fortsætte den fremadskridende Udvikling, der har fundet Sted i 2—300 Aar.

Dommen, som nu faldt, var, set fra dansk Synspunkt, den eneste mulige, hvis international Retsfølelse skal kunne bevares.

Den grønlandske Befolkning er vokset, og de beskedne Erhvervsmuligheder i Landet nødvendiggør, at store Arealer forbeholdes Befolkningen og Fremtiden. Det har forlængst været fornødent at brede Befolkningen ogsaa til Østgrønland, den Del af Landet, som

Striden i særlig Grad angik, og der maa være Plads for Fortsættelse af denne Udvikling.

Dermed udelukkes ikke en gæstfri Holdning overfor et Broderfolk, som kan paaavise at have betydningsfulde Nærings-Interesser, men hidtil har denne Bevisførelse været meget svag. Danmark har aabnet Dele af Østgrønland for Varetagelse af paastaede Interesser, og heri sker ingen Indskrænkning, men det bliver nu, uden at det kan omtvistes, dansk Lovgivning og dansk Administration, som bliver afgørende Myndighed i hele Grønland.

Kongen har givet sin Tilladelse til, at Landet opkaldes efter ham.

Vort store Undersøgelles- og Kortlægningsarbejde skal selvfølgelig føres videre i hele Nationens Interesse og ikke mindst for at faa Klarhed over de Muligheder, der i fornødent Fald staar aabne for Grønlænderne, men ogsaa den paabegyndte Udvikling af Befolkningens Erhvervs-Interesse, sociale Forstaaelse og Kultur skal fortsættes og fuldføres.

Det maa være en Æressag for Danmark, at Arbejdet paa alle Omraader fortsættes, og det vil til sene Tider tjene til Danmarks Anseelse, at Maalet for Arbejdet var Sikringen og Varetagelsen af det lille grønlandske Folks Interesser.

Jeg siger Tak for den Enstemmighed, hvormed man samlede sig om Grønlandssagen, lad os haabe, at det danske og det grønlandske Folk med samme Enighed vil leve og virke sammen i kommende Tider. Landet, som Norge okkuperede, men nu maa give Afkald paa, har vi besluttet at give et dansk Navn. Det skal hedde *Christian X's Land*, Kongen har givet sin Tilladelse!

Scoresby Sund et vigtigt Punkt!

Højesteretssagfører *Steglich-Petersen* talte om Dommen i Haag. Der staar i den, at Østgrønland er dansk ligesom de øvrige Dele af Grønland, og Højesteretssagføreren nævnede kort de forskellige retslige Handlinger og Traktater, som sikrede Grønland for Danmark.

Særlig Vægt maa lægges paa Oprettelsen af Kolonien Angmagssalik i 1894 og Scoresby Sund i 1925. Disse Kolonier nævnes da ogsaa i Dommen! Jeg føler Grund til at takke den Mand, som i Praxis oprettede Scoresby Sund, Kaptajn *Ejnar Mikkelsen*. Denne Handling blev et af Hovedpunkterne for vor Sejr i Haag!

Norges Loyalitet.

Stilfærdig og dæmpet traadte Fuldmægtig *Gustav Rasmussen* frem i en Regn af Klapsalver. Han talte om Opriindelsen til den danske Suverænitæt, Kongernes statsretlige Arveret til hele Landet, grundfæstet gennem Aarhundreder fra Middelalderen indtil dette Øjeblik, da Statsministeren proklamerede *Christian X's Land*.

Norge har vist sin ubetingede Loyalitet overfor Dommen ved øjeblikkelig at tilbagekalde alle de gamle Foranstaltninger. Dette vil styrke Norges Position overalt paa Jorden.

Men Grønlænderne selv.

Direktør *Daugaard-Jensen* skildrede med megen Finhed Grønlændernes Troskab mod Danmark, deres Kærlighed til Grønland. Paa deres Sprog hedder Vestkysten Grønlands Forside og Østkysten Grønlands Bagside. Men Landet er helt og tilhører dem fra Øst til Vest fra Syd til Nord, de kan aldrig forstaa andet! De ved med Sikkerhed, at Danmark aldrig har haft anden Tanke end at hjælpe dem som gode Landsmænd til stadig bedre Kaar og aldrig har tænkt at udplyndre dem, saaledes som det blev paastaet under Proceduren!

De djærve Nordmænd!

Dr. Lauge Koch gav i skarp Belysning Skildringer af Mødet med Nordmænd, dels i Oslo, dels paa Østgrønland. Der blev altid vekslet stærke Ord. Men i de øde Egne, hvor Farer og Kamp var fælles, herskede det naturlig-

ge Kammeratskab mellem Mænd.

Naar vi nu taler om Sejren, da skal vi lære af Sejren! Om ti Aar er der Mulighed for, at den tynde Traad mellem Danmark og Island vil bryde, og vi har ikke magtet at binde Færeerne til os med saa stærke Baand som Grønland. Man kunde have Lyst til at lægge Byrden paa de Unge, som sidder her i Aften, husk, I skal styre Danmark om ti-tyve Aar!

Sidste Taler var *Dr. Knud Rasmussen*. Han skildrede Grønlændernes inderlige Hengivenhed for Danmark. Den norske Professor *Brøgger* har under Grønlandsproceduren hævdet med Vægt, at Jus er ikke blot Bogstaver, men et Folks Historie, et Folks Sindelag. Netop! Derfor virker Grønlændernes egne Protester saa stærkt blandt Sagens Dokumenter!

Vidi

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den

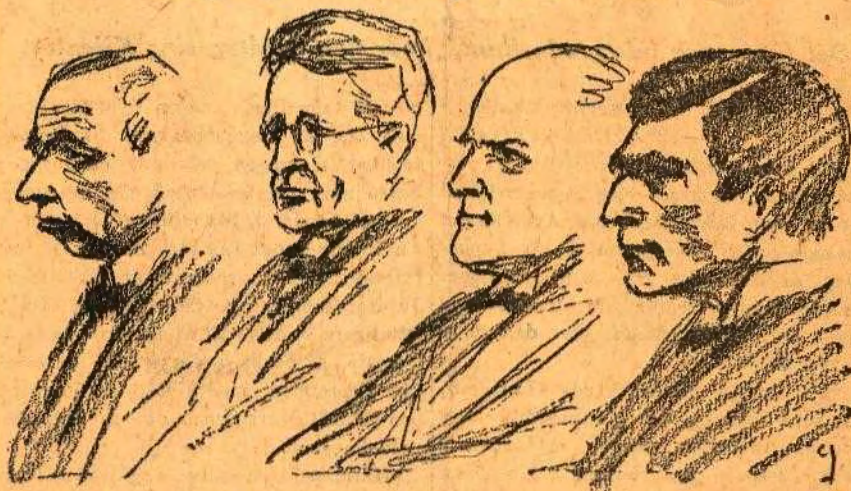
9. APR. 1933

II, s. 20

Studenternes Hyldest til Mændene fra Haag

Statsminister Stauning meddelte under Studenterforeningens Grønlandsfest i Aftes officielt Omdøbningen af Eirik Raudes Land til Christian X's Land.

Haaager-Dommens Helte passerede i Aftes under uendelig Hyldest Revy for Studenterne.

Fire af Aftenens Talere, fra venstre til højre Fuldmægtig Gustav Rasmussen, Direktør Daugaard-Jensen, Højesteretssagfører Steglich-Petersen og Dr. Knud Rasmussen.

Den Del af det nordlige Østgrønland, som Nordmændene uberettiget okkuperede, og som de saa klangfuldt kaldte Eirik Raudes Land, har faaet Navneforandring. Erik den Røde er igen fredløs, og den officielle Beslutning om at kalde Landet *Christian den Tiendes Land*, meddelte Statsminister Stauning i Aftes ved det store Møde i Studenterforeningen.

Her blev rig Hyldest baaret frem — baade til ham, til de danske Advokater i Haag og til vore Polarforskere. Alle Ansigterne fra Haag var i Salen, dertil Bænk efter Bænk af Grønlandsinteresserede. Hvad Navne angaar, henvises til 53 Retsreferater fra Haag!

Vi har faaet Retten, men ikke for at misbruge den.

Statsminister Stauning var den første, som talte: — Vi har faaet Retten, men ikke for at misbruge den. Har vi Fejl i vor Administration, maa de rettes. Alt maa tage Sigte paa — nu efter Dommen som før Dommen — at hjælpe den grønlandske Befolkning frem, og saa vidt det ikke strider mod denne Interesse, vil vi altid indrømme ogsaa andre Næringsfrihed i Landet. Jeg siger Tak for den Enstemmighed, hvormed alle Danske er sluttet op i vor grønlandske Politik.

Saa gav han Meddelelsen om Navneforandringen paa Grønland, og da Statsministeren sluttede, hyldedes han i flere Minuter. Alle rejste sig, i Takt drøede Klapsalverne mod ham.

Og saadan gentages Hyldesten Aftenen igennem. Det var ikke saa meget Ordene, der var nye, endsige Synspunk-

terne. Dette var en Ugerevy, ganske som paa Filmen, Studenterne fik alle Ugens Helte paa en Stribe, de viste sig, de talte — og de blev hyldet. Først Højesteretssagfører Steglich-Petersen, bred og vindende jævn. Han paaviste, hvorledes den danske Bevisførelse paa to Punkter fandt en uvurderlig Støtte: Gennem den danske Aktivitet paa Østgrønland i de sidste Aarhundreder, og gennem Koloniseringen af Scoresby Sund under Kaptajn Einar Mikkelsens Ledelse. Saa talte Fuldmægtig Gustav Rasmussen, der med stor Myndighed slog sine dagklare, uangribeligt korrekte Sætninger fast, men med næsten rørende Forlegenhed tog mod Studenternes Bifald.

Direktør Daugaard-Jensen fremhævede, hvorledes denne Sag i Grønland opfattedes som et Spørgsmaal om Liv eller Død, og efter dette vil Grønlænderne endnu stærkere føle sig knyttet til os. Derpaa talte Dr. Lauges Koch: — I Sejren er en Forpligtelse, vi har ogsaa i Forbindelsen med Island og Færøerne Opgaver at løse, og vi kan det maaske nu, da Muligheden atter er kommet for, at Skandinavien bliver Europas rolige Hjørne.

Til Slut talte saa Dr. Knud Rasmussen: — Den Styrke, hvormed Grønlænderne sluttede op bag os, gør Sejrens Glæde ren. Han udbragte et Leve Grønlænderne i et udelt Grønland og viste to Akter af den glimrende Film fra Rejsen op langs den østgrønlandske Kyst.

Heltene havde passeret Revy, endnu en Gang dundrede Studenternes Begejstring gennem Salen. Aliquis.

II, s. 20

Berlingske Tidende m 13.
13 Jan. 1933.

Scoresbysund.

I Anledning af Berlingske Tidendes Omtale den 11. ds. af Mødet i Geografisk Selskab, hvor Ejnar Mikkelsen fik overrakt Hans Egede-Medaillen for sine Fortjenester i Grønland, beder jeg Dem give mig Plads for følgende:

Jeg synes baade det er smukt og rigtigt, at Danmark hædrer sine betydelige Mænd paa denne Maade, men naar Geografisk Selskabs 1. Vicepræsident, Generalkonsul Johan Hansen ifølge Referatet udtalte: „at Scoresbysund-Ekspeditionen, der gav Anledning til Koloniens Grundlæggelse, kom i Stand, skyldes Ejnar Mikkelsens store Energi,“ saa er det en — skal vi sige — Unøjagtighed, som jeg ikke forstaar, Ejnar Mikkelsen vil lade staa uimodsagt — han kan dog ikke ønske at smykke sig med laante Fjer.

Æren for, at det lykkedes at gennemføre Arbejdet, saa Ekspeditionen i det hele taget kunde afsendes, tilkommer i første Række min afdøde Mand, Redaktør Valdemar Galster, den Gang Chefredaktør ved de Førslewske Blade; det var hans maalbevidste Arbejde og utrættelige Energi, der, hver Gang Hindringerne taarnede sig op og truede med at umuliggøre Ekspeditionen, fandt nye Udveje og igen kunde indkalde til Møde — til fortsat Arbejde, som jo ogsaa tilsidst bragte Resultatet.

Ejnar Mikkelsen vidste det den Gang og gav meget smukt Udtryk for det i et varmt følt privat Brev til min Mand fra den sidste Etape paa Vejen til Scoresbysund—Island.

En „Unøjagtighed“ bliver dog ikke til Sandhed, hvor ofte den end bliver gentaget — Sandheden er kun een; Ejnar Mikkelsen kender den, men han bør ikke tøve med at vedkende sig den offentligt.

Misse Galster.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Dagens Nyheder**

skriver den **22 NOV. 1932**

Da Scoresby Sund Radio blev bygget.

Vi bringer her et Fotografi fra Scoresby Sund, som er taget under Bygningen af den Radiostation, som ifølge en i Gaar indlebet Meddelelse er nedbrændt den 8. September. Billedet illustrerer, hvorledes hver enkelt Del af Radiostationen, Bygninger saa vel som Instrumenter, er blevet transporteret den lange Vej fra Danmark, derefter landsat ved Hjælp af Baade og endelig ved Haandkraft slæbt til Byggepladsen.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Dagens Nyheder

skriver den

22 NOV. 1934

Scoresby Sund Radio brændt.

Sundat

Kolonien har været uden Radio i seks Uger.

**Nu er den franske Ekspeditions-Radio traadt
i Virksomhed.**

KOLONIEN I SCORESBY SUND har, uden at man vidste det herhjemme, været udsat for et meget alvorligt Uheld. Radiostationen nedbrændte fuldstændigt den 8. September. En Gnist fra Motorens Udblæsningsrør satte Ild i Træbygningen, der ødelagdes, ligesom Maskinanlægget blev fortæret af Ilden.

Naar man først i Gaar fik Besked om det herhjemme — og samtidig i Haag — skyldes det, at man, da Stationen blev tavs, fra Grønlands Styrelse anmodede Lauge Koch-Folkene paa Ella Ø om at rejse med Slæde til Scoresby Sund. De er netop nu vendt hjem til Ella Ø og har derfra sendt Styrelsen Melding om Branden.

Den franske Station var ogsaa tavs.

Særlig Undren vakte Tavsheden fra Scoresby Sund, fordi den franske Charcot-Ekspedition har 12 Mand indkvarteret i Kolonien, og Franskmandene har deres eget Radioanlæg med. De overvintrer som et Led i de internationale Polaraars-Undersøgelser. Heller ikke fra Franskmandenne hørte man det mindste Livstegn, og dette gav end-

og Anledning til Forespørgsler fra Frankrig.

Tilfældet har villet, at netop i Gaar, da Beretningen om Branden naaede herhjem, kom det franske Anlæg endelig i Funktion. Muligvis har Slædefolkene fra Ella Ø taget Reserve-dele med, i Haab om at kunne hjælpe den danske Station, en Hjælp, der i saa Fald er kommet Franskmandene til gode. Hovedsagen er, at Kolonien, hvor der ganske vist kun er een Dansker, kan komme i Forbindelse med Danmark. Den tidligste Mulighed for Besejling af Scoresby Sund er nemlig til Juli næste Aar.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

22 NOV. 1932

skriver den

Scoresbysunds Radio brændt

*Opklaringen paa Maaneders
Tavshed: 8. September brændte
Stationen.*

**Dømt til Tavshed indtil Juli
næste Sommer.**

I over to Maaneder har Grønlænderkolonien i Scoresby Sund været tavs, Omverdenen har intet Svar kunnet faa paa Spørgsmaal, der traadløst sendtes op mod dette vigtige Punkt paa Grønlands Østkyst.

Nu kender man Grunden. En Hundeskede blev, da Tavsheden havde været en Tid, sendt ned fra Ella-Øen, den sydlige Basis for Lauge Koch-Ekspeditionens Overvintringshold, og Gaar modtog Grønlands Styrelse et Telegram fra den hjemvente Slædekusk: Radiostationen i Scoresby Sund brændte den 8. September. Mellem Bygningens indre og ydre Beklædning er sat et Lag Træuld, og her fængede en Gnist fra Motorens Udblæsningsrør. Hele Træbygningen blev hurtigt et Bytte for Ilden. Foruden Radioen blev ogsaa en Del seismiske Instrumenter ødelagt.

Det er en temmelig alvorlig Situation, Kolonien derved er stillet i. Saa hastig er Udviklingen! For kun meget faa Aar siden havde man i Kolonien slet ingen traadløs Forbindelse med Omverdenen og klarede sig godt foruden. Nu føles Savnet haardt paa mange Punkter. Scoresby Sund-Stationen stod jo ogsaa i Forbindelse nordpaa til de videnskabelige Stationer, og før i Juli næste Sommer kommer der ikke Skib derop.

Det franske Timands-Hold, som Dr. Charcot i Sommer landsatte i Scoresby Sund fra Pourznor Pas og Pollux, havde en Radiostation med. Hidtil har den ikke kunnet fungere. Det er Spørgsmaalet, om den kan bringes i Orden — i saa Fald har man den haardt tiltrængte Nødhjælp, ellers maa Scoresby Sund-Kolonien hvile i sin egen Ro, uden Bud hjem eller Bud udefra, til Skib kommer, naar Isen har lettet efter den lange Vinter og Tøbruddet.

Dagbl. Nyheder nr 324.
22 Nov. 1932.

Scoresby Sund Radio brændt.

Kolonien har været uden Radio i seks Uger.

**Nu er den franske Ekspeditions-Radio traadt
i Virksomhed.**

KOLONIEN I SCORESBY SUND har, uden at man vidste det herhjemme, været udsat for et meget alvorligt Uheld. Radiostationen nedbrændte fuldstændigt den 8. September. En Gnist fra Motorens Udblæsningsrør satte Ild i Træbygningen, der ødelagdes, ligesom Maskinanlægget blev fortæret af Ilden.

Naar man først i Gaar fik Besked om det herhjemme — og samtidig i Haag — skyldes det, at man, da Stationen blev tavs, fra Grønlands Styrelse anmodede Lauge Koch-Folkene paa Ella Ø om at rejse med Slæde til Scoresby Sund. De er netop nu vendt hjem til Ella Ø og har derfra sendt Styrelsen Melding om Branden.

Den franske Station var ogsaa tavs.

Særlig Undren vakte Tavsheden fra Scoresby Sund, fordi den franske Charcot-Ekspedition har 12 Mand indkvarteret i Kolonien, og Franskmændene har deres eget Radioanlæg med. De overvintrer som et Led i de internationale Polaraars-Undersøgelser. Heller ikke fra Franskmændene hørte man det mindste Livstegn, og dette gav end-

og Anledning til Forespørgsler fra Frankrig.

Tilfældet har villet, at netop i Gaar da Beretningen om Branden naaede herhjem, kom det franske Anlæg endelig i Funktion. Muligvis har Slædefolkene fra Ella Ø taget Reserve-dele med, i Haah om at kunne hjælpe den danske Station, en Hjælp, der i saa Fald er kommet Franskmændene til gode. Hovedsagen er, at Kolonien, hvor der ganske vist kun er een Dansk, kan komme i Forbindelse med Danmark. Den tidligste Mulighed for Besejling af Scoresby Sund er nemlig til Juli næste Aar.

'Tidens Tegn' nr 272
22 Nov. 1932.

Scoresbysunds radio nedbrent i september.

Forbindelsen vil bli opretholdt over en fransk ekspedisjons nye stasjon.

Kjøbenhavn, 21. novbr.

Grønlands styre meddeler i eftermiddag, at Scoresbysunds radio ifølge hertil innløpet telegram er nedbrent den 8. september. Stasjonen som har vært ute av drift siden den nevnte dato vil først kunne bli reparert sommeren 1933.

Meddelelsen er sendt over den franske polarekspedisjon, som er stasjonert i Scoresbysund. Denne ekspedisjon har nettop i disse dager fått sin radiostasjon i orden. Regelmessig forbindelse med Scoresbysund ventes derfor gjenoptatt med det aller første. Samtidig meldes det av alt står vel til ved selve kolonien.

*Dagens Bygleder nr 324.
22 Nov. 1932.*

Da Scoresby Sund Radio blev bygget.

Vi bringer her et Fotografi fra Scoresby Sund, som er taget under Bygningen af den Radiostation, som ifølge en i Gaar indløben Meddelelse er nedbrændt den 8. September. Billedet illustrerer, hvorledes hver enkelt Del af Radiostationen, Bygninger saa vel som Instrumenter, er blevet transporteret den lange Vej fra Danmark, derefter landsat ved Hjælp af Baade og endelig ved Haandkraft slæbt til Byggepladsen.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Ekstrabladet

skriver den

21 NOV. 1932

RADIOEN BRÆNDT

Det skete allerede den 8. Septbr.

*Folkene deroppe afskaaret fra
Omverdenen*

SOM det fremgaar af vore Telegrammer fra Haag har Danskerne dernede i Dag modtaget en ret opsigtsvækkende Meddelelse, som gaar ud paa, at Scoresbysund Radio er brændt. Herhjemme er denne Brand i Grønland Offentligheden ganske ukendt, og ved Henvendelse til Grønlands Styrelse erfarer vi da ogsaa, at Telegrammet med Meddelelsen om Scoresbysund Radios Brand først er naaet til Danmark saa sent som i Gaar, skønt Radioen brændte den 8. September.

Hele Radioanlægget er brændt, saavel Bygningen som Maskinerne, og Folkene i Scoresbysund er saaledes helt afskaaret fra Omverdenen. Kun en Maaned i Aaret kan Scoresbysund besejles, i Juli Maaned, og da det desuden vil vare flere Maaneder at bygge en ny Radiostation, vil det vare mindst et Aar, inden alt kan være i Orden igen deroppe.

Den franske Radio blev ogsaa tavs

Ængstelse for den franske Pol-Aar-Ekspedition gav Anledning til, at man sendte en Slædeekspedition til Scoresbysund.

I Grønlands Styrelse giver man i øvrigt følgende Fremstilling af Branden og hele Sagens Forhistorie:

— Først i September Maaned modtog vi Rapport om, at der skulde foretages Motoreftersyn paa Scoresbysund Radio, hvilket vilde sige, at Stationen vilde være tavs i et Par Dage. Den blev imidlertid helt væk. Man hørte ikke mere fra den, og samtidig tav ogsaa Radioen paa den franske Polekspedition, Charcot-Ekspeditionen, som ligger i Scoresbysund. Da man stadig ikke hørte noget, hverken fra den danske eller den franske Radio deroppe, begyndte man i Frankrig at blive ængstelig for Ekspeditionen, og vi besluttede derfor at faa Mysteriet med de to tavse Radioer opklaret.

Fra en af Lauge Kochs nordligste Poster sendte man paa vor For-

dio er brændt den 8. September. Hele Historien er brændt. Det er jo en Træbygning, og gaar der først Ild i en saadan, er der ikke meget at gøre. Ilden er opstaaet mellem den indre og ydre Beklædning paa det Sted, hvor Motorens Udstødningsrør gaar ud. En Gnist er antagelig sprunget ud og har antændt Træet.

Afskaaret fra Omverdenen

*Hvorfor virker Fransk-
mændenes Radio ikke?*

— Og det kan ikke lade sig gøre at faa nogen ny Radio derop i Øjeblikket?

— Det er aldeles udelukket. Til næste Aar Aar maa vi sende et helt nyt Hus og et nyt Anlæg derop, men Stedet kan kun besejles den ene Gang om Aaret. Det vil tage nogle Maaneder at rejse den nye Station, saa det vil da vare mindst et Aar, før man atter er klar deroppe.

— Saa længe er Folkene deroppe altsaa faktisk afskaaret fra Omverdenen?

— Ja, det er de. Kun ved Slæderejser til de nærmeste Radiostationer kan de komme i Forbindelse med Omverdenen.

— Hvor mange Danskere er der i Scoresbysund?

— Radiobestyreren er Dansker. Desuden er baade Kolonibestyreren og Præsten Dansk-Grønlændere. Endvidere er der altsaa den franske Ekspedition deroppe, og den er paa en halv Snes Mand.

— Hvorfor har den franske Radio været tavs?

— Det véd vi intet om endnu. Det er meget dygtige Radioteknikere, Fransk-mændene har med paa Ekspeditionen, og jeg vil tro, at de ligefrem mangler en eller anden Del til deres Radio, siden de ikke kan faa den til at virke.

Saa vidt Grønlands Styrelse. Naar Naar Fransk-mændene ikke i den forløbne Tid har kunnet faaet deres Radio til at virke, tyder det paa, at Skaden eller Manglen ikke kan udbedres med de for-

Det skete allerede den 8. Septbr.

Folkene deroppe afskaaret fra Omverdenen

SOM det fremgaar af vore Telegrammer fra Haag har Danskerne dernede i Dag modtaget en ret opsigtvækkende Meddelelse, som gaar ud paa, at Scoresbysund Radio er brændt. Herhjemme er denne Brand i Grønland Offentligheden ganske ukendt, og ved ved Henvendelse til Grønlands Styrelse erfarer vi da ogsaa, at Telegrammet med Meddelelsen om Scoresbysund Radios Brand først er naaet til Danmark saa sent som i Gaar, skønt Radioen brændte den 8. September.

Hele Radioanlægget er brændt, saavel Bygningen som Maskinerne, og Folkene i Scoresbysund er saaledes helt afskaaret fra Omverdenen. Kun en Maaned i Aaret kan Scoresbysund besejles, i Juli Maaned, og da det desuden vil vare flere Maaneder at bygge en ny Radiostation, vil det vare mindst et Aar, inden alt kan være i Orden igen deroppe.

Den franske Radio blev ogsaa tavs

Ængstelse for den franske Pol-Aar-Ekspedition gav Anledning til, at man sendte en Slædeekspedition til Scoresbysund.

I Grønlands Styrelse giver man i øvrigt følgende Fremstilling af Branden og hele Sagens Forhistorie:

— Først i September Maaned modtog vi Rapport om, at der skulde foretages Motoreftersyn paa Scoresbysund Radio, hvilket vilde sige, at Stationen vilde være tavs i et Par Dage. Den blev imidlertid helt væk. Man hørte ikke mere fra den, og samtidig tav ogsaa Radioen paa den franske Polekspedition, Charcot-Ekspeditionen, som ligger i Scoresbysund. Da man stadig ikke hørte noget, hverken fra den danske eller den franske Radio deroppe, begyndte man i Frankrig at blive ængstelig for Ekspeditionen, og vi besluttede derfor at faa Mysteriet med de to tavse Radioer opklaret.

Fra en af Lauge Kochs nordligste Poster sendte man paa vor Foranledning en Slædepost til Scoresbysund, og i Gaar modtog vi Telegram om, at Slædeposten var naaet tilbage til Eskimonæs med Besked. Via Radioen i Eskimonæs fik vi saaledes at vide, at Scoresbysund Ra-

dio er brændt den 8. September. Hele Historien er brændt. Det er jo en Træbygning, og gaar der først Ild i en saadan, er der ikke meget at gøre. Ilden er opstaaet mellem den indre og ydre Beklædning paa det Sted, hvor Motorens Udstødningsrør gaar ud. En Gnist er antagelig sprunget ud og har antændt Træet.

Afskaaret fra Omverdenen

Hvorfor virker Fransk-mændenes Radio ikke?

— Og det kan ikke lade sig gøre at faa nogen ny Radio derop i Øjeblikket?

— Det er aldeles udelukket. Til næste Aar Aar maa vi sende et helt nyt Hus og et nyt Anlæg derop, men Stedet kan kun besejles den ene Gang om Aaret. Det vil tage nogle Maaneder at rejse den nye Station, saa det vil da være mindst et Aar, før man atter er klar deroppe.

— Saa længe er Folkene deroppe altsaa faktisk afskaaret fra Omverdenen?

— Ja, det er de. Kun ved Slæderejser til de nærmeste Radiostationer kan de komme i Forbindelse med Omverdenen.

— Hvor mange Danskere er der i Scoresbysund?

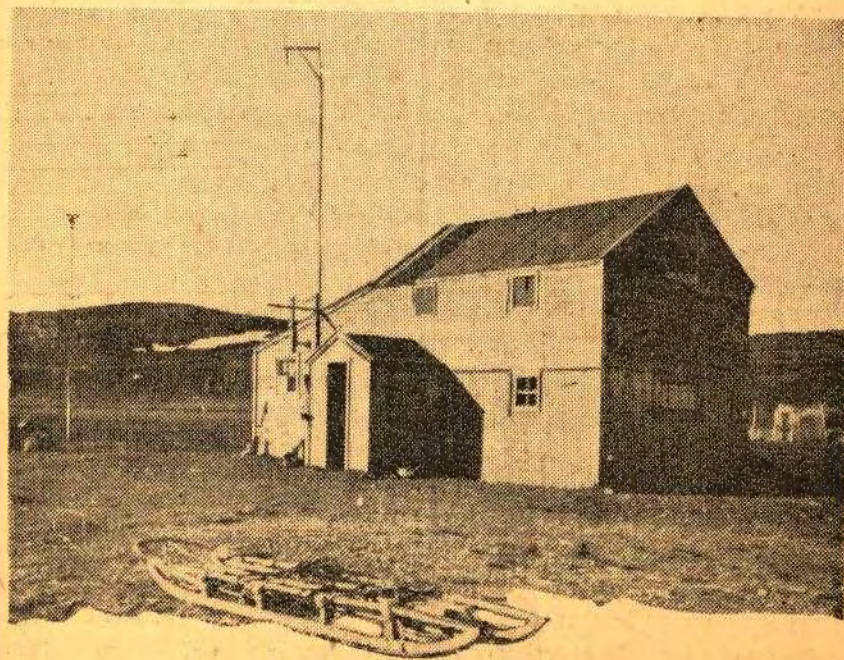
— Radiobestyreren er Dansker. Desuden er baade Kolonibestyreren og Præsten Dansk-Grønlændere. Endvidere er der altsaa den franske Ekspedition deroppe, og den er paa en halv Snes Mand.

— Hvorfor har den franske Radio været tavs?

— Det véd vi intet om endnu. Det er meget dygtige Radioteknikere, Fransk-mændene har med paa Ekspeditionen, og jeg vil tro, at de ligefrem mangler en eller anden Del til deres Radio, siden de ikke kan faa den til at virke.

Saa vidt Grønlands Styrelse. Naar Naar Fransk-mændene ikke i den forløbne Tid har kunnet faaet deres Radio til at virke, tyder det paa, at Skaden eller Manglen ikke kan udbedres med de for Haanden værende Midler, og meget tyder saaledes paa, at Scoresbysund i det første Aar vil være uden Radioforbindelse med Omverdenen.

Ben.

Scoresbysund Radio, der nu er brændt.

*Dagbladet nr 271.
21 Nov. 1932.*

Brand på Østgrønland

**Radiostasjonen
i Scoresbysund ødelagt.**

*Stasjonen avskåret
fra utenverdenen
helt til juli.*

**Privattelegram
til Dagbladet**

Kjøbenhavn idag.

Det opplyses idag, at et alvorlig uhell har rammet kolonien Scoresbysund på Øst-Grønland den 8. september, idet radiostasjonen, såvel bygning som maskiner, er blitt ødelagt ved ildebrand. Kolonien, som bare kan beseiles i juli måned, er derved helt avskåret fra omverdenen. En ny radiostasjon må anlegges, men det kan ikke bli gjort før til neste sommer. Samtidig med at Scoresbysund-radioen blev taust, taug også radiostasjonen i den franske polarekspedisjon ved Scoresbysund. En utsendt ekspedisjon fra en av Lauge Kochs nordligste poster, har imidlertid konstatert, at det ikke er noe i veien med franskmennene. De manglet bare en eller annen del til sin radio så den inn-til videre ikke kunde virke.

Ben Ligebe Tidende nr. 238.
12 okt. 1932.

POLAR-AARET I SCORESBYSUND

Billeder fra den
franske Ekspedi-
tions Overvint-
ringsforberedelser.

Dr. Charcot, der nu er vendt tilbage til Paris, hvor han, som omtalt, i det franske Videnskabernes Selskab har holdt Foredrag om dansk Indsats, særlig Ejnar Mik-
kelsens Arbejde, paa Østkysten. Her ses Dr. Charcot sammen med sine Hjælpere
paa Besøg hos Geodætisk Instituts seismografiske Station i Scoresbysund. Nr. 2
fra venstre er Frk. Lehmann, Lederen af af den seismografiske Afdeling. Ved Si-
den af Frk. Lehmann, th., ses Dr. Charcot.

*Belempke Tidsskrift nr 205.
26 juli 1932.*

**„Gertrud Rask“
i Scoresbysund.**

*Spørgsmaalet har været drøftet
paa Hovedbestyrelses-Møde.*

GRØNLANDS STYRELSE meddel-
te i Gaar:

Dampskibet „Gertrud Rask“ er an-
kommet til Scoresbysund Lørdag Af-
ten Kl. 24. Alt vel.

"Afhjælpsten" nr 339.
19 juli 1932.

„Pourquoi Pas?“ til Grønland.

Franskmennene som skal over-
vintre i Scoresbysund.

Torshavn, 19. juli.

Det kjente franske skib «Pour-
quoi Pas?», som hvert år kommer
til Færøene, har også i år ligget i
Torshavn tre dager. Sammen med
«Pourquoi Pas?» var den franske
isbryter «Pollux», som blev bygget
under verdenskrigen for å gjøre
tjeneste i Hvitehavet. Begge skib
går til Grønland med en fransk vi-
denskapelig ekspedisjon som skal
overvintre i Scoresbysund.

Et overvintringshus, som er le-
vert av et verksted i Kjøbenhavn,
blev tatt ombord i Torshavn og ski-
bene satte så kurs for Grønland.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Politiken

skriver den 25. OKT. 1931

Helle for Scoresby Sund!

Statsminister Stauning fastslaar, at Scoresby Sund helt og udelukkende er forbeholdt Eskimoerne, og at norsk Invasion ikke maa finde Sted.

Det er for sent at slutte Forlig med Norge om Østgrønland

Studenteforeningen havde i Gaar stor grønlandsk Aften. Ikke mindre end fem officielle Talere redegjorde dels for Grønlands politiske Fortid og Nutid, dels for vort fjerne Koloni-

To af Aftenens Talere, Brødrene Dr. Poul Nørlund og Professor N. E. Nørlund.

riges geografiske Forhold og for de Muligheder, der er, for at leve og færdes paa de smalle Kyststrækninger ved Indlandsisens Fod. Aftenen havde samlet en fyldt Sal. Blandt de mange særligt interesserede Tilhørere saa vi den grønlandske Redaktør Kr. Lynge, Bladet „Otagdliutit“ i Godthaab, der for Tiden er paa Orlov hernede.

Rygter om, at Norske vil slaa sig ned i Scoresby Sund.

Statsminister Stauning, der blev modtaget med stærke Haandklap, var første Taler. Han gav en udførlig Skildring af Grønlands statsretslige Forhold til Danmark i historisk Tid og fremhævede, hvorledes de danske Enevoldskonger til Stadighed betegnede sig som Konger over hele Grønland. Al Handel paa Grønland og al kulturel og anden Forbindelse med Grønland udgik fra København, fra den danske Centraladministration.

Hr. Stauning omtalte derefter de næste Aartiers grønlandske Udvikling. Han fremhævede særlig, at der i de sidste

ste Aar er anlagt en Eskimo-Koloni i Scoresby Sund. Statsministeren fortsatte:

— Der har flere Gange været Rygter fremme om, at norske Fangstfolk agtede at slaa sig ned i det Indre af Scoresby Sund. Det maa hilses med Glæde, at der ikke endnu har været forsøgt noget i den Retning. Vi Danske har siden 1924, støttet af Art. 6 i Grønlandstraktaten, som er afsluttet med Norge, betragtet ikke alene Liverpool Kysten, men ogsaa alle de indre Forgreninger af Scoresby Sund som det Omraade, der var reserveret den eskimoiske Befolkning i Scoresby Sund, idet hele dette Omraade siden Koloniens Grundlæggelse stadig er blevet besøgt af Eskimoerne paa deres Fangstrejser.

Vi følger med stor Opmærksomhed den private norske Fangstvirksomhed baade nord og syd for Angmagsalik, der under Finn Devolds Ledelse er sat i Gang i Sommer. Først naar Knud Rasmussen i næste Måned vender hjem fra Grønland, kan vi faa fuld Klarhed over, om de norske Fangstfolks Tilstedeværelse kan skade den eskimoiske Befolkning i dens Erhverv.

Fra dansk Side er der ikke tillagt Rygter om, at norske Fangstfolk vilde slaa sig ned i det Indre af Scoresby Sund, nogen Betydning. Vi har forstaaet Grønlandstraktatens Art. 6 saaledes, at ikke alene Liverpool Kysten, men ogsaa de indre Forgreninger af Scoresby Sund, d. v. s. det Omraade, der hvert Aar paa Fangstrejser besøges af Eskimoerne, maatte være forbeholdt disse, og da en Ekspedition under Rumøneren Dumbrawa i Fjor uden Tilladelse slog sig ned i Distriktet, blev han afhentet og ført til København.

Disse Betragtninger er nøje i Overensstemmelse med det Hensyn, som igennem hele den forløbne Tid har været det første i Forholdet til Grønland: Danmarks Kolonisation og Styre i Grønland har ikke haft økonomisk Vinding som Formaal, men Eskimoernes sociale og kulturelle Højnelse og Udvikling.

Betingelsen for et Forlig.

Hr. Stauning fremsatte endelig følgende Erklæring i Anledning af de sidste Dages Forligsrygter:

— Der udsprede i denne Tid Rygter om Forhandlinger mellem Norge og Danmark for at afværge Sagens Paadømmelse i Haag. Der er ikke et sandt Ord i disse Rygter. Men hvis de er Udtryk for norske Ønsker, saa tror jeg, de er

Direktor Dugaard-Jensen taler.

kommet for sent. Indtil Norges Regering godkendte det Overgreb, som Okkupationen var, var der ubetinget Villighed hos os til fredelig Forhandling om de opstaaede Spørgsmaal. Nu er det vist for sent.

Skal vi nu undgaa at komme til Domstolen i Haag, maa Danmarks Suverænitæt over Grønland anerkendes. Og naar det er sket, kan vi forhandle os langt frem i Indrømmelser til praktisk Foretagsomhed. Men den Betingelse maa opfyldes først.

Statsministerens Tale modtoges med langvarige Ovationer.

Danske Ekspeditioners Frskning i Grønland.

Direktøren for Grønlandske Styrelse, Hr. Dugaard-Jensen, skildrede Administrationen i Grønland og den grønlandske Befolknings nuværende Levevilkaar.

Dens Kulturniveau er omtrent som den danske Befolknings for 30-40 Aar siden, og det gaar stadig og stærkt fremad. Handelsmonopolet har i Modsætning til alle andre Monopoler det eneste Formaal at gavne Befolkningen det mest mulige.

Derefter talte Præsidenten for Videnskabskabernes Selskab, Professor N. E. Nørlund, der gav en kortfattet, men yderst interessant Skildring af Grønlandsforskningens Historie i de sidste 500 Aar. Han nævnte alle de store danske og fremmede videnskabelige Ekspeditioner, der i Aarhundredernes Løb har udforsket Grønland. Udforskningsarbejdet har i de sidste Aartier været drevet ganske planmæssigt.

Erhverv.
at leve og fær-
Kyststrækninger
Aftenen havde
Blandt de man-
de Tilhørere saa
edaktør Kr. Lyn-
tit" i Godthaab,
Orlov hernede.

ke vil slaa sig
py Sund.

ing, der blev mod-
ndklap, var første
erlig Skildring af
Forhold til Dan-
og fremhævede,
nevoldskonger til
som Konger over
del paa Grønland
Forbindelse med
benhavn, fra den
ration.

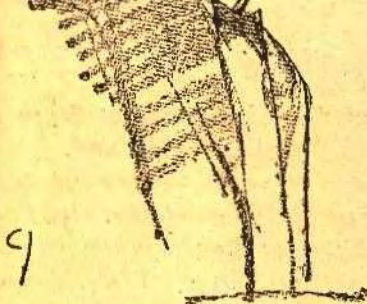
te derefter de se-
dske Udvikling.
at der i de sid

Fra dansk Side er der ikke tillagt
Rygter om, at norske Fangstfolk vilde
slaa sig ned i det Indre af Scoresby Sund,
nogen Betydning. Vi har forstaaet Grøn-
landstraktatens Art. 6 saaledes, at ikke
alene Liverpool Kysten, men ogsaa de
indre Forgreninger af Scoresby Sund,
d. v. s. det Omraade, der hvert Aar paa
Fangstrejser besøges af Eskimoerne,
maatte være forbeholdt disse, og da en
Ekspedition under Rumæneren Dumbra-
wa i Fjor uden Tilladelse slog sig ned i
Distriktet, blev han afhentet og ført til
København.

Disse Betragtninger er nøje i Over-
ensstemmelse med det Hensyn, som igen-
nem hele den forløbne Tid har været det
første i Forholdet til Grønland: Dan-
marks Kolonisation og Styre i Grønland
har ikke haft økonomisk Vinding som
Formaal, men Eskimoernes sociale og
kulturelle Højnelse og Udvikling.

Betingelsen for et Forlig.

Hr. Stauning fremsatte endelig føl-
gende Erklæring i Anledning af de sid-
ste Dages Forligsrygter:

Direktør Daugaard-Jensen taler.

kommet for sent. Indtil Norges Rege-
ring godkendte det Overgreb, som Okku-
pationen var, var der ubetinget Villig-
hed hos os til fredelig Forhandling om
de opstaaede Spørgsmaal. Nu er det
vist for sent.

Skal vi nu undgaa at komme til Dom-
stolen i Haag, maa Danmarks Suveræne-
tet over Grønland anerkendes. Og naar
det er sket, kan vi forhandle os langt
frem i Indrømmelser til praktisk Fore-
tagsomhed. Men den Betingelse maa
opfyldes først.

Statsministerens Tale modtoges
med langvarige Ovationer.

Danske Ekspeditioners F. rsknin i Grønland.

Direktøren for Grønlandske Styrelse,
Hr. Daugaard-Jensen, skildrede Admini-
strationen i Grønland og den grønland-
ske Befolknings nuværende Levevilkaar.

Dens Kulturniveau er omtrent som den
danske Befolkning for 30—40 Aar siden,
og det gaar stadig og stærkt fremad.
Handelsmonopolet har i Modsætning til
alle andre Monopoler det eneste Formaal
at gavne Befolkningen det mest mulige.
Derefter talte Præsidenten for Viden-
skabernes Selskab, Professor N. E. Nør-
lund, der gav en kortfattet, men yderst
interessant Skildring af Grønlandsforsk-
ningens Historie i de sidste 500 Aar. Han
nævnte alle de store danske og fremme-
de videnskabelige Ekspeditioner, der i
Aarhundredernes Løb har udforsket Grøn-
land. Udforskningsarbejdet har i de sid-
ste Aartier været drevet ganske planmæs-
sigt over hele Grønland. Særlig fremhæ-
vede han det af Dr. Lauge Koch ledede
vældige geodætiske Undersøgelsesarbejde
i Vest- og Østgrønland og Ekspeditioner-
ne fra Thule under Knud Rasmussens og
Peter Freuchens Ledelse. Hele Grøn-
lands Kystomraade i Vest, Nord og Øst
er udforsket af danske Ekspeditioner,
Ringene er helt sluttet, og Æren for at
have sluttet den er Lauge Kochs ved de
glimrende Ekspeditioner, han i de sene-
ste Aar har ledet i Omraaderne nord for
Scoresby Sund.

Næste Taler var Dr. Lauge Koch, der
modtoges med stormende Haandklap. Han
fortalte om de store Ekspeditioner i Øst-
grønland i de sidste 4—5 Aar og lovede
den Ungdom, der maaske i Dag drømmer
om at gøre et Arbejde i Grønland, at der
vil være store og vanskelige Opgaver nok.
Danmark har i Kraft af sin Besiddelse af
Grønland en Stormagts videnskabelige
Pligter, jeg vil haabe, der altid vil være
den Ungdom, der kan og vil løse disse
Opgaver.

Endelig talte Dr. Poul Nørlund. Han
talte om de gamle Norboers Kolonisation i
Østgrønland og om deres Uddøen for mere
end 300 Aar siden. Helt op til det 20.
Aarhundredes Begyndelse levede Troen
paa, at der fandtes nordiske Nybyggere
inde i østgrønlandske Fjorde. Utallige
Ekspeditioner var sendt ud for at søge
dem. Først Gustav Holms Ekspedition for
en lille Menneskealder siden har vist os,
at de for længst var bukket under. Men

endene deroppe viser, at der Aarhundre-
er igennem har været en rig nordisk-
ddelalderlig Kultur deroppe, levende i
e Forbindelse med Europa, ja vi kan
frem følge, hvorledes Moder i Klæde-
gten, der stammede fra Paris, paa de

res Vej ud over Europa er havnet der
oppe.

Sluttelig takkede den ledende Senior,
Dommer Ulrik Talerne for deres Redegø-
relser, som viser at Danmark har Arbej-
dets Ret til Grønland.

*National Tidende nr 19.784.
onsdag 24 Dec. 1930.*

50 Aar.

Kaptajn Ejnar Mikkelsen.

En af Foregangsmændene i dansk arktisk Forskning, Kaptajn Ejnar Mikkelsen, har rundet de 50 Aar.

Skønt han saaledes endnu staar paa sin Arbejdsdags Middagshøjde, har han allerede en meget betydelig Indsats bag sig.

Han var kun 20 Aar gammel, da han første Gang „gjorde“ Grønlands Bræ som Deltager i Premierløjtnant Amdrups Baadeekspedition fra Kap Dalton til Angmagssalik, og siden har han selv været Leder af flere Polar-ekspeditioner, bl. a. *The Anglo-American Polar Expedition*, under hvilken det lykkedes at bestemme den kontinentale Sokkels Beliggenhed i Beaufort-Havet Nord for Alaska, og Alabama-Ekspeditionen til Nordøst-Grønland, hvorunder han hævdede Uvisheden om Mylius Erichsens og Høeg-Hagens Skæbne og fremdrog deres skriftlige Efterladenskaber.

Sin betydeligste arktiske Indsats gjorde vel Kaptajn Mikkelsen, da han i Sommeren 1924 var Leder af Koloniseringsarbejdet ved Scoresby Sund. Ekspeditionen, der jo kom i Stand ved Hjælp af Midler, skænket af dette Blads Læsere, skyldes for saa vidt hans Initiativ, som det var ham, der først paapegede Betingelserne for en Kolonisation paa Grønlands Østkyst. Der var dengang Tvivlere nok, der forudsagde et uheldigt Udfald af Forsøget. Men Kaptajn Mikkelsen kastede sig med megen Energi ind i Arbejdet for Sagen, og Æren for, at den blev ført saa lykkeligt igennem, er i ikke ringe Grad hans. Han var med til her hjemme at forberede Ekspeditionen, og denne kunde — da Koloniseringsplanerne skulde virkeliggøres — drage fuld Nytte af hans rige arktiske Erfaring. Tiden har vist, at han saa rigtigt. Scoresby Sund-Kolonien har siden udviklet sig saa gunstigt, at enhver Tvivl er forstummet. Ikke mindst dette Blad og dets Læsere har Grund til at takke ham for hans Arbejde i denne Sag.

Kaptajn Mikkelsen er ogsaa en af de første, der har peget paa de rige Fiskerimuligheder i Davis-Strædet paa Grønlands Vestkyst. De udnyttes nu bl. a. af Færingerne, der til det Brug har en Havn paa Grønland. Men iøvrigt er det — hvad ogsaa Statsminister Stauning i sin nylig udkomne Bog omtaler og beklager — særlig fremmede, Englændere, Amerikanere og Canadiere, der drager sig. Fiskerigdommen deroppe til Nytte.

For Tiden er Kaptajn Mikkelsen Leder af en Hvalfangerstation paa Færøerne, oprettet paa hans Tilskyndelse og med dansk Kapital. Stationen er en af Færøernes største Erhvervsvirksomheder, og den har netop i Aar givet godt Udbytte.

50 Aars Dagen træffer da Kaptajn Ejnar Mikkelsen i fuld Virksomhed for vore økonomiske og nationale Interesser paa Grønland og Færøerne. Til Takken for, hvad han paa dette Omraade allerede har udrettet, skal føjes de bedste Ønsker for den Arbejdsdag, han endnu har for sig.

National Tidende 19.6.85

Frederik 19 Dec. 1930.

De hvide Pletter paa Kortet.

Et Fødselsdags-Interview med Kaptajn Ejnar Mikkelsen,
der Lille Juleaftens Dag fylder 50 Aar.

„Man betaler for at være Polarfarer, naar Alderen
melder sig ... men man fortryder det alligevel aldrig!“

Han har i sit blaa og bistre Blik under de buskede Bryn noget af det samme Lys, som Fridtjof Nansens Øjne kunde udstraale, naar han talte om en Sag, der laa ham paa Sinde. Der er Saltvandssprejt over Ejnar Mikkelsens Personlighed, og naar han lægger sine kraftige Hænder foran sig paa Bordet, og Lyset fra Lampen spiller i de gyldne Haar paa Haandleddet, faar man Fornemmelsen af at sidde overfor en fortættet Kraft, en vældig Mandfolkevilde, som kun kan styres af hans egne Drømme.

Han fylder Lille Juleaftens Dag 50 Aar, og det kan jo heller ikke nytte at nægte det, der er graa Stænk i det blonde Haar, Tiden gik ikke sporløst over dette Hoved. Det vejrbidte, furede Ansigt bærer ogsaa Tegn af det Liv, som var hans, men endnu staar han paa fuld Højde med sig selv, ivrigt arbejdende med nye Opgaver som Leder af Det færøske Hvalfangerselskab, syv Maaneder af Aaret tilbringer han oppe paa Stationen ved Vaagfjord, men Fødselsdagen falder paa en Aarstid, hvor han kan være hjemme.

— Hvilke Egenskaber, spørger jeg, har bestemt Deres urolige Livsbane?

— Det er sandelig ikke nemt at svare paa, brummer Ejnar Mikkelsen, hvad i Alverden er det ogsaa for et nederdrægtigt Spørgsmaal at komme med... ja, hvad driver saadant Værk.... Lysten, Trangen til at komme ud og se sig om, er ikke tilstrækkelig til at forklare det, for den vilde man alligevel ikke ofre Livet for.... det maa være noget medfødt, jeg har haft den Tilbøjelighed fra lille Dreng. Hvis man ikke har det i sig, kan man ikke gøre det.... saa gi'r man op.

— Gav De aldrig op?

— Nej. Naar først jeg havde sat mig noget i Ho'det, tror jeg nok, jeg altid blev ved, lige til det blev gennemført.

Et forgæves Forsøg paa at komme med paa Andréas Nordpolsfærd.

— Hvad var det første, De satte Dem i Hovedet?

— At jeg vilde ud.... paa Ekspedition, i al Almindelighed. Fra jeg var 15 Aar, søgte jeg at komme med paa alt muligt. Selv Andréas Nordpolsfærd vilde jeg have været med paa, jeg skaffede mig Penge og rejste til Göteborg for at tale med ham. Det lykkedes mig ogsaa at træffe ham, men han vilde ikke have mig med i Ballonen.

— Hvorfor ikke?

— Jeg var kun 16 Aar, det var Grund nok.

— Og saa?

— Jeg vilde Nord paa. Hjemme havde jeg aldrig gidet læse en Bog, men Far bestak mig til at læse en, jeg fik 1 Øre for hver Side, og det var McClures Rejsebeskrivelse fra Polarlandene. Den gjorde Udslaget. Endelig, da jeg var 19 Aar, lykkedes det for mig. Jeg kom med paa Amtrup's Ekspedition til Scoresby Sund, til Angmagssalik i Robaad.... og det blev bestemmende for hele min Fremtid. Jeg lærte saa umaadelig meget af Amtrup, hele hans Maade at lede og udruste en Ekspedition paa var lige til at tage til Efterfølgelse. Derefter var jeg et Aars Tid paa Fiskeriundersøgelse med „Thor“.... og saa var det Polarlandene igen. Jeg tog til Franz Josephs Land med en amerikansk Ekspedition, det var en amerikansk Bagepulverfabrikant, som havde sat sig i Ho'det, at en af hans Daasere skulde staa paa Nordpolen og snurre rundt.... det var der Reklame i. Jeg husker, at paa vort

dragende Magt, Polarlandene udover paa enhver, som een Gang har været der?

— Ærlig talt, jeg har ofte prøvet at gøre mig det klart, men jeg kan ikke. Det er ikke Eventyrlysten alene, men hele Landet, hele Skønheden deroppe, dette, at man sætter Mands Vilje op mod Naturen, hvor den viser sin mest barske Ende.... alt det gør Polarregnene dragende, saa man aldrig faar det ud af Ho'det, naar man først har lært dem at kende. Saa er der jo ogsaa Interessen for de hvide Pletter paa et Kort.... ja, nu er der snart ikke flere, men i min Ungdom var der mange, og man kunde ikke lade være med at spekulere paa, hvad der vel kunde være derude, og faa Lyst til at undersøge det. Naar man een Gang har givet sig det Liv i Vold, er man fortabt. Og man fortryder det ikke. Der er intet fra mine Rejser, godt eller ondt, som jeg ikke gerne vilde leve om igen. Men.... man betaler for det.

— Med hvad?

— Man kommer ud af alt herhjemme. Medens alle andre bruger deres Ungdom til at komme ind i noget og faa fast Grund under Fødderne, saa glider vore Ungdomsaar ganske uproduktive hen. Jeg vil ikke sige, at vi legem dem bort, men der kommer en skønn Dag, da Regnskabets Time slaar, og Facit skal gøres op.... det er ikke altid lige morsomt.

Ejnar Mikkelsen slaar med Knoerne i Bordet og ler Bekymringen bort:

— Alligevel.... alligevel gentager jeg det. Jeg vilde ikke undvære een Dag af dem, jeg har haft derude!

Clerk.

tage en Slæderejse ud paa Isen, man mente, at der var Land derude, Eskimoerne havde fortalt det.... og det skulde nu enten bekræftes eller afkræftes. Det var det samme Land, som Amundsen delvis havde ventet at finde paa sin Flugt over Polen. Men det var der ikke, heller ikke dengang. Skibet blev skruet ned deroppe, vi laa derude paa Polarisen over hundrede Dage, det var en forbløffet Ekspedition, vi laa i den forfærdelige Strøm og kørte Vester efter.... vi naaede lige ind til den mest fremspringende Pynt af Alaska. Men da jeg kom hjem til Depotet, havde Guldlandet lokket mine Kammerater, de var væk. Saa gik jeg hjem, det tog to Maaneder at komme ud til nærmeste Damper.

To Mænd alene i 29 Maaneder.

— Fortæl mere endnu.

— Naa, ja. Saa snart jeg kom hjem, tog jeg til Grønland og var der i tre Aar. Det var Alabama-Ekspeditionen, og paa den gik det ogsaa haardt til, hvad vi ogsaa var forberedt paa. Vi mistede Fartøjet, og i 29 Maaneder var jeg alene med een Mand.

— Hvem var han?

— Han, det var Maskinmester Iversen, den bedste Mand, den eneste, jeg kunde tænke mig at være alene med saa længe. Han var glad og ligevægtig, vi var ikke oppe at skændes een Gang, trods Mangel paa Proviant og alt muligt andet.

— Kender De ikke det gensidige Had, som kan gribe to Mænd, der er ene sammen deroppe?

— Jeg har hørt om det, men aldrig selv oplevet det. Og jeg tror ikke, to Mænd nogen Sinde har været saa længe alene sammen som han og jeg i Polarlandene. Kun een Gang i de 29 Maaneder gik Samtalen i Staa.... paa Grund af noget ren Idioti.

— Hvad var det?

— Det var noget med Pi'er. Jeg havde et Fotografi med fra Sore Husboldningsskole med 53 unge Piger paa, og saa blev vi uenige om, hvem af dem der var den smukkeste. Men det var eneste Gang!

— Hvordan virker Sult?

— Sult, den fuldkommen baandlægger Ens Tanker, man kan overhovedet ikke tænke paa andet end Mad, det var frygteligt paa Hjemrejsen med Hallucinationer og alt saadant.... vi saa Pakker med Smørrebrød dukke frem overalt i Isen.

Scoresby Sund.

— Og siden?

— Siden.... ja, siden har jeg flasket Jorden rundt, jeg har rejst bestandigt, kunde aldrig holde mig i Ro.

— Og hvad var det største, De øvede?

— Det synes jeg selv, at Scoresby

ja, hvad driver saadant Værk.... Ly-
sten, Trangen til at komme ud og se
sig om, er ikke tilstrækkelig til at for-
klare det, for den vilde man alligevel
ikke ofre Livet for.... det maa være
noget medfodt, jeg har haft den Til-
bøjelighed fra lille Dreng. Hvis man
ikke har det i sig, kan man ikke gøre
det.... saa gi'r man op.

— Gav De aldrig op?

— Nej. Naar først jeg havde sat
mig noget i Ho'det, tror jeg nok, jeg
altid blev ved, lige til det blev gennem-
ført.

Et forgæves Forsøg paa at komme med paa Andréas Nordpolsfærd.

— Hvad var det første, De satte
Dem i Hovedet?

— At jeg vilde ud.... paa Ekspe-
dition, i al Almindelighed. Fra jeg var
15 Aar, søgte jeg at komme med paa
alt muligt. Selv Andréas Nordpolsfærd
vilde jeg have være med paa, jeg skaf-
fede mig Penge og rejste til Göteborg
for at tale med ham. Det lykkedes mig
ogsaa at træffe ham, men han vilde
ikke have mig med i Ballonen.

— Hvorfor ikke?

— Jeg var kun 16 Aar, det var Grund
nok.

— Og saa?

— Jeg vilde Nord paa. Hjemme
havde jeg aldrig gidet læse en Bog.
men Far bestak mig til at læse een, jeg
fik 1 Øre for hver Side, og det var
McClures Rejsebeskrivelse fra Polar-
landene. Den gjorde Udslaget. Ende-
lig, da jeg var 19 Aar, lykkedes det
for mig. Jeg kom med paa Amtrup's
Ekspedition til Scoresby Sund, til Ang-
magsalik i Robaad.... og det blev
bestemmende for hele min Fremtid. Jeg
lærte saa umaadelig meget af Amtrup,
hele hans Maade at lede og udruste en
Ekspedition paa var lige til at tage til
Efterfølgelse. Derefter var jeg et Aars
Tid paa Fiskeriundersøgelse med
„Thor“.... og saa var det Polarlande-
ne igen. Jeg tog til Franz Josephs
Land med en amerikansk Ekspedition,
det var en amerikansk Bagepulverfa-
brikant, som havde sat sig i Ho'det, at
en af hans Daaser skulde staa paa
Nordpolen og snurre rundt.... det var
der Reklame i. Jeg husker, at paa vort
Flag stod der: *To the pole or burst*...
det blev rigtignok *burst*, vi naaede kun
til 82. Bredde, og der lærte jeg, hvor-
dan en Ekspedition ikke skal ledes.
Men den kom mig forevrigt tilgode, da
jeg 1910—12 laa i Østgrønland og le-
vede af et af de Depoter, vi havde ud-
lagt paa Pulverfabrikantens Ekspedi-
tion!

Landet, som ikke eksisterer.

— Og saa?

— Saa blev jeg Leder af en Ekspe-
dition Norden for Alaska for engelske
og amerikanske Penge. Vi skulde fore-

taa. Men da jeg
tet, havde Guldlandet lokket mine Kam-
merater, de var væk. Saa gik jeg hjem,
det tog to Maaneder at komme ud til
nærmeste Damper.

To Mænd alene i 29 Maaneder.

— Fortæl mere endnu.

— Naa, ja. Saa snart jeg kom hjem,
tog jeg til Grønland og var der i tre
Aar. Det var Alabama-Ekspeditionen,
og paa den gik det ogsaa haardt til,
hvad vi ogsaa var forberedt paa. Vi
mistede Fartøjet, og i 29 Maaneder var
jeg alene med een Mand.

— Hvem var han?

— Han, det var Maskinmester Iver-
sen, den bedste Mand, den eneste, jeg
kunde tænke mig at være alene med
saa længe. Han var glad og ligevæg-
tig, vi var ikke oppe at skændes een
Gang, trods Mangel paa Proviant og
alt muligt andet.

— Kender De ikke det gensidige
Had, som kan gribe to Mænd, der er
ene sammen deroppe?

— Jeg har hørt om det, men aldrig
selv oplevet det. Og jeg tror ikke, to
Mænd nogen Sinde har været saa læn-
ge alene sammen som han og jeg i Po-
larlandene. Kun een Gang i de 29
Maaneder gik Samtalen i Staa.... paa
Grund af noget ren Idioti.

— Hvad var det?

— Det var noget med Pi'er. Jeg
havde et Fotografi med fra Sorø Hus-
holdningsskole med 53 unge Piger paa,
og saa blev vi uenige om, hvem af dem
der var den smukkeste. Men det var
eneste Gang!

— Hvordan virker Sult?

— Sult, den fuldkommen baandlæg-
ger Ens Tanker, man kan overhovedet
ikke tænke paa andet end Mad, det
var frygteligt paa Hjemrejsen med Hal-
lucinationer og alt saadant.... vi saa
Pakker med Smørrebrød dukke frem
overalt i Isen.

Scoresby Sund.

— Og siden?

— Siden.... ja, siden har jeg flak-
ket Jorden rundt, jeg har rejst bestan-
digt, kunde aldrig holde mig i Ro.

— Og hvad var det største, De øve-
de?

— Det synes jeg selv, at Scoresby
Sund er. Det var jo ikke alene en Eks-
pedition, men ogsaa en Udvidelse af
dansk Interessesomraade, ved hvilken vi
skabte gode Vilkaar for Eskimoerne at
leve under. Jo, jeg tror nok, det er
den Rejse, jeg hele mit Liv har været
mest glad for, og jeg tænker ofte med
Taknemmelighed paa De Ferslewske
Blades Læsere, som gennem deres fri-
villige Bidrag sikrede Ekspeditionens
Gennemførelse.

De hvide Pletter — og det, der drager.

— Hvad er Hemmeligheden ved den

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Nationaltidende**

skriver den
25. SEP. 1930

Scoresby Sund.

25. September 1930: Orlogskaptajn H. Bistrup giver en Oversigt over Forholdene i Scoresby Sund-Kolonien i Anledning af, at det er 5 Aar siden, den blev oprettet.

Kolonien Scoresby Sund har i Aar sit første lille Jubilæum, idet det er 5 Aar siden Kolonien blev anlagt.

Hvorledes denne Kolonisation kom i Stand, og hvem der stod bag, huskes sikkert endnu af alle, der er interesserede i dette Spørgsmaal, saa der er ingen Grund til at trætte Læseren dermed.

Kun eet Navn synes det rimeligt at drage frem, da han, som den første, for Aar tilbage, direkte eller indirekte, gav Stødet til Tanken om Scoresby Sunds Kolonisation — og det Navn er fhv. Assistent i Grønlands Styrelse Alrik. Lad være at hans Idé den Gang ikke blev taget op, eller at hans Plan ikke blev fulgt, Æren af at være den første, der har tænkt derpaa, kan dog ikke tages fra ham, og derfor har ogsaa det smukke Fjeld, det yderste mod Øst af Scoresby Sunds Syd-fjeldfaaet hans Navn, da det af navigationsmæssige Grunde var ønskeligt, at dette Fjeld fik et Navn.

Fem Aar er gaaet, siden Kolo-

niens nuværende Beboere flyttede dertil, og det kan uden Tvivl have sin Interesse at bære lidt om, hvorledes det nu staar til efter den forløbne Aarrække.

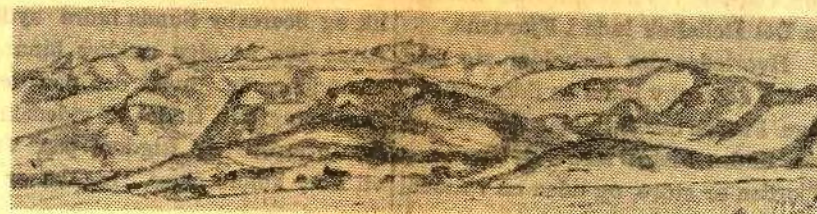
Med Glæde kan man kun konstatere, at den Station, som under Kolonibestyrer Johan Petersens Ledelse anlagdes paa Østgrønlands barske Kyst, og som i de sidste fire Aar har været ledet af „nivertore“ Henrik Høgh paa det timelige og „palasse“ Seier Abelsen paa det aandelige Omraade, befinder sig i bedste Velgaaende.

Lille og endnu under beskedne Former ligger Kolonien under Nord-fjeldenes beskyttende Favn, men der er Liv, og der er Velstand til Huse. Den, der har set de samme Mennesker under andre Forhold, kan kun glæde sig over at se den Tilfredshed, hvormed de har knyttet sig til deres nye Hjem, og ingen Østgrønlander taler om at vende tilbage til de gamle Bopladser i Angmagsalikomraadet.

Det bedste Tegn paa Velstand viser

sig maaske mest i de talrige Hunde, hvis Kraft og Velnæthed er ganske anderledes end i Angmagsalik.

Det er naturligvis overvejende Østgrønlanderne, der bor i Scoresby Sund. I Øjeblikket findes kun en vestgrønlandsk Familie ved Kolonien, Frederik Brønlund med Kone og en talrig Børneflokk. (Denne Brønlund er ikke i Familie med

Scoresby Sund.

Jørgen Brønlund, som i sin Tid satte Livet til paa Danmarks-Ekspeditionen). — Den anden Vestgrønlander, Carl Matthiesen, som i sin Tid kom sammen med Lauge Koch, rejste hjem nu i Aar til stor Sorg og ikke ringe Ængstelse for de Mødre, der i Aarets Løb skal forøge den i Forvejen talrige Børneflokk, der nu findes i Scoresby Sund. Carl Matthiesens Kone er nemlig Jordemoder, og da Manden nu vilde hjem til sin Familie, maatte hun nødvendigvis følge med.

Imidlertid er Kolonibestyreren meget tilfreds med sine Østgrønlandere og vil hellere have dem alene end sammen med Vestgrønlander-

ne, og det er jo i og for sig kun godt. Den naturlige Forklaring herpaa ligger dels deri, at Østgrønlanderne er sammen med deres nærmeste Familie, som de saaledes ikke kommer til at savne, og dels i de meget bedre Fangstforhold ved Scoresby Sund. Vestgrønlandereren derimod føler sig langt borte fra sin Familie, og de efter vestgrøn-

landske Forhold primitive Tilstande gør ham ked af det.

Dødeligheden ved Scoresby Sund maa i de forløbne 5 Aar siges at have været meget ringe. Ved Kolonien ligger 4 begravet, hvoraf de to var et gammelt Ægtepar, den ene Fangeren Emil, der paa Æggefaldt ned fra et Fjeld efter et Vaadeskud, og endelig en yngre Kone, der i Foraaret døde af Lungebetændelse.

Naar Kolonibestyreren og Præsten, der begge er grønlandskfødte, regnes med, findes nu i Scoresby Sund ialt 28 Voksne, deraf 1 Enkemand og 1 Enke, samt ca. 73 Børn. Tallet kan i Øjeblikket ikke gives

liggende vedrørende Jespersen. Gennem længere Tid har man næret Mistanke sigter Jespersen for at have stjålet for ca. 200,000 Kroner.

interesseredes Side.

nøjagtigt, da flere Mødre syntes at ville forøge Børneantallet om ganske kort Tid.

1 Fanger har 10 Børn, 1 har 9, Præsten har 6 hjemme og 2 i Vestgrønland, Kolonibestyreren har meget snart 6, saa alt i alt har man Lov at sige, at der er god Grøde i Befolkningen i Scoresby Sund.

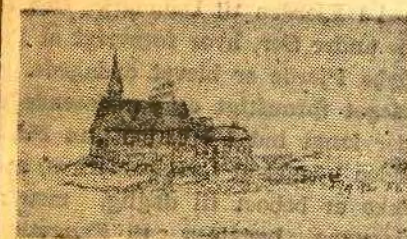
Foruden Kolonibestyrerens og Præstens Bolig, hvilken sidste er sammenbygget med Kirken, er Grønlanderhusene fordelt saaledes, at der er to paa Kap Tobin, 3 ved selve Kolonien, 3 ved Kap Hope og 3 ved Kap Stewart, hvor der nu forøvrigt bliver bygget et fjerde, der i Aar af Ejnar Mikkelsen er sendt op til Kolonien, og som skal bebos af Fangeren Ole med Hustru og Børn. Ole saa umaadelig glad og tilfreds ud, da han fik at vide, at der var et Hus med til ham.

Scoresby Sund-Grønlanderhusenes Type kan ses af nedenstaaende Skitse; det bebos af Michael, Kolonibestyrerens Medhjælper og højre Haand.

Kolonibestyreren bistaas forøvrigt paa en udmærket Maade af sin ældste Søn, den 12-aarige Peter, der med megen Øvelse og Overlegenhed hjalp Faderen i Butiken og med Godset, da det blev bragt i Land. Men Peter gaar heller ikke af Vejen for med en Riffel, der er en halv Gang saa lang som han selv, at ja-

ge Sælen eller møde Bjørnen, om den skulde komme paa hans Vej.

Frederik Brønlunds ældste Søn, der er 8 Aar gammel, har allerede

Kirken og Præsteboligen.

nedlagt sin første Sæl, intet Under at saadanne Fyre vokser op til store Jægere.

„Gertrud Rask“ hjembragte i Aar 80 Bjørneskind, ca. 70 Ræveskind, mindre i Aar end i Fjor paa Grund af det store Snefald, ca. 500 Sælhundskind, ca. 60 Tdr. Spæk og 2 levende Bjørneunger, som vel i den kommende Tid vil være et godt Trækplaster for Zoologisk Have.

Desværre findes der i Fjorden ikke mange større Sæler eller Hvalrosser, derimod er der rigeligt med de smaa Fjordsæler, ligesom jeg har forstaaet, at Narhvaler ret hyppigt kommer ind i Fjorden, og det er jo store Dyr, der giver den yndede Mattak og Kød til Spise, Spæk til Handelen og Narhvaltand baade til Vaaben og Indhandling.

Ved at tale med Fangerne faar man Indtryk af, hvor meget de om-

Alrik

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Nationaltidende

skriver den

25. SEP

Vinteren er omkring. De nøjes ikke med at blive ved Koloniens nærmeste Omegn, men dels kører de med Slæde over den 5 danske Mil brede Fjord til Sydlandet, rundt dets yderste østlige Punkt, Kap Brewster, helt ned til Kap Dalton, dels kører de ind i Fjorden til Danmarks Øen og de andre Øer, hvor forøvrigt et Par dybe Fjorde er blevet opdagede. — Meget fornuftigt og forudseende er der langt ind i Fjorden paa Nord-siden bygget et Grønlanderhus, som ikke er beboet til daglig, men af Jægerne benyttes til Fangsthus. Denne Foranstaltning er sikkert af stor Betydning for Jægerne, thi inderst inde i Fjordens Bund siges at være mange Bjørne og Sæler.

Ogsaa ude ved Liverpool-Kysten ved Kap Høgh er der bygget en saadan Fangsthytte som Basis for Rævefangsten, der her almindeligvis er god paa Grund af de mange Søkon-ger, en lille Alkeart, der her har deres Rugefjelde.

Harer og Ryper, Edderfugle og Gæs ses ogsaa i en ganske anderledes Mængde end i Angmagsalik, hvor Harer forøvrigt slet ikke findes. — Kort sagt, i Forhold til deres tidligere Boplads maa Østgrønlanderne i Scoresby Sund føle sig som i Ka-naans Land, og gør det ogsaa.

Der er vel næppe Tvivl om, at Scoresby Sund-Fjordens indre Fjorde danner et mægtigt Reserverevier for deres Fangst, og Fremtiden vil vel ogsaa nok vise, at efterhaanden

som Beboernes Antal vokser, vil det naturligste for dem være at flytte derindefter. Muligvis vil ogsaa nogle søge sig en Boplads længere ud af Fjorden; men Forholdene her vil formodentlig blive barskere, men muligvis mere lønnende med Hensyn til større Dyr, Bjørne, Remmesæler og Hvalrosser.

Helt tæt til Kolonien kommer ogsaa Moskusoksen, men den er fredet hele Aaret rundt, hvilket for saa vidt er en klog Foranstaltning, da det letskydelige Dyr derved undgaar Udryddelse, og da denne Bestemmelse virker som et godt Eksempel til Modvirkning af den Rovdrift, der hidindtil har været ført paa det arme Dyr i Østgrønlands nordligere Egne.

Imidlertid sker det, at man ved Kolonien ligefrem har set sig nødsaget til, at nedskyde en uvan Tyr, der morede sig med at ødelægge Hunde, der naturligvis ikke har kunnet lade den i Fred. — Den nu hjemvenden-de Leder af Radio- og Seismografstationen Magister Thiesen har været ude for at møde 2 af disse Dyr oppe paa Radiostationen, hvor de havde valgt at udkæmpe et privat Mellemværende. De gjorde u ingen Skade, var heller ikke aggressive, men hvor let vilde ikke saadant et Par Kammerater kunne lave Ravage paa Stationens Bygninger og øvrige Tilbehør.

Det er med Tilfredsstillelse, at man kan udtale, at Østgrønlanderne

meget trofast overholder de givne, ret strenge Fredningsbestemmelser, ikke blot overfor Moskusoksen, men ogsaa overfor de andre Dyr i Sommer-tiden.

Fisk synes der ikke at være meget af, hverken Laks eller Angmagsætter, selv om der er taget en enkelt Laks og set et Par enkelte Angmagsætter. Fiskeri interesserer i det hele taget ikke Østgrønlandere, og ved Angmagsalik drev de det kun, naar Nøden tvang dem, selv om der vistnok i Virkeligheden fandtes en Del Hellefisk inde i Fjordene.

Hvorledes det forholder sig med Fisk i Scoresby Sund er ikke godt at sige. Findes der Sæl, maa der vel ogsaa findes Fisk, men Dybderne i Fjorden er store, og uden en rationel Undersøgelse af Forholdene vil man næppe faa noget at vide derom, da Grønlanderne som nævnt ingen Interesse har deri.

Ikke alene af praktiske, men ogsaa af rent videnskabelige Grunde maatte det være af Interesse at undersøge dette, ligesom det af navigationsmæssige Grunde vilde være af Betydning at faa opmaalt Rosen-vinges Bugt fra Kap Tobin til Kap Hope og ind til Kolonien, hvilket uden større Vanskelighed kunde foretages meget nøjagtigt paa Efter-aarsisen, ligesom i sin Tid Danmarks Havn blev opmaalt; men det kræver naturligvis, at en dertil egnet Mand overvintrede ved Kolonien, men for-øvrigt vil det, om Isforholdene og

Vejret tillader det, kunne gøres i Løbet af en Uges Tid med Baad; men et saadant Opmaalingshold bliver let paa 4 à 5 Mand.

Fjordens indre Kompleks burde ogsaa, saavel af videnskabelige som fangstmæssige Grunde, tages op til nærmere Undersøgelse. Forholdene med Kolonien i Baggrunden er nu ganske anderledes, end da Heklaekspeditionen i sin Tid overvintrede derinde.

Der er Grund til at antage, at den store Sernulikfjord ved Angmagsalik og Scoresby Sunds indre sydlige Arme saa at sige rækker hinanden Haanden, og hvad der paa denne Strækning kan findes af videnskabelig Interesse og Rigdom paa Vildt vil ikke kunne siges, før det er undersøgt.

Med en Hovedstation i Heklas Havn, under en kyndig Leder, der udsendte 3-Mands Hold, der paa Efteraarslægget og i Foraarsmaane-derne berejste Landet derinde, vilde man i Løbet af et Par Aar kunne undersøge dette mægtige Omraade og i endnu højere Grad, om det er muligt, fastslaa vi Danskes Interesser og Krav paa det Grønland, som vi med Rette betragter som vort.

En ene
Barns
griben
Vorw
i Tysl
mang

K

Kl.

MA
CHE

For

0

Scoresby Sund.

25. September 1930: Orlogskaptajn H. Bistrup giver en Oversigt over Forholdene i Scoresby Sund-Kolonien i Anledning af, at det er 5 Aar siden, den blev oprettet.

Kolonien Scoresby Sund har i Aar sit første lille Jubilæum, idet det er 5 Aar siden Kolonien blev anlagt.

Hvorledes denne Kolonisation kom i Stand, og hvem der stod bag, huskes sikkert endnu af alle, der er interesserede i dette Spørgsmaal, saa der er ingen Grund til at trætte Læseren dermed.

Kun eet Navn synes det rimeligt at drage frem, da han, som den første, for Aar tilbage, direkte eller indirekte, gav Stødet til Tanken om Scoresby Sunds Kolonisation — og det Navn er fhv. Assistent i Grønlands Styrelse *Alrik*. Lad være at hans Idé den Gang ikke blev taget op, eller at hans Plan ikke blev fulgt, Æren af at være den første, der har tænkt derpaa, kan dog ikke tages fra ham, og derfor har ogsaa det smukke Fjeld, det yderste mod Øst af Scoresby Sunds Syd-fjeld faaet hans Navn, da det af navigationsmæssige Grunde var ønskeligt, at dette Fjeld fik et Navn.

Fem Aar er gaaet, siden Kolo-

niens nuværende Beboere flyttede dertil, og det kan uden Tvivl have sin Interesse at høre lidt om, hvorledes det nu staar til efter den forløbne Aarrække.

Med Glæde kan man kun konstatere, at den Station, som under Kolonibestyrer *Johan Petersens* Ledelse anlagdes paa Østgrønlands barske Kyst, og som i de sidste fire Aar har været ledet af „nivertore“ *Henrik Høgh* paa det timelige og „palasse“ *Seier Abelsen* paa det aandelige Omraade, befinder sig i bedste Velgaaende.

Lille og endnu under beskedne Former ligger Kolonien under Nord-fjeldenes beskyttende Favn, men der er Liv, og der er Velstand til Huse. Den, der har set de samme Mennesker under andre Forhold, kan kun glæde sig over at se den Tilfredshed, hvormed de har knyttet sig til deres nye Hjem, og ingen Østgrønlander taler om at vende tilbage til de gamle Bopladser i Angmagsalikomraadet.

Det bedste Tegn paa Velstand viser

sig maaske mest i de talrige Hunde, hvis Kraft og Velnæretthed er ganske anderledes end i Angmagsalik.

Det er naturligvis overvejende Østgrønlanderne, der bor i Scoresby Sund. I Øjeblikket findes kun en vestgrønlandsk Familie ved Kolonien, *Frederik Brønlund* med Kone og en talrig Børneflokk. (Denne Brønlund er ikke i Familie med

Scoresby Sund.

Jørgen Brønlund, som i sin Tid satte Livet til paa Danmarks-Ekspeditionen). — Den anden Vestgrønlander, *Carl Matthiesen*, som i sin Tid kom sammen med *Lauge Koch*, rejste hjem nu i Aar til stor Sorg og ikke ringe Ængstelse for de Mødre, der i Aarets Løb skal forøge den i Forvejen talrige Børneflokk, der nu findes i Scoresby Sund. *Carl Matthiesens* Kone er nemlig Jordemoder, og da Manden nu vilde hjem til sin Familie, maatte hun nødvendigvis følge med.

Imidlertid er Kolonibestyreren meget tilfreds med sine Østgrønlandere og vil hellere have dem alene end sammen med Vestgrønlander-

ne, og det er jo i og for sig kun godt. Den naturlige Forklaring herpaa ligger dels deri, at Østgrønlanderne er sammen med deres nærmeste Familie, som de saaledes ikke kommer til at savne, og dels i de meget bedre Fangstforhold ved Scoresby Sund. Vestgrønlanderne derimod føler sig langt borte fra sin Familie, og de efter vestgrøn-

nøjagtigt, da flere Mødre syntes at ville forøge Børneantallet om ganske kort Tid.

1 Fanger har 10 Børn, 1 har 9, Præsten har 6 hjemme og 2 i Vestgrønland, Kolonibestyreren har meget snart 6, saa alt i alt har man Lov at sige, at der er god Grøde i Befolkningen i Scoresby Sund.

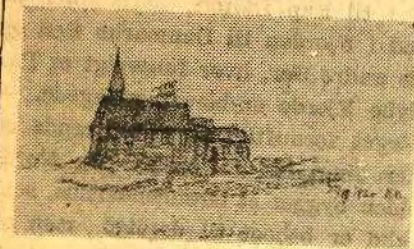
Foruden Kolonibestyrerens og Præstens Bolig, hvilken sidste er sammenbygget med Kirken, er Grønlanderhusene fordelt saaledes, at der er to paa Kap Tobin, 3 ved selve Kolonien, 3 ved Kap Hope og 3 ved Kap Stewart, hvor der nu forøvrigt bliver bygget et fjerde, der i Aar af *Ejnar Mikkelsen* er sendt op til Kolonien, og som skal bebos af Fangeren *Ole* med Hustru og Børn. Ole saa umaadelig glad og tilfreds ud, da han fik at vide, at der var et Hus med til ham.

Scoresby Sund-Grønlanderhusenes Type kan ses af nedenstaaende Skitse; det bebos af *Michael*, Kolonibestyrerens Medhjælper og højre Haand.

Kolonibestyreren bistaas forøvrigt paa en udmærket Maade af sin ældste Søn, den 12-aarige *Peter*, der med megen Øvelse og Overlegenhed hjalp Faderen i Butiken og med Godset, da det blev bragt i Land. Men *Peter* gaar heller ikke af Vejen for med en Riffel, der er en halv Gang saa lang som han selv, at ja-

ge Sælen eller møde Bjørnen, om den skulde komme paa hans Vej.

Frederik Brønlunds ældste Søn, der er 8 Aar gammel, har allerede

Kirken og Præsteboligen.

nedlagt sin første Sæl, intet Under at saadanne Fyre vokser op til store Jægere.

„*Gertrud Rask*“ hjembragte i Aar 80 Bjørneskind, ca. 70 Ræveskind, mindre i Aar end i Fjor paa Grund af det store Snefald, ca. 500 Sælhundskind, ca. 60 Tdr. Spæk og 2 levende Bjørneunger, som vel i den kommende Tid vil være et godt Trækplaster for Zoologisk Have.

Desværre findes der i Fjorden ikke mange større Sæler eller Hvalrosser, derimod er der rigeligt med de smaa Fjordsæler, ligesom jeg har forstaaet, at Narhvaler ret hyppigt kommer ind i Fjorden, og det er jo store Dyr, der giver den yndede Mattak og Kød til Spise, Spæk til Handelen og Narhvaltand baade til Vaaben og Indhandling.

Ved at tale med Fangerne faar man Indtryk af, hvor meget de om-

cember 1877. Han har ikke været tidligere Tid har man næret Mistanke for ca. 200,000 Kroner.

Torsdag 25 sept. 1930

Vinteren er omkring. De nøjes ikke med at blive ved Koloniens nærmeste Omegn, men dels kører de med Slæde over den 5 danske Mil brede Fjord til Sydlandet, rundt dets yderste østlige Punkt, Kap Brewster, helt ned til Kap Dalton, dels kører de ind i Fjorden til Danmarks Øen og de andre Øer, hvor forøvrigt et Par dybe Fjorde er blevet opdagede. — Meget fornuftigt og forudseende er der langt ind i Fjorden paa Nord-siden bygget et Grønlænderhus, som ikke er beboet til daglig, men af Jægerne benyttes til Fangsthus. Denne Foranstaltning er sikkert af stor Betydning for Jægerne; thi inderst inde i Fjordens Bund siges at være mange Bjørne og Sæler.

Ogsaa ude ved Liverpool-Kysten ved Kap Høgh er der bygget en saadan Fangsthytte som Basis for Rævefangsten, der her almindeligvis er god paa Grund af de mange Søkon-ger, en lille Alkeart, der her har deres Rugefjelde.

Harer og Ryper, Edderfugle og Gæs ses ogsaa i en ganske anderledes Mængde end i Angmagsalik, hvor Harer forøvrigt slet ikke findes. — Kort sagt, i Forhold til deres tidligere Boplads maa Østgrønlænderne i Scoresby Sund føle sig som i Ka-naans Land, og gør det ogsaa.

Der er vel næppe Tvivl om, at Scoresby Sund-Fjordens indre Fjorde danne et mægtigt Reserverevier for deres Fangst, og Fremtiden vil vel ogsaa nok vise, at efterhaanden

som Beboernes Antal vokser, vil det naturligste for dem være at flytte derindefter. Muligvis vil ogsaa nogle søge sig en Boplads længere ud af Fjorden; men Forholdene her vil formodentlig blive barskere, men muligvis mere lønnende med Hensyn til større Dyr, Bjørne, Remmesæler og Hvalrosser.

Helt tæt til Kolonien kommer ogsaa Moskusoksen, men den er fredet hele Aaret rundt, hvilket for saa vidt er en klog Foranstaltning, da det letskydelige Dyr derved undgaar Udryddelse, og da denne Bestemmelse virker som et godt Eksempel til Modvirkning af den Rovdrift, der hidindtil har været ført paa det arme Dyr i Østgrønlands nordligere Egne.

Imidlertid sker det, at man ved Kolonien ligefrem har set sig nødsaget til at nedskyde en uvan Tyr, der morede sig med at ødelægge Hunde, der naturligvis ikke har kunnet lade den i Fred. — Den nu hjemvenden-de Leder af Radio- og Seismografstationen Magister Thiesen har været ude for at møde 2 af disse Dyr oppe paa Radiostationen, hvor de havde valgt at udkæmpe et privat Mellemværende. De gjorde u ingen Skade, var heller ikke aggressive, men hvor let vilde ikke saadant et Par Kammerater kunne lave Ravage paa Stationens Bygninger og øvrige Tilbehør.

Det er med Tilfredsstillelse, at man kan udtale, at Østgrønlænderne

meget trofast overholder de givne, ret strenge Fredningsbestemmelser, ikke blot overfor Moskusoksen, men ogsaa overfor de andre Dyr i Sommer-tiden.

Fisk synes der ikke at være meget af, hverken Laks eller Angmagsætter, selv om der er taget enkelt Laks og set et Par enkelte Angmagsætter. Fiskeri interesserer i det hele taget ikke Østgrønlænderne, og ved Angmagsalik drev de det kun, naar Nøden tvang dem, selv om der vistnok i Virkeligheden fandtes en Del Hellefisk inde i Fjordene.

Hvorledes det forholder sig med Fisk i Scoresby Sund er ikke godt at sige. Findes der Sæl, maa der vel ogsaa findes Fisk, men Dybderne i Fjorden er store, og uden en rationel Undersøgelse af Forholdene vil man næppe faa noget at vide derom, da Grønlænderne som nævnt ingen Interesse har deri.

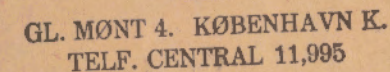
Ikke alene af praktiske, men ogsaa af rent videnskabelige Grunde maatte det være af Interesse at undersøge dette, ligesom det af navigationsmæssige Grunde vilde være af Betydning at faa opmaalt Rosen-vinges Bugt fra Kap Tobin til Kap Hope og ind til Kolonien, hvilket uden større Vanskelighed kunde foretages meget nøjagtigt paa Efter-aarsisen, ligesom i sin Tid Danmarks Havn blev opmaalt; men det kræver naturligvis, at en dertil egnet Mand overvintrede ved Kolonien, men for-øvrigt vil det, om Isforholdene og

Vejret tillader det, kunne gøres i Løbet af en Uges Tid med Baad; men et saadant Opmaalingshold bliver let paa 4 à 5 Mand.

Fjordens indre Kompleks burde ogsaa, saavel af videnskabelige som fangstmæssige Grunde, tages op til nærmere Undersøgelse. Forholdene med Kolonien i Baggrunden er nu ganske anderledes, end da Heklaeks-peditionen i sin Tid overvintrede derinde.

Der er Grund til at antage, at den store Sernulikfjord ved Angmagsalik og Scoresby Sunds indre sydlige Arme saa at sige rækker hinanden Haanden, og hvad der paa denne Strækning kan findes af videnskabelig Interesse og Rigdom paa Vildt vil ikke kunne siges, før det er undersøgt.

Med en Hovedstation i Heklas Havn, under en kyndig Leder, der udsendte 3-Mands Hold, der paa Efter-aarslægget og i Foraarsmaanederne berejste Landet derinde, vilde man i Løbet af et Par Aar kunne undersøge dette mægtige Omraade og i endnu højere Grad, om det er muligt, fastslaa vi Danskes Interesser og Krav paa det Grønland, som vi med Rette betragter som vort.

Morgenbladet

skriver den

Af Lektor cand. mag. **Sophie Petersen.**

Ogsaa i *vore* arktiske Have har dette Forhold faaet Betydning, nemlig ved Besejlingen af Grønlands Østkyst, først og fremmest af Kolonien Scoresby Sund. I 1924, da Kolonien blev grundlagt, og ligeledes i 1925, gik Besejlingen ret let, 1926 var den noget vanskeligere og ligeledes i de følgende Aar for foreløbig at kulminere i 1929, hvor Isbæltet by Sund. Det Isbælte, som de tidligere Aar tog adskillige Døgn at forcere, var i Aar saa smalt, at man slap igennem det paa mindre end 12 Timer.

Det kan maaske derfor interessere at høre lidt om, hvorledes Besejlingen er af denne Koloni under vanskelige Forhold og i det hele taget lidt om, hvorledes Livet former sig i

Da Grønlandstraktaten var blevet vedtaget i 1924 og gav Nordmændene fri Erhvervsret paa Østgrønlands Kyst undtagen ved Angmagssalik og Scoresby Sund, *saafremt denne Plads befolkedes med Grønlændere*, traadte en Kreds af danske Mænd og Kvinder sammen for at arbejde paa at faa oprettet en Koloni ved Scoresby Sund.

"Grønlands Styrelse's Skib
stav Holm". Det er en Bramsej
skonnert paa 400 Tons, forsy
med en ret svag Maskine, der h
giver 6 Knob pr. Time. Det eje

"Gustav Holm" afgik 1 Sommeren 1929, da jeg havde den Oplevelse at deltage i Besejlingen, fra Kjøbenhavn den 24. Juli ude fra "Trangravens" paa Christianshavn. Vi fik straks en saa stærk nordvestlig Kuling, at vi omtrent et Døgn maatte ligge for Anker ved Snekkersten; ogsaa ved Norges Kyst var der en Del Modvind; men fra Kap Lindesnæs kunde vi sætte Kursen direkte paa Score

"Gustav Holm" er et ideelt Skib a
sejle med, der hersker et udmærke
Forhold mellem Officerer og Mand
skab, og alle søger at gøre det sa
godt som muligt for Passagererne
et en interesseret Passager kan fa
Lejlighed til at høre megen Bela
ring om Bord.

Efter en Sejlads paa 11 Etmaal,
som det hedder i Sømandssproget,
d. v. s. 11 Døgn, naaede vi *Isranden*,

Vi havde haft stærk Dønning ude i Grønlandshavet, da Vejret her pludselig blev stille, men samtidig koldt og taaget, og man hørte en fjern klukkende Lyd af Bølgerne, som slog mod Iskanten, og lidt efter sejlede vi ogsaa omgivet af Isstykker paa alle Sider. Den næste Morgen vækkedes jeg meget tidligt af 1ste Styrmand, som sagde "Grønland i Sigte", og det kan nok være, at jeg kom i Tøjlet i en Fart og op paa Kommandobroen, og aldrig skal jeg glemme det Syn, jeg saa herfra

Scorebyg Sund*), kortlagt og
besøgt af danske Forskere. I
første halv Døgn klarede Skibet
sejladsen forholdsvis nemt, men
mødte vi nogle mægtige Mark-
brudt Polaris, og Render, som
de benyttes af Skibet, blev fa-
snævre. Ustandseligt maatte
ændres Kurs og Fart, der lø-
stadig Strøm af Kommandoord-
til Rorgangeren: "Bagbord",
tig", "Haardt over" o. s. v.,
Maskinrummet: "Halv
"Langsomt", "Stop" o. s. v.

For Kolonien er Skibets Ankomst
en stor Begivenhed, det er jo Aarets
eneste Skib, og de Danske derinde
længes efter Breve og Aviser. I Bu-
tiken er Forsyningerne ved at slip-
pe op, og alle Grønlænderne glæder
sig til Skibstiden, hvor der kommer
nye Varer, og i det hele taget sker
en Aftrydelse af den sædvanlige
Tilværelse.

Tilværelse.
Kolonien ligger inde i en Bugt, og
hører 3 Bopladser med til den
jaft bor der 107 Mennesker i hel
Omraadet. Den bestyres af en Grøn
lænder Henrik Høgh, og dens Præs
og Lærer Sejer Abelsen er ogsaa
Grønlænder; han har tidligere været
Kateket (Lærer) i Angmagssalik
fulgte i 1925 med til Scoresby Sund
da de to Familier flyttedes derhen.
Han var nu overordentlig glad over
de gode Arbejdsforhold, som han
fik i den nye smukke Kirke med
hørende Skolebygning, der var
ført i Vinterens Løb som en C
fra en Kreds af Mennesker fra
Danmark. Kirken indvies 30. Sep
denne Stibet end

agt, og noget saa unyttig som
 vil den, Kaffen fik de al den Kage, de
 i hele, apse, og et Glas Portvin; det
 Grøn- eneste Slags Spiritus, Besty
 s Præst lader dem faa, Snaps udskæn
 ogsaa drig for dem. —
 re været Koloniens Beliggenhed er
 salig og skønnst mulige, og dens
 byder ogsaa paa meget af Int
 derop. *Kap Tobin* med den lille G
 glad over derplads nær nogle varme
 som han hvis Vand er 62 Gr. C. K
 med til- ward (ogsaa med en Bopl
 er var op- paa Jameson Land, hvor
 en Gave Sandstensfjældene har fund
 er her i spor af kæmpemæssige Øg
 Søndag for Millioner af Aar siden
 endnu laa rundt her. Baade der og

Grønlænderne bor i Huse af Sten
indvendig beklædt med Brædder, of-
te flere Familier i samme Hus, der
kun rummer 1 Stue med en stor
Briks. I Kolonien findes nogle større
Træhuse: Bestyrerboligen og Ra-
diostationen med tilhørende Jord-
skælvstation. Selve Apparaterne
til Jordskælvsmaaling, Seismogra-
ferne, er opstillet i et Hus, der
bygget omtrent som en Grønlænder-
hytte med en lang underjord-
Gang og et System af Døre, hvorefter
ved Temperatursvingninger
gaas. Apparaternes Bevægelser
overføres ad elektrisk Vej til et
mindeligt Hus, hvori Stationens
der kan sidde og arbejde i Varn-
Grønlænderne i Scoresby Sund
meget børnerige, og adskillige
Par gaar og venter paa at ka-
gifte sig. Men der hersker stor
lignød, idet der er opført altsaa
i Huse, og der bør absolut gøre
get baade fra Statens og Scoresby
Sund-Komitéens Side for næste
at faa sendt rigeligt med Hus-
ningsmateriale derop.

Dyrelivet er overmaade rigt paa Fugle og paa Grønland: paa Færøerne vrimer det med Søfugle og paa Grønland med Havfugle. I Narhvalen fanges ofte, og er ogsaa i Grønland, en stor Hvalros kan endnu ses. Udmærkede Isfjælder fanges mange Isbjørne i Grønland, disse yngler nemlig i Snehuler. Isfjældene dybt inde i Fjorden i Grønland dre Forregninger, hvor ogsaa mange Hvaler sælen yngler. Rensdyret findes ogsaa i Grønland, men oppe paa Landet findes det ogsaa i Fjeldene. I Grønland træffes et andet Dyrt af stor Størrelse, nemlig den grønne Isbjørn, se, en sand Fortidslevning.

Vor Grønslænder var im-
gaet tæt hen til den store
som nu var klar over, at der v-
re paa Færde. Dyrene havde
sig og stillet sig op i en Pirk-
Kalvene inde i Midten, kun de
le Tyr stod lidt til en Side
gerede sjensynligt Flokken.
lænderne vinkede og pegede
Bøssen, han vilde gerne have
tæt hen til Dyrene, at disse
kunde finde paa at angribe
fik han nemlig Anledning til
de, hvad han brændte efter
Moskusoksen er nemlig
omkring Scoresby Sund,
lænderne maa kun skyde,
i den yderste Nød, og de
han sjensynligt gerne have

I Vi holdt os imidlertid i en 'Afstand af ca. 15 Meter fra Dyrene, fotograferede dem og studerede dem. De stillede sig op i en lang Række, saa snart de var klar over, at vi ikke gjorde dem noget; de stod ganske tæt, og Kalvene puttede sig ind til Køerne, mens den gamle Tyr stadig klagede ned langs Rækkerne for at se, om alle var paa deres Plads. Dyrenes Pels er mørk og meget langhaaret med en lys Plet paa Ryggen; disse var endnu ikke færdig med at fælde, og lange lyse Totter af Vinterpelsen sad Imellem de nye Haar. De blev staaende ganske urokkeligt paa samme Plet, først da vi fjernede os, kom der Bevægelse i Flokken; Hunden legede stadig med den enlige Tyr og var svær at faa lokket med tilbage; da vi igen var Tyr, kommet op paa Fjældet og saa os tilbage, saa vi, at Dyrene atter havde lagt sig fredeligt ned paa Sletten. Nord for Scoresby Sund er Moskuskokser desværre ikke fredet, og her har Især Nordmænd drevet en meget stor Jagt paa dem for at sælge Kalvene til Zoologiske Haver, nu er disse dog vist saa velforsynede, at der ikke længere er noget godt Marked. Da vi nogle Dage efter sejlede fra Scoresby Sund, havde vi Koloniens Produkter om Bord: Ræveskind, Isbjørneskind, Spæk og Narhvalstænder, et godt Overskud af Virksomheden derinde, hvor ogsaa i Aar Fangsten har været aldeles yperlig. Selvfølgelig har det paa Grund af de ofte besværlige Besejlingsforhold sine Vanskeligheder med denne Koloni; men enhver Dansk bør alligevel glæde sig over, at Dannebrog nu vajer over Verdens største og skønneste Fjord.

Sophie Petersen.

*) Først besejlet af Engländeren William Scoresby, efter hvem Fjorden har faaet Navn.

* Tidens Tegn nr 188.

Torsdag 14 aug 1930.

Dansk pressemanndød.

Kjøbenhavn, 13. august.

Redaktør Valdemar Galster, tidligere redaktør av „Nationaltidende” og „Morgenbladet” er avgått ved døden av hjerteslag, omkring 50 år gammel. Det var Galster som i sin tid initiativet til Scoresbysunds kolonisering.

*"Havangeren" nr 185.
Onsdag 13 aug 1930.*

Redaktør Valdemar Galster,

tidligere redaktør av „National-
tidende“ og „Morgenbladet“,
Kjøbenhavn, er avgått ved
døden av hjerteslag, ca. 50 år
gammel. Det var Galster som
i sin tid tok initiativet til
Scoresbysunds kolonisering.

Hjem fra Scoresby Sund

Det vrømler med Sø- og Landvildt deroppe,
men Ungdommen mangler Boliger.

Interview med den hjemvendte Kaptajn N. O. Petersen

Kaptajn N. O. Petersen.

Efter en hurtig og behagelig Rejse er „Gjertrud Rask“ kommet hjem fra Scoresby Sund.

— Hvordan forløb Turen, spurgte vi i Gaar Kaptajn N. O. Petersen.

— Aldeles udmærket. Vi gik herfra den 9. Juli. Som De maaske erindrer, havde vi en lille Gruppe af Wegner-Ekspeditionens Medlemmer med derop.

Rejsen op varede ni Dage. Den 18. Juli naaede vi Iskanten, der laa 60 Kvartmil ud fra Scoresby Sund, alligevel kom vi dog ret hurtigt igennem, Isen var spredt, og vi var derfor kun ca. 12 Timer om at naa frem til Kap Tobin. Helt ind til Kolonien kunde vi ikke komme endnu paa dette Tidspunkt, da Isen i Fjorden laa kompakt. Den 22. brød den imidlertid op, og vi kunde komme helt frem og losse vor længselsfuldt ventede Ladning.

— Og landsætte Passagererne?

— Ja, de kom i Land ved Kolonien Scoresby Sund. De skulde nu egentlig 80 Kilometer længere ind i Fjorden, men Resten af Vejen maatte de selv sørge for med Slæder og Pramme. Hjemrejsen varede kun en Uge for „Gjertrud Rask“.

Glæde og Tilfredshed.

— Hvordan var Tilstanden i Kolonien?

Der var idel Glæde og Tilfredshed med Tilværelsen lige fra Kolonibestyrer Høegh og til den yngste Eskimo.

— Og Kirken?

— Den er ualmindelig smuk baade i det Ydre og Indre, og Koloniens Medlemmer er meget glade for den.

Maaske kunde man tænke sig en lidt bedre Præstebolig for den afholdte Pastor Sejr-Abelsen.

— Hvordan har Jagtaaret været?

— Sæmpelthen glimrende. Vi sagde for Spøg deroppe, at naar man sigtede paa een Hare, saa risikerede man at faa fem. Det er naturligvis en Overdrivelse, men det er sandt, at der er saa myldrende fuldt af Landvildt, at man i Løbet af nogle Minuter kan staa paa samme Sted og skyde fire, fem Harer. Ogsaa andet Vildt er der rigeligt af. Blot i det Par Dage, vi var

deroppe, blev der skudt to pragtfulde Bjørne, og Fjordisen er saa fuld af Søler, at Jægerne slet ikke kan skyde alle dem, de ser.

Det begynder at knibe med Husrum.

Der er ualmindelig gode Vilkaar for Grønlanderne, fortsætter Kaptajn Petersen, men der begynder at blive lidt knebent med Husrum. Koloniens forskellige Dele raader kun over hver omkring fire—fem Huse, og nu efter at den har eksisteret i fem Aar, er der saa mange giftefærdige af de Børn, der ført med, at det vilde være meget ønskeligt, om der kunde skaffes flere Boliger. Det er jo ikke heldigt, at de Unge skal blive boende hjemme, naar de er blevet gifte.

— Hvad skulde det være for Bygninger?

Einar Mikkelsen sendte et op i Aar til Kap Stuart, hvor der nu er fem Huse. Det var af passende Art og Størrelse. Saadant et Hus skal være paa omkring 60 Kvadratalen, altsaa nærmest svarende til et lille, beskedent Sommerhus herhjemme. De kan sendes op i skaarne Maal. Grønlanderne samler dem selv ganske udmærket, og Opvarmningen kan allerbedst foregaa ved Hjælp af det Komfur, hvorpaa Maden laves — eller ved de gammeldags Tranlamper.

Nordmændene og Radioen

— Saa De noget til Nordmændene?

— Nej, de holder mest til i Franz Josephs Distriktet først og fremmest paa Ymers Ø. Der har de hygget en Del „Stationer“. Det vil sige enkelte gaske smaa Huse, og til dem er yderligere knyttet Jagthytter spredt over Øen, saaledes at man kan naa en Hytte med nogle Timers Mellemrum.

— Hvad er det for Hytter?

— Rent ud sagt blot nogle Stykker Tømmer med et Par Ruller Tagpap viklet om til en Slags Skærm. Det er det hele!

— Hørte De noget til Radiostriden?

— Nej, vi var kun i Forbindelse med „Godthaab“, Ekspeditionsskibet, som dengang laa indiset i Tyrolerfjorden og med „Veslekari“, som forsyner de norske Fangststationer.

— Hvad er det for en norsk Radiostation, der tales om?

— Det maa være en Skibsradio paa en lille Motorjagt, der i nogle Aar har ligget i „Myggehugten“ paa Klaweringøen. Forresten har denne Station altid været af privat Karakter, og om nogen Pligt til at viderebesørge andres Telegrammer er der vist absolut ikke Tale. Og jeg er ikke sikker paa, at den overhovedet har været i Virksomhed i Aar. Men som sagt: Scoresby

Kaptajn N. O. Petersen.

Efter en hurtig og behagelig Rejse er „Gjertrud Rask“ kommet hjem fra Scoresby Sund.

— Hvordan forløb Turen, spurgte vi i Gaar Kaptajn N. O. Petersen.

— Aldeles udmærket. Vi gik herfra den 9. Juli. Som De maaske erindrere, havde vi en lille Gruppe af Wegner-Ekspeditionens Medlemmer med derop.

Rejsen op varede ni Dage. Den 18. Juli naaede vi Iskanten, der laa 60 Kvartmil ud fra Scoresby Sund, alligevel kom vi dog ret hurtigt igennem Isen var spredt, og vi var derfor kun ca. 12 Timer om at naa frem til Kap Tnbin. Helt ind til Kolonien kunde vi ikke komme endnu paa dette Tidspunkt, da Isen i Fjorden laa kompakt. Den 22. brød den imidlertid op, og vi kunde komme helt frem og losse vor længselsfuldt ventede Ladning.

— Og landsætte Passagererne?

— Ja, de kom i Land ved Kolonien Scoresby Sund. De skulde nu egentlig 80 Kilometer længere ind i Fjorden, men Resten af Vejen maatte de selv sørge for med Slæder og Pramme. Hjemrejsen varede kun en Uge for „Gjertrud Rask“.

Glæde og Tilfredshed.

— Hvordan var Tilstanden i Kolonien?

Der var idel Glæde og Tilfredshed med Tilværelsen lige fra Kolonibestyrer Høegh og til den yngste Eskimo.

— Og Kirken?

— Den er ualmindelig smuk baade i det Ydre og Indre, og Koloniens Medlemmer er meget glade for den.

Maaske kunde man tænke sig en lidt bedre Præstebolig for den afholdte Pastor Sejrs-Abelsen.

— Hvordan har Jagtaaret været?

— Simpelthen glimrende. Vi sagde for Spøg deroppe, at naar man sigtede paa een Hare, saa risikerede man at faa fem. Det er naturligvis en Overdrivelse, men det er sandt, at der er saa myldrende fuldt af Landvildt, at man i Løbet af nogle Minuter kan staa paa samme Sted og skyde fire, fem Harer. Ogsaa andet Vildt er der rigeligt af. Blot i det Par Dage, vi var

deroppe, blev der skudt to pragtfulde Bjørne, og Fjordisen er saa fuld af Sæler, at Jægerne slet ikke kan skyde alle dem, de ser.

Det begynder at knibe med Husrum.

Der er ualmindelig gode Vilkaar for Grønlænderne, fortsætter Kaptajn Petersen, men der begynder at blive lidt knebent med Husrum. Koloniens forskellige Dele raader kun over hver omkring fire—fem Huse, og nu efter at den har eksisteret i fem Aar, er der saa mange giftefærdige af de Børn, der ført med, at det vilde være meget ønskeligt, om der kunde skaffes flere Boliger. Det er jo ikke heldigt, at de Unge skal blive boende hjemme, naar de er blevet gifte.

— Hvad skulde det være for Bygninger?

Einar Mikkelsen sendte et op i Aar til Kap Stuart, hvor der nu er fem Huse. Det var af passende Art og Størrelse. Saadant et Hus skal være paa omkring 60 Kvadratalen, altsaa nærmest svarende til et lille, beskedent Sommerhus herhjemme. De kan sendes op i skaarne Maal. Grønlænderne samler dem selv ganske udmærket, og Opvarmningen kan allerbedst foregaa ved Hjælp af det Komfur, hvorpaa Maden laves — eller ved de gammeldags Tranlamper.

Nordmændene og Radioen

— Saa De noget til Nordmændene?

— Nej, de holder mest til i Franz Josephs Distriktet først og fremmest paa Ymers Ø. Der har de bygget en Del „Stationer“. Det vil sige enkelte gaske smaa Huse, og til dem er yderligere knyttet Jagthytter spredt over Øen, saaledes at man kan naa en Hytte med nogle Timers Mellemrum.

— Hvad er det for Hytter?

— Rent ud sagt blot nogle Stykker Tømmer med et Par Ruller Tagpap viklet om til en Slags Skærm. Det er det hele!

— Hørte De noget til Radiostriden?

— Nej, vi var kun i Forbindelse med „Godthaab“, Ekspeditionsskibet, som dengang laa indiset i Tyrolerfjorden og med „Veslekari“, som forsyner de norske Fangststationer.

— Hvad er det for en norsk Radiostation, der tales om?

— Det maa være en Skibsradio paa en lille Motorjagt, der i nogle Aar har ligget i „Myggebugten“ paa Klaveringeøen. Forresten har denne Station altid været af privat Karakter, og om nogen Pligt til at viderebesørge andres Telegrammer er der vist absolut ikke Tale. Og jeg er ikke sikker paa, at den overhovedet har været i Virksomhed i Aar. Men som sagt: Scoresby Sund er en glimrende Koloni, naar blot man kunde skaffe den nogle flere Smaahuse.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Nationaltidende

skriver den **1. AUG. 1930**

Hjem fra Scoresby Sund

Det vrimler med Sø- og Landvildt deroppe,
men Ungdommen mangler Boliger.

Interview med den hjemvendte Kaptajn N. O. Petersen

Kaptajn N. O. Petersen.

Efter en hurtig og behagelig Rejse er „Gjertrud Rask“ kommet hjem fra Scoresby Sund.

— Hvordan forløb Turen, spurgte vi i Gaar Kaptajn N. O. Petersen.

— Aldeles udmærket. Vi gik herfra den 9. Juli. Som De maaske erindrere, havde vi en lille Gruppe af Wegner-Ekspeditionens Medlemmer med derop.

Rejsen op varede ni Dage. Den 18. Juli naaede vi Iskanten, der laa 60 Kvartmil ud fra Scoresby Sund, alligevel kom vi dog ret hurtigt igennem Isen var spredt, og vi var derfor kun

Maaske kunde man tænke sig en lidt bedre Præstebolig for den afholdte Pastor Sejr-Abelsen.

— Hvordan har Jagtaaret været?

— Simpelthen glimrende. Vi sagde for Spøg deroppe, at naar man sigtede paa een Hare, saa risikerede man at faa fem. Det er naturligvis en Overdrivelse, men det er sandt, at der er saa myldrende fuldt af Landvildt, at man i Løbet af nogle Minuter kan staa paa samme Sted og skyde fire, fem Harer. Ogsaa andet Vildt er der rigeligt af. Blot i det Par Dage, vi var

(Fortsættes Side 9).

Sæler, at Jægerne slet ikke kan skyde alle dem, de ser.

Det begynder at knibe med Husrum.

Der er ualmindelig gode Vilkaar for Grønlænderne, fortsætter Kaptajn Petersen, men der begynder at blive lidt knebent med Husrum. Koloniens forskellige Dele raader kun over hver omkring fire—fem Huse, og nu efter at den har eksisteret i fem Aar, er der saa mange giftefærdige af de Børn, der ført med, at det vilde være meget ønskeligt, om der kunde skaffes flere Boliger. Det er jo ikke heldigt, at de Unge skal blive boende hjemme, naar de er blevet gifte.

— Hvad skulde det være for Bygninger?

Einar Mikkelsen sendte et op i Aar til Kap Stuart, hvor der nu er fem Huse. Det var af passende Art og Størrelse. Saadant et Hus skal være paa omkring 60 Kvadratalen, altsaa nærmest svarende til et lille, beskedent Sommerhus herhjemme. De kan sendes op i skaarne Maal. Grønlænderne samler dem selv ganske udmærket, og Opvarmningen kan allerbedst foregaa ved Hjælp af det Komfur, hvorpaa Maden laves — eller ved de gammeldags Tranlamper.

Nordmændene og Radioen

— Saa De noget til Nordmændene?

— Nej, de holder mest til i Franz Josephs Distriktet først og fremmest paa Ymers Ø. Der har de bygget en Del „Stationer“. Det vil sige enkelte gaske smaa Huse, og til dem er yderligere knyttet Jagthytter spredt over Øen, saaledes at man kan naa en Hytte med nogle Timers Mellemrum.

— Hvad er det for Hytter?

— Rent ud sagt blot nogle Stykker

Det vrirler med Sø- og Landvildt deroppe,
men Ungdommen mangler Boliger.

Interview med den hjemvendte Kaptajn N. O. Petersen

Kaptajn N. O. Petersen.

Efter en hurtig og behagelig Rejse er „Gjertrud Rask“ kommet hjem fra Scoresby Sund.

— Hvordan forløb Turen, spurgte vi i Gaar Kaptajn N. O. Petersen.

— Aldeles udmærket. Vi gik herfra den 9. Juli. Som De maaske erindrer, havde vi en lille Gruppe af Wegner-Ekspeditionens Medlemmer med derop.

Rejsen op varede ni Dage. Den 18. Juli naaede vi Iskanten, der laa 60 Kvartmil ud fra Scoresby Sund, alligevel kom vi dog ret hurtigt igennem Isen var spredt, og vi var derfor kun

Maaske kunde man tænke sig en lidt bedre Præstebolig for den afholdte Pastor Sejr-Abelsen.

— Hvordan har Jagtaaret været?

— Simpelthen glimrende. Vi sagde for Spøg deroppe, at naar man sigtede paa een Hare, saa risikerede man at faa fem. Det er naturligvis en Overdrivelse, men det er sandt, at der er saa myldrende fuldt af Landvildt, at man i Løbet af nogle Minuter kan staa paa samme Sted og skyde fire, fem Harer. Ogsaa andet Vildt er der rigeligt af. Blot i det Par Dage, vi var

(Fortsættes Side 9).

Sæler, at Jægerne slet ikke kan skyde alle dem, de ser.

Det begynder at knibe med Husrum.

Der er ualmindelig gode Vilkaar for Grønlænderne, fortsætter Kaptajn Petersen, men der begynder at blive lidt knebent med Husrum. Koloniens forskellige Dele raader kun over hver omkring fire—fem Huse, og nu efter at den har eksisteret i fem Aar, er der saa mange giftefærdige af de Børn, der førtes med, at det vilde være meget ønskeligt, om der kunde skaffes flere Boliger. Det er jo ikke heldigt, at de Unge skal blive boende hjemme, naar de er blevet gifte.

— Hvad skulde det være for Bygninger?

Einar Mikkelsen sendte et op i Aar til Kap Stuart, hvor der nu er fem Huse. Det var af passende Art og Størrelse. Saadant et Hus skal være paa omkring 60 Kvadratalen, altsaa nærmest svarende til et lille, beskedent Sommerhus herhjemme. De kan sendes op i skaarne Maal. Grønlænderne samler dem selv ganske udmærket, og Opvarmningen kan allerbedst foregaa ved Hjælp af det Komfur, hvorpaa Maden laves — eller ved de gammeldags Tranlamper.

Nordmændene og Radioen

— Saa De noget til Nordmændene?

— Nej, de holder mest til i Franz Josephs Distriktet først og fremmest paa Ymers Ø. Der har de bygget en Del „Stationer“. Det vil sige enkelte gaske smaa Huse, og til dem er yderligere knyttet Jagthytter spredt over Øen, saaledes at man kan naa en Hytte med nogle Timers Mellemrum.

— Hvad er det for Hytter?

— Rent ud sagt blot nogle Stykker Tømmer med et Par Ruller Tagpap viklet om til en Slags Skærm. Det er det hele!

— Hørte De noget til Radiostriden?

— Nej, vi var kun i Forbindelse med „Godthaab“, Ekspeditionsskibet, som dengang laa indiset i Tyrolerfjorden og med „Veslekari“, som forsyner de norske Fangststationer.

— Hvad er det for en norsk Radio-station, der tales om?

— Det maa være en Skibsradio paa en lille Motorjagt, der i nogle Aar har ligget i „Myggebugten“ paa Klaweringoen. Forresten har denne Station altid været af privat Karakter, og om nogen Pligt til at viderebesørge andres Telegrammer er der vist absolut ikke Tale. Og jeg er ikke sikker paa, at den overhovedet har været i Virksomhed i Aar. Men som sagt: Scoresby Sund er en glimrende Koloni, naar blot man kunde skaffe den nogle flere Smaahuse.

Sh—.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den

13. JULI 1930

Tre Billeder fra Østgrønlands Kirkeliv.

Af Lektor Sophie Petersen.

Kirken i Scoresbysund, som blev indviet Søndag den 11. August, er rejst ved Gaver og frivillige Bidrag. Den ligger lavt nær Fjorden med sneklædte Fjælde som Baggrund og har et højt Taarn, forsynet med et meget fint Ur, leveret af Firmaet Bertram Larsen. Det er anbragt i et kuldeisoleret Rum, og kontrolleres hver Dag fra Koloniens Radiostation, som modtager Tidssignalerne over Neuen i Tyskland.

Kirken kan rumme 150 Mennesker, og dens indvendige Dimensioner er: 17 Meters Længde, 6 Meters Bredde og 8 Meters Højde. Buerne, som bærer Taget, vejer 1500 kg og er af Eg, det øvrige af Gran. Alt Træet er skænket af Direktør Uttenthal, Ejeren af Gl. Estrup. Rummet er holdt i mørke Farver og tager sig festligt ud, især naar alle Lysene paa Stolestaderne og i de fem store Malmlysekroner er tændt. Paa Alterbordet staar et stort Kors; der er ingen Altertavle, da det har været nødvendigt af Hensyn til Lysfor-

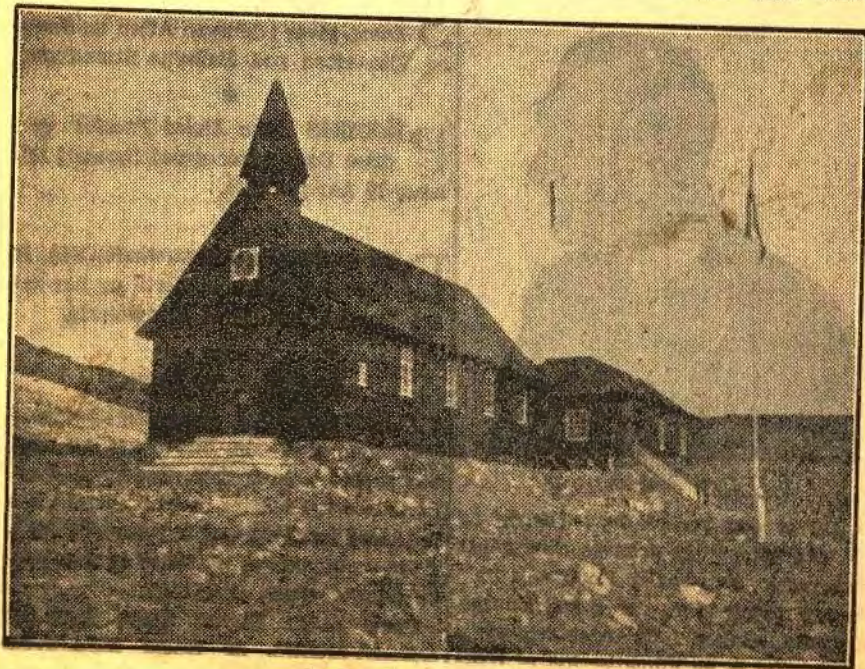
holdene i Kirken at sætte et Vindue i Koret; selve Alterbordet prydes af nogle store, smukke Sølvsestager.

Kirkens Præst er Sejer Abelsen, en Vestgrønlander, uddannet paa Godthaabs Seminarium. Han er en Mand paa 45 Aar, og har i 21 Aar arbejdet i Østgrønland, først som Kateket, senere som Overkateket i Angmagssalik-Distriktet; han har været med til at føre mange Østgrønlandere ud af Hedenskabet.

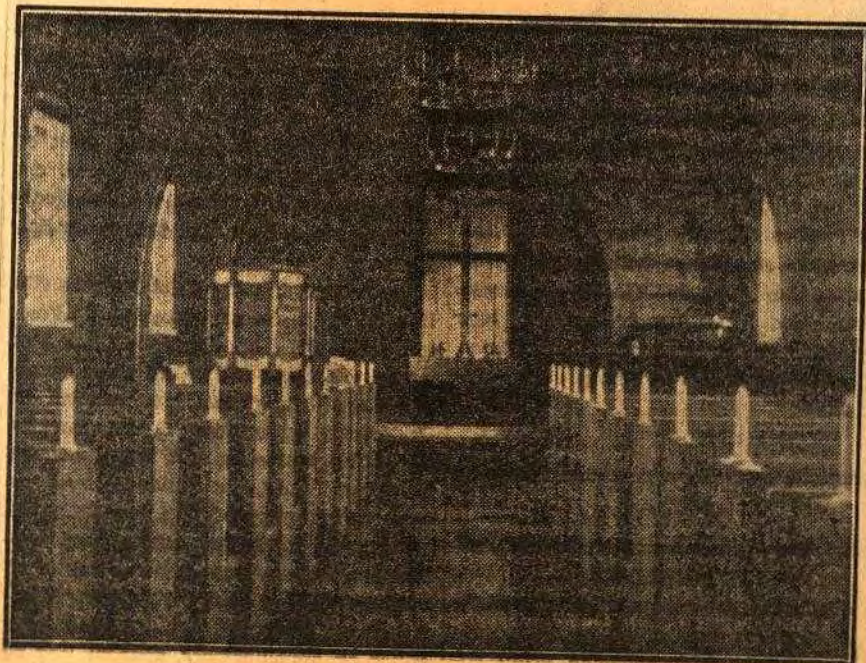
Da ti Familier fra Angmagssalik i 1925 flyttedes til Scoresbysund, var Sejer Abelsen straks villig til at tage den nye Opgave op: at være Præst for dem. Han ordineredes samme Aar i Isafjords Kirke paa Island, og har nu i snart fem Aar virket som Lærer og Sjelesørger i Scoresbysund. Her paa Billedet ses han sammen med de tre Fangerkateketer eller Læsere, der besørger Undervisningen af Børnene ude paa de tre Bopladser, som hører til Scoresbysund-Kolonien.

Pastor Sejer Abelsen og de tre Læsere.

Kirken i Scoresbysund.

Kirken i Scoresbysund indvendig.

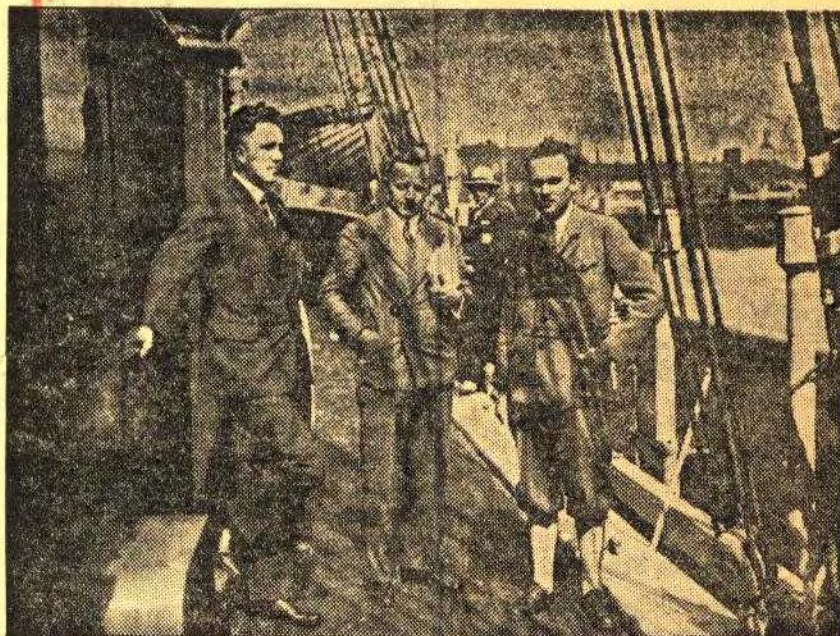
GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet: **Politiken**

skriver den **11 JULI 1930**

Skibet til Scoresby Sund

Imidlertid
„Gertrud Rask“ sejlede i Gaar, bl. a. med tre af Wegener-Ekspeditionens Mænd om Bord.

De tre Mænd fra Wegener-Ekspeditionen Fra venstre til højre: Ingeniør Ernsting, Dr. Kopp og Dr. Peters.

Skibet til Scoresby Sund, vor nordligste Koloni paa Østgrønland og den nyeste blandt alle grønlandske Kolonier, sejlede i Gaar herfra paa den aarlige Tur. Det er i Aar Gertrud Rask, som skal derop. Med om Bord er blandt de danske Passagerer Orlogskaptajn Bistrup, der skal kortlægge Kystomraadet ved Fjordens Indløb, og Radiotelegrafist Kaldahl, som i de kommende Aar skal passe den traadløse Station deroppe. Han rejste sammen med sin Hustru og deres lille Barn, og Fru Kaldahl bliver Koloniens eneste hvide Kvinde.

Mange kendte Grønlandsmænd var mødt for at tage Afsked.

Med Skibet fulgte ogsaa tre af Wegener-Ekspeditionens Mænd, tre unge tyske Videnskabsmænd, Dr. Kopp, Ingeniør Ernsting og Dr. Peters. Medens den øvrige Del af Ekspeditionen arbejder inde paa Indlandsisen, skal disse tre Mænd anlægge en meteorologisk Station i Scoresby Sund og indsamle Erfaringer, som kan supplere og understøtte det Materiale, man henter blandt Mændene i Lejren inde paa den evige Is.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Socialdemokraten

skriver den

11. JULI 1930

Sidste Afdeling af den store Grønlandsekspe- dition startet.

»Gertrud Rask« afsejlede i Gaar til Scoresby Sund med 3 Medlemmer af Prof. Wegeners Ekspedition om Bord og store Forsyninger til Kolonien.

I Gaar Formiddags lagde Grønlandsdamperen »Gertrud Rask« ud fra Grønlandsk Plads for at gaa til

Scoresbysund. Der var som altid ved en Grønlandsdampers Afrejse mange Mennesker for at sige Farvel, og Skibet havde mange Passagerer til den østlige Koloni ombord. Det var fuldt lastet med Forsyninger til den snart 100 Mand store Koloni, bl. a. en hel Købmandsbutik i Træ lige til at stille op.

Blandt de mange Passagerer var ogsaa de tre sidste Medlemmer af Professor Egeners store Grønlandsekspedition. Hovedstyrken afrejste,

som man vil huske, i Foraaret til Vestkysten, hvorfra den opretter Stationer ind over Indlandsisen. Naar de sidste tre Mand nu ankommer til Østkysten, er der lagt et Bælte af videnskabelige Ekspeditioner tværs over Grønlands Indlandsis. Ekspeditionerne skal som bekendt overvintre deroppe. De tre, der i Gaar afrejste til Scoresbysund, var Doktorerne Kopp og Peters samt Ingeniør Ernsting.

Blandt de danske Passagerer var

Orlogskaptajn Bidstrup, der skal udføre nogle nødvendige kartografiske Arbejder deroppe, og Radiotelegrafist Kaldal med Frue.

skriver den 18 MAJ 1930

Kirken i Scoresby Sund.

Af Lektor Sophie Petersen.

Kirken i Scoresby Sund.

Da det franske Skib "Pourquoi pas" med Einar Mikkelsen ombord i 1926 stod ind til Scoresby Sund, og Østgrønlænderne kom ud til Skibet, var man meget spændt paa at høre, hvorledes den første Vinter efter Koloniens Grundlæggelse var forløbet. "Har I haft det godt?" var Spørgsmaalet til dem, og Svaret lød: "Ja, vi er blot saa bange for de onde Aander". "Men I har jo en Præst, hjælper det ikke?" "Nej, for vi mangler en Kirke og især en Kirkeklokke", var Grønlændernes Svar.

Da "Gustav Holm" i Sommer gen-

de Kirkebygning sig smukt ud, den ligger lavt med sneklædte Fjelde som Baggrund og har et højt Taarn forsynet med et Ur. Paa en smuk og ejendommelig Maade har dens Arkitekt Claudius Hansen fejlet Skolebygning og Præstebolig ind i Helheden og skabt en særpræget Bygning, der passer godt til de kolde, øde Omgivelser. Kirkerummet er holdt i mørke Farver og tager sig festligt ud, især naar alle Lysene paa Stolestaderne og i de store Malmlysekroner er tændt. Alterbordet prydes af et stort Kors og nogle smukke Sølvlysestager.

Pastor Sejr Abelsen og de tre Kateketer.

nem de vældige Ismasser banede sig Vej ind til Kolonien paa sit aarlige Besøg, lød langt ud over Fjorden, længe før man kunde se Husene, Klangene af en Kirkeklokke, Klokken paa Koloniens nye Kirke.

Med stor Energi fik Einar Mikkelsen nemlig efter sin Hjemkomst i 1926 startet en Indsamling og skaffet Penge til en Kirke — hans egen lille Søn tømte sin Sparebøsse og gav dens Indhold til Faderen, for at han for Pengene kunde købe en Kirkeklokke. Drengen syntes ligesom Grønlænderne, at dette var det vigtigste ved en Kirke.

Tømmeret til Bygningen blev skæn-

Kirkeuret er et overordentlig fint Ur, som er leveret af Firmaet Bertram Larsen. Det er anbragt i et isoleret Rum, saa at det ikke kan paavirkes af de stærke Temperatursvingninger udenfor, og kontrolleres hver Dag fra Koloniens Radiostation, som modtager Tidssignalerne over Nauen i Tyskland. Den omtalte Kirkeklokke er en gammel fransk Skibsklokke.

Kolonien bestyres af Grønlænderen Henrik Hæg, og dens Præst, Pastor Sejr Abelsen, er ogsaa Grønlænder. Han er en ublandet Vestgrønlænder, uddannet paa Godthaabs Seminarium, og har i 21 Aar virket paa Grønlands

met ind til Kolonien og boede i Teltet derinde under hele Skibstiden. Vejret var det bedst mulige: straalende Sol og forholdsvis varmt: 12 Gr. C. i Skyggen, Dannebrog vajede fra alle Koloniens Huse, selv fra de smaa Grønlænderhuse, og "Gustav Holm" laa ude paa Fjorden, pyntet med alle Signalflagene.

Kl. 10 udgik fra Skolen en Procession, bærende hellige Kar og Bøger. I Processionen deltog foruden Kirkens Præst og Fangerkateketerne fra Bopladserne ogsaa Bestyreren, "Gustav Holm"s Kaptajn og Kirkens Bygmester.

Kirken, som kan rumme 150 Mennesker, var fyldt til sidste Plads, dels af Officerer og Mandskab fra Skibet, dels af alle Grønlænderne, Mændene i hvide Anorakker og Kvinderne i deres straalende Festdragter. Alle var med, selv de spædste Børn, som bæres i en Pose, Amauten, paa Moderens Ryg; det giver vel nok lidt Forstyrrelse, men hører nu engang med til en grønlandsk Gudstjeneste. Efter at Pastor Abelsen foran Alteret havde modtaget de hellige Kar, blev Indgangsbønnen læst af Fangerkateketen Niels fra Hope.

Paa de mindste Boplads i Grønland undervises Børnene af den Fanger, som selv kan mest af alle paa Stedet; han samler Børnene i sin Hytte, naar Vejret ikke egner sig til Fangst, og her kan man saa se de smaa Grønlænderbørn ligge paa Maven paa Gulvet og læse i deres ABD (C findes ikke paa Grønlandsk). Niels er en meget nidkær Mand, som tager sin Gerning alvorligt, han samler saaledes hver Morgen og Aften alle Bopladsens Folk i sin Jordhytte og holder Andagt for dem, og paa Kajakrejser har han altid Bibelen med.

Saa foregik selve Indvielsen efter det sædvanlige Ritual, og de befalede Skriftsteder oplæstes af de tre Kateketer, som aabenbart ikke var saa forfærdelig drevne i Læsekunsten, de pegede omhyggeligt med Fingeren i Bogen og læste langsomt og forsigtigt som smaa Børn.

Salmerne var dels danske Salmer i grønlandsk Oversættelse, dels originale grønlandske Salmer. Præsten messede smukt, og Grønlænderne sang stærkt og fuldttonende med. Prædikenen holdtes paa Grønlandsk, men tilsidst henvendte Pastor Abelsen nogle faa Ord paa Dansk som en Tak til os Danske.

Om Eftermiddagen efter selve Gudstjenesten var der stor "Kaffemik" for de Danske og Grønlænderne. Det var overordentlig interessant at studere de forskellige Typer: nogle faa Vestgrønlændere, udprægede Blandingstyper, og ellers lutter Østgrønlændere, der er af ren mongolsk Type med fremstaaende Kindben og meget mørk Hudfarve. Kvinderne havde Haaret sat op i den

Kirken i Scoresby Sund.

Da det franske Skib "Pourquoi pas" med Einar Mikkelsen ombord i 1926 stod ind til Scoresby Sund, og Østgrønlænderne kom ud til Skibet, var man meget spændt paa at høre, hvorledes den første Vinter efter Koloniens Grundlæggelse var forløbet. "Har I haft det godt?" var Spørgsmaalet til dem, og Svaret lød: "Ja, vi er blot saa bange for de onde Aander". "Men I har jo en Præst, hjælper det ikke?" "Nej, for vi mangler en Kirke og især en Kirkeklokke", var Grønlændernes Svar.

Da "Gustav Holm" i Sommer gen-

de Kirkebygning sig smukt ud, den ligger lavt med sneklædte Fjelde som Baggrund og har et højt Taarn forsynet med et Ur. Paa en smuk og ejendommelig Maade har dens Arkitekt Claudius Hansen fejlet Skolebygning og Præstebolig ind i Helheden og skabt en særpræget Bygning, der passer godt til de kolde, øde Omgivelser. Kirkerummet er holdt i mørke Fårver og tager sig festligt ud, især naar alle Lysene paa Stolestaderne og i de store Malmlysekroner er tændt. Alterbordet prydes af et stort Kors og nogle smukke Sølvlysestager.

Pastor Sejr Abelsen og de tre Kateketer.

nem de vældige Ismasser banede sig Vej ind til Kolonien paa sit aarlige Besøg, lød langt ud over Fjorden, længe før man kunde se Husene, Klangene af en Kirkeklokke, Klokken paa Koloniens nye Kirke.

Med stor Energi fik Einar Mikkelsen nemlig efter sin Hjemkomst i 1926 startet en Indsamling og skaffet Penge til en Kirke — hans egen lille Søn tømte sin Sparebøsse og gav dens Indhold til Faderen, for at han for Pengene kunde købe en Kirkeklokke. Drengen syntes ligesom Grønlænderne, at dette var det vigtigste ved en Kirke.

Tømmeret til Bygningen blev skænket af Direktør Uttenthal; det var Eg og Gran, fældet i Gl. Estrups Skove og i færdigskaaet Stand sendt op til Østgrønland. Nu stod Kirken færdig til Indvielse, gennem Radioen fik man Biskoppens Tilladelse, og Indvielsen fandt Sted Søndag den 11. August, mens Skibet laa ved Kolonien.

Ude fra Fjorden tager den rødmale-

Kirkeuret er et overordentlig fint Ur, som er leveret af Firmaet Bertram Larsen. Det er anbragt i et isoleret Rum, saa at det ikke kan paavirkes af de stærke Temperatursvingninger udenfor, og kontrolleres hver Dag fra Koloniens Radiostation, som modtager Tidssignalerne over Nauen i Tyskland. Den omtalte Kirkeklokke er en gammel fransk Skibsklokke.

Kolonien bestyres af Grønlænderen Henrik Haeg, og dens Præst, Pastor Sejr Abelsen, er ogsaa Grønlænder. Han er en ublandet Vestgrønlænder, uddannet paa Godthaabs Seminarium, og har i 21 Aar virket paa Grønlands Østkyst først som Kateket i Angmagalik Distriktet, hvor han den længste Tid levede ude paa det ensomme Kap Dan, og nu her som Præst. Han kender Østgrønlænderne ud og ind og har været med til at føre mange af dem ud af Hedenskabet; de sidste Hedninger paa Østkysten døbtas nemlig først i 1921.

I 1925 ordineredes han og tog Op-gaven op som Lærer og Sjaelesørger i Scoresby Sund. Han var nu overordentlig glad over de gode Arbejdsforhold, som han fik i den nye, smukke Kirke med tilhørende Skolebygning, der er blevet opført i Vinterens Løb.

Kirken indvielses saa om Søndagen, og Dagen blev en Festdag, som Grønlænderne sent vil glemme. Alle var fra Bopladserne i Kajak eller Robaad kom-

sker, var fyldt til sidste Plads, dels af Officerer og Mandskab fra Skibet, dels af alle Grønlænderne, Mændene i hvide Anorakker og Kvinderne i deres straalende Festdragter. Alle var med, selv de spædeste Børn, som bæres i en Pose, Amauten, paa Moderens Ryg; det giver vel nok lidt Forstyrrelse, men hører nu engang med til en grønlandsk Gudstjeneste. Efter at Pastor Abelsen foran Alteret havde modtaget de hellige Kar, blev Indgangs-bønnen læst af Fangerkateketen Niels fra Hope.

Paa de mindste Bopladser i Grønland undervises Børnene af den Fanger, som selv kan mest af alle paa Stedet; han samler Børnene i sin Hytte, naar Vejret ikke egner sig til Fangst, og her kan man saa se de smaa Grønlænderbørn ligge paa Maven paa Gulvet og læse i deres ABD (C findes ikke paa Grønlandsk). Niels er en meget nidkær Mand, som tager sin Gerning alvorligt, han samler saaledes hver Morgen og Aften alle Bopladsans Folk i sin Jordhytte og holder Andagt for dem, og paa Kajakrejser har han altid Bibelen med.

Saa foregik selve Indvielsen efter det sædvanlige Ritual, og de befalede Skriftsteder oplæstes af de tre Kateketer, som aabenbart ikke var saa forfærdelig drevne i Læsekunsten, de pegede omhyggeligt med Fingeren i Bogen og læste langsomt og forsigtigt som smaa Børn.

Salmerne var dels danske Salmer i grønlandsk Oversættelse, dels originale grønlandske Salmer. Præsten messede smukt, og Grønlænderne sang stærkt og fuldttonende med. Prædikenen holdtes paa Grønlandsk, men tilsidst henvendte Pastor Abelsen nogle faa Ord paa Dansk som en Tak til os Danske.

Om Eftermiddagen efter selve Gudstjenesten var der stor "Kaffemik" for de Danske og Grønlænderne. Det var overordentlig interessant at studere de forskellige Typer: nogle faa Vestgrønlændere, udprægede Blandingstyper, og ellers lutter Østgrønlændere, der er af ren mongolsk Type med fremstaaende Kindben og meget mørk Hudfarve. Kvinderne havde Haaret sat op i den karakteristiske Top, pyntet med et broget Baand, noget, man ikke ser ret meget i Vestgrønland i vore Dage.

Grønlænderne var henrykt for Kaffen; de kan ikke selv faa Kaffe at købe i Butiken, kun Te; det er forbudt, fordi man ikke vil have, at de, økonomiske, som de af Naturen er, skal øde de Penge, de faar for deres Produkter, i noget saa unyttigt som Kaffe. Til Kaffen fik de al den Kage, de kunde spise, samt et Glas Portvin; det er den eneste Slags Spiritus, Bestyreren lader dem faa; Snaps faar de aldrig.

Kaffebordet var dækket i det Frie uden for Bestyrerboligen, og omkring dette fik alle fra Skibet Plads sammen med Koloniens Embedsmænd og Grønlænderne.

Om Aftenen afsluttedes Festdagen med en "Dansmik" hos Bestyreren,

og alle, lige fra Præsten til Skibets lille Messedreng, svang sig her til Tonerne af Hovmesterens Grammofon.

Men saa gik Scoresby Sund atter ind i Hverdagen, og Tirsdag Morgen stod Skibet ud af Fjorden, hilst af en dundrende Salut fra Kanonen ved Flagstangsmasten foran Bestyrerboligen.

Kolonien gik ind i sin Vintertilværelse, hvor Søndagens Festligheder sikkert for Grønlænderne vil være den store Oplevelse, de aldrig glemmer, men ofte vil drøfte i Mørketiden, naar de samles i Hytterne omkring den brændende Tranlampe.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den 4 NOV 1900

Mellem Island og Grønland.

Af Lektor **Sophia Petersen.**

S/S »Gustav Holm«.

I Danmarksstrædet, Aug. 29.

De sidste Dage i Scoresby Sund gik med forskellige interessante mindre Ekskursioner bl. a. ud til Bopladsen ved Kap Tobin, hvor der findes en varm Kilde, hvis Vand Aaret rundt er 62° C.; paa lang Afstand ser man de hvide Dampe, som stiger op derfra.

Gaar man fra Kolonien østpaa over Elvdalen og op til Fjelds, naar man Radiostationen og »Geodætisk Instituts« Station til Jordskælvsmaaling. Begge Stationer ledes af den samme Videnskabsmand, den dygtige unge Fysiker Magister Thiersen, som nu paa andet Aar skal være deroppe, og i den kommende Vinter er den eneste »hvide« i Kolonien. De Apparater, der bruges til Jordskælvsundersøgelser, kaldes Seismografer og bestaar af et System af vandrette og lodrette Penduler, hvis Bevægelser optegnes paa en roterende Tromle. Det er slet ikke saa let i Grønlands Klima at faa Seismograferne opstillet. saa

at de ikke paavirkes af Temperatursvingningerne. Man har derfor i Scoresby Sund indrettet Seismograffhuset efter samme Princip som en Grønlænderhytte med en lang, underjordisk Gang og et System af Døre. I Hytten er Seismograferne opstillet, og deres Svingninger overføres ad elektrisk Vej til et almindeligt Hus, hvor Stationens Leder kan sidde og arbejde i Varme. Saa forlod vi Scoresby Sund med et levende Indtryk af, at denne Koloni har gode Fremtidsmuligheder; den er hidtil den eneste grønlandske Koloni, som giver Overskud.

Saa begyndte Kampen med Isen igen, og Isbæltet var i Mellemtiden vokset, nu strakte det sig 120 Sømil ud, imod 80 Sømil, da vi kom ind. Vi kom dog alligevel trods mange Vanskeligheder hurtigt igennem det, og der var stor Glæde, da man mærkede, at Skibet begyndte at duve for Dønningen fra det aabne Hav. Glæden varede dog kun et Døgn. Paa 66½ Gr. n. Br. mødte vi, efter at have faaet Landkending

af Islands Nordland, atter Isen. En vældig Tunge af Storis strakte sig fra Grønland belt over til nogle Sømil fra Horn, Islands nordvestligste Punkt. Det er ganske usædvanligt her at møde Is saa tæt ind til Land, og dette viser atter, hvilket vældigt Isaar det er i Aar. Isen var omtrent 20 Sømil bred, og rundt om paa Isflagerne laa en Mængde Klapmydser, en Sælart, som Nordmændene gaar paa Fangst efter i Farvandet mellem Island og Jan Mayen. Dyrene lod sig ikke skræmme af Skibet, de blev roligt liggende paa Isskodserne, det var nemlig Dyr i Fældning, hvis Haarlag endnu er tyndt, og som derfor nødigt vil i Vandet.

Til sidst kom vi dog ud af den ekstra Omgang Is, og en Søndag Morgen meget tidligt naaede vi ind til Reykjavik, hvor Skibet skulde hente Kul til Kolonien Angmags-salik.

Jeg havde set Reykjavik for 10 Aar siden og fik straks ved Indsejlingen et stærkt Indtryk af, hvor vældigt Byen var vokset i de forløbne Aar, og hvor store Arealer omkring den, der var blevet opdyrkede. Byens Silhouet domineres af den højtliggende, nyopførte ka-

tolske Kirke, bygget i Stil med engelske gotiske Katedraler; den kan rumme 700 Mennesker (der findes ialt 143 Katolikker paa Island!). Den er væsentlig opført for Bidrag, indsamlet i Holland og Belgien, og en Hollænder er nu blevet katolsk Biskop for Island.

Einar Jonsson-Museet fik jeg og saa Lejlighed til at se; oppe ved Skolevarden ligger en ejendommelig Bygning, som øverst har en Lejlighed, der beboes af Kunstneren; nederst findes en stor Hal, hvori Einar Jonssons Mesterværker er udstillet i Gips- eller Bronzeafstøbninger. Han er en af Nutidens mest geniale Billedhuggere; et kunstnerisk Geni i Forening med et stærkt religiøst præget Sind har skabt hans Mesterværker, der vist desværre ikke er saa kendte i Danmark, som de burde være. Vi kender væsentlig kun hans første Arbejde, »Den fredløse«. Værker som Monumentet over den spedalske Salmedigter Halgrimur Pjetursson, eller hans store Kristus-Monument er næsten ikke kendt i Danmark.

Jeg fik Tid til at gennemstøve Reykjavik paa Kryds og tværs og til at foretage en Tur ud til Reykir, 20 km Nordvest for Reykjavik.

Herude findes nogle varme Kilder, som er taget i det praktiske Erhvervs Tjeneste. En dansk Gartner Boesgaard fra Silkeborg-egnen kom for nogle Aar siden til at tjene paa den store Bondegaard Reykjum i Reykir; han fik Lyst til at prøve at udnytte Kildernes høje Temperatur, de er 74 Gr. C. varme, til Opvarmning af Drivhuse, og der byggedes efterhaanden tre saadanne paa Reykjum. Forsøget slog godt an, og Boesgaard anlagde derefter et selvstændigt Gartneri ved en Gruppe Kilder i Nærheden, og det var dette, jeg besøgte. Boesgaard selv dræbtes i Fjor ved et Vaadeskud paa en Rypejagt, og Gartneriet fortsættes nu af hans Broder. Det varme Vand fra Kilderne ledes gennem Rør ind i Væksthusene og kan Aaret rundt holde en Temperatur paa 30 Gr. i dem. Her dyrkes om Sommeren Tomater, der er en udmærket Salgsvarer; hveranden Dag kører Boesgaard med Bilen fuld af Tomater ind til Reykjavik og sælger dels til private, dels til de Handlende. Om Vinteren dyrker han Blomster: Tulipaner (af hvilke han sidste Vinter avlede 50,000), Hyacinther og Paaskeliljer. Tidli-

gere kunde man aldrig faa Blomster om Vinteren i Reykjavik, uden de under store Omkostninger indførtes sydfra, nu hørte jeg Folk udtale deres Glæde over, at det hele Vinteren igennem var muligt at faa friske Blomster fra Boesgaards Gartneri. Det eneste, der bevirker, at han ikke i endnu større Maalestok kan dyrke Blomster, er det sparsomme Lys om Vinteren, Reykjavik ligger nemlig paa 64½ Gr. n. Br., altsaa ikke saa lidt nordligere end København.

Ved Siden af Drivhusene laa nogle store Marker, som fik kunstig Vanding, ved at der gravedes Kanaler omkring dem og ind i dem; gennem Kanalerne ledes det varme Vand fra Kilderne, og Jorden frøs derfor aldrig. Paa disse Marker dyrkedes Hvidkaal, Rødkaal, Grønkaal og andre Køkkenurter, som absolut ikke stod tilbage for de bedste Amager-Grøntsager.

Et Par andre Steder paa Island har man lignende Anlæg, ogsaa ledet af Danske; til at begynde med er disse Anlæg ret dyre, da Rammer, Drivhusglas o. lign. maa skaffes fra Danmark eller Norge, paa Island har man intet Kendskab til Gartneri, — men bagefter er de jo

uhyre billige i Driften; yderligere har man det varme Vand til Raa-dighed i Huset til Vask og Opvarmning.

Da jeg tog Afsked med Boesgaard, fik jeg min Rygsæk fyldt med Tomater til en behagelig Afveksling i Skibskosten!

Tæt ved Reykjavik findes en stor Gruppe varme Kilder, Laugarne, (af det oldnordiske laug = Bad, jvfr. Laugardag: Løvedag, Lørdag), som foreløbig kun bruges til Vask. Folk gaar derud fra Reykjavik med det snavsede Tøj i en Balje, køber Sæbe derude og vasker i Kilderne. Endvidere er der bygget en Svømmehal, hvor man gratis kan faa et varmt Bad; men nu er det yderligere Meningen at lave et stort Centralvarmeanlæg, hvorfra hele Reykjavik skal forsynes med Varme.

Paa Islands Østland har man i særlig Grad udnyttet Vandfaldenes Kraft til elektriske Anlæg, hver Gaard her har praktisk talt baade elektrisk Lys og elektrisk Varme; Jordbundsforholdene er ogsaa bedre, saa der er større Muligheder for at opdyrke Jorden; de gunstige Livshetingsforhold med Lys og Varme i rigelig Mængde om Vinteren bevirker ogsaa, at det er lettere at faa og beholde Tjenestefolk nu end tidligere.

Man har i de senere Aar alt for ensidigt lagt an paa at udvikle Fiskeriet paa Island, alt hvad der har med dette at gøre, kan let faa Kapital; Landbruget har man derimod ikke saa meget tilovers for. I Virkeligheden burde der gøres meget mere for dette, det er galt alt for ensidigt at basere et Lands Erhverv paa en enkelt Næringsvej, der kan slaa fejl.

et, saa vilde Prag have faaet en strategisk uholdbar Stilling, saa vilde Tyskland have vundet store Fordele — og alt det skulde man ikke have noget af i Versailles.

Man haaber i Prag med Tiden at kunne forvandle de 3½ Million Ty-skere til gode czekoslovakiske Bor-gere, et dristigt Haab, som den uheldede Iagttagelse vil have vanske-ligt ved at dele.

Men Valgene den 28. Oktober har vist, at der for Tiden er nogen na-tional Afspænding indenfor Min-dretallene.

Hlinkas slovakiske Folkeparti har saaledes lidt et kendeligt Nederlag. Dommen over Tuka, der tilhører dette Parti, har haft den modsatte Virkning af den, Hlinka havde tænkt sig, og Tuka er faldet.

Ogsaa de tyske Partier har, taget under eet, haft en mindre Tilbage-gang. De to tyske Partigrupper, der støttede Regeringen, har lidt svære Stemmetab. Det er Socialdemokra-terne og Nationalsocialisterne, der sær har samlet tyske Stemmer. alt er der blevet afgivet over 600,000 tyske Stemmer.

Det tredje større nationale Min-dretal, Ungarerne, har haft vældig fremgang. I Kredsen Kosice fik et ungarske kristelig-socialt Parti 20,000 Stemmer mod 21,000 i 1925. Dette saavel som de ovennævnte tyske Regeringspartiers Nederlag erklæres dog til Dels ved, at en tysk-ungarsk Valgalliance er blevet opsaagt.

Kommunisterne, der for var det størstestørste Parti, er nu med 7—

vandrede beregnes hvert Aar Landets samlede Folketal.

Efter denne Beregning skulde Dan-marks Indbyggerantal den 1. Juli i Aar være 3,518,000 imod 3,497,000 den 1. Juli i Fjor. Folketallet er i dette Aar altsaa kun steget med 21,000 eller lidt mindre end Aaret forud.

Fødselsoverskuddet har sidste Aar været 27,000 mod 29,000 Aaret forud. I det hele taget er Fødselsoverskud-det stadig nedadgaaende trods det stigende Folketal. Dette skyldes den faldende Fødselshyppighed i Forbin-delse med en mindre Stigning i Dø-deligheden. I Aaret 1924—25 var Fødselsoverskuddet 37,000 eller 10,000 større end sidste Aar.

Samme Aar var Udvandringsover-skuddet kun 1000, medens der sidste Aar var 6000 flere udvandrede end indvandrede. Derfor blev Befolk-ningstilvæksten 1924—25 ialt 36,000, medens den sidste Aar kun blev 21,000 eller 0,6 pCt.

Ildebrand.

3 Udlænger til Gaardejer August Meyers Gaard i Eskebjerg er Lørdag Formiddags nedbrændt. Ilden udbød, da man var i Færd med at skære Hak-kelse. Det lykkedes at redde Besætnin-gen med Undtagelse af nogle Kvier, der blev kvalt af Røg. Al den indavlede Sæd brændte.

rigt har jeg næsten udelukkende beskæf-tiget mig med større Ting, ikke med Buster eller Statuetter, bortset fra et Par enkelte Tilfælde.

— Er det første Udkast nøje fulgt?

— Ja, Gruppen er i Hovedtrækkene den samme som i den første, løst skit-serede Skikkelse. Men Udformningen er jo et brydsomt Arbejde, med talrige Model- og Draperistudier, og under det kommer der naturligvis en Del frem, som kun var antydning i Udkastet.

— Det følelsesbetonede præger Deres Arbejde stærkt?

— Navnlig i en Opgave som denne, mener jeg den Side bør være den væg-tigste. Jeg synes forøvrigt alle kunst-neriske Opgaver stiller Krav om netop dette. Der maa ligge en smuk og ædel Følelse bagved den rent ydre, kunst-neriske Form, noget, der beriger den jævne Mand, og som afspejler det, der har besjælet Kunstneren, hans Grebet-hed, hans egen, indre Oplevelse.

— Er De tilfreds med den Placering, Deres Gruppe faar?

— Jeg synes, Rammen er fortræffelig og falder godt i Traad med mit Arbejde, saaledes at der dannes en smuk Helhed. Pladsen er jo vel egnet, med Parken som den dejlige Baggrund.

— De har ogsaa udført Kirkeskulp-turer?

— Ja, jeg har foruden et Krucifiks til

det sidste Billede i Frisen viser Kvin-derne ved Graven. Denne Frise var en dejlig Opgave. Jeg arbejdede hurtigt og under stærk Inspiration. Paa to Maa-neder var den fuldført. Jeg har i dette Relief lagt Vægt paa at gøre Konturer-ne stærke, og har undgaaet alle bløde Afrundinger for at faa en kraftig, orna-mental Virkning frem.

— Inden vi gaar, har vi Lejlighed til at betragte nogle Udkast til Relief-ferne til Mindesmærket i Marselisborg.

— Figurene bliver ca. 2 Meter høje, forklarer Axel Poulsen, og den samlede Længde bliver 21 Meter. De skal an-bringes i en rund, 4 Meter høj Mur, der foruden denne Udsmykning skal bære Navnene paa de Danske, der faldt i Verdenskrigen. Nu skal jeg have nogle mindre Opgaver fra Haanden først, saa tager jeg fat paa Udformnin-gen af disse Relieffer.

— Da vi gaar, passerer vi atter Genforeningsgruppen og finder en ar-bejdsklædt Mand i Færd med at rejse Stillads omkring den.

— Det er Forberedelser til Gipsaf-støbningen, vi er ved at træffe, siger Kunstneren, idet vi tager Afsked.

I Slutningen af November gaar Grup-pen til Bronzestøberen, og Valdemars-dagen næste Aar skulde den staa fuldt færdig paa sin fremtidige Plads.

Fabrikant Jacobsen's Erstatningssag mod Statsbanerne.

Jacobsen tabte ogsaa ved Højesteret, hvor han selv procederede.

Fabrikant Harry Jacobsen har som tidligere udførligt omtalt anlagt en Erstatningssag mod De danske Stats-baner i Anledning af, at han mener sig forurettet af Banerne vedrørende Lejen af det Areal ved Østbanegaarden, hvor Hr. Jacobsen har opført en Forretnings-bygning.

Under Sagens Behandling har Jacob-sen paastaet sig tilkendt bl. a. en Er-statning paa 5000 Kr. i 20 Aar for Hus-leje af den nederste Etage og 104,000 Kr. for den mellemste Etage, Lejemaa-let opretholdt indtil Oktober Flyttedag 1944 samt endelig 4000 Kr. for forskel-lige Forsinkelser ved Bygningens Opfø-relse, som Jacobsen mener, at Statsba-nerne er ansvarlige for.

Ved Østre Landsret blev Statsbanerne frifundne, men Jacobsen appellerede til Højesteret, hvor han selv procederede Sagen, medens Banerne var repræsen-terede ved Højesteretssagfører Graae.

Hr. Jacobsen rettede i sin Tale flere ret alvorlige Angreb paa Banernes Ledelse, som han bl. a. beskyldte for ikke at ville hælde mundtlige Aftaler. Nogen Glæde fik han dog ikke af Appellen, idet Højesteret stadfæstede Landsrettens Afgørelse og tilkendte Statsbanerne 400 Kr. i Sagsomkostninger.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skrives den 4 NOV 1935

gende Kunstværk af Willumsen Bjerg, og en aabenbar Udtalelse talogets Forord, at: »Kunsthånd- ket og Husfliden har ikke læn- den fjerneste Interesse«, og de en Udstilling, der byder paa en ogsaa meget interessant Opvi- af Arbejder af disse Grene af sten.

Nu nok om det, men Udstilling Plakat — Kunstneres Efteraa stilling — er i alt Fald ikke n sand »Varehøstegnelse«. Men dette giver Beskueren noget at t paa, thi fortsætter man sin Gang gennem Malerisalene, saa faar Indtryk af en smuk og righoldig stilling, der ved sin gode Opsti virker særdeles afvekslende og derholdende. Det havde derfor ganske overflødig at lade bem unge Mand faa Raaderum for outrerede Betragtninger.

Som sagt: en smuk Udstilling unges Kunst er jo ikke altid Kunst, men dog spores her m Bestræbelser for ved alvorligt A de at løse Opgaverne.

I den første Sal tilhøjre gl man sig saaledes over Leo Est Billeder, der viser, at denne Ki ner nu virkelig søger ind paa fa Vej; hans Midtbillede Nr. 64 (»S vej«) er saavel fra Formens som Farvens Side et overmaade st følt Kunstværk.

Ebba Carstensen synes ligeled blive klarere og søger at forstaa men paa rette Maade i Forhold Lysplanernes Forskydninger.

Kay Christensen og O. V. B synes i Øjeblikket at staa i Sta

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den

18 OKT. 1929

Til Kirkeindvielse i Scoresby Sund.

Af Lektor Sophie Petersen.

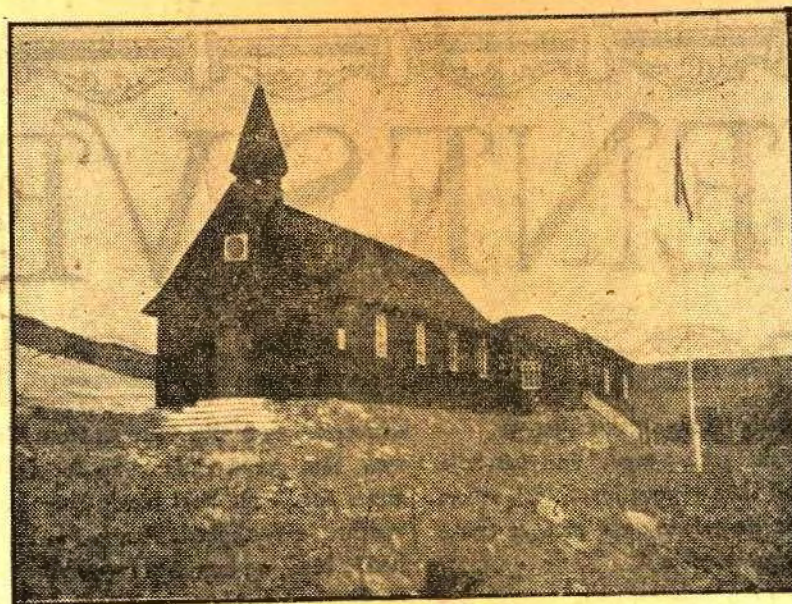
Paa den Studierejse, jeg foretog nu i Sommeren 1929 til Østgrønland, fik jeg under mit Ophold i Scoresby Sund Lejlighed til at overvære en enestaaende Begivenhed: Indvielsen af Kirken i denne Danmarks yngste Forpost i Nord.

Pengene til Opførelsen af Kirken indsamledes, efter at Kolonien var blevet anlagt i 1924, og 10 østgrønlandske Familier flyttet dertil i 1925, væsentligt gennem De Ferslewske Blade, og Indsamlingen fik en meget værdifuld Gave, idet Direktør Uttenthal, den nuværende Ejer af Gl. Estrup, skænkede alt Tømmeret til Kirken. Egetræer og Grantræer fældedes i hans Skove, blev tilskaaet i et Savskæreri ved Gl. Estrup og sendt op til Grønland i Fjor. For de indsamlede Penge skaffedes alt Inventaret til Kirken og dækkedes alle øvrige Udgifter; forrige Aar rejste saa Tømrer Charles Hansen til Scoresby Sund for at opføre Bygningen under en Overvintring, og samtidig opsendtes alt til Brug i Kirken.

Da Aarets eneste Skib „Gustav Holm“ naaede derop nu i Sommer, stod Kirken færdig til Indvielse; gennem „den traadløse“ fik man Biskoppens Tilladelse, og Indvielsen bestemtes til Søndag den 11. August, mens Skibet endnu laa ved Kolonien.

salik Distriktet, hvor han den længste Tid levede ude paa det ensomme Kap Dan. Han kender Østgrønlanderne godt og har været med til at føre mange af dem ud af Hedenskab; de sidste Hedninger her døbttes nemlig først i 1921, og han betænkte sig ikke i 1925 paa at rejse til Scoresby Sund og tage den nye Opgave op at være Præst for disse Mennesker. Han ordineredes paa Island i Isafjords Kirke af Provst Schultz Lorentzen og har altsaa nu i 4 Aar virket i Kolonien. Han glædede sig meget til at tage den nye Kirke og Skole i Brug og flytte ind i Præsteboligen. Hidtil har al Gudstjeneste og Undervisning foregaaet i de Par Stuer, han og hans Familie beboede hos Kolonibestyrerens, og da Præsten selv har 8 Børn, forstaar man let, at de ydre Betingelser for at faa noget ud af Gerningen ikke har været de bedste.

I Kolonien havde man i stor Forventning imødeset Skibets Ankomst, der kommer kun Skib een Gang hvert Aar, og Besejlingsforholdene er paa Grund af det store Bælte Drivis, som blokerer Kysten, saa vanskelige, at der ikke skal meget til, for at Skibet kan komme i Besæt i Isen og ikke naa Kolonien. Nu vidste man imidlertid pr. „traadløs“, at Skibet nærmede sig, selv om det kun avan-

Kirken i Scoresby Sund.

med, selv de spædeste Børn, som bæres i en Pose, Amauten, paa Moderens Ryg; det gav vel nok lidt Forstyrrelse, men hører nu engang med til en grønlandsk Gudstjeneste.

Efter at Pastor Abelsen foran Alteret havde modtaget de bellige Kar, blev Indgangsbønnen læst af Fangerkateketen Niels Arge fra Kap Hope. Paa de mindste Bopladser i Grønland undervises Børnene af den Fanger, som selv kan mest af alle paa Stedet, han samler Børnene i sin Hytte, naar Vejret ikke egner sig til at gaa paa Fangst, og lærer dem at læse og skrive; han faar for dette et Honorar paa 150 Kr. om Aaret. Niels er en meget nidkær Mand, han samler hver Morgen og Aften alle Bopladsens Folk i sin Jordhytte og holder Andagt for dem, og paa Kajakreise har han altid

faa Aar siden og har før levet i Hedenskab.

Kl. 3 var alle inviteret til „Kaffemik“ paa Pladsen foran Bestyrerboligen, her var dækket et langt Kaffehord, og omkring dette fik alle fra Skibet Plads sammen med Koloniens Embedsmænd og de voksne Grønlandere, omtrent 100 Mennesker i det hele, mens Børnene foreløbig maatte se til. Det var overordentlig interessant at studere de forskellige Typer af Grønlandere: nogle faa Vestgrønlandere, udprægede Blandingstyper, og ellers lutter Østgrønlandere, der er af ren mongolsk Type med fremstaaende Kindben og meget mørk Hudfarve. Kvinderne havde næsten alle Haaret sat op i den karakteristiske Top prydet med et broget Baand, noget man ikke ser ret meget i Vestgrønland i vore Dage.

de. Som altid i Grønland bringer Skibstiden Forkølelse, Skibet medfører Bakterier, som ikke gør os paa Skibet noget, men angriber alle dem, der i et helt Aar har levet i den rene Luft og ikke gennem mindre Forkølelser er gjort uimodtagelige. Naa, vi blev nu færdige, og Tirsdag Morgen stod Skibet ud af Fjorden hilst af en dundrende

Salut fra Kanonen; for os begyndte atter Kampen med Isen, mens Kolonien gik ind til sin Vintertilværelse, hvor Søndagens Festlighed sikkert for Grønlanderne vil være en Oplevelse, de aldrig glemmer, men ofte vil drøfte i Mørketiden, naar de samles i Hytterne omkring den brændende Tranlampe.

nuværende Ejer af Gl. Estrup, skænkede alt Tømmeret til Kirken. Egetræer og Grantræer fældedes i hans Skove, blev tilskaaet i et Savskæreri ved Gl. Estrup og sendt op til Grønland i Fjor. For de indsamlede Penge skaffedes alt Inventaret til Kirken og dækkedes alle øvrige Udgifter; forrige Aar rejste saa Tømmer Charles Hansen til Scoresby Sund for at opføre Bygningen under en Overvintring, og samtidig opsendtes alt til Brug i Kirken.

Da Aarets eneste Skib „Gustav Holm“ naaede derop nu i Sommer, stod Kirken færdig til Indvielse; gennem „den traadløse“ fik man Biskoppens Tilladelse, og Indvielsen bestemtes til Søndag den 11. August, mens Skibet endnu laa ved Kolonien.

Pastor Sejr Abelsen og de tre Læsere.

Set fra Fjorden tager den rødmalede Kirkebygning sig smukt ud; den ligger ret lavt med sneklædte Fjelde som Baggrund og har et højt Taarn forsynet med et Ur. Dens Arkitekt har paa en smuk og ejendommelig Maade føjet Skolebygning og Præstebolig ind i Helheden og skabt en særpræget Bygning, der passer godt i de øde, kolde Omgivelser. Dens indvendige Dimensioner er: 17 m i Længde, 6 m i Bredder og 8 m i Højde; Buerne, som bærer Taget, vejer hver 1500 kg og er af Eg, det øvrige af Gran. Kirkerummet er holdt i mørke Farver og tager sig festligt ud, især naar alle Lysene paa Stoleraderne og i de 5 store Malmlysekroner er tændte. Paa Alterbordet staar et stort Kors; der er ingen Altertavle, som heller ikke godt vil kunne anbringes, da det har været nødvendigt for Lysforholdene i Kirken at sætte et Vindue i Koret. Nogle store smukke Sølvlysestager pryder Alterbordet, og alt øvrigt Kirkeinventar forefindes lige til en smuk, broderet Daabsdragt.

Kirkeklokken er en gammel Skibsklokke, som høres langt ud over Fjorden, og Kirkeuret, der er et overordentlig fint Ur til 4000 Kr., er leveret af Bertram Larsen. Det er anbragt i et kuldeisoleret Rum, saa at det ikke skal kunne paavirkes af de stærke Temperaturoændringer udenfor, og kontrolleres hver Dag fra Koloniens Radiostation, som over Nauen i Tyskland modtager Tidssignalet.

Kirkens Præst er Sejr Abelsen, en ublandet Vestgrønlænder uddannet paa Godthaabs Seminarium. Han er en Mand paa 45 Aar og har i 21 Aar arbejdet i Østgrønland først som Kateket og senere som Overkateket i Angmags-

Kirke og Skole i Brug og flytte ind i Præsteboligen. Hidtil har al Gudstjeneste og Undervisning foregået i de Par Stuer, han og hans Familie beboede hos Kolonibestyrerens, og da Præsten selv har 8 Børn, forstaar man let, at de ydre Betingelser for at faa noget ud af Gerningen ikke har været de bedste.

I Kolonien havde man i stor Forventning imødeset Skibets Ankomst, der kommer kun Skib een Gang hvert Aar, og Besejlingsforholdene er paa Grund af det store Bælte Drivis, som blokerer Kysten, saa vanskelige, at der ikke skal meget til, for at Skibet kan komme i Besæt i Isen og ikke naa Kolonien. Nu vidste man imidlertid pr. „traadløs“, at Skibet nærmede sig, selv om det kun avan-

cerede langsomt, og Folk ude fra Bopladserne begyndte at søge ind til Kolonien for at nyde Skibstidens Glæder og være med til Kirkefesten. Ude fra Kap Stewart, Kap Hope og Kap Tobin kom Grønlænderne allerede en hel Uge før Skibets Ankomst i Kajaker og Rohaade og opslog deres Telte i Kolonien.

Saa kom endelig S/S „Gustav Holm“ den 7. August, og den muntre Skibstid begyndte, begyndt af godt Vejr og af, at det var lyst hele Døgnet; der var saamænd heller ingen, som havde Tid eller Lyst til at sove i Skibstiden!

Lørdag Aften ringede Kirkeklokken en Time som Indledning til Højtiden, og Søndag Morgen, hvor Vejret var det bedst mulige: straalende Sol og forholdsvis varmt, 12 Gr. C. i Skyggen, vajede Dapnebrog fra alle Koloniens Huse, selv fra de smaa Grønlænderhytter. „Gustav Holm“ laa ude paa Fjorden pyntet med alle Signalflagene, og Flagmasten foran Bestyrerboligen var prydet med tre Rækker Vimpler. Kl. 10 udgik fra Skolen en Procession bærende de hellige Kar og Bøger. I Processionen deltog foruden Kirkens Præst og Fangerkateketerne fra Bopladserne, bl. a. Bestyrer Henrik Hoegh, Kaptajn Vestmar fra „Gustav Holm“, Kirkens Bygmester og Koloniens Videnskabsmænd.

Kirken, som magelig kan rumme 150 Mennesker, var fyldt til sidste Plads dels af de gallaklædte Officerer og Mandskabet fra „Gustav Holm“, dels af Østgrønlænderne: Mændene i hvide Anaraker og Kvinderne i deres farvestraalende Festdragter. Alle var

med, selv de spædeste Børn, som bæres i en Pose, Amauten, paa Moderens Ryg; det gav vel nok lidt Forstyrrelse, men hører nu engang med til en grønlandsk Gudstjeneste.

Efter at Pastor Abelsen foran Alteret havde modtaget de hellige Kar, blev Indgangsbønnen læst af Fangerkateketen Niels Arge fra Kap Hope. Paa de mindste Bopladser i Grønland undervises Børnene af den Fanger, som selv kan mest af alle paa Stedet, han samler Børnene i sin Hytte, naar Vejret ikke egner sig til at gaa paa Fangst, og lærer dem at læse og skrive; han faar for dette et Honorar paa 150 Kr. om Aaret. Niels er en meget nidkær Mand, han samler hver Morgen og Aften alle Bopladsens Folk i sin Jordhytte og holder Andagt for dem, og paa Kajakrejse har han altid sin Bibel med.

Saa foregik ellers Indvielsen efter det engang bestemte Ritual for Kirkeindvielser, og de lovhefalede Skriftsteder oplæstes foruden af Niels af Fangerkateketerne Ole fra Kap Stewart og Peter fra Kap Tobin. Salmerne, der blev sunget, var dels danske Salmer i grønlandsk Oversættelse, dels originale grønlandske Salmer skrevet bl. a. af den nu afdøde grønlandske Præst Andreas Hansen fra Fiskerøsset og af Missionær Bloch, som levede paa Hans Egedes Tid. Pastor Abelsen spillede selv Harmoniet, ledede Sangen og messede meget smukt, og Grønlænderne sang som altid stærkt og fuldtønde med. Prædiken holdtes selvfølgelig paa Grønlandsk; den havde som Tekst Dagens Evangelium Luk. 8, Vers 9—18, Evangeliet om Farisæeren og Tolderen; til sidst henvendte Pastor Abelsen nogle faa Ord paa Dansk som en Tak for Kirken til os Danske.

Efter Gudstjenesten samledes man uden for Kirken, en broget Skare af Grønlænderne og Danske, og lyttede til Salutten, der nu lød fra den gamle Skibskanon ved Flagmasten foran Bestyrerboligen og besvaredes ude fra „Gustav Holm“. Hos Bestyrer Hoegh mødtes derefter alle de Danske for ved et Glas Vin at lykønske Præsten og Bestyreren.

Kl. 2 var Kirken atter i Brug, et lille Barn ude fra Kap Hope døbt, det blev baaret til Kirken i Moderens Amaut og derefter iført Kirkens smukke Daabsdragt. Det var ejendommeligt at se, hvor stærkt Østgrønlænderne var med i de kirkelige Handlinger; adskillige af dem er dog først døbt for

faa Aar siden og har før levet i Hedenskab.

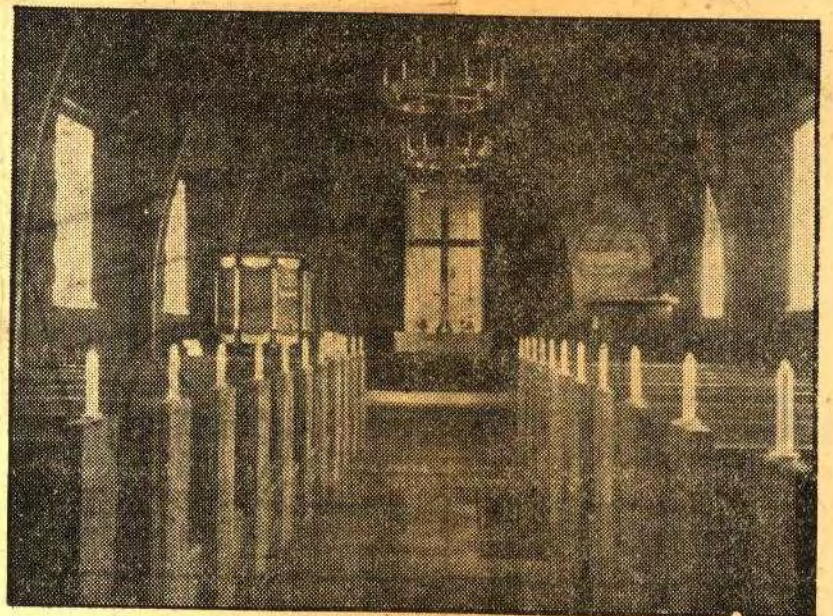
Kl. 3 var alle inviteret til „Kaffefemik“ paa Pladsen foran Bestyrerboligen, her var dækket et langt Kaffebord, og omkring dette fik alle fra Skibet Plads sammen med Koloniens Embedsmænd og de voksne Grønlænderne, omtrent 100 Mennesker i det hele, mens Børnene foreløbig maatte se til. Det var overordentlig interessant at studere de forskellige Typer af Grønlænderne: nogle faa Vestgrønlænderne, udprægede Blandingstyper, og ellers lutter Østgrønlænderne, der er af ren mongolsk Type med fremstaaende Kindben og meget mørk Hudfarve. Kvinderne havde næsten alle Haaret sat op i den karakteristiske Top prydet med et broget Baand, noget man ikke ser ret meget i Vestgrønland i vore Dage.

De var henrykt for Kaffetraktamentet, de kan ikke selv faa Kaffe at købe i Butikken, kun Te. Det er forbudt, fordi man ikke vil have, at de, uøkonomiske som de er, skal omsætte alle deres Penge i noget saa unyttigt som Kaffe. Til Kaffen fik de lige saa meget Kage, de kunde spise, og et Glas Portvin, dette er den eneste Form for Spiritus, Bestyreren ved festlige Lejligheder lader udskænke; Snaps faar de aldrig.

Ved Kaffebordet bragte jeg en Hilsen og Lykønskning fra Danmark, som oversattes til Grønlandsk af Bestyrer Hoegh. Senere blev Børnene trakteret med Kage og Figner, saa alle var glade i Kolonien den Dag! Der var en Feststemning over det hele, som yderligere forøgedes af det smukke Vejr og de herlige Omgivelser: Koloniens nymalede Huse, der straalende i festligt Skrud, Fjorden med de mange Isfjelde og Storisflager, og den gletscherklædte, takkede Fjeldkæde, vel nok en af Verdens skønneste,ovre paa Kong Christian IX's Land.

Om Aftenen afsluttedes Festdagen med en „Dansemik“ hos Bestyreren, der samme Dag fejrede sin 10-Aars Bryllupsdag, og alle lige fra Præsten til Skibets lille Messedreng svang sig i Dansen til Tonerne af Hovmesterens Gramofon.

Men saa gik Scoresby Sund atter ind i Hverdagen; den næste Dag skulde Skibet losses færdigt, og Koloniens Produkter: Ræveskind, Bjørneskind, Narhvalstænder og Spæk bringes om Bord. Det kneb at blive færdig dermed, om Mandagen var Grønlænderne søvnige og trætte, og de var forkøle-

Kirken indvendig.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Nationaltidende

skriver den 13 OKT 1929

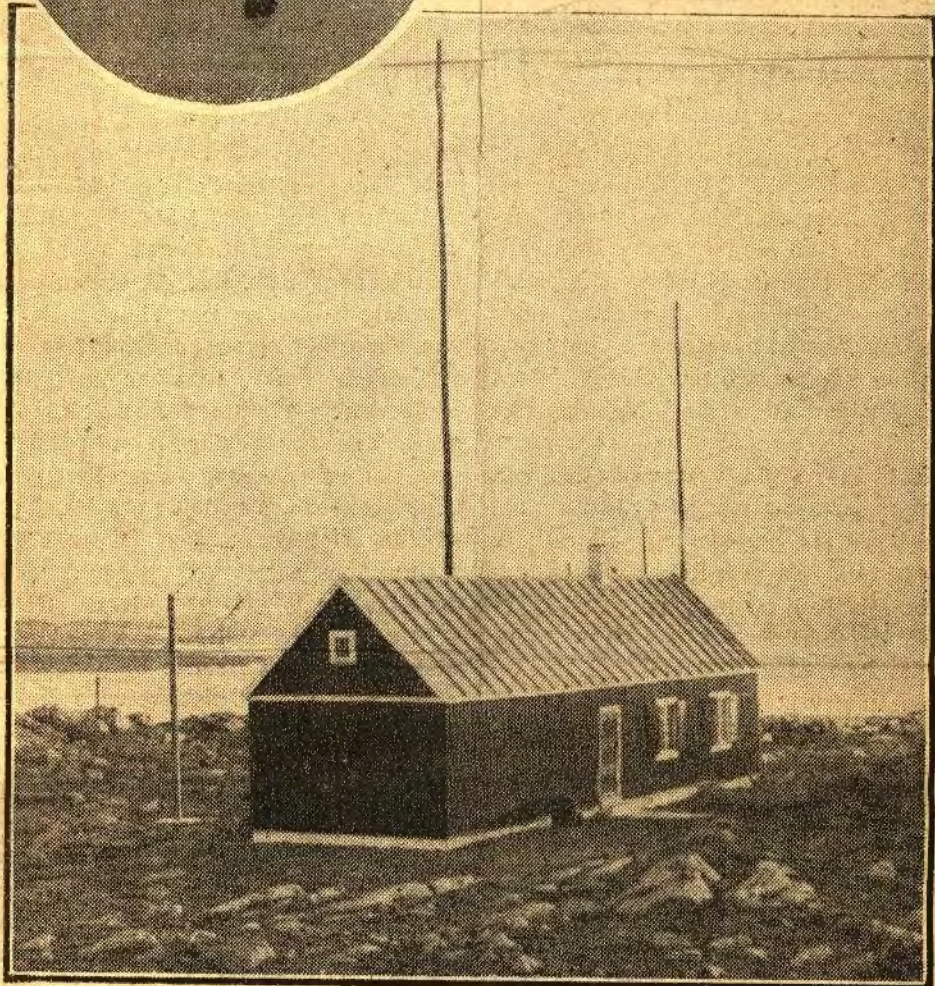
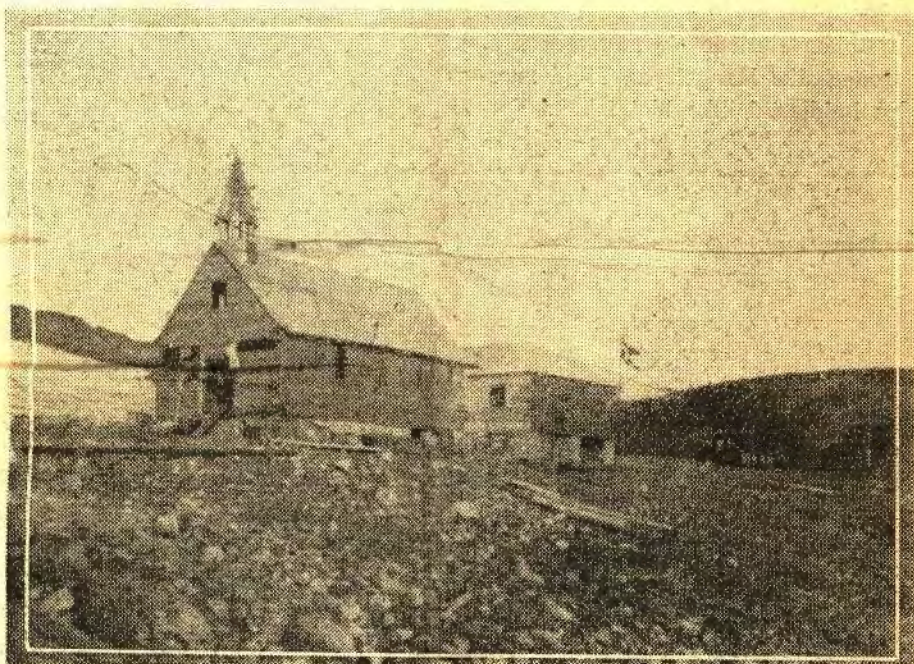
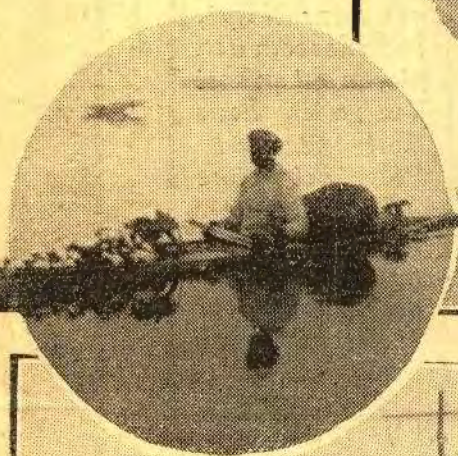
SCORESBY SUND-KOLONIEN

BLANDT ALLE VORE KOLONIER i Grønland, saavel paa Vestkysten som paa Østkysten, findes vel næppe een, der kan prale med en saa hurtig Opvoksen og stor Popularitet som Scoresby Sund-Kolonien. Endnu for fem Aar tilbage, da Scoresby Sund-Ekspeditionen under Ledelse af Kaptajn Ejnar Mikkelsen for første Gang gæstede Fjorden, med det Formaal at oprette en Grønlanderkoloni, fandtes paa det Sted, hvor der nu breder sig en helt lille By, intet andet end en øde Tomt, hvor Vildmarkens Dyr færdedes endnu ganske ukendt med Mennesket. Og hvor store Forandringer er der ikke foregaaet siden! Alene det, at Kolonien i 1927 fik en moderne Radiostation, i Forbindelse med et seismografisk Anlæg, tyder jo paa dens solide Fremtid og den Interesse, hvormed man herhjemme omfatter Kolonien. Men saantidig kan det ikke nægtes, at Kolonien staar i stor Taknemmelighedsgæld til det danske Folk. I de tre Aar, jeg har opholdt mig i Scoresby

Sund-Kolonien og set den fra dens første Begyndelse, har jeg været Vidne til den Kærlighed, hvormed det danske Folk tænker paa den fjerne Koloni. Det virkede ualmindelig tiltalende, hver Gang det aarlige Skib kom til Kolonien, at se de mange Gaver, selv fra de fjerneste Kroge af Landet, lige fra en Bog eller Uldtrøje til en pragtfuld Kirke, der i Fjor fra privat Side skænkedes Kolonien. Grønlanderne er endnu for lavtsstaaende, til rigtig at kunne fatte og vurdere dette. Men det har mindre at sige; thi alle de, der har ydet en Skærv til Koloniens Oprettelse, og de, der stadig husker den lille Befolkning deroppe, har gjort deres til den rivende Udvikling. Grønlanderne i Scoresby Sund-Kolonien nu befinder sig i. Og det Tidspunkt vil snart være inde, da det gaar op for Befolkningen, hvor meget der er blevet gjort for dem, og da vil en Grønlander være den sidste, der ikke skulde kunne vurdere det.

Atwin Pedersen.

Øverst: Østgrønlandsk Storfanger fra Scoresbysund. Cirklen: En Fanger vender hjem fra Fuglefjeldene.

Øverst til venstre: Den smukke Kirke med Skole og Præstebolig, der i Fjor skænkedes af Gross. Uttental til Scoresby Sund-Kolonien. Nederst til venstre: En Storfangers Torrestillads. Øverst til højre: Radiostationen. Derunder: Lille Grønlander pige ridende paa en Narhval.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Nationaltidende

skriver den

5 OKT. 1929

Søkongen.

5. Oktober 1929: Magister Alwin Pedersen fortsætter sine Beretninger om de Undersøgelser, han nylig har foretaget af Østgrønlands Dyreliv; denne Gang drejer det sig især om den lille Fugl, Søkongen, og dens mærkelige Vaner.

Østgrønland hører ikke med til de Steder i den nordpolare Verden, der kan prale med et rigt Fugleliv. Vist er det et ganske anseligt Antal Fuglearter, der yngler paa Østkysten af Grønland, men de lever spredt over et saa kolossalt Omraade, at de helt forsvinder i det og i de fleste Tilfælde ikke formaar at give Landskabet et Særpræg.

Der findes dog én Undtagelse fra denne Regel, og det er de østgrønlandske Fuglefjelde, der er enestaaende i deres mægtige Udstrækning, men kun beboes af en eneste lille Fugleart, Søkongen.

Der findes i Østgrønland ogsaa Fuglefjelde med andre Søfuglearter, men disse maa nærmest betragtes som Udløbere fra Atlanterhavets og det Nordlige Ishavs store Fuglefjelde; de begrænser sig kun til enkelte Klipper paa Yderkysten og har et ringe Antal Individuer, tilmed sker det ikke sjældent, at Ynglefug-

lene i enkelte Aar helt undlader at vise sig paa disse Steder.

Kun for Søkongens Vedkommenhed er Forholdene anderledes. Midtpunktet for dens nordatlantiske Udbredelse ligger netop paa Grønlands Østkyst omkring Mundingen af Scoresby Sund, og rækker over en Kyststrækning af godt to Breddegrader. Paa den enorme Kyststrækning, der foruden Scoresby Sunds Sydvestkyst indtil Kap Stevenson indbefatter hele Liverpoolkysten og en Del af Kysten Syd for Scoresby Sund, og svarer til en Afstand som fra København til Esbjerg, yngler der hvert Aar paa hvert eneste Fjeld Tusinder af Søkonger.

Hvor mange Søkonger, der ialt findes paa denne Kyststrækning, er det ogsaa tilnærmelsesvis umuligt at konstatere, men for at sige et Antal, saa tror jeg, at ti Millioner ikke er anslaaet for højt. Det er forunderligt, at denne store Skat i den

østgrønlandske Fuglefauna har været ukendt saa længe, skønt der allerede saa langt tilbage i Tiden som i 1822 er gjort opmærksom paa den af Scoresby. Den 4. Juli samme Aar observerede han over Havet ud for Liverpoolkysten en uhyre Mængde Søkonger flyvende forbi Skibet mod Vest i Storm med Taage eller Sne; i Løbet af mange Timer fløj maaske hvert Minut en til tre Flokke forbi, hver Flok som oftest paa 200 til 300 Fugle, alle i samme Retning; henved en halv Million Søkonger mentes at være set fra Skibet i Løbet af 12 Timer.

Siden har andre Grønlandsfarere set lignende store Mængder af Søkonger i Drivisen ud for Grønlands Østkyst, og Gang paa Gang blev de forundret over, hvor alle disse Fugle dog kom fra. Grønlænderne fra den nyanlagte Koloni ved Scoresby Sund var de første, der opdagede Søkongens talrige og store Ynglekolonier paa Liverpoolkysten og Fjordenes Sydvestkyst og har derved indlagt sig stor Fortjeneste for den grønlandske Ornitologi.

Vort Kendskab til Søkongens Biologi er imidlertid kun meget mangelfuldt. Ved udelukkende at holde til i det vanskeligt tilgængelige Nordlige Ishav har den formaaet længe at unddrage sig Forskernes Efterstræbelser. Det blev derfor en af

de mest taknemlige og interessante Opgaver i mit zoologiske Arbejde i Grønland at bidrage til et mere indgaaende Kendskab til Søkongens Levevis, navnlig dens Yngleforhold, og jeg tror derfor ikke at være for anmassende, naar jeg forudsætter, at det ogsaa maa kunne interessere andre nærmere at høre om, hvad denne lille Alkefugl med det stolte Navn har lært mig om sit eget og andre Dyrs gaadefulde Liv, der leves i den store Ødemark hinsides Polarkredsen.

I Begyndelsen af Maj kommer Søkongen til Nordøstgrønland. Der kommer østfra i mindre Flokke, og skønt den endnu langt fra tænker paa at yngle, ogsøger den dog straks de gamle, kendte Ynglesteder paa Kysten. Omkring den 15. Maj kan man regne med, at alle Søkonger er ankomne. Hvert eneste Fjeld paa den fornævnte Kyststrækning er taget i Besiddelse af Tusinder af Søkonger. Men den Rejsende, der tet af, hvad der foregaar omkring poolkysten og venter her at finde myldrende Fugleliv, kunde let blive skuffet. Det eneste, han kanske lægge Mærke til, er en fjern susende Lyd, der kommer et eller andet Sted fra i Rummet, og kun hvis man har et skarpt Øje, eller er bevæget med en god Kikkert, vil han kunne opdage den mægtige Fuglesværm.

der ligesom en Taagesky omslutter de højeste Fjeldtoppe. — Fuglene bevæger sig gennemsnitlig i en Højde af 250 Meter over Havet og synes selv igennem en god Kikkert ikke større end Bier.

Søkongen har en forholdsvis lang Parringslid; den varer lige fra det Tidspunkt, hvor Fuglene ankommer til deres Ynglesteder, til Midten af Juni, hvor Aëglægningen begynder, altsaa godt en Maaned. I hele denne Tid lever Søkongen en sorgløs Tilværelse. Den tænker ikke paa andet end at æde og flirte og under sig næppe en Smule Hvile.

Noget af det mest ejendommelige i Søkongens Yngleforhold er dens Parringsleg. Den bestaar i, at Fuglene i tætte Sværme ustandseligt kredser omkring Toppen af de højeste Fjelde, og uden Afbrydelse kan blive ved med det i Dagevis. Fuglene befinder sig i denne Tid i en Slags beruset Tilstand; de ænses intet af, hvad der foregaar omkring dem.

Er man en god Bjergbestiger, og føler sig nogenlunde hjemme paa de stejle mosgroede Granitklipper, kan man godt gøre et Forsøg paa at naa op til de høje Fjeldtoppe, der, hvor Søkongerne holder til, og man vil da kunne se, hvor optaget de smaa Alkefugle er af deres Parringsleg. De tager ikke Notits af noget som helst,

der befinder sig omkring dem. Selv naar man er kommet dem saa nær at det er en let Sag at gribe en enkelt Fugl med Haanden, forandre Sværmen dog ikke sin en Gang valgte Retning, men bliver ved med i sit rasende Tempo og i den samme Højde at kredse omkring Fjeldet.

Man vil da samtidig lægge Mærke til, at der altid er enkelte Fugle, der løsner sig ud af Sværmen og lader sig falde ned paa Fjeldet. Man kan godt gaa hen til dem og tage dem op i Haanden, de er saa udmattede, at de slet ikke tænker paa at flygte. Men ser man da nærmere paa de lille Skabning, man holder i Haanden, og i hvis spinkle Bryst der saa meget Oprør, at man kan føle det ved den mindste Berøring, man opdage, at Fuglens hele Opmærksomhed stadig er rettet mod Sværmen; den ved kun sikkert li-

af, hvor den befinder sig. Dens sorte Hoved ligger lidt paa skraa, dens Blik følger uafbrudt hver eneste af Sværmens Bevægelser. I kun nogle faa Minuter varer den Tilstand, da griber Uroen den og med et gjaldende Skrig svinder den sig op og er i næste Øjeblik forsvundet i Sværmen.

Søkongen er et udpræget skabedyr, der kun føler sig tilfreds, hvor den kan færdes sammen med Artsfæller, og helst i uhyre

GL. MØNT 4. KØBENHÅ
TELF. CENTRAL 11,9

Bladet:

Nationaltiden

skriver den

5 OKT. 19

der. Enkelte Fugle ser man sjældnere og i Regelen kun efter et længere Uvejr, hvor Stormen har sprængt de

der. Enkelte Fugle ser man sjældnere og i Regelen kun efter et længere Uvejr, hvor Stormen har sprængt de Sværme. næsten alle Polarforskere, der Scoresby har berejst Ishavet Øst for Grønland, er der bleven gjort opmærksom paa, at man i Drivisen omkring den 70. Breddegrad undertiden kan træffe Søkongen i ganske uhyre Mængder, men Dagen efter kunde det ske, at der ikke var en eneste at se; de Millioner af Fugle var sporløst forsvundne, og mangen har ledt forgæves efter dem. Da dette gentog sig paa et Tidspunkt, hvor man troede Søkongen nu maatte være begyndt med at ruge, stod man endnu mere uforstaaende overfor denne Opførsel og havde ingen Forklaring paa, hvor Fuglene var blevet af.

Da jeg begyndte at studere Søkongens Yngleforhold, havde jeg flere Gange haft Lejlighed til at gøre den samme Iagttagelse og havde heller ikke nogen Forklaring for den. Men en skønne Dag kom den ganske af sig selv; det var Fuglene selv, der viste mig den.

Sammen med to Østgrønlændere opholdt jeg mig paa Liverpoolkysten. Grønlænderne passede deres Fangst, medens jeg undersøgte de Dyr, de havde dræbt; og ellers holdt vi Øje med alle levende Væsener, der fand-

tes her. Vort Telt stod paa Havisen i Læ af en høj Granitklippe, der dannede Foden til et af de Fjelde, hvor Søkongen holder til. Naar agens Arbejde var endt, plejede vi at stå lidt udenfor Teltet og snakkede om Vejret og om, hvad der skulde gøres Dagen efter. Det hændte da af og til, at en af os tog Kikkerten frem, og betragtede de store Fuglesværme, der højt oppe kredsede omkring Fjeldet.

Da skete det en Aften, at Sværmen var forsvundet. En af Grønlænderne havde allerede lagt Mærke til det, da vi kom kørende i Slæde og nærmede os Kysten. Fangerne mente Fuglene havde sikkert sat sig ned paa Fjeldet, for de kunde da ikke i Uendelighed blive ved med at flyve. Men det vilde jeg nu ikke udelukke. Men det vilde jeg nu ikke udelukke. Men det vilde jeg nu ikke udelukke.

Men heroppe var der ikke en eneste Søkonge at se, hele den stegen, naar den opholder sig paa sine Ste Søkonge at se, hele den stegen, naar den opholder sig paa sine Ste Søkonge at se, hele den stegen, naar den opholder sig paa sine

havde vi jo netop opholdt os hele Dagen og ikke set en eneste Fugl.

Dagen efter vilde Grønlænderne paa Bjørnejagt, og saa kørte vi nord paa. Paa Grund af den megen indfrosne Storis maatte vi hele Tiden holde os i Nærheden af Kysten og passerede paa denne Maade uafbrudt forbi Søkongens talrige Ynglesteder, men hvor meget vi end holdt Udkig efter Sværmene, var der ikke en eneste at se, og paa hele Turen, der førte os næsten langs hele Liverpoolkysten, saa vi ikke en eneste Søkonge.

Først den tredje Dag, om Aftenen, kom de igen. De kom i mindre Flokke, hver Flok paa ca. 300 Fugle, altsaa nøjagtig som Scoresby havde set det for hundrede Aar siden.

At der var nogen Forbindelse mellem det, vi her havde set ved Kysten, og den Iagttagelse, andre før os havde gjort i Ishavet, havde jeg hele Tiden været klar over, men jeg troede, Søkongens Udflugter under Parrings- og Yngletiden var mere vilkaarlige, som de er hos andre Havfugle. Det viste sig nemlig ved fortsatte Undersøgelser, at Søkongen fortsatte Undersøgelser, at Søkongen fortsatte Undersøgelser, at Søkongen fortsatte Undersøgelser

Men heroppe var der ikke en eneste Søkonge at se, hele den stegen, naar den opholder sig paa sine Ste Søkonge at se, hele den stegen, naar den opholder sig paa sine Ste Søkonge at se, hele den stegen, naar den opholder sig paa sine

for at søge efter Føden, men Ynglested, det er hele den uhyre

Mængde Søkonger, disse ti Millioner, der nøjagtig, som paa Klokkeslet, forlader deres Ynglesteder paa Kysten for at mødes et Sted ude i Ishavet. Og dette Sted er ingenlunde vilkaarligt, det skifter hver Gang, det kan ligge nær ved Kysten, men ogsaa langt ude i Drivisen, men er altid nøjagtig begrænset.

Det er naturligvis for Fødens Skyld, Søkongen foretager disse Udflugter, men der maa være noget, der over en særlig Tiltrækning paa den, rimeligvis er det Steder med rigelig Føde; det er dog ikke lykkedes mig at faa konstateret med Sikkerhed, hvad det er. Men efter Resultaterne af de Maveundersøgelser, der blev foretaget paa de hjemvendende Fugle, er jeg mest tilbøjelig til at tro, at det er Krebsdyrstimerne, Søkongerne er ude efter.

Men det uforstaaelige ved det er, hvordan alle de mange Fugle saa nøjagtigt kan være underrettede om, hvor disse Krebsdyrstimer findes. Det er da ikke saa ligetil, at Fugle, der bor saa langt fra hinanden som fra København til Esbjerg, samtidig skal kunne vide, hvor der, maaske mange Mil borte, i Ishavet forekommer en Krebsdyrstime. Maaske vi en Gang kan svare paa det, naar vi kender lidt mere til Krebsdyrenes Opførsel i Ishavet.

Endvidere gjorde jeg den Iagt-

gelse, at ogsaa Polartorsken samtidig indfinder sig paa de førnævnte Lokalteter, og da Polartorsken igen efterstræbes af Sæler og Hvaler, kan man altid vente at finde et rigt Dyreliv paa de Steder i Ishavet, hvor Søkongen i større Antal holder til, og dette har en ikke ringe praktisk Betydning for Grønlænderne, naar de er ude at søge efter Fangst.

Et andet Dyr, jeg lærte nærmere at kende ved at befatte mig med Søkongen, var dens værste Fjende, Polarræven. Søkongen har mange Fjender, den er sikkert den mest efterstræbte Fugl Nord for Polarkredsen, og det vilde fore for vidt, om jeg opførte dem allesammen her, men Polarræven er den mest interessante. Den grønlandske Rævs Biologi er i Almindelighed godt kendt; men den Ræv, der lever paa de østgrønlandske Fuglefjelde, er noget for sig. For det første er den betydelig mindre, end Polarræven ellers plejer at være, og saa lever den i meget stort Antal paa et forholdsvis lille Omraade, noget Polarræven ved sin grænseløse Ufordragelighed ellers aldrig gør. Men det mest besynderlige ved denne lille Ræverace er, at den formaar hele Aaret rundt at leve af Søkongen, skont denne Fugl kun i Yngletiden fra Midten af Maj til

Jeg blev indført paa en Ejendommelighed hos den østgrønlandske Fjeldræv ved at foretage en Række Maveundersøgelser hos de Ræve, der i Vinterens Løb blev fanget paa Liverpoolkysten.

Søgelserne gav i alle Tilfælde Resultater af fortærede Søkonger, men Søkongen opholdt sig ved denne Tid langt borte, omtrent ved Nordkysten af Island, og der kunde Rævene da umuligt have været.

Som altid henvendte jeg mig til Grønlænderne og bad dem om at hjælpe mig at finde ud af, hvor Rævene havde faaet Søkongerne fra. Allerede kort efter fandt vi Løsningen paa Gaaden. Det var under Mørketiden. Sammen med to Grønlændere befandt jeg mig paa en Slæderejse udfor Liverpoolkysten. Vi havde Teltlejr paa Rathebones Ø. Paa Grund af Snestorm havde vi maattet holde os indendørs i nogle Dage, og da det igen klarede op, gik vi til Fjelds for at se, om der var aabent Vand. En af Grønlænderne var gaaet i Forvejen. Pludselig saa vi ham løfte Armene i Vejret, hvad Grønlænderne altid gør, naar noget usædvanligt er paa Færde. Vi gik over til ham og stod overfor en

Hul i Sneen med en Mængde Rævespor omkring sig. Grønlænderen havde her overrasket en Ræv og set den forlade Hulen med en Søkonge i Munden. Dette var uagtet interessant, og vi begyndte straks med at udgrave Hulen. Omtrent i 1½ Meters Dybde stødte vi paa en Klippespalte, og da vi havde fjernet nogle Sten, laa der en Bunke døde Søkonger foran os. Vi talte i alt 36, desuden to unge Lomvier og fire Snespurve og en Mængde Søkongeæg. Saavel Fuglene som Æggene var haardfrosne; Kulden havde bevaret dem for Forraadnelse.

Det var altsaa paa denne Maade, Rævene ogsaa om Vinteren kunde leve af Søkonger; de lagde sig Depoter i Aarets bedste Tid for saa at have noget at leve af om Vinteren. Der fandtes sikkert talrige lignende Depoter paa hele Liverpoolkysten.

Adrian Pedersen

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den 2 OKT. 1929

Paa Spor efter Moskusokser.

Af Lektor Sophie Petersen.

Østgrønland, først set af de gamle Nordboere allerede i det 10. Aarhundrede og gennem senere Tider atter og atter Maalet for dristige Ekspeditioner, blev i 1761 besøgt af en dansk Mand, *Volkert Bohn* fra Før, en modig Skipper, der her jagede Hval og Hvalros, og trængte ind til en dyb Fjord paa 70½° n. Br. Denne Fjord blev Maalet for *William Scoresby*, da han i 1822 stævnede ind gennem de mægtige Ismarker, opfyldt af Haabet om at finde de gamle Nordboeres Spor. Han landede forskellige Steder i den Fjord, der nu bærer hans Navn; Spor af Nordboere fandt han ikke, derimod en Mængde Vidnesbyrd om en tidligere Eskimobebyggelse. Efter hans Tid besøgte disse Egne kun af Hvalfangere, og da Hvalen blev sjælden, ophørte Besøgene. Først 1891 blev Fjorden grundigt undersøgt og kortlagt af den danske Søofficer *C. Ryder*, der har givet en malende Skildring af disse Egnes Herligheder: et Paradis mellem Isfjelde. Senere undersøgte den af vor berømte *Amdrup-Ekspedition* i 1900, og efterhaanden var der dem, som tænkte paa Muligheder for en Bebyggelse her, hvor engang Eskimoerne havde levet i stor Mængde, og hvor der var Vildt nok.

Grønlandstraktatens Vedtagelse i 1924 gav Stødet hertil, idet den gav Nordmændene fri Erhvervsret paa Østgrønlands Kyst undtagen ved Angmagssalik og Scoresby Sund, saafremt det sidste Sted koloniseredes med Grønlændere. Der skabtes i den følgende Tid en stærk Stemning for en Koloni ved Scoresby Sund, Penge indsamledes, og trods megen Modstand lykkedes det *Ejnar Mikkelsen* i 1924 at faa Tilladelse til at foretage det indledende Skridt, og et Overvintringshold byggede i Scoresby Sund en Bestyrerbolig og nogle Grønlænderhuse. 1925 førtes 90 Grønlændere dertil fra Angmagssalik, og nu har Kolonien altsaa bestaaet i 4 Aar og maa absolut betegnes som en Sukces; der er fuldt af Sæler og Ræve, og Grønlænderne vil ikke paa nogen Maade væk derfra.

Jagten paa større Dyr er dog gaaet noget tilbage, man har altfor hensynsløst skudt Hvalrosserne, saa de nu er praktisk talt udryddede, Isbjørnejagten er ogsaa gaaet noget tilbage, og Moskusokserne har man maattet frede, ellers udryddede de jagtlivrige Grønlændere dem totalt.

Det første, jeg foretog mig, da jeg var kommet i Land i Scoresby Sund og havde faaet aflagt de Visitter, grønlandsk Etikette fordrer, var at faa ordnet en Ekspedition ind i Fjorden for at se noget mere af Indlandet og muligvis ogsaa træffe Moskusokser. Jeg fik Skibets Motorbaad at laane, og Zoologen *Alwin Petersen* blev min udmærkede Fører. Vi sejlede først over til »Ferslews Pynt«, hvor Ekspeditionshuset ligger, som byggedes til *Lauge Kochs* Ekspedition i 1926—27; her bor de Videnskabsmænd, der arbejder i Kolonien, og nær ved ligger et Grønlænderhus, som beboes af den dygtige Bjørnejæger *Kåle Mathiesen*. Han er fra Umanak i Vestgrønland og er gift med *Birgitte, Scoresby Sunds* Jordemoder; men han er ikke nogen helt almindelig Jordemodermænd, han er energisk og dygtig og meget brugt til Hjælp paa Ekspeditioner. Han bor i et helt pænt og rent Hus; de har Ur paa Væggen og Seng i Stedet for Briks, de sidder jo ogsaa godt i det, da de hegge er selverhvervende og ikke har Børn. Ved Siden af ham bor en anden Vestgrønlænder, *Frederik Brøndlund*, ogsaa fra Umanak; han har været gift tre Gange og har et Utal af Børn. De sluttete sig nu begge til vor Ekspedition og tog Bøsse og Hund med.

Vi sejlede først over Hvalrosbugten Vest for Kolonien og gik i Land ved Foden af »Gule Fjeld«, — allerede her saa vi nogle mægtige, friske Fodspor i Mostæppet; her bar Moskusokser vandret fornylig; Kåle prøvede at lade Hunden følge Sporet, men foreløbig fik vi intet ud af det. Saa lod vi Baaden sejle videre langs Kysten til Kap Hope, hvor den ene af de tre Bo-pladser, som hører med til Kolonien, ligger. *Frederik* fulgte med Baaden, mens *Alwin Petersen* og jeg gik til Kap Hope. Det var en vældig og smuk Hedestrækning, vi havde at gennemvandre; her voksede Firkantlyngen, Grønlands særlige Lyngart med de smukke hvide eller rødviolette Blomster, *Polarpilens* dværgagtige Skud krøb hen over Jorden, gule Valmuer, Isranunkler og røde Stenbræktuer livede op, og brogede Sommerfugle fløj fra Blomst til Blomst, mens *Snespurven* og *Islandsrylen* kvadrerede omkring os.

Landskabet stod i Skønhed ikke tilbage for Vegetationen: over de mørke, isskurede Gnejsfjelde skin-

nede de store Bræer, i det blaa Vand svømmede mægtige Isfjelde og store Flager af Storis, og paa den anden Side Fjorden straaede den takkede Fjeldkæde paa »Christian den Niendes Land«; den skønneste Bjergkæde, jeg endnu har set.

Efter nogle Timers Vandring naaede vi Kap Hope; her findes Kullag i Strandkanten, som udnyttes af Bopladsens Grønlændere. Rundt om ligger store Stykker Driftømmer, Stammer af Naaletræer, som har vokset i Sihiriens Skove, og foretaget den lange Vandring hertil med Polhavets Strømme; ogsaa Rentakker ligger her; de stammer fra en tidligere Tid, nu er Rensdyret forsvundet, vistnok udryddet af Polarulven.

Bopladsen bestaar af tre Grønlænderhuse; i det første bor en Fanger Niels med Kone og 9 Børn samt en Enke og hendes 4 Børn, de bor alle i een Stue og deler Briksen. Væggene er prydet med Familiejournalbilleder og Kongens Portræt i forgyldt Ramme; under Briksen er der et farligt Roderi, her staar Kar og Skaale, og halvraaddent Spæk og Kød flyder derimellem og udhæder en mindre behagelig Lugt. I Nabohuset bor en Familie med 5 Børn, og i det sidste Hus en med 6 Børn. Husene er af Træ og beklædt med Sten og Græstørv, og de har alle Komfur.

Nede ved Stranden dækker vi op til Frokost, Kaffekande og Primusapparat laanes paa Bopladsen hos Grønlænderne, og efter Frokosten gaar vi op og ser Ruinerne af en tidligere Eskimobebyggelse, som ligger lidt oppe paa Fjeldet. Her er Rester af Vinterhuse, Teltringe, gamle Grave og Køkkenmøddinger. Det er ikke godt at vide, hvad der i sin Tid har fordrevet Eskimoerne herfra, maaske epidemiske Sygdomme, paaført dem af Hvalfanterne i det 18. Aarhundrede?

Vi maatte nu fortsætte Rejsen, og vor Plan var at gaa ind i Hurry Inlet, den Fjord, der strækker sig mellem Jameson Land og Liverpool Land, og søge efter Moskusokser herinde. Paa Jameson Land ligger en Boplads ved Kap Stewart, den bestaar af to Grønlænderhuse, hvoraf det ene er Ryders Depothus fra 1891. Der bor i dette i to Stuer hele tre Grønlænderfamilier med ialt 13 Børn, saa man forstaar, at Pladsforholdene er noget indskrænkede.

Hurry Inlet var imidlertid aldeles spærret af Storis, saa vi kunde ikke komme i Land, og Haabet om Moskusokser blev efterhaanden meget ringe. Der var ikke andet at gøre end at gaa tilbage med Motorbaaden rundt Kap Hope og over Hvalrosbugten. Det var blevet hen ad Aften, da vi besluttede os til endnu en Gang at gøre Landgang og for sidste Gang prøve at opspore Moskusokser.

Vi gik i Land i Hvalrosbugtens østligste Del, og saa snart vi var kommet et Stykke op paa Fjeldet, saa vi igen friske Dyrespor.

Kåle gik foran med Hunden og Bøssen, og pludselig saa vi ham standse oppe paa en Fjeldkam og pege fremefter; vi kom hurtigt derop, og til vor store Overraskelse

Saa vi nede paa en Slette en stor Flok Moskusokser. De fleste laa ned og gumlede paa ægte Drøvdyrt tyggervis, kun en gammel Tyr stod ret op og saa sig om. Et Stykke paa by fra Flokken gik en enlig Tyr og re græssede. Nu gik Kåle ned mod Bø-

som var paa 12 Stykker, blev nu klar over, at der var Fare paa Færde, og ordnede sig i en Firkant med Kalvene gemt inde i Midten, den gamle Tyr stod lidt til Siden og dirigerede øjensynligt Flokken. Alwin Petersen og jeg gik nærmere, og Kåle vinkede til os, at vi skulde komme ganske tæt hen til Flokken, han pegede paa Bøssen, og vi var klar over, at han meget gerne vilde have os saa nær, at der blev Mulighed for, at Dyrene angreb, saa fik han en Anledning til at skyde, og det kriblede øjensynligt i ham efter at gøre det; Moskusoksen er nemlig nu fredet. Vi holdt os i en Afstand af en 15 Meter fra Dyrene, fotograferede dem og studerede dem nøje. De stillede sig op i en lang Række, saa snart de mærkede, at vi ikke gjorde dem noget; de stod ganske tæt, og Kalvene puttede sig ind til Køerne, mens den gamle Tyr kiggede ned ad Rækken for at se, om alle var paa deres Plads. Deres Pels er mørk med et lysere Parti paa Ryggen, og man kunde se de lyse Haar fra Vinterpelsen, som endnu ikke var fældet helt. De blev staaende ganske urokkeligt paa samme Plet, først da vi fjernede os, og vi havde givet Kåle Tilladelse til at affyre sin Bøsse i Luften, kom der lidt Bevægelse i Flokken. Hunden var saa heurykt for at lege med den enlige Tyr (sikkert et ganske ungt Dyr, da disse efterhaanden udstødes af den Flok, de er født i), at det var meget svært at faa den med igen.

Da vi tilsidst havde faaet fat paa Hunden og fjernet os et Stykke, saa vi, at Dyrene var begyndt at æde af de lave Buske af Polarpil, som udgør deres Hovednæring. I Grønland findes Moskusoksen nu kun paa Nord- og Østkysten indtil Scoresby Sund, og der er faret meget haardt frem imod den. Dens værste Fjender er Ulven og de norske Fangstmænd; disse skyder nemlig de voksne Dyr for at faa fat paa Kalvene. Men ogsaa Grønlænderne ved Scoresby Sund har i Begyndelsen slemme ved dem og stenede dem ihjel, da det blev forbudt at skyde; nu maa de kun dræbe dem, hvis de kommer i den yderste Nød. En Moskusokse faar kun én Kalv om Aaret, saa Bestanden vokser jo ikke stærkt.

Den er med sin tykke Pels og store klodsede Form en mærkelig Fortidslevning helt tilbage fra Istiden. Jeg tænkte paa det, da vi i den stille, lyse Sommernat gik tilbage til Baaden hen over de store Sletter, hvor maaske aldrig før nogen menneskelig Fod har traadt; den nedgaaende Sol lyste paa de kolde, sneklædte Fjelde og paa Fjordens vældige Ismarker, — det store, ubehjælpomme Dyr passede saa godt i disse Omgivelser.

Det var Sommer her i Scoresby Sund, Plantelivet og Dyrelivet var paa det højeste, og Solen skinnede næsten hele Døgnet rundt, men alligevel, vi fik et Indtryk af, hvor kort den arktiske Sommer er: da vi om Natten sejlede tilbage til Kolonien, var der allerede Nyis paa Vandet.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den 2 OKT. 1929

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

skriver den 2 OKT. 1929

Sund

meget nar delse Skri byg rerh 192 fra nie abs det Gr Ma ga he sa de ne ha ry d
ned og gumlede paa ægte Drøv-
tyggervis, kun en gammel Tyr stod
ret op og saa sig om. Et Stykke
fra Flokken gik en enlig Tyr o
græssede. Nu gik Kåle ned med
Dyrene, han var jo sikret ved at
have Bossen og Hunden. Vi andre
fulgte efter med vore Fotografiap
parater parat. Da Hunden opdage
de den enlige Tyr, fo'r den ind
imod den og sprang op ad den og
holdt i den følgende halvanden
Timestid Tyren fængslet til Stedet
ved stadig at drille den. Tyren, der
er meget lidt bevægelig, kunde slet
ikke følge med til Hundens hurtig
e Bevægelser.

Kåle var imens, med Bossen pa
rat, gaaet tæt hen til den store
Flok og gjorde Tegn til os andre,
at vi skulde følge efter. Flokken,
d

de bor alle i een Stue og deler
Briksen. Væggene er prydet med
Familiejournalsbilleder og Kon
gens Portræt i forgyldt Ramme;
under Briksen er der et farligt Ro
deri, her staar Kar og Skaale, og
halvraaddent Spæk og Kød flyder
derimellem og udbreder en mindre
behagelig Lugt. I Nabohuset bor
en Familie med 5 Børn, og i det
sidste Hus en med 6 Børn. Husene
er af Træ og beklædt med Sten og
Græstørv, og de har alle Komfur.
Nede ved Stranden dækker vi op
til Frokost, Kaffekande og Primus
apparat laanes paa Bopladsen hos
Grønlanderne, og efter Frokosten
gaar vi op og ser Ruinerne af en
tidligere Eskimohebyggelse, som
ligger lidt oppe paa Fjeldet. Her er
Rester af Vinterhuse, Teltringe,
gamle Grave og Køkkenmøddinger.
Det er ikke godt at vide, hvad der
i sin Tid har fordrevet Eskimoerne
herfra, maaske epidemiske Syg
domme, paaført dem af Hvalfan
gerne i det 18. Aarhundrede?

Vi maatte nu fortsætte Rejsen, og
vor Plan var at gaa ind i Hurry
Inlet, den Fjord, der strækker sig
mellem Jameson Land og Liver
pool Land, og søge efter Moskus
okser herinde. Paa Jameson Land
ligger en Boplads ved Kap Stewart,
den bestaar af to Grønlanderhuse,
hvoraf det ene er Ryders Depot
hus fra 1891. Der bor i dette i to
Stuer hele tre Grønlanderfamilier
med ialt 13 Børn, saa man forstaar,
at Pladsforholdene er noget ind
skrænkede.

Hurry Inlet var imidlertid aldeles
spærret af Storis, saa vi kunde ik
ke komme i Land, og Haabet om
Moskusokser blev efterhaanden me
get ringe. Der var ikke andet at
gøre end at gaa tilbage med Mo
torbaaden rundt Kap Hope og over
Hvalrosbugten. Det var blevet hen
ad Aften, da vi besluttede os til
endnu en Gang at gøre Landgang
og for sidste Gang prøve at opspore
Moskusokser.

Vi gik i Land i Hvalrosbugtens
østligste Del, og saa snart vi var
kommet et Stykke op paa Fjeldet,
saa vi igen friske Dyrespor.

Kåle gik foran med Hunden og
Bossen, og pludselig saa vi ham
standse oppe paa en Fjeldkam og
pege fremefter; vi kom hurtigt der
op, og til vor store Overraskelse
saa vi nede paa en Slette en stor
Flok Moskusokser. De fleste laa

men den gamle Tyr kiggede ned
ad Rækken for at se, om alle var
paa deres Plads. Deres Pels er
mørk med et lysere Parti paa Ryg
gen, og man kunde se de lyse Haar
fra Vinterpelsen, som endnu ikke
var fældet helt. De blev staaende
ganske urokkeligt paa samme Plet,
først da vi fjernede os, og vi havde
givet Kåle Tilladelse til at affyre
sin Bosse i Luften, kom der lidt
Bevægelse i Flokken. Hunden var
saa henrykt for at lege med den en
lige Tyr (sikkert et ganske ungt
Dyr, da disse efterhaanden udstø
des af den Flok, de er født i), at
det var meget svært at faa den med
igen.

Da vi tilsidst havde faaet fat paa
Hunden og fjernet os et Stykke, saa
vi, at Dyrene var begyndt at æde
af de lave Buske af Polarpil, som
udgør deres Hovednæring. I Grøn
land findes Moskusoksen nu kun
paa Nord- og Østkysten indtil Sco
resby Sund, og der er faret meget
haardt frem imod den. Dens vær
ste Fjender er Ulven og de norske
Fangstmænd; disse skyder nemlig
de voksne Dyr for at faa fat paa
Kalvene. Men ogsaa Grønlanderne
ved Scoresby Sund har i Begyn
delsen slemme ved dem og stenede
dem ihjel, da det blev forbudt at
skyde; nu maa de kun dræbe dem,
hvis de kommer i den yderste Nød.
En Moskusokse faar kun én Kalv
om Aaret, saa Bestanden vokser jo
ikke stærkt.

Den er med sin tykke Pels og sto
re klodsede Form en mærkelig
Fortidslevning helt tilbage fra Isti
den. Jeg tænkte paa det, da vi i
den stille, lyse Sommernat gik til
bage til Baaden hen over de store
Sletter, hvor maaske aldrig før no
gen menneskelig Fod har traadt;
den nedgaaende Sol lyste paa de
kolde, sneklædte Fjelde og paa
Fjordens vældige Ismarker, — det
store, ubehjælpssomme Dyr passede
saa godt i disse Omgivelser.

Det var Sommer her i Scoresby
Sund, Plantelivet og Dyrelivet var
paa det højeste, og Solen skinnede
næsten hele Døgnet rundt, men
alligevel, vi fik et Indtryk af, hvor
kort den arktiske Sommer er: da
vi om Natten sejlede tilbage til Ko
lonien, var der allerede Nyis paa
Vandet.

Heroldens Annoncebureau A/S

Avdeling for Avisutklipp
Telefoner: 12710, 14040 og 10884

Stortingsplass 7 — Oslo

Bladets navn:

Thams

Isbjørnenes yngleplasser.

Interessante iakttakelser på Grøn-
Smedals land og på Bjørnøya.

En samtale med docent Adolf Hoel.

Studiet av isbjørnen i dens element på Ishavet mellom iskoss og skrugarer og på land mellom høie utilgjengelige snedekte tinder og isfjell byr på mange interessante og zoologisk sett betydningsfulle resultater. En dansk videnskapelig ekspedisjon som siden 1927 har drevet zoologiske undersøkelser i Scoresby-Sund under ledelse av zoologen Alvin Petersen, mener endog å ha gjort en hel del temmelig usedvanlige opdagelser av verdi for vårt kjennskap til den hvite bjørns hele levnetsløp og livsforhold. Herr Petersen forteller således at han har foretatt månedslange sledereiser på Øst-Grønland, hvor han på mange forskjellige steder har funnet merkelige yngleplasser for isbjørner mellom utilgjengelige isbreer og fjell, et zoologisk fenomen som skal være litet kjent og studert.

Det kan der på sett og vis være noe i, uttaler docent Hoel på vår Oslo-medarbeiders henvendelse, for såvidt som man vel neppe har kunnet følge isbjørnen i dens bevegelser til alle årets tider og gjennom et lengere tidsrum, men studiet av dyrelivet i Ishavet har dog pågått såvidt energisk og omhyggelig under de mange videnskapelige overvintringsekspedisjoner der nord, at man for lengst har kunnet danne sig et noenlunde fullstendig bilde av isbjørnens livsførsel på dens eget område.

Således er isbjørnens yngling på land ikke noe usedvanlig og ukjent fenomen, selv om det som nevnt av den danske videnskapsmann ikke er noen hyppig iaktatt og derfor heller ikke noen inngående studert foreteelse.

Imidlertid vet man at isbjørnen når isen ligger inn til eller i nærheten av land, søker derinn for å yngle. Den kan komme på land i et antall av 8—10 stykker og flere og gjøre sine spredte

straks efter skutt, og ungen, et hvitt litet nøste, tok ingeniør Olaf Staksrud senere med hjem til Hadeland. Her hadde bjørnungen tilhold på Staksrud gård hele sommeren. Ofte badet den i et tjern nedenfor gården, stundom tok den sine små utflukter og skremte folk i bygden.

Også ved andre anledninger har man støtt på isbjørnens yngleplasser, slutter docent Hoel. Imidlertid utelukker ikke det at den danske ekspedisjons undersøkelser derfor kan være meget interessante.

teressante og zoologisk sett betydningsfulle resultater. En dansk videnskapelig ekspedisjon som siden 1927 har drevet zoologiske undersøkelser i Scoresby-Sund under ledelse av zoologen Alvin Petersen, mener endog å ha gjort en hel del temmelig usedvanlige opdagelser av verdi for vårt kjennskap til den hvite bjørns hele levnetsløp og livsforhold. Herr Petersen forteller således at han har foretatt månedslange sledereiser på Øst-Grønland, hvor han på mange forskjellige steder har funnet merkelige yngleplasser for isbjørner mellom utilgjengelige isbreer og fjell, et zoologisk fenomen som skal være litet kjent og studert.

Det kan der på sett og vis være noe i, uttaler docent Hoel på vår Oslo-medarbeiders henvendelse, for såvidt som man vel neppe har kunnet følge isbjørnen i dens bevegelser til alle årets tider og gjennom et lengere tidsrum, men studiet av dyrelivet i Ishavet har dog pågått såvidt energisk og omhyggelig under de mange videnskapelige overvintringsekspedisjoner der nord, at man forlengst har kunnet danne sig et noenlunde fullstendig bilde av isbjørnens livsførsel på dens eget område.

Således er isbjørnens yngling på land ikke noe usedvanlig og ukjent fenomen, selv om det som nevnt av den danske videnskapsmann ikke er noen hyppig iaktatt og derfor heller ikke noen inngående studert foreteelse.

Imidlertid vet man at isbjørnen når isen ligger inn til eller i nærheten av land, søker derinn for å yngle. Den kan komme på land i et antall av 8—10 stykker og flere og gjøre sine spredte rekognoseringer. Når isbjørnen så har funnet sig til rette, funnet en passende snefonn eller et vanskelig tilgjengelig iskoss, graver den sig rett ned, lager en smal og beskjedent inngang oven til og en rummelig lun hule i bunnen. Her har isbjørnen et slags hi, her i denne ishulen yngler den og ammer sin unge, som når den fødes ikke er stort større enn en drabelige rotte.

Isbjørnens yngleplasser er gjentagne ganger påtruffet og iaktatt på Bjørnøya, ja her har man til og med påtruffet binner i hiet, riktignok temmelig uforvarende. — Vinteren 1917—18 falt således en mann som var på jakt oppi skråningen av Miseryfjellet på Bjørnøya ned gjennom hullet, ned gjennom den smale åpningen til ynglehulen og rett ned på den myke varme bjørnebinnen. Han følte som rimelig var ingen trang til å bruke det levende, men vakre hvite skinn til noe «divanteppe» i det øieblikket, men kom sig op og ut riktig i en fart.

Isbjørnbinna blev naturligvis

hele sommeren. Også ved andre anledninger har man støtt på isbjørnens yngleplasser, slutter docent Hoel. Imidlertid utelukker ikke det at den danske ekspedisjons undersøkelser derfor kan være meget interessante.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

18 SEP. 1929
skriver den

Paa Vej til Scoresby Sund.

Af Lektor **Sophie Petersen.**

II.

Den næste Morgen vækkedes jeg Kl. 5 af 1ste Styrmand, som meldte: »Grønland i Sigte,« og det kan nok være, at jeg kom ud af Kojen og i Tojet i en Fart. Aldrig skal jeg glemme, hvad jeg saa, da jeg kom op paa Kommandobroen: Skibet laa omgivet til alle Sider af Isflager, der i Solen straaede i hvide, blaa og grønne Farver og havde de mærkeligste Former, og i det fjerne saas Landet: I Nord den vilde, forrevne Liverpoolkyst med »Tvillingerne« og andre høje Gnejsfjelde, i Syd »Kong Christian den Niendes Land« med de skinnende Bræer og Snemarker, og mellem disse Fjeldkyster den 30 km brede Indsejling til Scoresby Sund, Verdens mægtigste Fjord. Nogle Timer holdt det gode Vejr sig, og vi kom et godt Stykke frem ved med Forsigtighed at manøvrere mellem Isskodserne, saa kom imidlertid Taagen og gjorde Far-

ten vanskelig, og tillige modte vi nu nogle mægtige Flager af ubrudt Polaris, der dannede store, uigennemtrængelige Øer.

I Lobet af den følgende Nat kom vi kun ganske lidt frem, passerede Cap Brewster, Fjordens sydligste Fremspring, og tog Retning mod Cap Hudgsson, det nordligste Forbjerg. Her lukkede Isen sig ganske tæt om os, og en hel Dag igennem laa vi der uden mindste Haab om at komme videre.

Allerede da vi befandt os Nord for Island, var Skibets Radiostation kommet i Forbindelse med Stationen i Scoresby Sund, og vi havde derfra faaet et Par ret opmuntrende Telegrammer: »Kun spredt Is paa Fjorden, Isforholdene meget gunstige.« Det var alt andet end spredt Is, der var paa Fjorden, da vi naaede ind i den, og Isforholdene var meget ugunstige; men der kom stadig rosenrøde Telegrammer fra Kolonien, hvilke vi efter-

haanden næsten maatte opfatte som Løkkemad for at vi ikke skulde opgive Situationen; derinde havde de jo i lang Tid set hen til Ankomsten af Aarets eneste Skib med største Forventning.

Vi laa nu næsten et Døgn paa samme Sted, til alle Sider omgivet af Is og med Udsigt til den sydlige Del af Liverpoolkysten, et lavt Bjergland, hvor alle Skraaninger selv nu d. 6. August var helt dækkede af Sne og gjorde et koldt og øde Indtryk. Man forstod, hvorfor de gamle Nordboer, som omkring 1194 naaede hertil, kaldte Landet »Svalbarde«, d. v. s. den kolde Kyst. Pludselig saa vi nogle mørke Punkter nærme sig ude paa Isen; det viste sig snart at være tre Kajakmænd, bærende deres Kajakker paa Hovedet. Det var Folk fra Bopladsen ved Kap Tobin, Koloniens yderste Forpost mod Grønlandshavet, de havde oppe fra Fjeldet set Skibet nærme sig og havde i den tidlige Morgen begivet sig af Sted. dels roende mellem Isskodserne, dels gaaende over dem. Vi fik dem op paa Skihet, hvor de først fik sig en stor Frokost og derefter gjorde

megen Nytte ved at give os Oplysninger om, hvor der var Mulighed for at trænge gennem Isen.

Den næste Morgen var Isen slækket noget, og Kaptajnen gjorde atter Forsøg paa at naa videre, et Radiotelegram fra Kolonien meldte »Nogen Is paa Fjorden«, Sandheden begyndte at komme frem! Nu masede vi saa ind gennem Isen ved ligefrem at lade Skibet hugge Flagerne i Stykker; fra Udkigstønden, hvor Skibets Tømmersmand havde fast Plads, blev der givet Oplysninger om, hvor der saa ud til at være en Rende af aabent Vand, og saa masede Skibet paa. Det gav Gang paa Gang nogle vældige Bums i det, og Isskodserne knækkede og skurede langs dets Sider, saa at Malingen skræbedes af og farvede Vandet og Iskanten rød, mens Træsplinter flød omkring Skibet. Men frem kom vi, selv om det tog lang Tid at sejle en Sømil, ofte maatte vi gøre en stor Omvej for at omgaa en Isskodse. Det er utroligt, at Skibet kan taale en saadan Medfart; men det er kolossalt stærkt, og er bygget med Henblik paa Issejlad. Det

ejedes oprindeligt af Kryolitselskabet og hed Fox II. 1924 købtes det af Scoresby Sund-Komitéen, fik Navnet »Grønland« og benyttedes af Kaptajn Ejnar Mikkelsen paa hans Ekspedition for at grundlægge Kolonien. 1925 købtes det af »Grønlands Styrelse« og skal fremtidig bruges til Besejling af Østkysten. Det er bygget helt af Egetræ og er yderligere beklædt med en »Ishud« af 9 cm tykke Egeplanker, der for og agter er dækket med Staalplader.

Der var et rigt Dyreliv at iagttage under Issejladsen: Sæler laa paa Isflagerne eller dukkede op mellem dem, en Isbjørn stod paa en Isskodse nær Skibet, i Vaagerne svømmede Lomvier og Tejste, og paa Iskanten sad de morsomme Søkonger, der minder lidt om Pingviner. De sidder og sludrer sammen paa Isen, basker saa pludselig stærkt med Vingerne og styrter sig enten paa Hovedet i Vandet eller forsvinder gennem Luften med hurtige Vingeslag. De lever af Tanglopper, som hurtigt svømmer sig træt og sætter sig til Hvile paa Isflagerne, hvor Søkongerne

saa napper dem. Krebsdyret selv lever af de mikroskopiske Dyr og Planter, »Svævet«, som netop findes i rigelig Mængde i Polarhavene.

Nu fik vi et nyt Telegram inde fra Kolonien: »Desværre megen Is i Fjorden«, men nu er vi snart igennem den, saa vi ler ad Telegrammet. Kap Swainson, Hartz Havn og Kap Tobin passeres; derefter er man inde i den store Bugt, Rosenvinges Bugt, i hvis inderste Del Kolonien er anlagt, og snart ser vi Radiostationens høje Master og lidt efter selve Kolonien ude paa Ferslews Pynt: den nye Kirke, Bestyrerboligen, Grønlænderhusene og Handelens Pakhuse.

Alle Flagene er hejst derinde, og nu sættes en Baad i Vandet, Koloniens Honoratiores kommer ud til Skibet for at byde os Velkommen. Der er Grønlænderen Pastor Sejr Abelsen, Radiostationens Leder, Magister Thiessen, Zoologen Alwin Petersen, der i to Aar har studeret Scoresby Sund-Egnens Dyreliv, flere Grønlænderinder, deriblandt Bestyrer Hoeghs Kone. Bestyreren selv er i Kajak taget ud for at mø-

de os paa Isen og naar først hen paa Aftenen tilbage til Kolonien. Alle Gæsterne inviteres af Kaptajnen med til Skibets Aftensbord, en Indbydelse, der er meget velkommen, det er paa Slut med Provianten i Kolonien.

Nu falder Ankeret, Rejsens første Maal er naaet.

I det Indre af Scoresby Sund.

National-

Indende,

18/9/1929

18. September 1929: Magister Alwin Pedersen, der nylig er hjemvendt fra Grønlandsekspedition, afslutter i Dag sin Skildring af et Slædetogt til det inderste af Scoresby Sund og de overraskende Naturforhold — baade hvad angaar Dyre- og Planteliv — han der forefandt.

II.

Paa to lange Strejftogter, hvoraf den ene førte os gennem et stort Dalstrog mod Nord, den anden over Fjældene mod Nordvest, fik vi et udmærket Overblik over en stor Del af Scoresby Land. Som vi havde ventet, var Landet overalt isfrit, kun paa Toppen af de højeste Fjælde laa en tynd Brækappe, som Rest af den Indlandsis, der en Gang havde dækket hele Landet. Hvor Indlandsisens Grænse nu laa, kunde vi ikke se; den maatte ligge langt inde i Landet mod Vest, sandsynligvis udenfor Scoresby Lands Grænser.

Ved den betydelige Afstand fra Yderkysten er det indlysende, at der i det Indre af Scoresby Land maa herske et andet Klima, end der, hvor vi kom fra. Foraaret og Tøbrudet var her allerede begyndt. Vandet rislede ned ad Fjeldsiderne, og de fleste

Steder var Sneen allerede toet bort. Det, der forbavtede os mest, var dog Vegetationen; en saadan frodig Plantevækst havde ingen af os tidligere set ved Scoresby Sund. Især Polarpielen, der paa sine Steder bedækkede hele Skraaninger med et tæt Pilekrat, opnaaede en ganske anselig Størrelse, dens knudrede Stammer var ikke sjælden af Armtykkelse. Vi samlede nogle tørre Stammer og tændte et Baal — noget, der ellers er ukendt i Østgrønland, naar man ikke har Flydetræ ved Haanden.

Dyrelivet i det Indre af Landet svarede til Vegetationen og til det, vi allerede i Gaar havde set ved Kysten. Sneharen syntes dog at afstige noget mod det Indre af Landet, mens Moskusoksen snarere blev talrigere. I alle de Flokke, vi saa, var smaa nyfødte Kalve, og i den Tid

Moskusokserne maa værne for deres endnu uselvstændige Afkom, er de mere fjendtligsindede end ellers, selv overfor egne Artsfæller. Vi maatte hele Tiden tage os i Vare for ikke at komme Flokkene for nær og ofte skjule os bag høje Stenblokke.

Ogsaa Ræven levede her i det Indre af Landet; i de 2 Dage vi strejfedes om i Fjældene, mødte vi godt en Snes Stykker. Men hvor talrig Ræven her egentlig var, fik vi først nogle Dage senere at vide, da den begyndte at indfinde sig ved Lejren, for at stjæle af vort Kødforraad. Der var en ustandselig Kommen og Gaaen af Ræve; naar man havde fordrevet en halv Snes Stykker, var der straks et lige saa stort Antal, der kom frem fra et eller andet Skjul mellem Klipperne, som om de kun havde ventet paa denne Lejlighed. Rævejagten var imidlertid forbi, for ellers havde Grønlænderne nok taget sig af de kostbare Rævepelse.

Ved denne Rigdom paa Landdyr, forundrede det os egentlig ikke, da vi en skønne Morgen saa tre hyvide Ulve, der stod paa en Klippeblok i ringe Afstand fra Lejren. Ulven holder nemlig ellers i Østgrønland kun til paa de Steder, hvor der findes et rigt Dyreliv, især hvor der er mange Moskusokser. Karl, der tidligere havde haft Lejlighed til at skyde en

hvid Ulv, løb øjeblikkelig efter sin Riffel. Ulvene var imidlertid flygtet, det lykkedes ham dog langt om længe at komme en af dem paa Skudhold. Men han skød forbi; den sjældne Jagtlejlighed havde nok gjort ham nervøs. Senere gjorde ogsaa Østgrønlænderen Niels et Jagtforsøg — det var første Gang, han havde set dette Dyr — men ogsaa hans Forsøg mislykkedes. Ulvene lod sig dog ingenlunde skræmme og kom ofte, især om Natten, i Nærheden af Lejren.

Vi havde opnaaet gode Resultater, men vor Hovedopgave, at finde Isbjørnens og Sælens Ynglesteder, var vi derfor ikke kommet nærmere; det sidste Stykke af Rejsen, der skulde bringe os til Bunden af Nordvestfjord, var endnu tilbage. Oppe fra Fjældene havde vi set, at der ikke var langt til Bunden, maaske en god Dagsrejse, og at der et Sted maatte findes en mægtig Bræ, hvis Virksomhed allerede var begyndt, men Grund til at vente, at her fandtes et større Dyreliv, havde vi ikke. Det sikreste, vi da kunde gøre, var, foreløbig at lade Teltet staa, hvor det nu stod, og nøjes med en Orienteringsrejse med tomme Slæder. Rejsen skulde foregaa i to Afdelinger, idet Karl alene undersøgte den største af de to ukendte Fjordgrene, der laa lige overfor os paa Fjordens Syd-kyst, medens Niels og jeg skulde for-

søge at naa ind til Bræporten i Bunden af Nordvestfjord. Den følgende Nat blev fastsat som Tidspunktet, hvor vi igen skulde indfinde os ved Lejren.

Efter at alt det, vi ikke brugte paa Rejsen, og hele vor Kødforraad, var bleven gemt i en gammel eskimoisk Kødgrav — af dem fandtes der mange overalt paa Kysten — og Teltet forsvarligt lukket, rejste vi kort efter Midnat fra Lejren. For Niels og mig, der skulde i Bunden af Nordvestfjord, var det bedst, at køre langs med Fjordens Sydkyst. Vi fulgtes derfor med Karl og skiltes fra ham ved Mundingen af den Fjord, han skulde undersøge. Slædeforet ved Fjordens Sydkyst var udmærket; her maatte endnu for nylig have raset en voldsom Storm, siden Isen de fleste Steder var snefri, kun var det bidende koldt her i Skyggesiden.

Omtrent ved Middagstid naaede vi en lang Række Isfjelde, der løb tværs igennem Fjorden; sandsynligvis var her mindre dybt Vand, saa at Isfjældene var drevet paa Grund. Efter nogen Sogen lykkedes det Niels at finde et Sted, en Slags Hulevej, ad hvilken vi forholdsvis let kunde komme igennem denne formelige Isbarriere, der ellers syntes at spærre Fjorden i hele sin Bredde. I det samme vi naaede Stedet, stod vi overfor et friskt Bjørnespor, det

første i Nordvestfjord. Sporet kunde højst være en Dag gammelt og hidrørte fra en yngre Bjørn. Intet virker mere oplivende paa et Spand sultne Hunde end Færten af en Bjørn. Før vi rigtig havde set os om, var vi allerede forbi Isfjældene og stod samtidig overfor et nyt Bjørnespor, eller rettere sagt tre, for det hidrørte fra en Hunbjørn med to nyfødte Unger. Der kunde nu ikke længere være Tale om at styre Hundene, i hvert Fald ikke for mit Vedkommende; man havde nok at gøre med at holde sig fast paa Slæden, der stadig blev slynget op og ned paa den ujævne Is, og saa haabe paa, at der maatte ske et eller andet, der kunde gøre en Ende paa denne mildest talt livsfarlige Slædekørsel.

Vi mødte snart flere Bjørnespor, udelukkende af Hunbjørne med nyfødte Unger, der alle var vandret mod Bræen; men det besynderlige var, at de ogsaa var kommet derfra, de maatte altsaa have deres faste Ophold her og kun foretage mindre Udflugter ind imellem Isfjældene. Vi lagde ogsaa Mærke til, at her ingen Hanbjørne var, eller ogsaa maatte de være meget sjældne, og da Niels samtidig i en Snefane fandt en Hule, hvor en Hunbjørn havde gravet sig ned for at føde, var vi paa det rene med her i

KAMMERSPILSSCENEN
SØNDERBRO TEATER
Kl. 20- -C. 1272.

Elskov, en gylden Bog
Ingen forh. Pris.

RØDE KRO TEATER Kl. 8 Tif. Am. 2.
Sidste Onsdag.
Sommerrevyen 1929
Kal Zinn — Nye Viser og Vers.

Tlf. 2192 I Aften Kl. 8
Det nye Septemberprogram

Obs. Kanischka Obs.
anatomisk Fænomen
Powers
Obs. dansende Elefanter Obs.

Kun nogle faa Dage.
samt det øvrige storslagne Program.
Forh. Salg f. 11—3%, ord. fra Kl. 4.

EMIL JANNINGS
med
Soc. Dem.

Filmen er fyldt med storslaede, gribende Opt'r'n.
— Al Jannings primitive, voldsomme Urkraft
aabenbarede sig i denne Film, der sikkert vil blive
et Kassestykke.
Forsalg uden Forh. fra Kl. 10. Telf. 3360 og 10510.
Billetter faas ogsaa i **B. T. Centralen,**
Rådhuspladsen hver Dag fra 10—4.
En Paramount Film. Forbudt for Børn.
System: Western Electric

I Aften Kl. 7.10 og 9.10:

Filmens skøn-
neste Kvinde **Vilma Banky**
Hans lille Veninde
En Film, der indeholder alt:
Kærlighed — Spænding — Romantik
Telf. 3362

Allég. Kryds. Tlf. 11,584. Kl. 7¹⁰ og 9¹⁰

Ivan Petrovitch
og den lille skønne **Lilian Ellis**
Københavninde
Hendes Majestæts Løjtnant
Knud Lindhards store Orkester.

Skønheds Hygiejne- og Luksus-
Udstillingen
Industribygningen
11—11.
Sidste Uge.
Skiftende, fint Progr. hele Dagen fra Kl. 3

Fjordens inderste Forgrening at have fundet Isbjørnens Ynglesteder. Kun gjaldt det endnu at finde ud af, hvor Hunbjørnene med deres Unger opholdt sig.

Eftersom vi nærmede os Bræen, blev Isfjeldene talrigere og Slædeføret paa Grund af den dybe Sne, der havde samlet sig mellem Isfjældene, daarligere. Samtidig begyndte der at optræde Vand paa Isen. Nogle af de største Isfjelde havde allerede revet sig løs fra Fjorden og sejlede i en Vaage, andre havde kalvet og slaaet store Revner i Fjorden. Men Bjørnesporene blev hyppigere, jo længere vi kom frem. Bjørnene havde udelukkende holdt sig til Isfjeldene og dér gravet dybe Huller i Sneen efter unge Sæler; den blodplettede Sne viste tydeligt, at de ikke havde gravet forgæves, og at Sælerne i stort Antal ynglede her mellem Isfjeldene. Men hvor opholdt Bjørnene sig nu? Niels mente, de var vandret over Land til en anden Fjordgren, dette var jo ikke umuligt, men jeg vilde dog have

mere Sikkerhed i Sagen, før vi opgav Eftersøgningen, og foreslog derfor Niels, at vi gik tiltopp paa det nærmeste store Isfjeld, for at faa et Overblik over hele Fjordbunden.

Aldrig før har jeg staaet overfor et saa smukt og i sin Storslaethed imponerende Fjordlandskab som dette, der nu laa foran os. Hele Bunden af Nordvestfjord var propfuld af Isfjelde, og ikke nok dermed, Isfjeldene laa taarnet oven paa hinanden, og hele denne kolossale Masse befandt sig i stadig Bevægelse. I Baggrunden mellem høje, takkede Fjelde flød to mægtige Bræer ud, hvis tidlige og enorme Virksomhed disse store Ismasser skyldtes, Udenfor Bræerne var der aabent Vand, og der kunde næppe tvivles om, at det var dér, Hunbjørnene opholdt sig med deres Unger. I Kikkerten fik vi ogsaa Øje paa tre enlige Bjørne, men der kunde ikke være Tale om at fortsætte Rejsen; det vilde have været den sikre Død, om vi havde vovet os ud i dette Kaos af Bræis. Men nu havde vi jo fundet,

hvad vi længe havde søgt efter: Isbjørnens og Fjordsælens Ynglesteder, der laa i den mest utilgængelige Bræis i Bunden af Fjordens inderste Forgreninger ca. 400 Kilometer fra Yderkysten. Østgrønlænderen Niels var saa begejstret over alt det, han havde set, at han lagde Planer om at rejse herved til Efteraaret med hele sin Familie for at overvinde her.

Paa Tilbagevejen til Teltet blev der Lejlighed til en Bjørnejagt. Det var en enlig, yngre Hunbjørn, som Hundene pludselig fik Færten af, da den paa Vej fra det ene Isfjeld til det andet spadserede ude paa den jævne Fjordis. Niels var den forreste. Med det samme han fik Øje paa Bjørnen løsnede han tre af sine Hunde fra Slæden, for at disse kunde standse Bjørnen og hindre den i at flygte. Blandt mine Hunde befandt sig en gammel Hanhund, der indenfor mit Spand spillede en Rolle som en Slags Fører. Som Trækdyr duede den ikke meget, men efter Grønlændernes Udsagn skulde den være en

udmærket Bjørnehund. Dette var desværre kun altfor sandt; for i det samme, den saa Bjørnen, lagde den sig pludselig med en saadan Voldsomhed i Sælerne, at jeg faldt bagover paa Slæden. De andre Hunde fulgte øjeblikkelig Førerens Eksempel, og i et Nu var vi forbi Niels' Slæde. Jeg naaede kun lige at raabe til ham, han skulde vente med at skyde Bjørnen, da jeg gerne vilde fotografere den. For at faa Apparatet op af Tasken, der hang paa Opstanderne, var jeg tvunget til at vende Ryggen til Hundene. Da jeg efter et Minuts Forløb igen vendte mig om med Apparatet i Haanden, saa jeg til min Skræk, at Hundene næppe var en Slædelængde fra Bjørnen. Om at fotografere kunde her ikke være Tale. En Fanger vilde i det Øjeblik have løsnet alle sine Hunde fra Slæden, men jeg havde ingen Kniv ved Haanden til at skære Skaglerne over med, og heller ingen Skydevaaben parat. Det klogeste, jeg da kunde gøre, var at lade mig falde af Slæden. Jeg var endnu

ikke kommet paa Benene igen, da Hundene allerede havde naaet Bjørnen og denne med et Brag satte sig paa Slæden. Hundene, Slæden og Bjørnen blev øjeblikkelig til et eneste stort Virvar. Heldigvis kom Niels nu til og gjorde en Ende paa det, for ellers havde der nok ikke været en eneste Hund af mit Spand tilovers.

Først den følgende Morgen kom vi tilbage til Lejren, hvor vi traf Karl, der allerede den foregaaende Aften havde indfundet sig her. Karl havde skudt en Hare og nogle Ryper, men mistet en af sine Hunde, der var blevet syg under Rejsen. Den Fjordgren, han havde undersøgt, skulde efter hans Udsagn være af meget stor Udstrækning mod Vest med en stor og virksom Bræ i Bunden. Han havde ogsaa set enkelte Spor af Hunbjørne med nyfødte Unger, men ingen levende Bjørne. Landet paa Fjordens Nordkyst skulde være meget frodigt; han havde set mange Moskusokser, Harer og Ryper og fundet Spor af Ulve. Iøvrigt troede han, at Landet maatte være en stor Ø.

Vi blev endnu to Dage her paa Kysten og benyttede Tiden til at undersøge Fuglelivet i det Indre af Landet og brød saa op hjemefter. Hjemrejsen til Kolonien tog os ti Dage. Ved Kolonien traf vi Fangerne, vi havde forladt ved Bjørneøerne, de var allerede for en Uge siden vendt tilbage. Deres Rejse havde været forgæves; de havde hverken skudt eller set en eneste Bjørn. Da de saa hørte om de Resultater, vi havde opnaaet, lagde de straks Planer om at rejse derved, og fjorten Dage efter rejste alle Fangerne sammen med Kolonibestyreren til det Indre af Scoresby Sund for at bygge et Overvintringshus ved Mundingen af Nordvestfjord. De forsøgte ogsaa at trænge frem til Bunden af Nordvestfjord, hvor vi havde været, men maatte opgive det, da Isen allerede var ved at bryde op.

Scoresby Sund, i Juli 1929.

Alvin Petersen

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Nationaltidende

18 SEP. 1929

I det Indre af Scoresby Sund.

18. September 1929: Magister Alwin Pedersen, der nylig er hjemvendt fra Grønlandsekspektion, afslutter i Dag sin Skildring af et Slædetogt til det inderste af Scoresby Sund og de overraskende Naturforhold — baade hvad angaar Dyr- og Planteliv — han der forefandt.

II.

Paa to lange Strejftogter, hvoraf den ene førte os gennem et stort Dalstrøg mod Nord, den anden over Fjældene mod Nordvest, fik vi et udmærket Overblik over en stor Del af Scoresby Land. Som vi havde ventet, var Landet overalt isfrit, kun paa Toppen af de højeste Fjælde laa en tynd Brækappe, som Rest af den Indlandsis, der en Gang havde dækket hele Landet. Hvor Indlandsisens Grænse nu laa, kunde vi ikke se; den maatte ligge langt inde i Landet mod Vest, sandsynligvis udenfor Scoresby Lands Grænser.

Ved den betydelige Afstand fra Yderkysten er det indlysende, at der i det Indre af Scoresby Land maaherske et andet Klima, end der, hvor vi kom fra. Foraaret og Tøbrudet var her allerede begyndt. Vandet rislede ned ad Fjeldsiderne, og de fleste

Steder var Sneen allerede tøet bort. Det, der forbavsede os mest, var dog Vegetationen; en saadan frodig Plantevækst havde ingen af os tidligere set ved Scoresby Sund. Især Polarpielen, der paa sine Steder bedækkede hele Skraaninger med et tæt Pilekrat, opnaaede en ganske anelig Størrelse, dens knudrede Stammer var ikke sjælden af Armtykkelse. Vi samlede nogle tørre Stammer og tændte et Baal — noget, der ellers er ukendt i Østgrønland, naar man ikke har Flydetræ ved Haanden.

Dyrelivet i det Indre af Landet svarede til Vegetationen og til det, vi allerede i Gaar havde set ved Kysten. Sneharen syntes dog at af-tage noget mod det Indre af Landet, mens Moskusoksen snarere blev talrigere. I alle de Flokke, vi saa, var smaa nyfødte Kalve, og i den Tid

Moskusokserne maa værne for deres endnu uselvstændige Afkom, er de mere fjendtligsindede end ellers, selv overfor egne Artsfæller. Vi maatte hele Tiden tage os i Vare for ikke at komme Flokkene for nær og ofte skjule os bag høje Stenblokke.

Ogsaa Ræven levede her i det Indre af Landet; i de 2 Dage vi strejtede om i Fjældene, mødte vi godt en Snes Stykker. Men hvor talrig Ræven her egentlig var, fik vi først nogle Dage senere at vide, da den begyndte at indfinde sig ved Lejren, for at stjæle af vort Kødforraad. Der var en ustandselig Kommen og Gaaen af Ræve; naar man havde fordrevet en halv Snes Stykker, var der straks et lige saa stort Antal, der kom frem fra et eller andet Skjul mellem Klipperne, som om de kun havde ventet paa denne Lejlighed. Rævejagten var imidlertid forbi, for ellers havde Grønlænderne nok taget sig af de kostbare Rævepelse.

Ved denne Rigdom paa Landdyr, forundrede det os egentlig ikke, da vi en skønne Morgen saa tre hvide Ulve, der stod paa en Klippeblok i ringe Afstand fra Lejren. Ulvenholder nemlig ellers i Østgrønland kun til paa de Steder, hvor der findes et rigt Dyreliv, især hvor der er mange Moskusokser. Karl, der tidligere havde haft Lejlighed til at skyde en

hvid Ulv, løb øjeblikkelig efter sin Riffel. Ulvene var imidlertid flygtet, det lykkedes ham dog langt om længe at komme en af dem paa Skudhold. Men han skød forbi; den sjældne Jagtlejlighed havde nok gjort ham nervøs. Senere gjorde ogsaa Østgrønlænderen Niels et Jagtforsøg — det var første Gang, han havde set dette Dyr — men ogsaa hans Forsøg mislykkedes. Ulvene lod sig dog ingenlunde skræmme og kom ofte, især om Natten, i Nærheden af Lejren.

Vi havde opnaaet gode Resultater, men vor Hovedopgave, at finde Isbjørnens og Sælens Ynglesteder, var vi derfor ikke kommet nærmere; det sidste Stykke af Rejsen, der skulde bringe os til Bunden af Nordvestfjord, var endnu tilbage. Oppe fra Fjældene havde vi set, at der ikke var langt til Bunden, maaske en god Dagsrejse, og at der et Sted maatte findes en mægtig Bræ, hvis Virksomhed allerede var begyndt, men Grund til at vente, at her fandtes et større Dyreliv, havde vi ikke. Det sikreste, vi da kunde gøre, var, foreløbig at lade Teltet staa, hvor det nu stod, og nøjes med en Orienteringsrejse med tomme Slæder. Rejsen skulde foregaa i to Afdelinger, idet Karl alene undersøgte den største af de to ukendte Fjordgrene, der laa lige overfor os paa Fjordens Syd-kyst, medens Niels og jeg skulde for-

søge at naa ind til Bræporten i Bunden af Nordvestfjord. Den følgende Nat blev fastsat som Tidspunktet, hvor vi igen skulde indfinde os ved Lejren.

Efter at alt det, vi ikke brugte paa Rejsen, og hele vor Kødforraad, var bleven gemt i en gammel eskimoisk Kødgrav — af dem fandtes der mange overalt paa Kysten — og Teltet forsvarligt lukket, rejste vi kort efter Midnat fra Lejren. For Niels og mig, der skulde i Bunden af Nordvestfjord, var det bedst, at køre langs med Fjordens Sydkyst. Vi fulgtes derfor med Karl og skiltes fra ham ved Munden af den Fjord, han skulde undersøge. Slædeforet ved Fjordens Sydkyst var udmærket; her maatte endnu for nylig have raset en voldsom Storm, siden Isen de fleste Steder var snefri, kun var det bidende koldt her i Skyggesiden.

Omtrent ved Middagstid naaede vi en lang Række Isfjelde, der løb tværs igennem Fjorden; sandsynligvis var her mindre dybt Vand, saa at Isfjældene var drevet paa Grund. Efter nogen Søgen lykkedes det Niels at finde et Sted, en Slags Hulvej, ad hvilken vi forholdsvis let kunde komme igennem denne for-melige Isbarriere, der ellers syntes at spærre Fjorden i hele sin Bredde. I det samme vi naaede Stedet, stod vi overfor et friskt Bjørnespor, det

første i Nordvestfjord. Sporet kunde højst være en Dag gammelt og hidrørte fra en yngre Bjørn. Intet virker mere oplivende paa et Spand sultne Hunde end Færten af en Bjørn. Før vi rigtig havde set os om, var vi allerede forbi Isfjældene og stod samtidig overfor et nyt Bjørnespor, eller rettere sagt tre, for det hidrørte fra en Hunbjørn med to nyfødte Unger. Der kunde nu ikke længere være Tale om at styre Hundene, i hvert Fald ikke for mit Vedkommende; man havde nok at gøre med at holde sig fast paa Slæden, der stadig blev slynget op og ned paa den ujævne Is, og saa haabe paa, at der maatte ske et eller andet, der kunde gøre en Ende paa denne mildest talt livsfarlige Slædekørsel.

Vi mødte snart flere Bjørnespor, udelukkende af Hunbjørne med nyfødte Unger, der alle var vandret mod Bræen; men det besynderlige var, at de ogsaa var kommet derfra, de maatte altsaa have deres faste Ophold her og kun foretage mindre Udflugter ind imellem Isfjældene. Vi lagde ogsaa Mærke til, at her ingen Hanbjørne var, eller ogsaa maatte de være meget sjældne, og da Niels samtidig i en Snefane fandt en Hule, hvor en Hunbjørn havde gravet sig ned for at føde, var vi paa det rene med her i

KAMMERSPILSCENEN
SØNDERBRO TEATER
20- -C. 1272

Elskov, en gylden Bog
Ingen forh. Pris.

RØDE KRO TEATER Kl. 8 Tif. Am. 2.
Sidste Onsdag.
Sommerrevyen 1929
Kai Zinn — Nye Viser og Vers

Det nye Septemberprogram
Obs. Kanischka Obs.
anatomisk Fænomen
Powers Obs.
Obs. dansende Elefanter Obs.
Kun nogle faa Dage.
samt det øvrige storslagne Program.
Forh. Salg f. 11—3%, ord. fra Kl. 4.

med
EMIL JANNINGS
Soc.-Dem.:
Filmen er fyldt med storslaede, gribende Optre.
— Al Jannings primitive, voldsomme Urkraft
aaenbarede sig i denne Film, der sikkert vil blive
et Kassestykke.
Forsalg uden Forh. fra Kl. 10. Telf. 3360 og 10510.
Billetter faas ogsaa i **B. T. Centralen,**
Raadhuspladsen, hver Dag fra 10—4.
En Paramount Film. Forbudt for Børn.
System: Western Electric

I Aften Kl. 7.10 og 9.10.
Filmens skøn-
neste Kvinde **Vilma Banky**
i **Hans lille Veninde**
En Film, der indeholder alt:
Kærlighed — Spænding — Romantik
Telf. 3362

Fjordens inderste Forgøring at ha-
ve fundet Isbjørnens Ynglesteder.
Kun gjaldt det endnu at finde ud af,
hvor Hunbjørnene med deres Unger
opholdt sig.

Eftersom vi nærmede os Bræen,
blev Isfjeldene talrigere og Slæde-
føret paa Grund af den dybe Sne,
der havde samlet sig mellem Isfjæl-
dene, daarligere. Samtidig begyndte
der at optræde Vand paa Isen. Nog-
le af de største Isfjelde havde alle-
rede revet sig løs fra Fjordisen og
sejlede i en Vaage, andre havde kal-
vet og slaaet store Revner i Fjord-
isen. Men Bjørnesporene blev hyp-
pigere, jo længere vi kom frem.
Bjørnene havde udelukkende holdt
sig til Isfjeldene og dér gravet dybe
Huller i Sneen efter unge Sæler; den
blodplettede Sne viste tydeligt, at de
ikke havde gravet forgæves, og at
Sælerne i stort Antal yngede her
mellem Isfjeldene. Men hvor op-
holdt Bjørnene sig nu? Niels mente,
de var vandret over Land til en an-
den Fjordgren dette var jo ikke
umuligt, men jeg vilde dog have

mere Sikkerhed i Sagen, før vi op-
gav Eftersøgningen, og foreslog der-
for Niels, at vi gik tiltopp paa det
nærmeste store Isfjeld, for at faa et
Overblik over hele Fjordbunden.

Aldrig før har jeg staaet overfor
et saa smukt og i sin Storslaaethed
imponerende Fjordlandskab som
dette, der nu laa foran os. Hele Bun-
den af Nordvestfjord var propfuld af
Isfjelde, og ikke nok dermed, Is-
fjeldene laa taarnet oven paa hin-
auden, og hele denne kolossale Mas-
se befandt sig i stadig Bevægelse. I
Baggrunden mellem høje, takkede
Fjelde flød to mægtige Bræer ud,
hvis tidlige og enorme Virksomhed
disse store Ismasser skyldtes, Uden-
for Bræerne var der aabent Vand,
og der kunde næppe tvivles om, at
det var dér, Hunbjørnene opholdt
sig med deres Unger. I Kikkerten
fik vi ogsaa Øje paa tre enlige Bjør-
ne, men der kunde ikke være Tale
om at fortsætte Rejsen; det vilde
have været den sikre Død, om vi
havde vovet os ud i dette Kaos af
Bræis. Men nu havde vi jo fundet,

hvad vi længe havde søgt efter: Is-
bjørnens og Fjordsælens Yngleste-
der, der laa i den mest utilgængelige
Bræis i Bunden af Fjordens inderste
Forgreninger ca. 400 Kilometer fra
Yderkysten. Østgrønlanderens Niels
var saa begejstret over alt det, han
havde set, at han lagde Planer om
at rejse herved til Efteraaret med
hele sin Familie for at overvintre
her.

Paa Tilbagevejen til Teltet blev
der Lejlighed til en Bjørnejagt. Det
var en enlig, yngre Hunbjørn, som
Hundene pludselig fik Færten af, da
den paa Vej fra det ene Isfjeld til
det andet spadserede ude paa den
jævne Fjordis. Niels var den forre-
ste. Med det samme han fik Øje paa
Bjørnen løsnede han tre af sine Hun-
de fra Slæden, for at disse kunde
standse Bjørnen og hindre den i at
flygte. Blandt mine Hunde befandt
sig en gammel Hanhund, der inden-
for mit Spand spillede en Rolle som
en Slags Fører. Som Trækdyr duede
den ikke meget, men efter Grønlan-
dernes Udsagn skulde den være en

udmærket Bjørnehund. Dette var
desværre kun altfor sandt; for i det
samme, den saa Bjørnen, lagde den
sig pludselig med en saadan Vold-
somhed i Sælerne, at jeg faldt bag-
over paa Slæden. De andre Hunde
fulgte øjeblikkelig Førerens Eksem-
pel, og i et Nu var vi forbi Niels'
Slæde. Jeg naaede kun lige at raabe
til ham, han skulde vente med at
skyde Bjørnen, da jeg gerne vilde
fotografere den. For at faa Appara-
tet op af Tasken, der hang paa Op-
standerne, var jeg tvunget til at
vende Ryggen til Hundene. Da jeg
efter et Minuts Forløb igen vendte
mig om med Apparatet i Haanden,
saa jeg til min Skræk, at Hundene
næppe var en Slædelængde fra Bjør-
nen. Om at fotografere kunde her ik-
ke være Tale. En Fanger vilde i det
øjeblik have løsnet alle sine Hun-
de fra Slæden, men jeg havde ingen
Kniv ved Haanden til at skære
Skaglerne over med, og heller in-
gen Skydevaaben parat. Det kløge-
ste, jeg da kunde gøre, var at lade
mig falde af Slæden. Jeg var endnu

ikke kommet paa Benene igen, da
Hundene allerede havde naaet Bjør-
nen og denne med et Brag satte sig
paa Slæden. Hundene, Slæden og
Bjørnen blev øjeblikkelig til et ene-
ste stort Virvar. Heldigvis kom Niels
nu til og gjorde en Ende paa det, for
ellers havde der nok ikke været en
eneste Hund af mit Spand tilovers.

Først den følgende Morgen kom vi
tilbage til Lejren, hvor vi traf Karl,
der allerede den foregaaende Aften
havde indfundet sig her. Karl havde
skudt en Hare og nogle Ryper, men
mistet en af sine Hunde, der var ble-
vet syg under Rejsen. Den Fjord-
gren, han havde undersøgt, skulde
efter hans Udsagn være af meget
stor Udstrækning mod Vest med en
stor og virksom Bræ i Bunden. Han
havde ogsaa set enkelte Spor af Hun-
bjørne med nyfødte Unger, men in-
gen levende Bjørne. Landet paa
Fjordens Nordkyst skulde være me-
get frodigt; han havde set mange
Moskusokser, Harer og Ryper og fun-
det Spor af Ulve. Iøvrigt troede han,
at Landet maatte være en stor Ø.

Vi blev endnu to Dage her paa
Kysten og benyttede Tiden til at un-
dersøge Fuglelivet i det Indre af
Landet og brød saa op hjemefter.
Hjemrejsen til Kolonien tog os ti Da-
ge. Ved Kolonien traf vi Fangerne,
vi havde forladt ved Bjørneøerne, de
var allerede for en Uge siden vendt
tilbage. Deres Rejse havde været for-
gæves; de havde hverken skudt eller
set en eneste Bjørn. Da de saa hørte
om de Resultater, vi havde opnaaet,
lagde de straks Planer om at rejse
dermed, og fjorten Dage efter rejste
alle Fangerne sammen med Koloni-
bestyreren til det Indre af Scoresby
Sund for at bygge et Overvintrings-
hus ved Munden af Nordvestfjord.
De forsøgte ogsaa at trænge frem til
Bunden af Nordvestfjord, hvor vi
havde været, men maatte opgive det,
da Isen allerede var ved at bryde
op.

Scoresby Sund, i Juli 1929.

Alwin Pedersen.

til den 10. Oktober. Fra Washington ar-
ger han til Philadelphia, New York og

— Men tror De da virkelig, det er muligt at fremstille Dansk Talefilm med meget mere. Hvis vi havde det rigtige

I det Indre af Scoresby Sund.

17. September 1929: Magister Alwin Pedersen, der nylig er hjemvendt fra Grønlandsekspedition, skildrer et Slædetogt til det inderste af Scoresby Sund og de overraskende Naturforhold — baade hvad angaar Dyre- og Planteliv — han der forefandt. Vi bringer i Dag første Del af Skildringen.

Naar Foraaret er kommet, og Sneen paa Fjorden begynder at blive vaad og tung, plejer Grønlænderne ved Scoresby Sund at rejse til det Indre af Fjorden paa Bjørnejagt.

Disse Fangstrejser, der anses for Aarets største Begivenhed, havde hidtil kun strakt sig til Bjørneøerne og Danmarks Ø, der ligger i Midten af Scoresby Sund, ca. 200 Kilometer fra Kolonien ved Fjordens Munding. Længere ind ad Fjorden havde endnu ingen Fanger vovet sig frem, dels paa Grund af den dybe Sne, der gør det meget vanskeligt for Hundene at trække Slæden, dels turde Fangerne, ved den betydelige Afstand fra de nærmeste beboede Steder, ikke udsætte sig for den Mulighed at komme til at mangle Hundefoder, for alt paa disse lange Slæderejser afhænger nu engang af Slædehundene.

Hver Gang en Fanger kom hjem fra Bjørnejagten, spurgte jeg ham,

om det nu var lykkedes ham at finde Bjørnens Ynglesteder, men det blev stadig benægtet. Enkelte af dem havde nok set Hunbjørne med nyfødte Unger, som de troede maatte være kommet fra Fjordens inderste Forgreninger, men hvor, kunde de ikke sige. Der var dog ingen imellem, der tvivlede paa, at der hvert Aar ynglede et betydeligt Antal Isbjørne i det Indre af Scoresby Sund, men disse Isbjørne kom først til Syne, naar deres Unger var blevet et Aar gammel og paa Vandring ud af Fjorden.

For Fangernes Interesser var det uden Betydning, om de kendte noget til Bjørnens Ynglesteder eller ej; de vilde helst have de fjorgamle Unger, og det var netop dem, de mødte paa deres Rejser til Bjørneøerne og Danmarks Ø. Men mig interesserede det meget at faa oplyst hvor og hvorledes Isbjørnen plejer at yngle, og da

jeg desuden vilde skaffe Oplysninger om andre Pattedyrs Forekomst i de hidtil uberejste, yderste Forgreninger af Scoresby Sund, besluttede jeg i Foraaret 1929 selv at opsøge disse Steder.

Da Tiden igeu var inde, hvor Fangerne rustede sig til de aarlige Bjørnejagter, henvendte jeg mig til to af de dristigste Jægere og bad dem om, mod Betaling, tage mig med. Dog maatte de forpligte sig til at trænge saa vidt frem i det Indre af Fjorden, som det paa nogen Maade lod sig gøre.

Til vore Slæder havde vi hver et Forspand af syv Hunde; mine Hunde var af den lille østgrønlandske Race, der udmærker sig ved Udholdenhed og en glubende Appetit. Slædernes Oppakning var saa ringe som muligt, og bestod foruden en Del Hundepemmikan, som jeg havde sørget for, og som kun skulde bruges i de yderste Nødtilfælde, af vore Soveposer, et Telt, et Primusapparat og Petroleum.

Endnu mere spartansk var Provianten, der kun bestod af Sukker, The, Salt og en Daase Kiks, skønt vi regnede med, at Rejsen vilde være det meste af en Maaned. Det var absolut nødvendigt, at vi ernærede os ved Jagt; og det, vi hovedsagelig kom til at leve af under Rejsen, var frossent Sælkød. En større Oppakning af europæiske Fødemidler vilde

en Rejse som denne have gjort komplet umulig.

Den 30. April kørte vi fra Kolonien og overnattede første Gang paa Grønlænderbopladsen paa Østkysten af Jamesonsland. Herfra fik vi den følgende Morgen Rejseselskab, idet tre Fangere, der vilde paa den sædvanlige Rejse til Bjørneøerne, sluttede sig til os. Vi havde regnet med at kunne køre paa Fjorden, i hvert Fald det første Stykke af Vejen. Men det viste sig snart, at dette var umuligt, overalt paa Fjorden laa Sneen endnu saa dyb, at Hundene ikke kunde bunde. Vi maatte da tilbage til Kysten, og lagde nu Vejen over den lave Vestkyst af Jamesonsland. Det gik kun langsomt fremad, for ogsaa her laa Sneen dyb. Men for ikke at trætte Hundene for tidlig, kørte vi alle i et og samme Spor, og skiftedes til at være den forreste.

Det er altid morsomt at være mange Slæder i Følge; Grønlænderne er utrættelige i at fortælle Historier, og vittige Tilraab gaar ustandselig fra Slæde til Slæde. Om Aftenen, naar Teltene var rejst, Hundene fodrede og vi selv havde faaet os et kraftigt Foder, var der gerne en af Østgrønlænderne, der opførte en Varieté af den gamle eskimoiske Trommedans, en Art Mavedans, der opføres staaende og bestaar af ustandselige Bugvridninger og Knæbojninger. Sam-

tidig synger den dansende og slaar deril Takt paa en Tromle — i dette Tilfælde en Gryde. Saa primitiv hele denne Forestilling ogsaa var, havde den dog en oplivende Virkning paa os alle.

Efter syv Dages Forløb naaede vi Nordostbugten. Ved Indgangen til denne Bugt, hvor der laa mange Isfjelde, fik Fangeren paa den forreste Slæde Øje paa en Hunbjørn med to fjorgamle Unger. Bjørnene, der flygtede, blev hurtigt standset af Slædehundene, og faldt omsider for Grønlændernes Bosser. Dagen efter den Bjørnejagt skiltes vi fra de tre Fangere, idet de kørte over til Bjørneøerne, medens Nordgrønlænderen Karl Mathiesen, Østgrønlænderen Niels Arke og jeg fortsatte ind ad Nordvestfjord.

Nordvestfjord er den største af Scoresby Sunds talrige Forgreninger. Den har en Længde af godt 150 Kilometer, og der hersker Fastlandsklima i dens inderste Forgreninger, der ligger ca. 350 Kilometer fra Yderkysten. I Fjordens ydre Del bestaar Kysten af høje Granitfjelde, der de fleste Steder er bedækket af en tynd Brækappe. Det mest fremtrædende ved denne Fjord er imidlertid dens talrige og ualmindelig virksomme Bræer. Allerede ved Stormpynt, hvor vi første Gang slog Lejr, laa der saa mange indfrosne

Isfjelde, at de helt spærrede Fjorden, der dog paa dette Sted har en Bredde af 20 Kilometer. Det blev den følgende Morgen en halsbrækende Slædekørsel op og ned ad nogle vældige Ismarker, for vi igen med mere eller mindre odelagte Slæder naaede ned paa den jævne Fjordis. Andre Steder kunde være helt fri for Isfjelde, som den Strækning vi nu kørte paa Vest for Stormpynt; sandsynligvis var her meget dybt, saa at Isfjeldene lettere kunde sejle for Vinden, naar der var aabent Vand.

Et Sted paa Fjordens Sydkyst saa vi en Gletscher, der imponerede selv Grønlænderne, saa ogsaa de standse deres Slæder, for at betragte den — noget, de ellers sjælden gør; Gletscheren laa i et Dalstrog højt oppe mellem Fjeldene, og stod sikkert i Forbindelse med Højlandsisen i det indre af Renland. Det mærkværdige ved denne Gletscher var, at den mundedes ud over en brat Klippevæg ca. 200 Fod over Havet. Fra denne betydelige Højde kastede den sine vældige Isfjelde ned i Fjorden. Den syntes allerede at have begyndt sin Virksomhed; en mægtig Isblok hang ud over Klippen og truede med at styrte ned, hvad Øjeblik det skulde være.

Bortset fra de Vanskeligheder, Isfjeldene lagde i Vejen for os, var

Ogsaa Indgang Kultorvet 1, Udstillingshallen.

AT: Østgrønlands Brandforsikring
Overskud paa 314,000 Kr., og Husmandsbrandkassen har forøget sine Reserver

Slædeføret i Nordvestfjord det bedste, man kunde ønske sig. Enten var Sneen haard som Sten, thi der herskede en bidende Kulde her, eller ogsaa var Isen total snefri. Det var tydeligt at se, at der mange Steder endnu for nylig havde været aabent Vand. Paa den Maade kom vi hurtig fremad og kunde allerede to Dage efter at Fangerne havde forladt os i Nordostbugten, slaa Lejr paa det Sted, hvor Ryder i Efteraaret 1890 maatte vende om, da han blev standset af Storm og Nyis, og ikke naaede at trænge frem til Fjordens Ende.

Det viste sig ogsaa snart, at vi nu ikke længere kunde rette os efter Kortet. Den Fjordgren, som efter Ryders Mening skulde løbe bag om Renland og ved en Bræ være adskilt fra Rypefjord, saa vi ikke noget til; den syntes ikke at eksistere. Derimod fandt vi længere Vest paa en mindre og en stor Fjordgren, der begge løb mod Vest og mandede et Sted i det Indre af Landet. Det var imidlertid vor Opgave at trænge frem til Bunden af Nordvestfjord. Efter de talrige og ualmindelig store Isfjælde at dømme, maatte her ligge nogle mægtige og især virksomme Bræer, og her var der Sandsynlighed for at træffe Isbjørnen,

skønt vi hidtil ikke havde fundet det mindste Spor af dens Tilstedeværelse i Fjorden.

Lige siden vor Teltplads ved Stormpynt var vi kørt langs med Fjordens Sydkyst; hovedsagelig, fordi Slædeføret her var bedst. Men her laa ingen Sæler paa Isen, og da vi allerede i to Dage havde manglet Hundefoder, foreslog Fangerne at køre over til Nordkysten, hvor vi havde faaet Øje paa en større snefri Kyststrækning. Der vilde vi saa blive et Par Dage, for at Hundene, der var dødtrætte, kunde rekreere sig lidt.

Det blev en glædelig Overraskelse for os, da vi nærmede os Kysten. Her var fuldstændig snefrit, ingen bratte Fjeldvægge med en Gletscher i ethvert Dalstrøg, som vi hidtil havde været vant til at se. Kysten skraanede ca. 100 Fod jævnt opetter. Helt nede ved Isen traadte den nøgne Granit frem, medens man nogle faa Meter højere allerede kunde finde en frodig Vegetation. Vi kørte op paa en lille grusbelagt Terrasse nede ved Stranden og gik, efter at Hundene var tøjret, straks til Fjelds; det var fristende at faa at vide, hvad Dyreliv der fandtes her. Det første, vi stødte paa, var Spor og Ekskrementer af Moskusoksen, og det va-

rede ikke længe, før vi saa to enlige Tyre, der gik og græssede paa en Skraaning. Jeg havde ikke ventet at træffe Moskusoksen her, og troede, at dens Udbredelse i Fjorden indskrænkede sig til Landene nærmest Yderkysten. Men jeg skulde faa andet at vide, her var flere Moskusokser, end nogen af os tidligere havde set. Saa snart vi var kommet over det første Fjeld, der havde taget Udsigten fra os, saa vi dem i store Flokke. I en Lavning lige foran os stod tre Flokke, hver paa ca. tyve Dyr, og paa Skraaningen af det nærmeste Fjeld opholdt sig mindst et dobbelt saa stort Antal. Overalt, hvor vi undersøgte Landet i Kikkerten, var der Moskusokser at se.

Et andet Dyr, vi mødte heroppe, og som forekom os at være endnu talrigere end Moskusoksen, var Sneharen. Den syntes aabenbart ikke om Opholdet i Lavningerne, for der saa vi ikke noget til den, men var ualmindelig talrig paa Fjeldskraaningerne og i de højtliggende Dalstrøg. Karl havde sat sig ned paa en Stenblok og var begyndt med at tælle de hvide Prikker paa den nærmeste Skraaning, han opgav, da han naaede til halvtreds, vel sagtens fordi hans Kendskab til Tallene ikke

strakte længere; „amirllaka“ (mange) var det Resultat, han opnaaede. Østgrønlænderen Niels havde imidlertid faaet Øje paa en Sæl nede paa Isen og var gaaet ned for at skyde den. Imedens gik Karl og jeg paa Harejagt. Vi manglede Kød til os selv og vore Hunde, og skød derfor saa mange Harer, vi kunde bære.

Da vi kom ned til Teltet, var Sælen allerede flænset og parteret. Det var ikke meget til 21 Hunde, men dog tilstrækkeligt til at stille den værste Sult, og her var jo Vildt nok, saa for den Sags Skyld behøvede vi ikke at gøre os Bekymringer.

De to følgende Dage benyttedes til en nærmere Undersøgelse af Landet, der strakte sig ud til Nordkysten af Nordvestfjord, og som af Ryder havde faaet Navnet „Scoresby Land“. Dog havde Ryder nærmest været i den Tro, at Indlandsisen dækkede Landets Indre, ligesom de fleste andre Steder i Scoresby Sund. Men efter det, vi havde set, og især paa Grund af det rige Dyreliv, havde vi Grund til at antage, at her fandtes en større isfri Landstrækning.

Alwin Pedersen

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Nationaltidende

17 SEP. 1929

skriver den

I det Indre af Scoresby Sund.

17. September 1929: Magister Alwin Pedersen, der nylig er hjemvendt fra Grønlandsekspedition, skildrer et Slædetogt til det inderste af Scoresby Sund og de overraskende Naturforhold — baade hvad angaar Dyre- og Planteliv — han der forefandt. Vi bringer i Dag første Del af Skildringen.

Naar Foraaret er kommet, og Sneen paa Fjordisen begynder at blive vaad og tung, plejer Grønlænderne ved Scoresby Sund at rejse til det Indre af Fjorden paa Bjørnejagt.

Disse Fangstrejser, der anses for Aarets største Begivenhed, havde hidtil kun strakt sig til Bjørneøerne og Danmarks Ø, der ligger i Midten af Scoresby Sund, ca. 200 Kilometer fra Kolonien ved Fjordens Munding. Længere ind ad Fjorden havde endnu ingen Fanger vovet sig frem, dels paa Grund af den dybe Sne, der gør det meget vanskeligt for Hundene at trække Slæden, dels turde Fangerne, ved den betydelige Afstand fra de nærmeste beboede Steder, ikke udsætte sig for den Mulighed at komme til at mangle Hundefoder, for alt paa disse lange Slæderejser afhænger nu engang af Slædehundene.

Hver Gang en Fanger kom hjem fra Bjørnejagten, spurgte jeg ham,

om det nu var lykkedes ham at finde Bjørnens Ynglesteder, men det blev stadig benægtet. Enkelte af dem havde nok set Hunbjørne med nyfødte Unger, som de troede maatte være kommet fra Fjordens inderste Forgreninger, men hvor, kunde de ikke sige. Der var dog ingen imellem, der tvivlede paa, at der hvert Aar ynglede et betydeligt Antal Isbjørne i det Indre af Scoresby Sund, men disse Isbjørne kom først til Syne, naar deres Unger var blevet et Aar gammel og paa Vandring ud af Fjorden.

For Fangernes Interesser var det uden Betydning, om de kendte noget til Bjørnens Ynglesteder eller ej; de vilde helst have de fjorgamle Unger, og det var netop dem, de mødte paa deres Rejser til Bjørneøerne og Danmarks Ø. Men mig interesserede det meget at faa oplyst hvor og hvorledes Isbjørnen plejer at yngle, og da

jeg desuden vilde skaffe Oplysninger om andre Pattedyrs Forekomst i de hidtil uberejste, yderste Forgreninger af Scoresby Sund, besluttede jeg i Foraaret 1929 selv at opsoge disse Steder.

Da Tiden igen var inde, hvor Fangerne rustede sig til de aarlige Bjørnejagter, henvendte jeg mig til to af de dristigste Jægere og bad dem om, mod Betaling, tage mig med. Dog maatte de forpligte sig til at trænge saa vidt frem i det Indre af Fjorden, som det paa nogen Maade lod sig gøre.

Til vore Slæder havde vi hver et Forspand af syv Hunde; mine Hunde var af den lille østgrønlandske Race, der udmærker sig ved Udholdenhed og en glubende Appetit. Slædernes Oppakning var saa ringe som muligt, og bestod foruden en Del Hundepemmikan, som jeg havde sørget for, og som kun skulde bruges i de yderste Nødtilfælde, af vore Soveposer, et Telt, et Primusapparat og Petroleum. Endnu mere spartansk var Provianten, der kun bestod af Sukker, The, Salt og en Daase Kiks, skønt vi regnede med, at Rejsen vilde vare det meste af en Maaned. Det var absolut nødvendigt, at vi ernærede os ved Jagt; og det, vi hovedsagelig kom til at leve af under Rejsen, var frossent Sælkod. En større Oppakning af europæiske Fødemidler vilde

en Rejse som denne have gjort komplet umulig.

Den 30. April kørte vi fra Kolonien og overnattede første Gang paa Grønlænderbopladsen paa Østkysten af Jamesonsland. Herfra fik vi den følgende Morgen Rejseselskab, idet tre Fangere, der vilde paa den sædvanlige Rejse til Bjørneøerne, sluttede sig til os. Vi havde regnet med at kunne køre paa Fjordisen, i hvert Fald det første Stykke af Vejen. Men det viste sig snart, at dette var umuligt, overalt paa Fjordisen laa Sneen endnu saa dyb, at Hundene ikke kunde bunde. Vi maatte da tilbage til Kysten, og lagde nu Vejen over den lave Vestkyst af Jamesonsland. Det gik kun langsomt fremad, for ogsaa her laa Sneen dyb. Men for ikke at trætte Hundene for tidlig, kørte vi alle i et og samme Spor, og skiftedes til at være den forreste.

Det er altid morsomt at være mange Slæder i Følge; Grønlænderne er utrættelige i at fortælle Historier, og vittige Tilraab gaar ustandselig fra Slæde til Slæde. Om Aftenen, naar Teltene var rejst, Hundene fodrede og vi selv havde faaet os et kraftigt Foder, var der gerne en af Østgrønlænderne, der opførte en Variant af den gamle eskimoiske Trommedans, en Art Mavedans, der opføres staaende og bestaar af ustandselige Bugvridninger og Knæbøjninger. Sam-

tidig synger den dansende og slaar dertil Takt paa en Tromle — i dette Tilfælde en Gryde. Saa primitiv hele denne Forestilling ogsaa var, havde den dog en oplivende Virkning paa os alle.

Efter syv Dages Forløb naaede vi Nordostbugten. Ved Indgangen til denne Bugt, hvor der laa mange Isfjelde, fik Fangeren paa den forreste Slæde Øje paa en Hunbjørn med to fjorgamle Unger. Bjørnene, der flygtede, blev hurtig standset af Slædehundene, og faldt omsider for Grønlændernes Bøsser. Dagen efter den Bjørnejagt skiltes vi fra de tre Fangere, idet de kørte over til Bjørneøerne, medens Nordgrønlænderen Karl Mathiesen, Østgrønlænderen Niels Arke og jeg fortsatte ind ad Nordvestfjord.

Nordvestfjord er den største af Scoresby Sunds talrige Forgreninger. Den har en Længde af godt 150 Kilometer, og der hersker Fastlandsklima i dens inderste Forgreninger, der ligger ca. 350 Kilometer fra Yderkysten. I Fjordens ydre Del bestaar Kysten af høje Granitfjelde, der de fleste Steder er bedækket af en tynd Brækappe. Det mest fremtrædende ved denne Fjord er imidlertid dens talrige og ualmindelig virksomme Bræer. Allerede ved Stormpynt, hvor vi første Gang slog Lejr, laa der saa mange indefrosne

Isfjelde, at de helt spærrede Fjorden, der dog paa dette Sted har en Bredde af 20 Kilometer. Det blev den følgende Morgen en halsbrækkende Slædekørsel op og ned ad nogle vældige Ismarker, før vi igen med mere eller mindre ødelagte Slæder naaede ned paa den jævne Fjordis. Andre Steder kunde være helt fri for Isfjelde, som den Strækning vi nu kørte paa Vest for Stormpynt; sandsynligvis var her meget dybt, saa at Isfjeldene lettere kunde sejle for Vinden, naar der var aabent Vand.

Et Sted paa Fjordens Sydkyst saa vi en Gletscher, der imponerede selv Grønlænderne, saa ogsaa de standse deres Slæder, for at betragte den — noget, de ellers sjælden gør; Gletscheren laa i et Dalstrøg højt oppe mellem Fjeldene, og stod sikkert i Forbindelse med Højlandsisen i det indre af Rønland. Det mærkværdige ved denne Gletscher var, at den mundede ud over en brat Klippevæg ca. 200 Fod over Havet. Fra denne betydelige Højde kastede den sine vældige Isfjelde ned i Fjorden. Den syntes allerede at have begyndt sin Virksomhed; en mægtig Isblok hang ud over Klippen og truede med at styrte ned, hvad Øjeblik det skulde være.

Bortset fra de Vanskeligheder, Isfjeldene lagde i Vejen for os, var

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Nationaltidende

17 SEP. 1929

Slædeføret i Nordvestfjord det bedste, man kunde ønske sig. Enten var Sneen haard som Sten, thi der herskede en bidende Kulde her, eller ogsaa var Isen total snefri. Det var tydeligt at se, at der mange Steder endnu for nylig havde været aabent Vand. Paa den Maade kom vi hurtig fremad og kunde allerede to Dage efter at Fangerne havde forladt os i Nordostbugten, slaa Lejr paa det Sted, hvor Ryder i Efteraaret 1890 maatte vende om, da han blev standset af Storm og Nysis, og ikke naaede at trænge frem til Fjordens Ende.

Det viste sig ogsaa snart, at vi nu ikke længere kunde rette os efter Kortet. Den Fjordgren, som efter Ryders Mening skulde løbe bag om Renland og ved en Bræ være adskilt fra Rypefjord, saa vi ikke noget til; den syntes ikke at eksistere. Derimod fandt vi længere Vest paa en mindre og en stor Fjordgren, der begge løb mod Vest og mandede et Sted i det Indre af Landet. Det var imidlertid vor Opgave at trænge frem til Bunden af Nordvestfjord. Efter de talrige og ualmindelig store Isfjælde at dømme, maatte her ligge nogle mægtige og især virksomme Bræer, og her var der Sandsynlighed for at træffe Isbjørnen,

skønt vi hidtil ikke havde fundet det mindste Spor af dens Tilstedeværelse i Fjorden.

Lige siden vor Teltplads ved Stormpynt var vi kørt langs med Fjordens Sydkyst; hovedsagelig, fordi Slædeføret her var bedst. Men her laa ingen Sæler paa Isen, og da vi allerede i to Dage havde manglet Hundefoder, foreslog Fangerne at køre over til Nordkysten, hvor vi havde faaet Øje paa en større snefri Kyststrækning. Der vilde vi saa blive et Par Dage, for at Hundene, der var dødtrætte, kunde rekreere sig lidt.

Det blev en glædelig Overraskelse for os, da vi nærmede os Kysten. Her var fuldstændig snefrit, ingen bratte Fjeldvægge med en Gletscher i ethvert Dalstrøg, som vi hidtil havde været vant til at se. Kysten skraaned ca. 100 Fod jævnt op efter. Helt nede ved Isen traadte den nøgne Granit frem, medens man nogle faa Meter højere allerede kunde finde en frodig Vegetation. Vi kørte op paa en lille grusbelaagt Terrasse nede ved Stranden og gik, efter at Hundene var tøjret, straks til Fjelds; det var fristende at faa at vide, hvad Dyreliv der fandtes her. Det første, vi stodte paa, var Spor og Ekskrementer af Moskusoksen, og det va-

rede ikke længe, før vi saa to enlige Tyre, der gik og græssede paa en Skraaning. Jeg havde ikke ventet at træffe Moskusoksen her, og troede, at dens Udbredelse i Fjorden indskrænkede sig til Landene nærmest Yderkysten. Men jeg skulde faa andet at vide, her var flere Moskusokser, end nogen af os tidligere havde set. Saa snart vi var kommet over det første Fjeld, der havde taget Udsigten fra os, saa vi dem i store Flokke. I en Lavning lige foran os stod tre Flokke, hver paa ca. tyve Dyr, og paa Skraaningen af det nærmeste Fjeld opholdt sig mindst et dobbelt saa stort Antal. Overalt, hvor vi undersøgte Landet i Kikkerten, var der Moskusokser at se.

Et andet Dyr, vi mødte heroppe, og som forekom os at være endnu talrigere end Moskusoksen, var Sneharen. Den syntes aabenbart ikke om Opholdet i Lavningerne, for dér saa vi ikke noget til den, men var ualmindelig talrig paa Fjeldskraaningerne og i de højtliggende Dalstrøg. Karl havde sat sig ned paa en Stenblok og var begyndt med at tælle de hvide Prikker paa den nærmeste Skraaning, han opgav, da han naaede til halvtreds, vel sagtens fordi hans Kendskab til Tallene ikke

strakte længere; „amirllaka“ (mange) var det Resultat, han opnaaede. Østgrønlænderen Niels havde imidlertid faaet Øje paa en Sæl nede paa Isen og var gaaet ned for at skyde den. Imedens gik Karl og jeg paa Harejagt. Vi manglede Kød til os selv og vore Hunde, og skød derfor saa mange Harer, vi kunde bære.

Da vi kom ned til Teltet, var Sælen allerede flænset og parteret. Det var ikke meget til 21 Hunde, men dog tilstrækkeligt til at stille den værste Sult, og her var jo Vildt nok, saa for den Sags Skyld behøvede vi ikke at gøre os Bekymringer.

De to følgende Dage benyttedes til en nærmere Undersøgelse af Landet, der strakte sig ud til Nordkysten af Nordvestfjord, og som af Ryder havde faaet Navnet „Scoresby Land“. Dog havde Ryder nærmest været i den Tro, at Indlandsisen dækkede Landets Indre, ligesom de fleste andre Steder i Scoresby Sund. Men efter det, vi havde set, og især paa Grund af det rige Dyreliv, havde vi Grund til at antage, at her fandtes en større isfri Landstrækning.

Alvin Tidvosen

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Kristeligt Dagblad

17 SEP. 1929
skriver den

Paa Vej til Scoresby Sund.

Af Lektor **Sophie Petersen.**

I.
S/S. »Gustav Holm«,
Grønlandshavet.

Naar jeg i Tankerne gennemgaar denne Sommers Oplevelser, er det som at blade i en broget Billedbog med Billeder fra de mest forskelligartede Steder, lige fra den sydlandske Natur omkring Comosoen, Alpernes takkede Fjelde og Sydtysklands herlige Kirkebygninger til Storisen, Isfjeldene og den smukke lille Koloni i vel nok Verdens største og skønneste Fjord, Danmarks yngste Forpost i Nord: Scoresby Sund.

»S/S »Gustav Holm« afgaar fra København d. 24. Juli,« stod der paa den Skrivelse fra »Grønlands Styrelse«, som laa til mig, da jeg d. 17. Juli vendte hjem efter en Svipetur til Tyskland, Schweiz og Norditalien. Saa var der altsaa lige akkurat nogle Dage til at faa sin Udrustning i Orden, og præcis Kl. 10 om Formiddagen den nævnte Dag lettede »Gustav Holm« Anker og gled ud af »Trangraven« ved Grønlandsk Handels Plads.

Der var mødt en Del Mennesker ved Afrejsen, bl. a. Kommandør Gustav Holm, efter hvem Skibet har Navn; det var ham, som paa den berømte Konebaadsekspedition 1884—85 opdagede Eskimostammen inde ved Angmagssalik, overvintrede hos den og skrev et fremragende etnografisk Værk om den. Jeg var den eneste hvide Passager om Bord; men der var 6 Grønlandere med: Fru Pastorinde Rosing fra Angmagssalik med fire Døtre og en Kifak (Tjenerinde). Foreløbig kom Skibet ikke ret langt, som sædvanlig paa en Grønlandsrejse stoppede man op ud for Trekroner for at tage Krudt om Bord, men derefter gik det atter fremad, og nu skulde der jo helst ikke have været nogen Standsning for Scoresby Sund.

Det blev dog anderledes, end vi havde tænkt os: »Gustav Holm« er et Sejlskib med Maskine, der imidlertid kun er paa 275 H.K. og højst gør 6 Knob i Timen, saa at Skibet, som er paa 409 Tons, i høj Grad er afhængig af Vinden. Det blæste nu

op til en frisk Kuling af Nordvest, Kronborg passeredes ganske vist ved 3-Tiden om Eftermiddagen, men derefter laa vi hele Resten af Dagen og stampede mod Søen uden at avancere noget videre. Loggen drejede næsten ikke rundt, og om Natten besluttede Kaptajnen at vende om, og da jeg vaagnede den næste Morgen, saa jeg til min store Forbavselse, at vi laa for Anker ud for Snekkersten. Her laa vi den hele Dag, og en smart Fisker gjorde store Forretninger ved at komme ud til Skibet med Aviser og frisk Wienerbrød. Først den følgende Nat kom vi af Sted, men kom kun langsomt frem; Vinden var ganske vist flovet noget, men var stadig imod. I Løbet af det følgende Døgn kom vi dog rundt om Skagen og ud i Skagerak, hvor vi mødte »Somersetshire« med de danske Spejdere om Bord. Vi hejste Splitflaget med de korslagte Harpuner og fik et dundrende dansk Hurra fra de 1500 unge og senere et Radiotelegram med en Hilsen fra dem.

Radioens store Betydning, faar man rigtigt Øjet op for om Bord paa et Skib: Kl. 10 og Kl. 19 kommer Vejrmeldingen, her i Begyndelsen fra Kalundborgs Radio, se-

nere over Bergen og derefter paa den sidste Del af Rejsen over Reykjavik. Den læses med stor Spænding: Hvordan er Vinden ved Lister? ved Seydisfjord? Jan Mayen? o. s. v. Kl. 15 kommer Radioavisen, som giver en kort, men i Virkeligheden fuldt ud tilstrækkelig Oversigt over, hvad der er sket baade hjemme og ude i den store Verden.

Ud for Norges Sydkyst fik vi atter en Standsning. Det blæste op til en stærk Kuling af Nordnordvest, og vi maatte i nogle Timer ligge underdrejet. Men saa blev Vindforholdene gunstige. »Fløjen« (Posevimpelen) paa Agtermasten pegede fremad, alle Sejl kunde sættes til, og i de følgende Dage blæste vi af Sted, passerede Shetlandsoerne og Færøerne, dog uden at se Land, og naaede op under Island, før den sædvanlige Nordvestenvind atter indtraadte.

»Gustav Holm« er et meget hyggeligt Skib at sejle med; Officiererne med Kaptajn Vestmar i Spidsen ved ikke alt det gode, de vil gøre for en interesseret Passager; man faar Lov at være lige saa meget man vil paa Kommandobroen og faa Undervisning i Sekstantobservation, Pejling og Benyttelse af Sokortet. Der hersker et godt Forhold

inden for Mandskabet og mellem dette og de overordnede, og alle Folkene er meget tilfredse med at være om Bord, og Skibets Hovmester forkæler alle, lige fra Kaptajnen til en forkommen Brevdue, der havnede paa Skibet ude i Skagerak.

Fra Lindesnæs, Norges Sydspids, sættes Kursen ret paa Scoresby Sund, der ligger 1000 Somil derfra, man kunde mærke, at nu gik det mod nordligere Egne, Luften blev kold, og snart maatte der fyres paa Skibet i Salonen og Kahytterne. Fuglelivet paa Havet forandrede sig ogsaa: Sulen, der ruger paa Shetlandsoerne, fløj med sit vældige Vingefang omkring Skibet, og Mallemukken, en højnordisk Stormfugl, viste sig. Efter 10 Dages Sejlads passeredes Langanes, Islands østligste Fremspring, og vi var ude i Grønlandshavet. Nu begynder al Interesse at samle sig om det store Spørgsmaal: Hvordan er Isforholdene ved Grønlands Østkyst i Aar?

Langs denne Kyst gaar den kolde østgrønlandske Strøm, som fører Polhavets vældige Masser af frosset Hav i Form af Isskodser, Storisen, ned langs Grønlands Østkyst og om paa Vestkysten ved Julianehaab, hvor Storisen møder en Gren

af Golfstrømmen, den varme Irminger-Strøm, som faar Ismasserne til at smelte.

Drivisbæltet strækker sig en 60—80 Somil ud, og vi vidste, at der i Aar var særlig megen Is. Lauge Kochs Ekspedition havde saaledes brugt 19 Dage med Skibet »Godthaab« for at trænge frem til Østkysten lidt Syd for Franz Josefs Fjord. Muligheden for at blive lukket inde i Ismasserne eksisterer altid paa en Rejse til Østgrønland, og »Gustav Holm« er derfor udrustet med Henblik paa en eventuel Overvintring, der er Proviant til flere Aar, og en Mængde Brædder findes, som kan bruges til at overbygge Dækket med, saa at der bliver Læ; et Bibliotek findes ogsaa om Bord til Underholdning under en Overvintring.

Søndag Eftermiddag ved 6-Tiden — to Døgn efter at Langanes var passeret — havde jeg netop nede i Kahytten spurgt Kaptajnen, hvornaar vi kunde tænkes at naa Isbæltet: »Ved 12-Tiden i Nat,« var Svaret. I det samme mærker vi, at Maskinen standser, og vi kom op paa Dækket i en fart. Situationen var fuldstændig forandret: mens det for lidt siden var klart, sigtbart Vejr med straalende Sol og ikke

særlig koldt, slog der én nu stærk Kulde i Møde, det var taale og rundt om Skibet laa tæt med smaa, klare Isskodser, og vi kunde høre en underlig klukkende Lyd i det fjerne: Vandet, der slog mod den ubrudte Iskant. Vi var altsaa allerede i Isbæltet, der i Aar naaede meget længere ud end i mange Aar.

Nu begyndte den spændende Kamp for at naa frem, en Kamp der kom til at strække sig over godt og vel tre Døgn. Til alt Held var det jo lyst hele Natten, saa Kampen kunde føres uafbrudt. Begyndelsen laa Isflagerne ikke lættene, end at Skibet ved stadig andre Kurs kunde trænge frem uden større Sammenstød, og der lod en stadig Strøm af Kommandoer, dels til Rorgængerne: »Bak,« »Haardt over,« »Styrbord« o. s. v., og kun de stærkeste af Maskinisterne kunde bruges til de Stykke Arbejde, dels til Maskinrummet: »Halv Kraft,« »Længsomt,« »Bak — fuld Kraft«. Agterude placeredes to Mænd med Baadshage, de holdt Skruen og ret, det vigtigste af alt for Skifri af Isflagerne.

(Sluttes næste side)

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Berlingske Tidende

0 SEP 1929

En ny Fugleverden søger til Grønland.

Vestsiden besøges af amerikanske, Østsiden af
europæiske Fuglearter.

For to Aar siden rejste Magister Alwin Pedersen til Østgrønland for at anstille Undersøgelser vedrørende de højere Dyreformer, Pattedyr og Fugle. I Forgaars kom Magisteren hjem, og han kom ikke tomhændet. En Ladning store Kasser fulde af Skind og Præparater er Resultatet af de to Aars videnskabelige Arbejde i og omkring Scoresbysund. Lige saa værdifuldt er alle de Studier, Magisteren har faaet Lejlighed til at gøre i Marken. De samlede Resultater vil til sin Tid fremkomme i bearbejdet Form. Det kan paa Forhaand siges, at der vil være et og andet, som den zoologiske, ganske specielt den ornitologiske Videnskab vil studse lidt over. Men vi lader den unge, solbrændte og hærdede Forsker fortælle selv.

Viceadmiral Amdrups Hytte som Bjørne-Barselstue.

— Det var altsaa Scoresbysundfjorden, det gjaldt og den er nok værd at studere. Den er 400 km lang, og den er Østgrønlands Spisekammer. Fjorden er ganske simpelt en Tragte, som fra sin dybeste og inderste Spids, eller hvad man nu skal kalde en Tragts Ende, forsyner Østkysten med Mad. Derinde yngler Fjordsælterne i Tusindvis. I August kan Ungerne klare sig selv, og saa vandrer de ud gennem den uendelige Fjord, og her ender de deres Tilværelse et eller andet Sted. Alene de ti Familier, der bor i Scoresbysund-Kolonien, tager for sin Part 4-5000 Sæler om Aaret. Sælerne er forresten ikke de interessanteste Dyr paa disse Kanter af Verden. Det er Isbjørnene. Om dem kan jeg mange morsomme Historier som jeg selv har oplevet.

Under en Skæderejse ned til Kap Dalton fandt jeg den Depotbygning, som nuværende Viceadmiral Amdrup havde bygget i Aaret 1900. Vinduerne havde været stængt med Skodder, men de var revet i Stykker, og der havde været levende Væsener i Huset. Det var Bjørnene. Hytten havde endog været Barselstue, thi der var tydelige Vidnesbyrd om, at en Hunbjørn var kommet gennem Vinduet og havde redet sin Barselseng mellem de mange Kasser og Grejer paa Gulvet. Senere er den altsaa med sin Unge, eller Unger, spadseret tilbage gennem Vinduet og ud i den store Verden.

Admiralens 29-aarige, men spiselige Bøffer!

I Hytten var allers alt urørt. Bjørnene havde nok rumsteret slemt med Tingene, men de store Egekasser med Proviant havde de ikke kunnet rive i Stykker. Og Provianten, der for Størstedelen bestaar

Magister Alwin Pedersen.

af Konserves, var i udmærket Stand. Vi smagte paa en Del af det. Der var Hvidkaal og Leverpostej og Bøfkarbonader ... de var lige saa friske som for 29 Aar siden. Depotet rummede Udstyr og Forraad for fire Mand til en Slædeekspedition. De fire Kajakkere maatte vi lade blive, men to af Slæderne har vi med hjem til Admiralen. De har holdt sig lige saa godt som Bøfferne.

En Vandring mellem Isbjørne.

— Var der rigt Dyreliv overalt?
— Næsten mere end rigt. Der er store Mængder Moskusokser, som nu tager til. fordi de er fredede, og der er maaske endnu flere Bjørne. I Løbet af tre Dage mødte vi paa Rejsen til Dalton 50 Bjørne de var paa sine Steder næsten ikke til at komme udenom, nysgerrige og naive, som de er. Dette gælder især Hannerne. Bjørnemødre er gjort af et lidt andet Stof. Dem er det raadeligst at have paa Afstand. Mine Grønlændere havde haardt ved at holde sig fra dem. Vi skød syv Bjørne ialt, saa kunde vi ikke slæbe flere Skind med os. Bjørnekød havde vi faaet nok af. En Nat kom en gammel Hanbjørn hele Tiden hen i Nærheden af vort Telt. Den vilde absolut se, hvad der var i det. Havde Hundene ikke holdt den paa Afstand, vilde vi uden Tvivl have faaet Bjørnebesøg.

I Bjørnemødrenes Barselstuer.

— Fandt De Hunbjørne med Unger?
— Ja, vi saa mange af dem. Vi fandt nemlig Bjørnenes Ynglepladser. De ligger inde i Bunden af Nordvestfjorden, der er et halvt Hundrede Kilometer lang. To store Gletchere kalver ustandseligt Isbjerge. De mægtige Istaarne laa op over hinanden, og her langt inde i Sneen og Ødet fandt vi Bjørnenes Barselstuer. Jeg var inde i flere af dem Gennem

en ganske lav Gang paa 3-4 Meter, som Hunbjørnen laver i Sneen, kommer man ind til selve Stuen, der er rummelig og lun. Hvor Gangen slutter rejser Bjørnen en Snevold — det er bag denne Vold, den føder sine Unger. Her ligger den godt i Læ for Træk ude fra Gangen. Det er ikke uden Interesse at lægge Mærke til, at de rigtige, gamle Eskimohytter er bygget efter ganske det samme Princip. Menneskene lærer af Dyrene heroppe.

Den nye Fugleverden, der tager Grønland i Besiddelse.

— Mest interessant af de Oplevelser, jeg gjorde, var dog de ornitologiske. Det viser sig nemlig, at Grønland er stærkt paa Vej til at faa en helt ny Fugleverden. Øvre paa Vestsiden kommer de amerikanske Fastlands- og Polarfugle trækken-de, og paa Østsiden er det europæiske Fugle, som over Turen over de store, farlige Have og slaar sig ned ved Fjorden. Endnu er det vel kun Pionerer, men de er Forløbere for de store Træk, der sikkert vil komme bagefter. Sangsvanen har aldrig været kendt i Scoresbysund, nu er den set der. Den lille Krikand, som ruger i alle vore Moser og Søer herhjemme, har ogsaa fundet op over Atlanterhavet. Af Smaafugle fandt jeg vor lille, hvide Vipstjært, Ringdroslen, den store Bekkasin og Gulspurven.

Men den interessanteste ornitologiske Opdagelse gjorde jeg i de tørre Sumpe langs Fjorden. Her fandt jeg nemlig den saakaldte kortnæbbede Gaas rugende. Man har hidtil kun vidst, at den yngede paa Klipper. Denne Viden skyldes den tyske Professor König i Bonn, og naar Lehn Schiøler ogsaa siger, at denne Fugl yngler paa Fjeldet, har han sikkert sin Viden fra Bonn. Nu har jeg imidlertid Beviser for, at den bygger sin Rede i Sumpe.

— Hvorfor søger de fremmede Fugle til Grønland?

Velsagtens fordi Driften driver dem. Men maaske ogsaa Ufreden andre Steder er medvirkende. For i Grønland faar disse Fugle Fred. Det er faktisk et Fri-sted, de finder, naar de kommer til Øst-grønland, for der er der ingen, som ja-ger dem.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Morgenbladet

10 SEP 1929

Det nye danske Land.

Dyr og Mennesker i Scoresbysund.

En Samtale med Magister Alvin Petersen der er vendt hjem efter et to Aars Ophold i den nye Koloni.

Min gamle Kammerat fra Scoresbysund, Magister Alvin Petersen, er kommet hjem fra et 2-aarigt Ophold deroppe ved Danmarks nyeste Koloni.

Jeg sidder ved Siden af ham, og spørger:

— Det vigtigste af mine Resultater i de 2 Aar regner jeg er Opdagelsen af det store isfri Land i Bun-

Grønlanderhus med Kvinder som flenser Sæl.

den af Fjorden, Scoresby Land, bagved Jameson Land, som Ryder fejlagtig mente var dækket af Indlandsisen. Det er tværtimod et meget frodigt Omraade, hvor Blomsterne myldrer om Sommeren og hvor der mange Steder er udstrakte Krat af Birketræer i Knæhøjde. Ellers ved Du, de kravler kun hen ad Jorden. Og der er af den Grund ogsaa et meget rigt Dyreliv. Grønlanderne vil nu i de kommende Aar lægge nye Bopladser længere ind i Fjorden. Vi var der i Maanederne Maj og Juni i Aar. Til at begynde med var der meget koldt — men paa Slutningen umaadelig varmt. Temperaturforskellene var langt større derinde end ude ved Kysten, hvor Kolonien ligger, og hvor det aabne Atlanterhav spiller en stor Rolle for Klimaet.

Der er allerede bygget flere nye Bopladser siden Anlæggelsen, den ene er lagt paa Jameson Land, ca. 100 Kilometer inde i Fjorden. Desuden er der mange Steder bygget Fangsthytter til Jagtrejserne.

— Er der stadig lige mange Isbjørne og Polarræve?

— Ja, det kan man jo ogsaa se af Resultaterne, der hvert Aar kommer hjem i Form af Skind.

Frilands-Rævefarme.

De mange Forsøg paa at lave Rævefarme eller Ræve-Stutterier omkring i Verden giver jo ikke saa gunstige Resultater. Skindet bliver langt fra første Klasses. Næ — den eneste rigtige Maade er at lade Rævene leve i fuld Frihed, og samtidig udlægge rigelige Depoter af Sælkød, gemt under store Klippeblokke, saa kun Rævene kan naa til Kødet. Og saa stille Fælderne i Afstand fra Depoterne, der kan ser Rævenes Spor i Sneen.

Saadan bar vi os jo ogsaa ad, da vi var deroppe det første Aar. Og saadan hører jeg, Fangsten og „Ræveopdrætningen“ ogsaa skal drives Nord for Frantz Josephs Fjorden, hvor Dir. Jennovs Ekspedition nu er i Gang med rationel Udnyttelse af Mulighederne under privat Initiativ. Hver Jæger skal levere en Sæl pr. Maaned til Depoterne i det Omraade, hvor han vil stille sine Fælder op.

Scoresbysund-Kolonien i rivende Udvikling.

Den nye Koloni trives glimrende. Sundhedstilstanden er god, og Fangsten rigelig. Fangerne tjener fra 1 til 2 Tusind Kroner om Aaret. En Formue i Forhold til før. Men udelukkende ved Sæl-, Isbjørne- og Rævefangst. Fisk som kan udnyttes til Eksport, er der ikke fundet, der er for koldt — alt for megen Is. Men selvfølgelig er der Fisk, de mange Sæler skal jo leve af noget. Og Polartorsk er der i Mængde til Føde for de unge Sæler, de gamle lever fortrinsvis af Krebsdyr.

Omkring Kolonibestyrelsens Hus er der nu en hel lille By. Foruden de nye Grønlanderhuse er der den store nye Kirke, Radiostationen og Seismografstationen, som begge ligger oppe paa Højden paa den anden Side Elven. Det første Aar boede jeg i Stationsbygningen, det andet i Lauge Kocks Hus paa Pynten, hvor ogsaa Bestyreren af Radiostationen bor. Det sidste er ret uheldigt, for under Snestorme kan han ikke komme op og passe sine Apparater.

Foruden at Grønlanderne flytter ind i Fjorden, flytter de ogsaa ud. Der er bygget et nyt Hus paa Liverpoolkysten ude ved det aabne Hav.

En Polarulv.

Befolkningen vokser stadig, og der kommer ogsaa Tilflyttere fra Vestkysten. Nu bor der 115 Mennesker mod ca. 90 ved Koloniens Oprettelse.

Polardyrenes Ynglepladser.

— Vil det nye isfrie Land faa Betydning for Koloniens Fremtid?

— Det har sikkert sin store Betydning først og fremmest for Rævebestanden. Paa dette vældige Terrænpunkt er der nok for Rævene at æde af mine Indsamlinger. Jeg har i de 2 Smaadyr om Sommeren. Og om Vin-

teren har de saa Depoterne. Saa jeg tror aldrig, Rævebestandens Antal vil synke — tværtimod, ved fornuftige Fremgangsmaader vil den uafbrudt vokse. Her er glimrende Ynglepladser inde, men ikke alene for Ræve, ogsaa for Bjørnene. Jeg har paa min Slæderejse, som jeg foretog sammen med 2 Grønlandere og en Snes Hunde, set Masser af Isbjørne med Unger inde i Fjordens Bund og har selv krøbet paa Maven ind i et Bjørnehi — en lang Gang paa en halv Snes Meter, der endte i en stor Hule. Der var intet at se. Bjørnen spiser intet i den Tid; men der lugtede rædsomt, og hele Snegrotten var blevet til Is.

Kul i Mængder.

— Saa De Rensdyr?

— Nej, det kan sikkert fastslaaes, at de er udryddet af de hvide Ulve. Dem saa vi alle Vegne Spor af, og de forfulgte vore Slæder i Flokke paa 3-4 Stykker, men altid paa lang Afstand.

Meget vigtigt er det, at der stadig findes nye Kullejer. Paa Jameson Land ligger Kullene i meter-tykkede Lag ved Kysten, lige til at bryde. Faar de end ikke Betydning som Eksportartikel, vil de være af stor Værdi for den stedlige Befolkning, særlig naar den flytter ind i Fjorden.

— Skal du snart afsted igen?

— Der er Tale om, at Zoologisk Museum og Carlsbergfonden vil sende mig ud igen. Men hvortil vil jeg endnu ikke sige paa dette Tidspunkt. Men man er meget glad for mine Indsamlinger. Jeg har i de 2 Aar skudt og præpareret foreløbig

ca. 800 Skind, fortrinsvis af Fugle, men ogsaa en Del større og mindre Pattedyr. Hele dette rige Materiale skal nu først i orden.

Men jeg glæder mig unægteligt til en ny Opgave.

Magnus Bengtsson.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Nationaltiden

9 SEP. 1929
skriver den

Alwing Petersen hjem fra Scoresby Sund!

Den unge Videnskabsmand, der var udsendt af
Carlsbergfondet, fortæller om de vigtige Resultater
af sine Studier.

Med en indfødt Ekspedition til uopdaget Land.

Alwing Petersen.

Da „Gustav Holm“ i Aftes far-
tøjede i Trangraven ved Grønland-
ske Handels Plads efter Rejsen til
Scoresby Sund, gik den unge Zoolog,
Magister Alwing Petersen i
Land. Han har været to Aar i Sco-
resby Sund, fra Juli 1927, udsendt
af Carlsbergfondet af Kommissionen
for de geologiske og geografiske
Undersøgelser og af Zoologisk Mu-
seum.

I Aftes fejrede Alwing Petersen
Hjemkomsten med sine Venner et
eller andet godt skjult Sted, og først
i Morges dukkede han op paa Zoo-
logisk Museum. Det Arbejde, han
har udførst, er nyt, og Resultaterne
af Arbejdet af høj videnskabelig og
praktisk Betydning.

Endnu er Stoffet spredt og kalej-
doskopisk, men Hr. Alwing Peter-
sen har alligevel indvilget i at ud-
tale sig til en „foreløbig Rapport“.
Det sker i dette Interview:

**Admiral Amdrups
herreløse Depot i Isen.
Huset i Kap Dalton, hvor intet
Menneske har sat sin Fod i 30
Aar.**

— Formaalet med mit Arbejde, be-
gynder Hr. Alwing Petersen, var først
og fremmest en nøje Undersøgelse af
Østgrønlands højere Dyreliv. Man har
naturligvis vidst adskilligt om Grøn-
lands Dyreliv, men vor Viden havde i
altfor mange Tilfælde Lakuner, og hyp-
pigt maatte vi nøjes med Formodninger

ejede det, og den, der først naaede
frem, havde derfor Ret til at erklære
Depotet i sit Lands Eje, dog kun, hvis
Ekspeditionen var norsk, fransk, engelsk
eller dansk.

— Nu er Huset altsaa dansk igen?

— Ja, Kap Dalton-Huset er paany i
vort Eje. Vi istandsatte Huset, før vi
brød op, saa godt vi kunde, og den
næste Ekspedition, der naar frem til
Kap Dalton, vil finde en virkelig
Hjælp i Amdrup-Depotet. Der er godt
arktisk Udelyr, og der er Mad nok....

— Smagte De selv paa Maden?

— Ja vi spiste baade Bøfkarbonade
og Leverpostej, og Bøffen smagte, som
var den stegt en Time forinden.

— Hvad var ødelagt i Huset?

— Isbjørne havde slaaet en Rude ud,
og det var sjensynligt, at en Isbjørne-
familie havde haft sit Vinterhi inden-
for i selve Huset.

— Hvilke Ekspeditioner kan faa
Brug for Kap Dalton-Depotet?

— En Baad-Ekspedition fra Scoresby
Sund Syd paa kan i Kap Dalton finde
et sikkert Overvintringssted.

Nyt Land og ikke Indlands-Is ved Scoresby Sund-Fjordens Udspring.

— De har i Telegrammer hjem nævnt
en Ekspedition til Bunden af Scoresby
Sund-Fjorden.

— Ja. Paa begge Sider af Scoresby
Sund-Fjorden er der uoverskueligt
Land. Mellem Kolonien og Fjordens
Bund er der 400 Kilometer, og Rej-
sen varede i to Maaneder. Ekspedi-
tionens Maal var Fjordens allerinder-
se Forgreninger.

Man har tidligere prøvet at trænge
frem her. I 1891 undersøgte Ryder,
den senere Direktør for Meteorologisk
Institut, det Indre af Scoresby Sund-
Fjorden, men paa Grund af de daar-
lige Vejrforhold naaede han ikke helt
ind til Bunden.

Det lykkedes os at komme igennem,
og allerinderst fandt vi to store Fjord-
Grene, som man ikke tidligere har
kendt. Ryder gav Landet Navn og
kaldte det Scoresby-Land. Han tro-
ede det dækket af Indlands-Is, men
saaledes er det ikke. Scoresby-Land er
isfrit Land, med en god Vegetation —
Pilekrat i Knæhøjde — og et rigt Dy-
reliv og Rester af tidligere eskimoisk
Bebyggelse — fra samme Tid, mener
jeg, som den øvrige historiske Eskimo-
Bebyggelse ved Scoresby Sund-Fjorden.

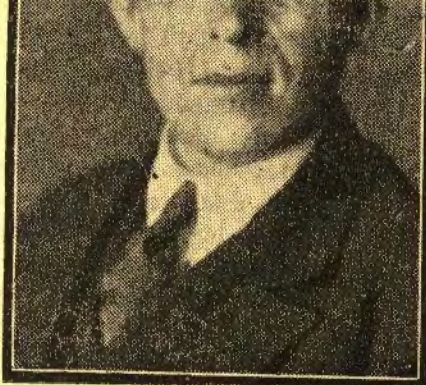
af mindst tyve ynglende Isbjørne, og en
enkelt Gang kom vi ogsaa en Flok paa
nært Hold.

**Den unge Sæl vandrer fra
Fjorden ud i Havet og tilbage,
naar den skal yngle.**

Videre fortæller Alwing Petersen om
sine Studier af den grønlandske Fjord-
Sæl:

— Den er, siger han, det mest frem-
trædende Træk ved Pattedyrlivet i Sco-
resby Sund, og man fæstner navnlig Op-
mærksomheden ved Fjord-Sælens over-
ordentlige Talrigbed. Fjord-Sælens yng-
ler i det Indre af Fjorden, helt inde ved
Isfjeld-Foden, og Yngletiden er Januar
— Februar.

Nogle Maaneder senere begynder Sæl-
ens Vandringer. Omkring August gaar
den unge Sæl ud gennem Fjorden, og

Alwing Petersen.

Da „Gustav Holm“ i Aftes far-tøjede i Trangraven ved Grønland-ske Handels Plads efter Rejsen til Scoresby Sund, gik den unge Zoolog, Magister Alwing Petersen i Land. Han har været to Aar i Scoresby Sund, fra Juli 1927, udsendt af Carlsbergfondet af Kommissionen for de geologiske og geografiske Undersøgelser og af Zoologisk Museum.

I Aftes fejrede Alwing Petersen Hjemkomsten med sine Venner et eller andet godt skjult Sted, og først i Morges dukkede han op paa Zoologisk Museum. Det Arbejde, han har udført, er nyt, og Resultaterne af Arbejdet af høj videnskabelig og praktisk Betydning.

Endnu er Stoffet spredt og kalejdoskopisk, men Hr. Alwing Petersen har alligevel indvilget i at udtale sig til en „foreløbig Rapport“. Det sker i dette Interview:

Admiral Amdrups herreløse Depot i Isen. Huset i Kap Dalton, hvor intet Menneske har sat sin Fod i 30 Aar.

— Formålet med mit Arbejde, begynder Hr. Alwing Petersen, var først og fremmest en nøje Undersøgelse af Østgrønlands højere Dyreliv. Man har naturligvis vidst adskilligt om Grønlands Dyreliv, men vor Viden havde i altfor mange Tilfælde Lakuner, og hypotigt maatte vi nøjes med Formodninger og Hypoteser, hvor vi gerne vilde have haft Beviser. Da Carlsbergfondet og Zoologisk Museum sendte mig nd, var det derfor med den Tanke, at det muligt kunde lykkes ved taalmodigt, aarelangt Arbejde at trænge ind til det ukendte og naa frem til den sikre Erkendelse.

— Er det lykkedes?

— Jeg vil lade andre dømme om, hvad Resultaterne er værd, og selv nøjes med nu at fortælle, hvordan Arbejdet er blevet gjort.

I 1928, fortsætter Alwing Petersen, besluttede jeg sammen med to Grønlændere at gaa til Kap Dalton, hvor Admiral Amdrup i Aaret 1900 byggede et Depot-Hus for Slæde- og Baad-Ekspeditioner. Vor lille Ekspedition brugte Slæder, og da vi naaede Kap Dalton, fandt vi Amdrups Hus, som det blev bygget for næsten 30 Aar siden! Alt var i Orden: Levnedsmiddel-Depotene var urørte, Jagt-Udstyret komplet, og paa Bordet inde i Hytten fandt vi en Æske Tændstikker, nøjagtigt paa det Sted, hvad Admiral Amdrup havde lagt Æstsen.

Nu er Kap Dalton-Depotet igen paa danske Hænder.

Kap Dalton-Huset ejedes oprindeligt af Carlsbergfondet, men ved Grønlandstraktaten i 1924 mellem Danmark og Norge blev Huset herreløst. Ingen

Kap Dalton, vil finde en virkelig Hjælp i Amdrup-Depotet. Der er godt arktisk Udstyr, og der er Mad nok....

— Smagte De selv paa Maden?

— Ja vi spiste baade Bøfkarbonade og Leverpostej, og Bøffen smagte, som var den stegt en Time forinden.

— Hvad var ødelagt i Huset?

— Isbjørne havde ølaaet en Rude ud, og det var øjensynligt, at en Isbjørnefamilie havde haft sit Vinterhi indenfor i selve Huset.

— Hvilke Ekspeditioner kan faa Brug for Kap Dalton-Depotet?

— En Baad-Ekspedition fra Scoresby Sund Syd paa kan i Kap Dalton finde et sikkert Overvintringssted.

Nyt Land og ikke Indlands-Is ved Scoresby Sund-Fjordens Udspring.

— De har i Telegrammer hjem nævnt en Ekspedition til Bunden af Scoresby Sund-Fjorden.

— Ja. Paa begge Sider af Scoresby Sund-Fjorden er der uoverskueligt Land. Mellem Kolonien og Fjordens Bund er der 400 Kilometer, og Rejsen varede i to Maaneder. Ekspeditionens Maal var Fjordens allerinderste Forgreninger.

Man har tidligere prøvet at trænge frem her. I 1891 undersøgte Ryder, den senere Direktør for Meteorologisk Institut, det Indre af Scoresby Sund-Fjorden, men paa Grund af de daarligere Vejrforhold naaede han ikke helt ind til Bunden.

Det lykkedes os at komme igennem, og allerinderst fandt vi to store Fjord-Grene, som man ikke tidligere har kendt. Ryder gav Landet Navn og kaldte det Scoresby-Land. Han troede det dækket af Indlands-Is, men saaledes er det ikke. Scoresby-Land er isfrit Land, med en god Vegetation — Pilekrat i Knæhøjde — og et rigt Dyreliv og Rester af tidligere eskimoisk Bebyggelse — fra samme Tid, mener jeg, som den øvrige historiske Eskimo-Bebyggelse ved Scoresby Sund-Fjorden.

Scoresby Sund-Fangere til det nye Land.

Tolv grønlandske Jægere, anført af Kolonibestyrer Hendrik Hæg.

— Hvilken Betydning tillægger De Opdagelsen af det isfrie Land ved Fjordbunden?

— Der er hermed skabt en ny Jagtplads. Der er god Fangst af Moskuokser og Sneharer, og den første Fangstekspedition har allerede været deroppe. Tolv grønlandske Jægere, anført af Kolonibestyrer Hendrik Hæg, gik dertil i Slæder, tog den Jagt, der var og byggede et Overvintringshus til senere Brug.

Hvis jeg ogsaa skal sige et Par Ord om Ekspeditionens rent videnskabelige Udbytte, kan jeg kort meddele, at vi herinde i Bunden af Nordvestfjorden, fandt Isbjørnens Ynglepladser. Man har hidtil kun haft en spredt Viden om, hvor Isbjørnen holder til i Yngletiden, og man har været mest tilbøjelig til at tro, at Isbjørne-Hunnen fødte, hvor den var. Den Undersøgelse, vi har foretaget, synes at vise, at Isbjørnene gerne yngler paa bestemte Pladser.

I Bunden af Nordvestfjorden findes to store Bræer, der efter min Mening kalver hele Aaret og kaster en Mængde Isfjelde fra sig. Her i disse Isbunker graver Isbjørnen sig en Hule til Hunnen og de nyfødte Unger. Vi fandt Spor

af mindst tyve ynglende Isbjørne, og en enkelt Gang kom vi ogsaa en Flok paa nært Hold.

Den unge Sæl vandrer fra Fjorden ud i Havet og tilbage, naar den skal yngle.

Videre fortæller Alwing Petersen om sine Studier af den grønlandske Fjord-Sæl:

— Den er, siger han, det mest fremtrædende Træk ved Pattedyrlivet i Scoresby Sund, og man fæstner navnlig Opmærksomheden ved Fjord-Sælens overordentlige Talrigbed. Fjord-Sælen yngler i det Indre af Fjorden, helt inde ved Isfjeld-Foden, og Yngletiden er Januar — Februar.

Nogle Maaneder senere begynder Sælens Vandringer. Omkring August gaar den unge Sæl ud gennem Fjorden, af den simple Aarsag, at der ikke længer er Plads til dem alle paa Yngle-Stedet. Den gaar ikke langt til Søs, men bliver i Nærheden af Kysten, og naar tre Aar er gaaet og Sælen er blevet voksen, begynder Vandringen tilbage.

Den nu yngledygtige Sæl søger paany ind i Fjordene og gaar den lange Vej tilbage til Ynglepladserne under den faste Is. Dermed er Kredsløbet sluttet. Den gamle Sæl yngler, og Underne gaar paa Vandring, naar Pladsen „hjemme“ bliver for trang.

Naturen selv bevarer Sæl-Jagten.

— Hvad har man før vidst om Sælens Vandringer?

— Man har haft nogle Formodninger, men ikke vidst noget bestemt. Den praktiske Interesse, der knytter sig til de nu foretagne Undersøgelser skal dog ikke glemmes for det videnskabelige Resultat. Naar Sæljagten i Scoresby Sund er et tilsyneladende udtømmeligt Aktiv, skyldes det Naturens egen Visdom. Den unge Sæl driver man Jagt paa, men den gamle lever uantastet under Isen paa Ynglepladsen og har i Virkeligheden kun en Fjende: Isbjørnene. Vi fandt ældgamle Sæler under Isen, Dyr, som Tiden havde slidt saaledes, at de nu ikke havde en Tand i Munden!

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

B. T

9 SEP. 1929

skriver den

Frodigt Landomraade

En Samtale med
Mag. Alvin Petersen.

HJEM FRA GRØN-
LAND

opdaget i

Grønland.

Med Grønlandsbaaden „Gustav Holm“ vendte den unge Magister Alvin Petersen i Aftes hjem efter et 2-aa- rigt Ophold i Scoresbysund paa Grøn- lands barske Østkyst. Magisteren, der var udsendt af Carlsbergfonden og Kom- missionen for de geologiske og geografi- ske Undersøgelser, hjembringer til Zoo- logisk Museum en Samling Fugleskind paa 800 Eksemplarer og en Samling Pattedyrskind paa 200 — et videnskabe- lig Materiale, man ikke har set Mage til.

Da Kap Dalton blev dansk paany.

Tidlig i Morges havde en af B. T.s Medarbejdere Lejlighed til et Interview med den hjemvendte Magister.

— Hvorledes er Tiden gaaet for Dem i Scoresbysund? spørger vi.

— Med store, videnskabelige Ekspedi- tioner ude omkring i det mægtige Fjord- omraade — Verdens største. Fra Kysten ind til Bunden er der over 400 Kilometer.

Min første Slædeekspedition gik til det saakaldte Kap Dalton, hvor jeg havde til Opgave at tage det danske Depot i Be- siddelse. Ifølge Grønlandstraktaten var det blevet herreløst. Nu er det dansk igen. Det befandt sig iøvrigt i Orden. Provian- ten var — efter 30 Aars Forløb — ube- skadiget.

Et nyt Land.

— Senere, fortsætter Magisteren, slæ- dede vi den 400 Kilometer lange Tur ind til Bunden af Fjorden, og herinde fandt jeg et vældigt Landomraade, der ifølge Ryders Opgivelse skulde være dækket med Indlandsis, men som i Virkeligheden er frodigt og dyrerigt Sletteland med væl- dige Pilekratskove og Tusinder af smukke Blomster. Der var vældige Flokke af Moskusokser, og der var Masser af Sne- harer og Polarulve. Jeg har i det hele taget ikke set Mage til Dyreliv.

Isbjørnenes Yngleplads.

Af overordentlig Interesse var det og- saa at konstatere, at Bunden af Fjor- den, der laa fyldt af Isbjerge, er Isbjør- nenes store Yngleplads. Overalt saa jeg store Hunbjørne med nyfødte Unger. Ogsaa Sælernes Yngleplads er herinde, og jeg er tilbøjelig til at tro, at hele Østgrønlands Sælbestand udgaar her fra Bunden af den store Fjord. Jeg tillægger denne Konstatering overordentlig stor Betydning.

— Og Fuglelivet?

— Det er uden Sidestykke, og jeg kon- staterede bl. a., at der finder en ret stor Indvandring Sted af europæiske Fugle- arter. Jeg saa saaledes adskillige Sang- svaner deroppe, endvidere Masser af Guldspurve. Jeg medbringer iøvrigt over 800 Fugleskind, og der er store Sjælden- heder iblandt. Hele min Samling, der foruden de 800 Fugleskind bestaar af 200 Pattedyrskind, vil nu blive overgivet til Zoologisk Museum.

Kul i Mængde.

— Fandt De Kul?

— Ja, i stor Mængde, særlig inde paa Jamesons Land, hvor Lagene igger lige ud til Overfladen.

— Og Fangstforholdene?

— De er glimrende, og Grønlænderne er glade for at være i Scoresbysund.

Jean.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Nationaltidende

9 SEP 1929

skriver den

192

Hjem fra Scoresby Sund.

Interview med Lektor Sophie Petersen, der i Aftes
kom hjem med „Gustav Holm“.

Godt Humør i Kolonien.

I Aftes, i den tidligt mørke og blæsende Septembraften, løb „Gustav Holm“ ind i Trangraven ved Grønlandske Handels Plads efter en hurtig Rejse til Scoresby Sund og Angmagssalik.

Der var ingen „Modtagelse“ i Trangraven, da „Gustav Holm“ fortøjede, men Passagererne var ogsaa kun en lille Flok, ikke større, end de sammen kørte bort i to Drosker. Her er de alle: Magister Alwin Petersen, der har været paa en fleraarig zoologisk Ekspedition til Scoresby Sund, Lektor Sophie Petersen, Forfatteren til den smukke Bog „Grønland i Hverdag og Fest“, Tømrer Charles Hansen, Manden, der har bygget Kirken i Scoresby Sund, Generalauditor Pürschel, som gik om Bord i Helsingør i Gaar Eftermiddags, Kolonibestyrer Hedegaards Frue og tre Døtre, der vil holde Efteraars-Ferie i Danmark, og „Gustav Holm“s Fører, Kaptajn Westmar.

Luftspejlingerne, der narrede.

Da Middagen var forbi, og de mange Ugers Post, der bogstaveligt barrikaderede Entrédøren, var ryddet til Side, fortalte Lektor Sophie Petersen om Rejsen nd og hjem.

— Min mest spændende Oplevelse? Den mødte jeg paa Vejen op, da „Gustav Holm“ naaede Iskanten ved Scoresby Sund. Det var ikke en enkelt Flage, men et drivende Isbælte paa 80 Samil. Det tog os tre Døgn at komme igennem, og det var næsten Rekord-Tid, for Solen stod paa Himlen Døgnet rundt, saa vi ikke behøvede at ligge stille om Natten. Til Gengæld fik vi Passagerer ikke sovet synderligt i de 72 Timer, Issejladsen varede, dertil var der alt for mange Oplevelser.

— Naar man kommer fra den københavnske Sommer og ser Is og kun Is omkring sig?

— Saa lader man sig narre! Mange Gange om Dagen var vi enige om, at nu var Isen forbi, og at der var Vand

forude. Men det var flygtende Luftspejlinger Naar de vældige Marker af ubrudt Polaris spejler sig i Solens Straaler, ser Isen ud som det grønne Hav.

Men Kaptajnen vidste bedre Besked. Han sagde til os, hver Gang vi kom op paa Broen, der er endnu en Tørn tilbage.

— Hvilken Melding har De fra Scoresby Sund?

— Gode Tidender! Der er nu 107 Grønlændere deroppe og en Dansker, Magister Knud Thiesen, der er udsendt af Geodætisk Institut og bestyrer Jordskælvs-Stationen og Radiosenderen. Ingen Træthed, intet Ønske om at „få det bedre“, kun Glæde og Tilfredshed mødte vi, hvor vi kom frem. Scoresby Sund-Folkene har det ogsaa godt. Jagten paa Sælen, Bjørnen og Ræven giver nok at bestille, og der er ingen ledige Hænder.

Kirken, som De Ferslewske Blades Læsere har rejst deroppe, blev indviet den 11. August, og nu har vi Bygmesteren, Tømrer Charles Hansen, med hjem (Om Kirke-Indvielsen har Lektor Sophie Petersen nylig skrevet en Kronik her i Bladet.)

'Nationaltidende' nr 19245.

Torsdag 29 Aug 1929

Til Kirkeindvielse i Scoresby Sund

29. August 1929: Lektor, cand. mag. Sophie Petersen fortæller om Indvielsen den 11. August af den ved Gaver og frivillige Bidrag rejste Kirke i Scoresby Sund

Den Dag, S/S. „Gustav Holm“ gennem de vældige Ismasser stævne ind mod Scoresby Sund, hørte man langt ude paa Fjorden, længe før man kunde se Kolonien, Klang af en Kirkeklokke, Klokken paa Koloniens nye Kirke.

De Ferslewske Blades Læsere vil være godt kendt med denne Kirkes Historie, de vil vide, at den Gang, da Kolonien, trods megen Modgang, var blevet en Virkelighed, dannedes paa disse Blades Initiativ en Komité, som samlede Penge ind for at kunne give Kolonien en Kirke. Det vil ogsaa være dem bekendt, at det var en enkelt Mand, Direktør Uttenthal, som skænkede alt Tømmeret til Bygningen, Eg og Gran, fældet i Gl. Estrups Skove og i færdigskaaet Stand sendt op til Østgrønland. For de indsamlede Penge skaffedes alt øvrigt, Inventar og Udstyr, til Kirken, og da „Gustav Holm“ i Fjor gik til Scoresby Sund, medførte den foruden Kirken

ogsaa Tømmer Charles Hansen, som nu har overvintret deroppe og rejst Bygningen.

Ved Skibets Ankomst i Aar stod Kirken færdig til Indvielse, gennem „den traadløse“ fik man Biskoppens Tilladelse, og Indvielsen bestemtes til Søndag d. 11. August, mens Skibet endnu laa ved Kolonien.

Ude fra Fjorden tager den rød-malede Kirkebygning sig smukt ud, den ligger lavt med sneklædte Fjælde som Baggrund og har et højt Taarn, forsynet med et Ur.

Dens Arkitekt, Claudius Hansen, har paa en smuk og ejendommelig Maade føjet Skolebygning og Præstebolig ind i Helheden og skabt en særpræget Bygning, der passer godt i de øde, kolde Omgivelser. Dens indvendige Dimensioner er: 17 m i Længde, 6 m i Bredde og 8 m i Højde. Buerne, som bærer Taget, vejer 1500 kg og er af Eg, det øvrige af Gran. Kirkerummet er holdt i mørke Farver

og tager sig festligt ud, især naar alle Lysene paa Stolestaderne og i de 5 store Malmlysekroner er tændte. Paa Alterbordet staar et stort Kors; der er ingen Altertavle, som heller ikke let vil kunne anbringes, da det har været nødvendigt af Hensyn til Lysforholdene i Kirken at sætte et Vindue i Koret; selve Alterbordet prydes af nogle store, smukke Sølvlysestager. Kirkeklokken er en Gave fra Ejnar Mikkelsen, og Kirkeuret, som er et overordentlig fint Ur, er leveret af Firmaet Bertram Larsen. Det er anbragt i et isoleret Rum, saa at det ikke kan paavirkes af de stærke Temperatursvingninger udenfor, og kontrolleres hver Dag fra Koloniens Radiostation, som modtager Tids-signalerne over Nauen i Tyskland.

Kirkens Præst er Sejer Abelsen, en Vestgrønlander, uddannet paa Godthaabs Seminarium. Han er en Mand paa 45 Aar og har i 21 Aar arbejdet i Østgrønland, først som Kateket og senere som Overkateket i Angmagssalik-Distriktet, hvor han den længste Tid levede ude paa det ensomme Kap Dan. Han kender Østgrønlanderne, som kun faa, og har været med til at føre mange af dem ud af Hedenskab, de sidste Hedninger paa Østkysten døbtet nemlig først i 1921. Befolkningen i Scoresby Sund er

er ført til Ende, vil Rhinlands-Magterne samles for saa senere at føre Rømnings-

„Manchester Guardian“ offentliggør en Reuter-Meddelelse, i Følge hvilken

Anglodane.

paa ganske faa Undtagelser Østgrønlandere, som i 1925 flyttedes dertil fra Angmagssalik, og Sejer Abelsen var straks villig til at tage den nye Opgave op: at være Præst for dem. Han ordineredes samme Aar i Isafjords Kirke paa Island af Provst Schultz-Lorentzen og har altsaa nu i 4 Aar virket i Kolonien. Han glædede sig meget til at tage den nye Kirke og Skole i Brug og flytte ind i Præsteboligen. Hidtil er al Gudstjeneste og Undervisning foregaaet i de Par Stuer, han og hans Familie beboede hos Kolonibestyrerens, og da Præsten selv har 8 Børn, forstaar man let, at de ydre Betingelser for at faa noget ud af Gerningen ikke har været de bedste.

I Kolonien havde man med stor Forventning imødeset Skibets Ankomst, der kommer kun Skibet en Gang hvert Aar, nemlig i Begyndelsen af August, og Besejlingsforholdene er paa Grund af det store Bælte Drivis, som blokerer Kysten, saa vanskelige, at der ikke skal meget til, før Skibet kommer i Besæt i Isen og maaske slet ikke naar ind til Kolonien.

Igen „den traadløse“ kan man jo inde fra Kolonien følge Skibets Vej gennem Isen, og nu vidste man, at det nærmede sig, selv om det gik langsomt, og Folk ude paa Bo-

pladserne begyndte at søge ind til Kolonien for at nyde Skibstidens Glæder og være med til Kirkefesten. Ude fra Kap Stewart, Kap Hope og Kap Tobin kom Grønlanderne allerede en hel Uge før Skibets Ankomst i Kajakker og Robaade og opslog deres Telte i Kolonien.

Saa kom endelig S/S „Gustav Holm“ den 7. August, og den muntre Skibstid begyndte, begunstiget af godt Vejr og af, at det var lyst hele Døgnet rundt, der var saamænd heller ingen, der havde Tid eller Lyst til at sove i Skibstiden.

Lordag Aften ringede Kirkeklokken en Time som Indledning til Højtiden, og Søndag Morgen, hvor Vejret var det bedst mulige: straalende Sol og forholdsvis varmt, 12 Gr. C. i Skyggen, vajede Dannebrog fra alle Koloniens Huse, selv fra de smaa Grønlanderhytter. „Gustav Holm“ laa ude paa Fjorden, pyntet med alle Signalflagene, og Flagmasten foran Bestyrerboligen var prydet med tre Rækker Vimpler. Kl. 10 udgik fra Skolen en Procession bærende de hellige Kar og Bøger. I Processionen deltog foruden Kirkens Præst og Fangerkateketerne ude fra Bopladserne bl. a. Bestyrer Henrik Høegh, Kaptajn Vestmar fra „Gustav Holm“ og Kirkens Bygmester.

Kirken, som magelig kan rumme 150 Mennesker, var fyldt til sidste Plads dels af Officerer og Mandskab fra Skibet, dels af alle Grønlanderne, Mændene i hvide Anorakker og Kvinderne i deres farvestraalende Festdragter. Alle var med, selv de spædeste Børn, som bæres i en Pose, Amauten, paa Moderens Ryg, det giver vel nok lidt Forstyrrelse, men hører nu engang med til en grønlandsk Gudstjeneste.

Efter at Pastor Abelsen foran Alteret havde modtaget de hellige Kar, blev Indgangsbønnen læst af Fangerkateketen Niels Arge fra Kap Hope. Paa de mindste Bopladser i Grønland undervises Børnene af den Fanger, som selv kan mest af alle paa Stedet, han samler Børnene i sin Hytte, naar Vejret ikke egner sig til at gaa paa Fangst, og lærer dem at læse og skrive; han faar for dette et Honorar paa 150 Kr. om Aaret. Niels er en meget nidkær Mand, som tager sig sin Gerning alvorligt, han samler hver Morgen og Aften alle Bopladsens Folk i sin Jordhytte og holder Andagt for dem, og paa Kajakrejse har han altid Bibelen med.

Saa foregik selve Indvielsen efter det een Gang bestemte Ritual for Kirkeindvielse, og de befalede Skriftsteder oplæstes foruden af

Torsdag 29 Aug. 1929

Niels af Fangerkateketerne Ole fra Kap Stewart og Peter fra Kap Tobin.

Salmerne var dels danske Salmer i grønlandsk Oversættelse, dels originale grønlandske Salmer. Pastor Abelsen spillede selv Harmoniet, ledede Sangen og messede meget smukt, og Grønlænderne sang som altid stærkt og fuldtone med. Prædiken holdtes selvfølgelig paa Grønlandsk, den havde som Tekst Dagens Evangelium om Farisæeren og Tolderen; tilsidst henvendte Pastor Abelsen nogle faa Ord paa Dansk som en Tak for Kirken til os Danske.

Efter Gudstjenesten samledes man udenfor Kirken, en broget Skare af Grønlændere og Danske, og lyttede til Saluten, der nu lød fra den gamle Skibskanon ved Flagmasten foran Bestyrerboligen og besvarede ude fra S/S „Gustav Holm“. Hos Bestyrer Høegh mødtes derefter alle de Danske for ved et Glas Vin at lykønske Præsten og Bestyreren, hvorefter hver gik til sit. Kl. 2 var Kirken atter i Brug: Et lille Barn ude fra Kap Hope døbt, det blev baaret til Kirken i Moderens Amaut og derefter iført Kirkens smukke Daabsdragt og holdt over Daaben af Fru Sejer Abelsen. Det var ejendommeligt at se, hvor stærkt Østgrønlænderne var optaget af de kirkelige Handlinger, naar man husker paa, at adskillige af dem dog først er døbt for faa Aar

siden og for har levet i Hedenskab.

Kl. 3 var alle inviteret til „Kaffemik“ paa Pladsen foran Bestyrerboligen; her var dækket et langt Kaffebord, og omkring dette fik alle fra Skibet Plads sammen med Koloniens Embedsmænd og de voksne Grønlændere, mens Børnene foreløbig maatte se til, og der bragtes her en Hilsen fra Danmark.

Det var overordentlig interessant at studere de forskellige Typer af Grønlændere: Nogle faa Vestgrønlændere udprægede Blandingstyper, og ellers lutter Østgrønlændere, der er af ren mongolsk Type med fremstaaende Kindben og meget mørk Hudfarve. Kvinderne havde næsten alle Haaret sat op i den karakteristiske Haartop, prydet med et broget Baand, noget, man ikke ser ret meget i Vestgrønland i vore Dage.

De var henrykt for Kaffetraktementet, de kan ikke selv faa Kaffe at købe i Butiken, det er forbudt, fordi man ikke vil have, at de skal omsætte alle deres Penge i noget saa unyttigt som Kaffe. Til Kaffen fik de lige saa meget Kage, de kunde spise, og et Glas Portvin; dette er den eneste Form for Spiritus, som Bestyreren ved festlige Lejligheder lader udskænke. Snaps faar de aldrig. Børnene blev bagefter trakteret med Kage og Figen, saa alle var glade i Kolonien den Dag!

Om Aftenen afsluttedes Festsdagen med en „Dansen“ hos Bestyreren,

der samme Dag fejrede sin 10 Aars Bryllupsdag, og alle lige fra Præsten til Skibets lille Messedreng svang sig i Dansen til Tonerne af Hovmesterens Grammofon.

Men saa gik Scoresby Sund atter ind i Hverdagen; den næste Dag skulde Skibet losse færdigt, og Koloniens Produkter: Ræveskind, Bjørneskind, Narhvaltænder og Spæk, bringes om Bord. Det kneb at blive færdig dermed, om Mandagen var Grønlænderne søvnige og trætte, og de var forkølede. Som altid i Grønland bringer Skibstiden Forkølelse; med alt det, der medføres fra Danmark, kommer ogsaa Bakterier, som angriber de Mennesker, der nu i et Aars Tid har levet i den rene Luft og derfor ikke er gjort immune som vi andre gennem mindre Forkølelser i Aarets Løb.

Vi blev nu alligevel færdige, og Tirsdag Morgen stod Skibet ud af Fjorden, hilst af en dundrende Salut fra Kanonen. Kolonien gik ind i sin Vintertilværelse, hvor Søndagens Festligheder sikkert for Grønlænderne vil være den store Oplevelse, de aldrig glemmer, men ofte vil drøfte i Mørketiden, naar de samles i Hytterne omkring den brændende Tranlampe.

Sophie Petersen

7½ Ny Ra
Isen er u

**NØRRI
LIVA**

Førh. Pris
fra Kr.
Forsalg og
Dag i Uge

Sc

Fo

TIVOL

Kl. 7⁰⁰, 9, 10³⁰
Kl. 8, 9⁰⁰, 11.
Kl. 9, 10³⁰ Op
Kl. 8. Pantom.
Kl. 9⁰⁰. Peters
„Gæglervognen“

Kl. 7. Plænefo
Kl. 8-11⁰⁰. Dan
ARENA-D
Kl. 9-2.

TIVOL

Imorgen Fr

Mme

Billetsal

Billetter a
ved Tivolis

Tivo

ny, ele
højre Side
Soupers og
Servering.
retter Kl. 1
Billetter til D
gang til Tivo
stre

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Morgenbladet

10 JUL 1929

Skriver den / 192

MORGENBLADETS Kronik.

Scoresby-Sund-Koloniens 5 Aars Fødselsdag.

I Anledning af Femaarsdagen for den danske Ekspedition til Scoresby-Sund skriver fhv. Inspektør over Nordgrønland O. Bendixen om Foretagendets Forudsætninger og Resultater.

I disse Dage for 5 Aar siden forefaldt der to Begivenheder herhjemme af vidtrækkende Betydning, idet Overenskomsten angaaende norske Fangstrettigheder paa Østkysten af Grønland undertegnedes den 9. Juli og allerede Dagen efter — altsaa 10. Juli 1924 — afgik den gamle prøvede Ishavsfarer, S/S Grønland fra København hilst af Tusinders Hurra- raab og gode Ønsker om et heldigt Udfald af denne moderne Land- namstærd, der skulde sikre Dan- mark Besiddelsen af Østkystens ri-

geste Fangstfelt — Scoresby- Sund.

Trods det relativt korte Tidsrum der er forløbet siden disse Begiven- heder satte Sindene i Bevægelse her- hjemme, er der Grund til at mindes hin 10. Juli, da en af de ejendom- meligste Begivenheder i den danske Kolonihistorie fuldbyrdedes, uden at det i Øjeblikket vil være muligt at overskue Rækkevidden af de Ind- rømmelser, der gav største Delen af Grønlands Østkyst til Pris for Frem-

medes Udnyttelse af Kystens rige Vildtbestand.

Desuagtet lykkedes det ikke at fastslaa det, der burde være stillet som en udtrykkelig Betingelse for Overenskomstens Vedtagelse: Nor- ges Anerkendelse af Danmarks Overhøjhedsret over hele Grønland. Og skønt denne Ret var baade hi- storisk og politisk ganske klart un- derbygget, blev det tværtimod i For- bindelse med Overenskomstens Af- fattelse udtrykkelig understreget fra norsk Side, at man ikke anerkendte Danmarks Suverænitæt over Østky- sten, men betragtede hele Stræknin- gen undtagen Angmagssalikomraa- det som terra nullius der ikke var underlagt nogen Stats Overhøj- hed.

Man slog sig herhjemme til Taals med at der i selve Overenskomstens Vedtagelse laa en indirekte Anerken- delse af vor Suverænitæt, og søgte iøvrigt en noget kummerlig Trøst i at Overenskomsten dog levede os Ret til gennem Iværksættelsen af en

eskimoisk Bebyggelse af Scoresby- Sund at beholde i alt Fald denne den mest værdifulde af hele den vældige Kyststrækning. Men selv om Mulig- heden herfor saaledes stod os aaben blev der ikke fra Regeringens Side truffet de nødvendige Foranstaltnin- ger til at sikre os denne vildtrige Fjord, skønt Styrelsen paa et tidli- gere Tidspunkt havde stillet sig vel- villigt overfor Assistent Olriks For- slag om Overførelse af Vestgrønæn- dere til Scoresby-Sund. Vilde vi der- for gøre os Forhaabninger om at redde, hvad reddes kunde, maatte det ske ved privat Initiativ.

Det var som bekendt den Fer- slewske Presse, der tog denne Opgave op ved at slaa til Lyd for Scoresby-Sunds Kolonisering. Dette Bladforetagende ejedes dengang af nu afdøde Fabrikejer C. Ferslew og Overretssagfører Carl Levin, men enhver véd, at det var MOR- GENBLADETS Redaktør Valdemar Galster, der som daværende Chef- redaktør for Nationaltidende

undfangede Ideen og med utrættelig Energi gjorde Sagens Gennemførelse mulig.

Den praktiske Iværksættelse af Ko- loniseringen blev overladt Scoresby- Sund-Komiteen, hvis Formand var Viceadmiral Wandel.

Det var oprindelig Meningen, at overføre Vestgrønlandere til den paatænkte Koloni, som man agtede at gøre selvejende saaledes at Over- skudet fordeltes mellem Fangerne, men dette modsatte Regeringen sig, bl. a. under Henviisning til at Trans- porten af Grønlanderne ikke lod sig iværksætte, hvorfor man ønskede hele Spørgsmaalet stillet i Bero. Da en saadan Opsættelse imidlertid kunde blive skæbnesvanger for vor Besiddelse af Fjorden, tilbød Komiteen straks at udsende et Over- vintringshold af Danske til Scores- by-Sund for at træffe alle Forbere- delser til Grønlandernes Modtagelse det følgende Aar ved at opføre de nødvendige Huse til Brug for Hande- len og de nye Kolonister. Efter lang-

varige Føndlinger tiltraadte Fi- nansudvalget Forslaget og Kolonise- ringen var ved sikret, navnlig ef- ter at Etahad H. N. Andersen i Ø. K. havde vist Komiteen den store Velvilliet stille S/S Fox II, der omdøbtes og fik Navnet „Grøn- land“ til Hadighed for Ekspedi- tionen.

S/S Grønlands Rejse til Øst- kysten, hvor Fartøjet kom i Besæt- ning i Storisen og fik Roret knust, men desuagtet naede Bestemmelsesste- det, Skibets ventyrige Hjemrejse med en stor Ianke som Hjælperor, Overvintringen i Scoresby-Sund, hvorunder den unge lovende Geolog Bjerring-Pedersen døde, alle disse Begivenheder ligger endnu saa nær vor Tid at det vil være unødvendigt at opfriske dem i Erindringen.

Men der er Grund til at fremhæve visse Enkeltheder af Komiteens Virk- somhed. „Scoresby-Sund Ko- miteen af 1924“ traadte sam- men den 26. April 1924 og udsendte samme Dag et Opraab til det danske

Folk om finansiel Støtte og denne Appel fandt saa stærk Genklang, at Ekspeditionen allerede ca. 2 Maanedere senere var sikret og klar til Afgang for at tage det store Fjordkompleks i effektiv Besiddelse for Danmark.

Kaptajn Ejnar Mikkelsen var som bekendt Leder af Ekspeditionen med Overlods H. P. Nielsen som Skibschef. Maleren Magnus Bengtsson ledede Overvintringsholdet, der udførte et stort og for tjenstfuldt Arbejde med Transport af Materialerne til de forskellige Bopladser og Opførelsen af Husene, men alt var færdigt da Eskimoerne fra Angmagssalik det følgende Aar ankom for at tage den ny Koloni i Besiddelse.

Senere har Godsejer V. Uttental paa Scoresbysund-Komiteens Foranledning skænket Kolonien en overordentlig smuk Kirkebygning med tilhørende Præstebolig, hvortil Materialerne udsendtes i 1928, saaledes at Kirken kunde indvies ved en Højtidelighed Juleaften samme Aar. Og heldigvis kan det siges, at de Forhaabninger, man havde knyttet til den nye Koloni, ikke paa nogen Maade er blevet skuffet. Tværtmod er Fangstfor-

holdene gunstigere, end man havde ventet, idet der er Overflod af Sæler, Bjørne, Hvalrosser, Hvidfisk og Ræve, saaledes at man endog har kunnet tillade sig den Luksus at frede Moskusokserne, der ligeledes forekommer i ret betydeligt Antal.

Den Frygt man til en Begyndelse havde næret for at Storisen vilde kunne lægge Hindringer i Vejen for Koloniens Forsyning med Handelsvarer har ligeledes vist sig ugrundet, idet den aarlige Besejling hidtil ingensinde har svigtet.

Ved Scoresby Sund findes nu 100 Eskimoer, men Fjordens Vildtbestand er rig nok til at kunne ernære en meget større Befolkning.

Enhver der paa en eller anden Maade har bidraget til og støttet Scoresby-Sund-Koloniens Anlæggelse, kan da med Tilfredshed se tilbage paa det Arbejde, der indledes for 5 Aar siden. Der er skabt en levedygtig dansk Koloni og Betydningen heraf vil utvivlsomt bære Frugt den Dag, da Spørgsmaalet om Danmarks Suverænitet over hele Østkysten paany tages op til Debat, naar Overenskomsten med Norge om ca. 15 Aar udløber.

O. Bendixen.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Børsen

12 JUN 1929

skriver den / 192

Fra Grønland.

Gode Fangstforhold.

Om Tilstanden i Grønland i Maj Maaned meddeler Grønlands Styrelse, at i Sydgrønland har Vejret været smukt og stadigt. Storisen har blokeret hele Sydkysten til Nord for Frederikshaab; Isen strækker sig sine Steder 50 Kvartmil ud fra Land. Stelfangsten har givet ret godt Udbytte i Julianehaabs Distrikt. Torskefiskeriet tegnet godt, der er store Mængder Fisk overalt, men hvis Storisperioden bliver af længere Varighed og større Udstrækning, vil den sikkert genere Fiskeriet en Del. Sundhedstilstanden var god overalt.

Fra Nordgrønland meldes ligeledes om smukt Vejr med ringe Kulde. I April dannedes der lidt Vinteris ved en indtrængende Kuldeperiode, men den forsvandt hurtigt igen. Fangstforholdene har været gode, ligeledes Sundhedsforholdene. Fiskeriet af Hellefisk tegner ogsaa godt. Angmagssatbjergningen har givet udmærket Resultat.

Fra Umanak og Upernivik, hvorfra intet var hørt siden i Efteraaret, er der nu kommet Efterretninger. Vejret har i begge Distrikter hele Efteraaret og Vinteren været meget stormfuldt og omskifteligt snart med Kulde og snart med Varmegrader. Som Følge heraf har der ikke kunnet danne sig brugeligt Islæg; først i sidste Halvdel af Marts lagde Isen sig saadan, at den kunde benyttes til Fangst. Som Følge af det daarlige Islæg har Fangsten være daarlig hele Vinteren, og navnlig i Umanaks Distrikt var Aarets tre første Maaneder meget vanskelige for Befolkningen, der til Dels har maattet slaa deres Hunde ned og bruge dem som Føde. I Foraaret har Fangsten været god. Ved Upernivik fangedes der i Efteraarsmaanederne over 1000 Hvidhvaler, heraf 766 ved den af Styrelsen oprettede Garnfangst ved Præven; Kødet af disse Dyr har været til stor Nytte for Befolkningen under den senere daarlige Fangstperiode. Sundhedstilstanden har været god; ved Umanak har der været to Tyfustilfælde, begge uden dødeligt Udfald. Ved Upernivik er den danske Fartøjsfører Jensen druknet under en Isrekognoscering den 1. Maj, og i Umanaks Distrikt er to unge Fangere ligeledes druknet ved at falde gennem Isen. Fra Thule er der kommet Post til Upernivik i Maj Maaned; der havde Isforholdene været lige saa daarlige som længere sydpaa.

Fra Østgrønland meldes om gennemgaaende fint Vejr ved Scoresbysund noget mere ustadigt ved Angmagssalik. Storisforholdene har begge Steder været variable. Vinterisen ved Angmagssalik er ufarbar og Fangstforholdene dersteds har været daarlige.

Ved Scoresbysund har cand. Alwin Pedersen ledsaget af alle Fangerne foretaget en Ekspedition ind i Nordvestfjorden; Rejsen hindredes stærkt af et meget dybt Snelag. Paa Hjemturen vilde en Del af Fangerne foretage Bjernejagter i Gaase- og Føhnfjorden, men maatte opgive dette paa Grund af de store Snemasser. Paa Turen blev ved Mundingen af Nordvestfjorden opført et Hus, hvortil Materialierne medbragtes. Sundhedsforholdene har begge Steder været gode.

Det dejlige Land ved Scoresby Sund.

Allerede nu er der snefrit og store Pileskove, som myldrer af Dyreliv.

Det vakte betydelig Opsigt, da vi forleden fra den unge Videnskabsmand Alwin Pedersen, som opholder sig i Scoresby Sund, fik Meddelelse om, at han havde fundet et nyt Land langt inde i Fjorden, et isfrit Land, hvor der var tydelige Spor af tidligere Eskimobebyggelse, og hvor Dyrelivet var endog meget rigt.

Vi har til Morgen fra Alwin Pedersen faaet endnu et Telegram, hvor han mere udførligt fortæller om de Fund, han har gjort.

Snefrit allerede nu.

Alwin Pedersen fortæller, at han med nogle Ledsagere er rejst langt ind i Fjorden, oprindelig blot med det Formaal at finde ud af, hvor Isbjørnene og Sælerne har deres Ynglepladser.

Han kom derved til det store ukendte isfri Land. Dette er allerede paa denne Tid af Aaret isfrit, og Vegetationen er efter grønlandske Forhold overordentlig rig baade paa Arter og rent kvantitativt. Der er aabent Vand paa Stedet og i det hele taget overraskende mildt.

Pileskove af forbavsende Størrelse.

Højest interessant er den Oplysning, at Stedet endogsaa byder paa en Skov! Selvfølgelig maa dette forstaas med et vist Forbehold, men der findes dog paa Stedet meget omfangsrige Pilekrat med virkelige Træer, man kan gaa under, og med Stammer saa tykke som en Arm.

Stedet ligger 350 Kilometer indenfor Fjordmundingen. Som Alwin Pedersen havde tænkt sig, er det her, Isbjørnene og Sælerne yngler, og han mødte en Rigdom paa disse Dyrearter, som man ikke har kendt andet Steds. Isbjørnenes særlige Ynglested er lige ved Indlandsisens Kant.

Som ogsaa omtalt i det tidligere Telegram, fortæller Alwin Pedersen i Dag om mægtige Flokke af Moskusokser og om en Overflod af Sneharer og Ræve.

Fangerne, der var med paa Ekspeditionen, er nu i Gang med at opføre et Overvintringshus paa Stedet.

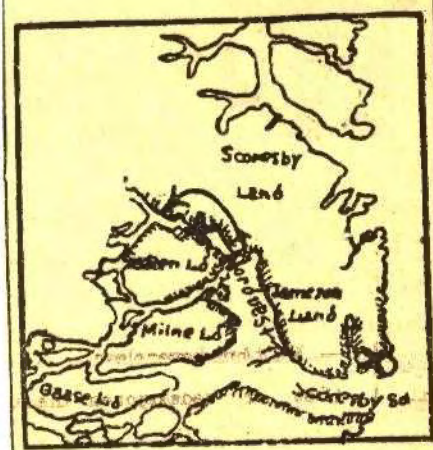
Oste Aftenavis nr 118.

Onsdag 29/5.1929.

Det „isfri“ land i Scoresby sund.

Fundet av den gamle eskimobebyggelse er av stor interesse.

Har eskimoene vandret nord om Grønland?

Opdagelsen av det nye store, isfri landområde, som nylig blev gjort av en dansk ekspedisjon i kunnene av Nordvestfjord i Scoresby sund, kommenteres inngående i den danske presse. Den kjente Grønlandsforsker, magister Lauge Koch, fremholder at opdagelsen er av overordentlig stor interesse.

Man har alltid visst, sier han, at innlandsisens grenser er usikre og likeledes visste man, at innlandsisen på det sted, som kalles Scoresbylandet, var uriktig avmerket.

Men merkeligst er opdagelsen av de gamle eskimobebyggelser på dette sted. Man har ikke hittil visst om eskimoboliger så langt inne i landet. Og det styrker den teori at eskimoene har vandret nordenom Grønland. Lengere nordpå i Østgrønland er det nemlig funnet bebyggelser langt inne i fjordene. Magister Koch tror at man nu har konstatert sydgrensen for disse vandringer.

Det er meget sannsynlig at der

finnes verdifulle boplasslevninger under torvlaget. Kanskje ligger hele boplassen godt bevart under jorddek- ket. Og han slår til lyd for at der fra dansk side iverksettes inngående undersøkelser på dette sted.

Heroldens Annoncebureau A/S

Avdeling for Avisutklip
Telefoner: 12710, 14040 og 10884

Stortingsplass 7 — Oslo

Bladets navn: *Aftenposten*

28. 1929

Interessante opdagelser på Grønland.

Kjøbenhavn, 28. mai.

Den unge zoolog Alwin Pedersen, har i bunnen av Nordvestfjorden i Scoresby Sund funnet et stort stykke isfritt land med et ualmindelig rikt dyreliv især rev, moskusokser og bjørn. Mange steder er det også funnet rester av tidligere eskimobebyggelse. Hittil har man ikke funnet eskimobebyggelse så langt inne i landet.

Heroldens Annoncebureau A/S

Avdeling for Avisutklip
Telefoner: 12710, 14040 og 10884

Storingsplass 7 — Oslo

Bladets navn: *Morgenbladet*

28. mai 1929

En interessant meddelelse fra Scoresby Sund.

Stort isfrit land fundet ved bun-
den av Nordvestfjorden.

Ualmindelig rikt dyreliv og spor
av tidligere eskimobebyggelse.

(Specialtelegram til «Morgenbladet».)

Kjøbenhavn, 27de mai. —
«Nationaltidende» har idag mottat føl-
gende telegram fra Scoresby Sund
paa Grønland: I bunden av Nord-
vestfjord i Scoresby Sund er fundet
et stort isfrit land med ualmindelig
rikt dyreliv i form av ræve, moskus-
okser og bjørne. Mange steder er
der fundet rester av tidligere eski-
moisk bebyggelse.

Grønlandsforskeren Lange Koch
uttaler til bladet at han finder det
særlig interessant at koloniens folk
er trængt saa langt ind at de har
fundet levninger av eskimobebyggel-
se. En saadan har man aldrig før
paatruffet saa langt inde i landet.

Norges Handels- & Løbsk Tidende
nr 15842 1929 nr 12.

Tirsdag 28/5.1929.

103.

Scoresby Sund.

Rikt dyreliv inderst i fjorden.

Kjøbenhavn, 28. mai.

Den unge zoolog Alwin Peder, som sendt av Zoologisk Museum, var reist til Scoresby Sund for at undersøke dyrelivet, har sendt «Nationaltidende» et telegram om at der i bunden av Nordvestfjorden i Scoresby Sund er fundet et stort isfrit land med et ualmindelig rikt dyreliv især ræv, moskusokser og bjørn. Mange steder er det ogsaa fundet rester av tidligere eskimobebyggelse.

Magister Lauge Koch udtaler til bladet, at han finder telegrammet interessant selv om han ikke finder det overraskende. Paa dette sted kan man, erklærer han, vente at finde isfrit land, og at det findes de nævnte dyrearter der er efter hans mening bare rimelig, naar man tar hensyn til breddegraden. Det som er det interessanteste er fundet av eskimobebyggelsen. Hittil har man ikke fundet eskimobebyggelse saa langt inde.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Nationaltidende

28 MAJ 1929
skrives den / 1929

Kun faa Kolonisations- Muligheder i Nordvestfjord

Lederen af Carlsberg-Ekspeditionen udtaler sig om Alwin Pedersens Forskningsresultater.

Beretningen fra den unge Grønlands-Forsker Alwin Pedersen om Opdagelse af stort isfrit Land i Bunden af Scoresby Sunds Nordvestfjord kommer ikke gamle Scoresby Sund-Forskere overraskende. Saa meget er det vidt for-grenede Sund berejst, at man forlængst har kunnet danne sig et Skøn over Forholdene dybt i Fjordenes Bund, hvor hvide Mennesker endnn ikke var trængt frem.

¹ Ryder-Ekspeditionen, ² Carlsberg-Ekspeditionen under Ledelse af Dr. Hartz og Scoresby Sund-Ekspeditionen 1925 har saa mange Steder set gamle Bopladser og truffet saadan Rigdom af Bjørn og Moskusokser, at man har kunnet opstille begrundet Formodning om lignende Forhold i Fjordenes Indre. Alwin Pedersens Telegram er Bekræftelsen paa disse Formodninger!

Lederen af Carlsberg-Ekspeditionen i 1900, Dr. Hartz, udtaler sin store Glæde over den unge Forskers Resultater.

— Men lad os nu afvente den nærmere Beretning, kommer det tilføjende. For os, som har været paa de Kanter, er det selvfølgelig muligt — og fristende at fantasere videre paa Grundlag af det korte Telegram, — men det er dog bedre at vente og høre nærmere.

— De har selv været i Nordvest-Fjorden?

— Ja, jeg har. Men stærkt Snefald gjorde det umuligt for os at trænge til Bunds. Vi var klar over, at der var Chancer for interessante Opdagelser som den Alwin Pedersen nu har gjort. Og det er morsomt for mig at høre nyt derfra, hvor jeg slap.

— Faar det nye Land Betydning for Kolonisationen?

— Jeg tror det ikke. Forholdene længere ude ved Sundet er saa gode, at der ikke er Grund for nogen til at flytte til det nye Land. Det er for langt fra Havet, og Forbindelsen med andre Dele af Fjord-Komplekset er for besværlig. Der bliver vistnok kun Vinterforbindelse — kun naar Sneen er faldet, og Slæder kan naa frem, tror jeg det bliver muligt at naa til de nyopdagede Egne.

— Men er der ikke Trang til nye Koloniseringsomraader? Og Bopladserne viser dog, at der før har boet Mennesker.

— Der er stærke Ønsker blandt Vestgrønlænderne om nye Koloniseringsomraader. Men Vestgrønlænderne er blevet alt for forvante til de Vilkaar, som det nye Land byder.

H. Sjofantstidende 11/3 1929.

GL. MØNT 4. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:
Nationaltidende

28 MAJ 1929
skriver den

ET ISFRIT LAND I SCORESBY SUND

Det er rigt paa Ræve, Moskusokser, Bjørne
og tidligere Eskimobebyggelse.

Vi modtog i Gaar følgende Telegram fra Scoresby Sund:

I Bunden af Nordvestfjord i Scoresby Sund er der fundet et stort, isfrit Land med et ualmindeligt rigt Dyreliv, især Ræve, Moskusokser og Bjørne.

Mange Steder er der fundet Rester af tidligere eskimoisk Bebyggelse.

Alwin Pedersen.

Telegrammets Afsender er den unge Zoolog Alwin Pedersen, som er udsendt af Zoologisk Museum og med Støtte af Carlsberg-Fondet for at indsamle Dyrearter med Scoresby Sund som Basis. Hr. Alwin Pedersen var imellem de seks første Kolonister, der bosatte sig i Scoresby Sund. Hans nuværende Ophold i Grønland begyndte i 1927. Det var Meningen, at han skulde have været til Angmagsalik i 1928, men Besejlingsforholdene gjorde det umuligt for ham, hvilket altsaa indirekte har medvirket til, at han nu har gjort sit interessante Fund.

MAGISTER LAUGE KOCH OM DET NY- OPDAGEDE LAND

Vi har forelagt ovenstaaende Telegram for Grønlandseksperter og Geologen, Magister Laue Koch, som udtalte:

— Jeg finder, at det er et overordentlig interessant Telegram, selv om dets Indhold i og for sig slet ikke er nogen Overraskelse for den, som kender nærmere til grønlandske Forhold.

— Vil det sige, at man kan vente, at finde saadanne større ukendte Omraader af denne Karakter?

— Paa dette Sted kunde man med Rette vente at finde isfrit Land. Størrelsesangivelsen er jo ubestemt.

„Stort“ er et relativt Begreb maaske en Snes Kilometer, og den som finder et nyt Land, der synes saa sympatisk som dette Fund, vil vel altid finde at Landet er stort.

Indlandsisens Grænser er usikre.

Rydgers Ekspedition i 1892 fik kun ufuldstændigt kortlagt Nordvestfjorden, og allerede J. C. Koch gjorde opmærksom paa, at Indlandsisen paa det, som hedder Scoresbylandet, var urigtigt aflagt.

— Er den Fauna, som nævnes i Telegrammet, egnet til at vække Opsigt?

— Der synes jo at være Tale om en Rigdom af Eksemplarer. Selve det, at der findes Moskusokser er kun rimeligt. Selv om man her befinder sig umiddelbart ved Sydgrænsen for disse Dyr, saa er det dog Nord for den. Bjørnene og Rævene er ligeledes naturlige efter Breddegraden.

Kort over Scoresby Sund-Distriktet
med Vestfjorden.

den om Grønland. Længere nordpaa Østgrønland er der nemlig fundet Bebyggelser langt inde i Fjordene, og nu efter Telegrammet om det sidste Fund vil jeg næsten antage, at vi ogsaa har konstateret Sydgrænsen for denne Vandring, dens sidste Etape, saa at sige.

En Udgravning vil være meget interessant.

— Er det sandsynligt, at der findes værdifulde Bopladslevninger her i videnskabelig Henseende?

— Det vil jeg anse for meget sandsynligt. Der er ganske sikkert et betydeligt Tørvelag paa Stedet, og det vil være meget interessant at udvinde de arkæologiske Oplysninger, som kan faas ved dette Fund. Maaske er hele Bopladsen et findes stikket i den sidste

hvilke altså indirekte har medvirket til, at han nu har gjort sit interessante Fund.

MAGISTER LAUGE KOCH OM DET NY- OPDAGEDE LAND

Vi har forelagt ovenstaaende Telegram for
Grønlandseksperter og Geologen, Magister Lau-
ge Koch, som udtalte:

— Jeg finder, at det er et overor-
dentlig interessant Telegram, selv om
dets Indhold i og for sig slet ikke er no-
gen Overraskelse for den, som kender
nærmere til grønlandske Forhold.

— Vil det sige, at man kan vente, at
finde saadanne større ukendte Omraa-
der af denne Karakter?

— Paa dette Sted kunde man med
Rette vente at finde isfrit Land. Størrel-
sesangivelsen er jo ubestemt.

„Stort“ er et relativt Begreb maaske
en Snos Kilometer, og den som finder et
nyt Land, der synes saa sympatisk som
dette Fund, vil vel altid finde at Landet
er stort.

Indlandsisens Grænser er usikre.

Ryders Ekspedition i 1892 fik kun
ufuldstændigt kortlagt Nordvestfjorden,
og allerede J. C. Koch gjorde opmærk-
som paa, at Indlandsisen paa det, som
hedder Scoresbylandet, var urigtigt af-
lagt.

— Er den Fauna, som nævnes i Tele-
grammet, egnet til at vække Opsigt?

— Der synes jo at være Tale om en
Rigdom af Eksemplarer. Selve det, at
der findes Moskusokser er kun rimeligt.
Selv om man her befinder sig umiddel-
bart ved Sydgrænsen for disse Dyr, saa
er det dog Nord for den. Bjørnene og
Rævene er ligeledes naturlige efter
Breddegraden.

Eskimofundet er betydnings- fuldt.

— Morsomst finder jeg det er, at
Kolonien Folk er trængt saa langt ind
og at de har fundet Levningen af Eski-
mobebyggelse.

— Det er maaske mere uventet?

— Ja, man har ikke hidtil kendt Eski-
mobebyggelse saa langt inde. Det finder
jeg gør Fundet overordentlig bemærkel-
sesværdigt.

Eskimovandring Nord om Grønland.

— Therkel Mathiasen fortalte mig
forleden, fortsætter Magister Lauge
Koch, at de Mænd, som har bygget den
seismografiske Station, har hjembragt
Redskaber af ældste Type, der over-
hovedet kendes.

Rimeligvis betyder det nu, at man
kan konstatere en Eskimovandring nor-

Kort over Scoresby Sund-Distriktet
med Vestfjorden.

den om Grønland. Længere nordpaa
Østgrønland er der nemlig fundet Be-
byggelser langt inde i Fjordene, og nu
efter Telegrammet om det sidste Fund
vil jeg næsten antage, at vi ogsaa har
konstateret Sydgrænsen for denne Van-
dring, dens sidste Etape, saa at sige.

En Udgravning vil være meget interessant.

— Er det sandsynligt, at der findes
værdifulde Bopladslevninger her i viden-
skabelig Henseende?

— Det vil jeg anse for meget sand-
synligt. Der er ganske sikkert et bety-
deligt Tørvelag paa Stedet, og det vil
være meget interessant at udvinde de
arkæologiske Oplysninger, som kan faas
ved dette Fund. Maaske er hele Bo-
pladsen at finde skjult under Tørvedæk-
ket. Med den Findeplads, Stedet har,
vil jeg meget ønske, at man fra dansk
Side satte et Arbejde i Gang for at sen-
do en Undersøgelsesekspedition dertil.

Rensdyr — et skuffet Haab.

— Naar Landet betegnes som „isfrit“,
hvorledes skal dette saa nærmere for-
staas?

— Saaledes, at det ikke er dækket
af Gletscherisen og Indlandsisen.

Det er nu ligesom med Størrelsen en
Betegnelse, man maa tage med et vist
Forbehold, navnlig auvendt i et saa kort
Telegram.

Alwin Petersen har sikkert været
derinde paa en Slæderejse og kan ikke
paa kort Tid naa op i saadanne Fjeld-
højder, at han kan overse Forholdene
nærmere, endsiige foretage en fyldest-
gørende Kortlægning.

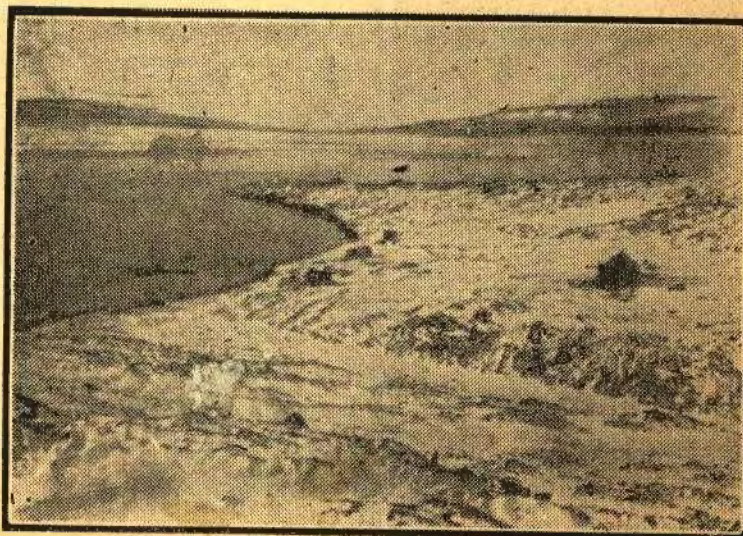
Om den geografiske og geologiske

Side af Fundet er det derfor sikkert for-
tidigt at sige noget. Paa Landkortet vil
det rimeligvis ikke sætte større Spor.
Men arkæologisk og jagtmæssig er Op-
dagelsen meget interessant og betydningsfuld. Blandt andet ogsaa, fordi den
slukker et Haab, man har næret i Sco-
resby Sund-Kolonien om, at der skulde
findes Rensdyr længere ind i Fjordene.

Naar dette ikke nævnes i Telegram-
met, kan man vist regne med, at der
ingen Rensdyr er, og Tanken om en Ud-
sætning af Rener maa derfor muligvis
tages op igen. Rensdyrskindet er meget
nyttigt. Men, som sagt: Hovedvægten
ligger paa det arkæologiske. Her aab-
ner Fundet meget frængslende Perspek-
tiver.

Shamrock.

Eftertryk af vore
Telegrammer forbydes.

Et typisk Scoresby Sund-Landskab.

ET ISFRIT LAND I SCORESBY SUND

Det er rigt paa Ræve, Moskusokser, Bjørne
og tidligere Eskimobebyggelse.

(Vi modtog i Gaar følgende Telegram fra Scoresby Sund:

I Bunden af Nordvestfjord i Scoresby Sund er der fundet et stort, isfrit Land med et ualmindeligt rigt Dyreliv, især Ræve, Moskusokser og Bjørne.

Mange Steder er der fundet Rester af tidligere eskimoisk Bebyggelse.

Alwin Pedersen.

Telegrammets Afsender er den unge Zoolog Alwin Pedersen, som er udsendt af Zoologisk Museum og med Støtte af Carlsberg-Fondet for at indsamle Dyrearter med Scoresby Sund som Basis. Hr. Alwin Pedersen var imellem de seks første Kolonister, der bosatte sig i Scoresby Sund. Hans nuværende Ophold i Grønland begyndte i 1927. Det var Meningen, at han skulde have været til Angmagsalik i 1928, men Besejlingsforholdene gjorde det umuligt for ham, hvilket altsaa indirekte har medvirket til, at han nu har gjort sit interessante Fund.

MAGISTER LAUGE KOCH OM DET NY- OPDAGEDE LAND

Vi har forelagt ovenstaaende Telegram for
Grønlandseksperter og Geologen, Magister Lau-
ge Koch, som udtalte:

— Jeg finder, at det er et over-
ordentlig interessant Telegram, selv om
dets Indhold i og for sig slet ikke er no-
gen Overraskelse for den, som kender
nærmere til grønlandske Forhold.

— Vil det sige, at man kan vente, at
finde saadanne større ukendte Omraa-
der af denne Karakter?

— Paa dette Sted kunde man med
Rette vente at finde isfrit Land. Størrel-
sesangivelsen er jo ubestemt.

„Stort“ er et relativt Begreb maaske
en Snos Kilometer, og den som finder et
nyt Land, der synes saa sympatisk som
dette Fund, vil vel altid finde at Landet
er stort.

Indlandsisens Grænser er usikre.

Rydgers Ekspedition i 1892 fik kun
ufuldstændigt kortlagt Nordvestfjorden,
og allerede J. C. Koch gjorde opmærk-
som paa, at Indlandsisen paa det, som
hedder Scoresbylandet, var urigtigt af-
lagt.

— Er den Fauna, som nævnes i Tele-
grammet, egnet til at vække Opsigt?

— Der synes jo at være Tale om en
Rigdom af Eksemplarer. Selve det, at
der findes Moskusokser er kun rimeligt.
Selv om man her befinder sig umiddel-
bart ved Sydgrænsen for disse Dyr, saa
er det dog Nord for den. Bjørnene og
Rævene er ligeledes naturlige efter
Breddegraden.

Eskimofundet er betydnings- fuldt.

— Morsomt finder jeg det er, at
Kolonien Folk er trængt saa langt ind
og at de har fundet Levningen af Eski-
mobebyggelse.

— Det er maaske mere uventet?

— Ja, man har ikke hidtil kendt Eski-
mobebyggelse saa langt inde. Det finder
jeg gør Fundet overordentlig bemærkel-
sesværdigt.

Eskimovandring Nord om Grønland.

— Therkel Mathiasen fortalte mig
forleden, fortsætter Magister Lauge
Koch, at de Mænd, som har bygget den
seismografiske Station, har hjembragt
Redskaber af ældste Type, der over-

Kort over Scoresby Sund-Distriktet
med Vestfjorden.

den om Grønland. Længere nordpaa i
Østgrønland er der nemlig fundet Be-
byggelser langt inde i Fjordene, og nu
efter Telegrammet om det sidste Fund
vil jeg næsten antage, at vi ogsaa har
konstateret Sydgrænsen for denne Van-
dring, dens sidste Etape, saa at sige.

En Udgravning vil være meget interessant.

— Er det sandsynligt, at der findes
værdifulde Bopladslevninger her i viden-
skabelig Henseende?

— Det vil jeg anse for meget sand-
synligt. Der er ganske sikkert et bety-
deligt Tørvelag paa Stedet, og det vil
være meget interessant at udvinde de
arkæologiske Oplysninger, som kan faas
ved dette Fund. Maaske er hele Bo-
pladsen at finde skjult under Tørvedæk-
ket. Med den Findeplads, Stedet har,
vil jeg meget ønske, at man fra dansk
Side satte et Arbejde i Gang for at sen-
do en Undersøgelsesekspedition dertil.

Rensdyr — et skuffet Haab.

— Naar Landet betegnes som „isfrit“,
hvorledes skal dette saa nærmere for-
staas?

— Saaledes, at det ikke er dækket
af Gletscherisen og Indlandsisen.

Det er nu ligesom med Størrelsen en
Betegnelse, man man tage med et vist
Forbehold, navnlig anvendt i et saa kort
Telegram.

Alwin Petersen har sikkert været
derinde paa en Slæderejse og kan ikke
paa kort Tid naa op i saadanne Fjeld-
højder, at han kan overse Forholdene
Side af Fundet er det derfor sikkert fo

Telegrammets Afsender er den unge Zoolog Alwin Pedersen, som er udsendt af Zoologisk Museum og med Støtte af Carlsberg-Fundet for at indsamle Dyrearter med Scoresby Sund som Basis. Hr. Alwin Pedersen var imellem de seks første Kolonister, der bosatte sig i Scoresby Sund. Hans nuværende Ophold i Grønland begyndte i 1927. Det var Meningen, at han skulde have været til Angmagsalik i 1928, men Besejlingsforholdene gjorde det umuligt for ham, hvilket altsaa indirekte har medvirket til, at han nu har gjort sit interessante Fund.

MAGISTER LAUGE KOCH OM DET NY- OPDAGEDE LAND

Vi har forelagt ovenstaaende Telegram for Grønlandseksporten og Geologen, Magister Laue Koch, som udtalte:

— Jeg finder, at det er et overordentlig interessant Telegram, selv om dets Indhold i og for sig slet ikke er nogen Overraskelse for den, som kender nærmere til grønlandske Forhold.

— Vil det sige, at man kan vente, at finde saadanne større ukendte Omraader af denne Karakter?

— Paa dette Sted kunde man med Rette vente at finde isfrit Land. Størrelsesangivelsen er jo ubestemt.

„Stort“ er et relativt Begreb maaske en Snes Kilometer, og den som finder et nyt Land, der synes saa sympatisk som dette Fund, vil vel altid finde at Landet er stort.

Indlandsisens Grænser er usikre.

Rydgers Ekspedition i 1892 fik kun ufuldstændigt kortlagt Nordvestfjorden, og allerede J. C. Koch gjorde opmærksom paa, at Indlandsisen paa det, som hedder Scoresbylandet, var urigtigt aflagt.

— Er den Fauna, som nævnes i Telegrammet, egnet til at vække Opsigt?

— Der synes jo at være Tale om en Rigdom af Eksemplarer. Selve det, at der findes Moskusokser er kun rimeligt. Selv om man her befinder sig umiddelbart ved Sydgrænsen for disse Dyr, saa er det dog Nord for den. Bjørnene og Rævene er ligeledes naturlige efter Breddegraden.

Eskimofundet er betydningsfuldt.

— Morsomt finder jeg det er, at Koloniens Folk er trængt saa langt ind og at de har fundet Levningen af Eskimobebyggelse.

— Det er maaske mere uventet?

— Ja, man har ikke hidtil kendt Eskimobebyggelse saa langt inde. Det finder jeg det Fundet overordentlig bemærkelsesværdigt.

Eskimovandring Nord om Grønland.

— Therkel Mathiasen fortalte mig forleden, fortsætter Magister Lange Koch, at de Mænd, som har bygget den seismografiske Station, har hjembragt Redskaber af ældste Type, der overhovedet kendes.

Rimeligvis betyder det nu, at man kan konstatere en Eskimovandring nor-

Kort over Scoresby Sund-Distriktet med Vestfjorden.

den om Grønland. Længere nordpaa i Østgrønland er der nemlig fundet Bebyggelser langt inde i Fjordene, og nu efter Telegrammet om det sidste Fund vil jeg næsten antage, at vi ogsaa har konstateret Sydgrænsen for denne Vandring, dens sidste Etape, saa at sige.

En Udgravning vil være meget interessant.

— Er det sandsynligt, at der findes værdifulde Bopladelevninger her i videnskabelig Henseende?

— Det vil jeg anse for meget sandsynligt. Der er ganske sikkert et betydeligt Tørvelag paa Stedet, og det vil være meget interessant at udvinde de arkæologiske Oplysninger, som kan faas ved dette Fund. Maaske er hele Bopladsen at finde skjult under Tørvedækket. Med den Findeplads, Stedet har, vil jeg meget ønske, at man fra dansk Side satte et Arbejde i Gang for at sende en Undersøgelsesekspedition dertil.

Rensdyr — et skuffet Haab.

— Naar Landet betegnes som „isfrit“, hvorledes skal dette saa nærmere forstås?

— Saaledes, at det ikke er dækket af Gletscherisen og Indlandsisen.

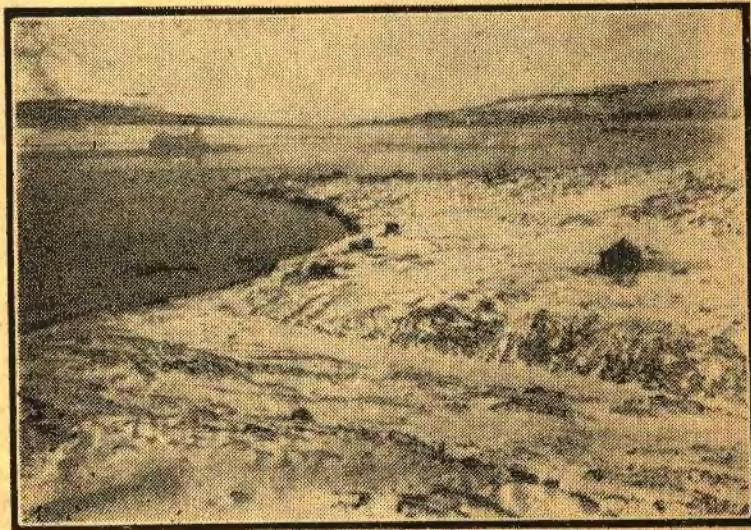
Det er nu ligesom med Størrelsen en Betegnelse, man maa tage med et vist Forbehold, navnlig anvendt i et saa kort Telegram.

Alwin Petersen har sikkert været derinde paa en Slæderejse og kan ikke paa kort Tid naa op i saadanne Fjeldhøjder, at han kan overse Forholdene nærmere, endside foretage en fyldestgørende Kortlægning.

Om den geografiske og geologiske

Side af Fundet er det derfor sikkert for tidligt at sige noget. Paa Landkortet vil det rimeligvis ikke sætte større Spor. Men arkæologisk og jagtmæssig er Opdagelsen meget interessant og betydningsfuld. Blandt andet ogsaa, fordi den slukker et Haab, man har næret i Scoresby Sund-Kolonien om, at der skulde findes Rensdyr længere ind i Fjordene.

Naar dette ikke nævnes i Telegrammet, kan man vist regne med, at der ingen Rensdyr er, og Tanken om en Udsætning af Rener maa derfor muligvis tages op igen. Rensdyrskindet er meget nyttigt. Men, som sagt: Hovedvægten ligger paa det arkæologiske. Her afslører Fundet meget fængslende Perspectiver. Shamrock

Et typisk Scoresby Sund-Landskab.

Eftertryk af vore Telegrammer forbydes

Fogaland
nr 28, tirsdag 2/2. 1929.

Færøyingene på Grønlandsfiske.

Kjøbenhavn: Fra Torshavn te-
legraferes: Grønland er på vei til
å bli et meget rikt fiskefelt fore-
ligger det allerede sikre beviser
på. En engelsk tråler har nu midt

på vinteren forsøkt å fiske uten-
for Scoresbysund. Mørke og de
store ismasser tvang den imidler-
tid til å opgi dette, men den fikk
anledning til å konstatere at det
var store torskemengder. En hel
hel færøyske skøiter vil dra på
fiske ved Grønland til sommeren.

SCORESBY SUND-KIRKENS INDVIELSE JULEAFTEN

Nationaltidning
nr. 1904. Torsdag 12-28

Kaptajn Ejnar Mikkelsen fortæller paa Komitéens Vegne om den højtidsfulde Begivenhed.

Fra Scoresby Sund indløb Juleaftensdag
følgende Telegram:

Kirken færdig. Malet Gulv i Koret, Bænke, Prædikestol, Døre, Lysekroner, alt indvendigt. Kirken færdig Juleaften, meget smuk, Uret gaar nøjagtigt. Fangerne glade, meget interesserede. Glæder os alle til Julen. Alt vel. Glædelig Jul.

Charles Hansen.

Lige saa glad som Tomrer Charles Hansen har været over at kunne sende dette Telegram til Scoresby Sund-Komitéen, lige saa glade blev vi, der fra første Færd har arbejdet direkte med Koloniens Grundlæggelse og Kirkesogne, over dels Modtagelse, og vi synes, at Telegrammet bør have en videre Adresse, at vi bør dele vor Glæde med andre, nemlig med alle dem, der i første Omgang gjorde det muligt at skabe Kolonien; med dem, der siden har fulgt dens Vækst med Interesse; og endelig med dem, der har gjort det tilsyneladende uopnåelige muligt: i den nye Koloni at bygge og udstyre den Kirke, hvori Grønlænderne for første Gang kunde samles Juleaften til en Indvielses- og Højtidsfest, som sikkert aldrig vil glemmes.

Grønlændernes Skærv til Kirken.

Der har været Travlhed deroppe for at naa det, for at faa alt færdigt, og Grønlænderne har troligt ydet deres Skærv i Form af Arbejde, baade ved Bygning af Fundamentet under Ledelse af Sominemester Janus Sørensen, og ved Transporten af det svære Tomrer fra Skibet til Byggepladsen. Da Skibet efter Losningen forlod det lille Samfund og Fred og Ro igen sænkede sig over Befolkningen, har de givet en Haand under Opførelsen, saa snart de havde en Lejlighed dertil, de har hjulpen paa mangfoldige Maader, ellers havde det ikke været muligt for Tomrer Charles Hansen at faa Kirken færdig saa tidligt — og Glæden har været stor, da det sidste Søm blev drevet i, og det sidste Penselsstrog var tørt, saa Bud kunde sendes til Udstederne, Hytter: Kom alle til Ferslews Pynt til Juleaften, Kirken er færdig, vi skal fejre Julen sammen!

Forberedelserne til Kirkefærden.

Det har været et stolt Budskab at sende, og Forberedelserne i Koloniens Centrum har sikkert været store: mange Mennesker skulde huses i det barske Vejr, mange skulde bispises — men Juleaftensdag var det klart og Skæderne kom strygende derude fra Mørket, fra Vest og fra Syd, fyldte med glade forventningsfulde Mennesker, klædt i deres stiveste Puds: Kvinderne med store Halskraver af manganfarvede Perler, stærkt farvede Anoraker, røde og blaa Kamiker, farvestraalende Skindbroderi paa de stramtsiddende Skindbukser — Mændene mere afdæmpet klædte, i fine nye Sælkskindbukser, en enkelt vel nok i Bjørneskind, men med en ren hvid Anorak over den varme Pels. Og Børnene har ogsaa været med, fine og rene som de Voksne — Forberedelserne har sikkert været store ude paa Udstederne som inde ved Kolonien.

Forhaabentlig har Vejret været pænt, stille og klart, med Nordlys flakkende over den mørke Himmel — Forventningen er stegen til Bristehøjde, varme og mætte sidder de alle i Hytterne hos Kolonistene, har den høje Julen

lem de høje Fjælde, høres vidt og bredt henover den glitrende Is, — ja, selv den vandrende Bjørn derude i Isødet standser forbleffet et Øjeblik og virrer forundret med Hovedet: hvad er dog dette her? Men over Kirkeklokens rene Klang lyder et mangelstemmet Hyl, der faar Bjørnen til at tænke paa, at her er vist ikke helt godt at være — thi inde i Kolonien sidder hver eneste af de mange Hunde paa Halen, og med Næsen mod Sky sender de et hundredstemmigt Hyl op mod den mørke Himmel, prøver at overdøve Klokken og Gavlurets klingrende Spil, der kalder Befolkningen ud fra de smaa Hytter, fra Kolonibestyrernes og Præstens nye og lune Stuer til Kirken derhenne, den store Bygning, hvorfra Lyset skinner ud paa den glitrende Sne fra store Vinduer, fire paa hver Side.

Julekirkegangen.

Tavse og alvorlige vandrer Befolkningen til Kirken, fyldte af Højtidsstemning og Benovelse; thi Kirkedøren staar aaben, Lyset straalet ud fra den, ved Koret sidder Præsten og spiller paa sit lille Orgel — hvem tør først gaa ind gennem den nysaabnede Dør under den drønende Klokke?

De puffes og stødes, Hundene smutter ud og ind imellem de mange Menneskers Ben — saa gaar én Mand ind i Kirken, ind i Lyset og Varmen, det giver Mod, andre følger, nu holder man sig ikke længere tilbage, snart er alle inde, Dørene bliver lukkede, Kuldene og Mørket er stænget ude — forsigtigt sætter man sig paa de nymalede Bænke og nyligent ser de sig omkring i det store, smukke Kirkerum med det højt hvælvede Loft, en Følelse af Glæde og Tryghed kryber sikkert ind i hvert eneste Hjerter — og saa bruser Tonerne fra Præstens lille Orgel igennem Kirkerummet, samler alle Kirkegængerne til en Enhed, der løfter sin klare Stemme og falder i med Orgelet:

Julen har bragt velsignet Bud,
nu glædes gamle og unge —

Ja, sandelig, om ikke denne Jul har bragt Glæde og et velsignet Bud til Grønlænderne i Scoresby Sund, et Bud fra Moderlandet, fra os hernede, der rækker Haand over Havet til dem deroppe med Løfte om, at alt hvad vi kan gøre for at skabe dem gode og trygge Kaar skal blive gjort og gjort med Glæde.

Og naar Salmesangen forstummer, naar Præsten staar paa Prædikestolen og Guds Ord for første Gang høres i den nye Kirke, saa vil de lyde henover en andægtig Forsamling af troskyldige Mennesker, der i nandeløs Stilhed lytter til de Ord Præsten siger, lytter til den Tak han indfletter i Julens glade Evangelium, en Tak til alle dem, der har bidraget til Kirken med smukt Udstyr eller Penge, en Tak til den ene Mand, der havde Hjerter og Evne til at skænke Danmarks Forpost i det yderste Nordost dette smukke Gudshus, og jeg føler mig overtydet om, at denne Tak vækker Genklang i hvert eneste Bryst, at den

Lige saa glad som Tømrer Charles Hansen har været over at kunne sende dette Telegram til Scoresby Sund-Koloni, lige saa glade blev vi, der fra første Færd har arbejdet direkte med Koloniens Grundlæggelse og Kirkesogne, over dets Modtagelse, og vi synes, at Telegrammet bør have en videre Adresse, at vi bør dele vor Glæde med andre, nemlig med alle dem, der i første Omgang gjorde det muligt at skabe Kolonien; med dem, der siden har fulgt dens Vækst med Interesse; og endelig med dem, der har gjort det tilsyneladende uopnaaalige muligt: i den nye Koloni at bygge og udstyre den Kirke, hvori Grønlænderne for første Gang kunde samles Juleaften til en Indvielses- og Højtidsfest, som sikkert aldrig vil glemmes.

Grønlændernes Skærv til Kirken.

Der har været Travlhed deroppe for at naa det, for at faa alt færdigt, og Grønlænderne har troeligt ydet deres Skærv i Form af Arbejde, baade ved Bygning af Fundamentet under Ledelse af Soinemester Janus Sørensen, og ved Transporten af det svære Tømmer fra Skibet til Byggepladsen. Da Skibet efter Løsningen forlod det lille Samfund og Fred og Ro igen sænkede sig over Befolkningen, har de givet en Haand under Opførelsen, saa snart de havde en Lejlighed dertil, de har hjulpen paa mangfoldige Maader, ellers havde det ikke været muligt for Tømrer Charles Hansen at faa Kirken færdig saa tidligt — og Glæden har været stor, da det sidste Søm blev drevet i, og det sidste Penselsstrøg var tørt, saa Bud kunde sendes til Udstederne, Hytter: Kom alle til Ferslews Pynt til Juleaften, Kirken er færdig, vi skal fejre Julen sammen!

Forberedelserne til Kirkefærden.

Det har været et stolt Budskab at sende, og Forberedelserne i Koloniens Centrum har sikkert været store: mange Mennesker skulde buses i det barske Vejr, mange skulde bispises — men Juleaftensdag var det klart og Slæderne kom strygende derude fra Mørket, fra Vest og fra Syd, fyldte med glade forventningsfulde Mennesker, klædt i deres stiveste Puds: Kvinderne med store Halskraver af mangefarvede Perler, stærkt farvede Anoraker, røde og blaa Kamiker, farvestraalende Skindbroderi paa de stramtsiddende Skindbukser — Mændene mere afdæmpet klædte, i fine nye Sælkskindsbukser, enkelt vel nok i Bjørneskind, men med en ren hvid Anorak over den varme Pels. Og Børnene har ogsaa været med, fine og rene som de Voksne — Forberedelserne har sikkert været store ude paa Udstederne som inde ved Kolonien.

Forhaabentlig har Vejret været pænt, stille og klart, med Nordlys flakkende over den mørke Himmel — Forventningen er stegen til Bristehøjde, varme og mætte sidder de alle i Hytterne hos Kolonisterne, hos den brave Kolonibestyrer Hoegh, hos Præsten Sejer Abelsen, der nu staar foran sit længe attraaede Maal: at indvie den Kirke, han og Befolkningen saa inderligt har ønsket at faa.

Det kimer nu

Og saa, hør — hør Kirkeklokkens Kimen henover det tyste Land, dens Klang griber hver Mand og Kvinde om Hjertet, selv Børn holder op med deres Leg for at lytte til de klangfulde Toner, der nu for første Gang lyder imel-

lem de høje Fjælde, høres vidt og bredt henover den glitrende Is, — ja, selv den vandrende Bjørn derude i Isødet standser forbløffet et Øjeblik og virrer forundret med Hovedet: hvad er dog dette her? Men over Kirkeklokkens rene Klang lyder et mangestemmet Hyl, der faar Bjørnen til at tænke paa, at her er vist ikke helt godt at være — thi inde i Kolonien sidder hver eneste af de mange Hunde paa Halen, og med Næsen mod Sky sender de et hundredstemmig Hyl op mod den mørke Himmel, prøver at overdøve Klokken og Gavlurets klingrende Spil, der kalder Befolkningen ud fra de smaa Hytter, fra Kolonibestyrernes og Præstens nye og lune Stuer til Kirken derhenne, den store Bygning, hvorfra Lyset skinner ud paa den glitrende Sne fra store Vinduer, fire paa hver Side.

Julekirkegangen.

Tavse og alvorlige vandrer Befolkningen til Kirken, fyldte af Højtidsstemning og Benovelse; thi Kirkedøren staar aaben, Lyset straalet ud fra den, ved Koret sidder Præsten og spiller paa sit lille Orgel — hvem tør først gaa ind gennem den nysaaabede Dør under den drønende Klokke?

De puffes og stødes, Hundene smutter ud og ind imellem de mange Menneskers Ben — saa gaar én Mand ind i Kirken, ind i Lyset og Varmen, det giver Mod, andre følger, nu holder man sig ikke længere tilbage, snart er alle inde, Dørene bliver lukkede, Kulden og Mørket er stænget ude — forsigtigt sætter man sig paa de nymalede Bænke, og nyligeat ser de sig omkring i det store, smukke Kirkerum med det højt hvælvede Loft, en Følelse af Glæde og Tryghed kryber sikkert ind i hvert eneste Hjerter — og saa bruser Tonerne fra Præstens lille Orgel igeunem Kirkerummet, samler alle Kirkegængerne til en Enhed, der løfter sin klare Stemme og falder i med Orgelet:

Julen har bragt velsignet Bud,
nu glædes gamle og unge —

Ja, sandelig, om ikke denne Jul har bragt Glæde og et velsignet Bud til Grønlænderne i Scoresby Sund, et Bud fra Moderlandet, fra os hernede, der rækker Haand over Havet til dem deroppe med Løfte om, at alt hvad vi kan gøre for at skabe dem gode og trygge Kaar skal blive gjort og gjort med Glæde.

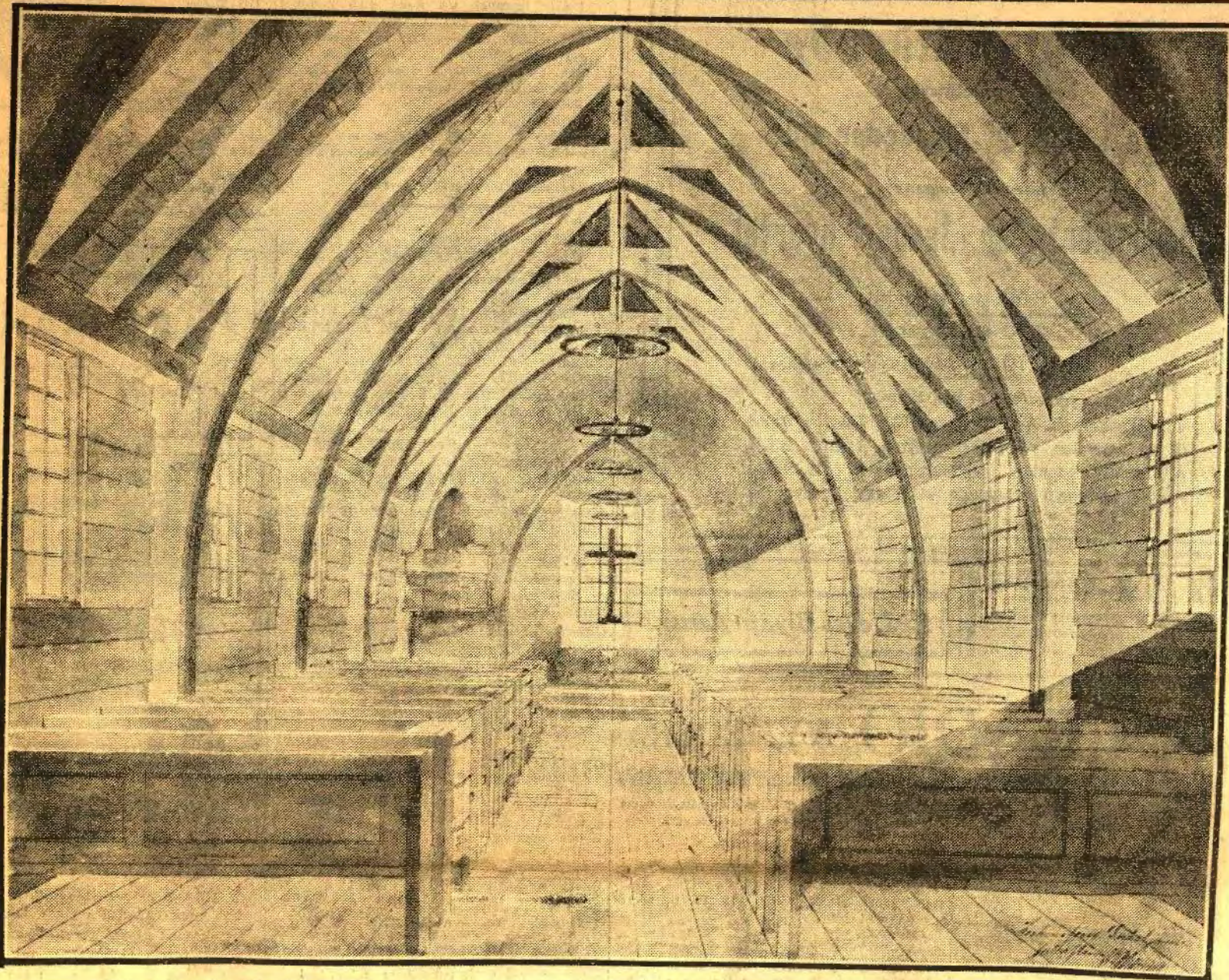
Og naar Salmesangen forstummer, naar Præsten staar paa Prædikestolen og Guds Ord for første Gang høres i den nye Kirke, saa vil de lyde henover en andægtig Forsamling af troskyldige Mennesker, der i aandeløs Stilhed lytter til de Ord Præsten siger, lytter til den Tak han indfletter i Julens glade Evangelium, en Tak til alle dem, der har bidraget til Kirken med smukt Udstyr eller Penge, en Tak til den ene Mand, der havde Hjerter og Evne til at skænke Danmarks Forpost i det yderste Nordost dette smukke Gudshus, og jeg føler mig overtydet om, at denue Tak vækker Genklang i hvert eneste Bryst, at den samler sig til et enstemmig, et fuldtønde Tak fra den lille Befolkning i Scoresby Sund, der under den mørke Polhimmel for første Gang fejrer Julefesten under Kaar, der er Julen og Julens skønne Evangelium værdigt.

P. K. V.

Ejnar Mikkelsen.

EFTERTRYK AF
VORE TELEGRAMMER
FORBYDES

INDVIELSEN AF SCORESBY SUNDS KIRKE

Vi bringer i Dag en Artikel af Kaptajn Ejnar Mikkelsen, der beskriver, hvorledes Indvielsen af Scoresby Sunds Kirke fandt Sted under smukke og højtidsfulde Former. Den lille Trækirke, som er rejst, takket være de Ferslewske Blades gavmilde Læses Bidrag, er Østgrønlands nordligste Kirke, og den skal tjene som Samlingssted for Koloniens godt hundrede Indbyggere. Vort Billede viser Kirkens Indre.

"Nationalvidende"
m. 19004 for 27/12 1928

"Nationalvidende"
m. 19004, Tirsdag 27/12-28.

Nationaltidende fredag 28/10 27 m.

DE TO FØRSTE AAR I SCORESBY SUND

„Gustav Holm“ ved Iskanten.

Vi bringer her Scoresby Sund-Komitéens Beretning om de to første Aar af Koloniens Historie som saadan. Den tegner et meget lovende Billede af Mulighederne i det lille Samfund.

MERE KØD END MAN KAN SPISE

SCORESBY SUND-KOMITEEN har modtaget følgende Telegram:

Ved Forbindelsens Etablering sendes Scoresby Sund-Komitéen Koloniens Hilsener.

Ærbødigst

Janus Sørensen.

Som det fremgaar af dette Telegram, er den traadløse Station i Scoresby Sund nu en Kendsgerning, og efter at den danske Stat har fuldført dette Middel til Samkvem med Omverdenen, finder Komitéen Øjeblikket kommet til at oplyse følgende for Offentligheden, ganske særligt de mange, der har ydet Bidrag til Scoresby Sunds Kolonisering:

HVORDAN KOLONISATIONEN UDFØRTE

Ekspeditionen med S/S „Grønland“ i Sommeren 1924 opnaaede som bekendt at finde en velegnet Plads for Koloniens Centrum, Handelsstationen, der ligger ved Mundingen af en god og nyopdaget Havn. Her opførte man Handelsstationen med indbygget Pakhus, Butik og Lejligheder til Kolonibestyreren og Præsten, men desforuden byggedes et Pakhus ved Stranden, hvori der blev bortstuvet Proviant og Udrustningsgenstande for 60 Mennesker i tre Aar — beregnet efter vestgrønlandsk Forbrug, der vel paa det nærmeste er dobbelt saa stort som Angmagssalikernes Behov.

Kysten besejledes med Baad og

tre Steder blev udvalgt,

hvor der før havde boet mange Eskimoer, og hvor man derfor havde Grund til at mene, at Jagtforholdene om Vinteren vilde være saa gode, at man dér kunde forsvare at bosætte Kolonister. Paa hver af disse Steder (Kap Tobin, Point Hope og Kap Steward) blev der efterladt Materialier til Opførelse af to Huse, beregnede til hver at rumme en grønlandsk Familie, og efter Skibets Afgang om Efteraaret blev saavel disse Huse, som Huse til Grønlænderne ved Handelsstationen opført af Overvintringsholdet.

Regeringen overtager Kolonien.

I Sommeren 1925 var Kolonien færdigbygget, og i Henhold til Overenskomst med de ansvarlige grønlandske Myndigheder blev alle Bygninger, Proviant, Udrustningsgenstande, samt alt tiloversblevet Gods fra Ekspeditionen overleveret til Regeringens Repræsentant, Koloni-

land“) den 4. September 1925 i Spidsen for det første Kontingent Kolonister, ialt ca. 90 Mænd, Kvinder og Børn, alle fra Angmagssalik.

Med Kolonisterne fulgte ogsaa en grønlandsk Handelsassistent, der efter det første Aar skulde overtage Kolonien som Bestyrer, en præsteviet Kateket samt en vestgrønlandsk Jordemoder.

Det første Aar blev ret vanskeligt, da Kolonisterne var ukendte med den store Fjords Jagtforhold, men fortrinsvis fordi der fra Angmagssalik medfulgte en alvorlig Influenza-Epidemi, som bortrev 3 Kvinder, 1 Mand og 1 Barn.

Det første Aars Jagtresultat.

Aarets Jagtresultat blev dog væsentligt bedre, end det straks tegnede til, thi ved Nytaarstid havde Epidemien udraset, og Erhvervsforholdene var saa gode, at ved „Gustav Holm“s Ankomst i Sommeren 1926 kunde Kolonibestyreren meddele, at Jagten havde givet følgende Udbytte:

115 Bjørne (set over 200),
71 Ræve,
50—60 Hvalros,
10—12 Narhval,
ca. 800 Sæl,

foruden Fuglevildt, Harer etc.

Fangstforholdene havde saaledes været overmaade gunstige, da man kunde regne med 11 Fangere. Fremdeles meddelte Kolonibestyreren, at man i Nærheden af Kolonien havde fundet store Fuglefjelde, som vilde faa Betydning for Befolkningens Ernæring.

Der var ogsaa fundet ret betydelige Kullejer flere Steder, hvorved Koloniens Brændselsforsyning var sikret, ligesom Kolonisterne derved kunde faa frigjort betydelige Mængder Spæk til Indhandling.

Almindelig Tilfredshed i Kolonien.

Saavel Embedsmænd som Kolonister var overmaade tilfredse med Landet og Fangstforholdene, ligesom man fandt, at

Man har stakket over fangsten

1) sommeren 1925 — sommeren 1926 (1.1)

2) sommeren 1926 — sommeren 1927 (2.2)

„Gustav Holm“ ved Iskanten.

første Aar af Koloni-
ens Historie som
saadan. Den tegner
et meget lovende
Billede af Muligheder-
ne i det lille Samfund.

MERE KØD END MAN KAN SPISE

SCORESBY SUND-KOMITEEN har modtaget følgende Telegram:

Ved Forbindelsens Etablering sendes Scoresby Sund-Komiteén Koloniens Hilsener.

Ærbødigst

Janus Sørensen.

Som det fremgaar af dette Telegram, er den traadløse Station i Scoresby Sund nu en Kendsgerning, og efter at den danske Stat har fuldført dette Middel til Samkvem med Omverdenen, finder Komiteén Øjeblikket kommet til at oplyse følgende for Offentligheden, ganske særligt de mange, der har ydet Bidrag til Scoresby Sunds Kolonisering:

HVORDAN KOLONISATIONEN UDFØRTE

Ekspeditionen med S/S „Grønland“ i Sommeren 1924 opnaaede som bekendt at finde en velegnet Plads for Koloniens Centrum, Handelsstationen, der ligger ved Munden af en god og nyopdaget Havn. Her opførte man Handelsstationen med indbygget Pakhus, Butik og Lejligheder til Kolonibestyreren og Præsten, men desforuden byggedes et Pakhus ved Stranden, hvori der blev bortstuvet Proviant og Udrustningsgenstande for 60 Mennesker i tre Aar — beregnet efter vestgrønlandsk Forbrug, der vel paa det nærmeste er dobbelt saa stort som Angmagssalikernes Behov.

Kysten besejledes med Baad og

tre Steder blev udvalgt,

hvor der før havde boet mange Eskimoer, og hvor man derfor havde Grund til at mene, at Jagtforholdene om Vinteren vilde være saa gode, at man dér kunde forsvare at bosætte Kolonister. Paa hver af disse Steder (Kap Tobin, Point Hope og Kap Steward) blev der efterladt Materialier til Opførelse af to Huse, beregnede til hver at rumme en grønlandsk Familie, og efter Skibets Afgang om Efteraaret blev saavel disse Huse, som Huse til Grønlanderne ved Handelsstationen opført af Overvintringsholdet.

Regeringen overtager Kolonien.

I Sommeren 1925 var Kolonien færdigbygget, og i Henhold til Overenskomst med de ansvarlige grønlandske Myndigheder blev alle Bygninger, Proviant, Udrustningsgenstande, samt alt tiloversblevet Gods fra Ekspeditionen overleveret til Regeringens Repræsentant, Kolonibestyrer Johan Petersen, der ankom til Scoresby Sund om Bord paa S/S „Gustav Holm“ (tidligere „Grøn-

land“) den 4. September 1925 i Spidsen for det første Kontingent Kolonister, ialt ca. 90 Mænd, Kvinder og Born, alle fra Angmagssalik.

Med Kolonisterne fulgte ogsaa en grønlandsk Handelsassistent, der efter det første Aar skulde overtage Kolonien som Bestyrer, en præsteviet Kateket samt en vestgrønlandsk Jordemoder.

Det første Aar blev ret vanskeligt, da Kolonisterne var ukendte med den store Fjords Jagtforhold, men fortærligvis fordi der fra Angmagssalik medfulgte en alvorlig Influenza-Epidemi, som bortrev 3 Kvinder, 1 Mand og 1 Barn.

Det første Aars Jagtresultat.

Aarets Jagtresultat blev dog væsentligt bedre, end det straks tegnede til, thi ved Nytaarstid havde Epidemien udraset, og Erhvervsforholdene var saa gode, at ved „Gustav Holm“s Ankomst i Sommeren 1926 kunde Kolonibestyreren meddele, at Jagten havde givet følgende Udbytte:

115 Bjørne (set over 200),
71 Ræve,
50—60 Hvalros,
10—12 Narhval,
ca. 800 Sæl,

foruden Fuglevildt, Harer etc.

Fangstforholdene havde saaledes været overmaade gunstige, da man kunde regne med 11 Fangere. Fremdeles meddelte Kolonibestyreren, at man i Nærheden af Kolonien havde fundet store Fuglefjelde, som vilde faa Betydning for Befolkningens Ernæring.

Der var ogsaa fundet ret betydelige Kullejer flere Steder, hvorved Koloniens Brændselsforsyning var sikret, ligesom Kolonisterne derved kunde faa frigjort betydelige Mængder Spæk til Iadhandling.

Almindelig Tilfredshed i Kolonien.

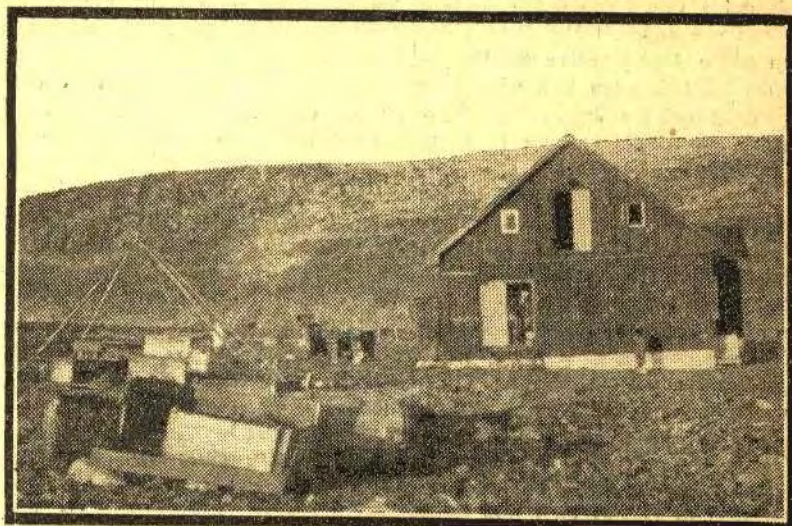
Saavel Embedsmænd som Kolonister var overmaade tilfredse med Landet og Fangstforholdene, ligesom man fandt, at saavel selve Handelsstationen som Kolonisternes Huse laa meget hensigtsmæssigt.

Den erfarne Kolonibestyrer kunde i

Man har stalsk over
fangsten

1) sommeren 1925 - sommeren
1926 (11)

2) sommeren 1926 - sommeren
1927 (22)

Bestyrerboligen.

en officiel Rapport skrive følgende: „En Befolkning mindst lige saa stor som Angmagssaliks maa kunne leve heroppe (i Scoresby Sund) og endda have det bedre der, end ved hvilket som helst andet Sted i Grønland“.

Med Skibet ankom i 1926 en videnskabelig Ekspedition, hvis Hovedformaal var at undersøge de interessante geologiske Foreteelser i denne Egn, og det franske Ekspeditionsskib „Pourquoi pas“ ankom ligeledes til Kolonien, og dens Fører, den bekendte Sydpolarforsker, Dr. Charcot udtalte sin Begejstring for Kolonien.

Det andet Aars Fangstudbytte.

Da „Gustav Holm“ igen ankom til Kolonien i 1927 kunde Kolonibestyreren afgive en omtrent lige saa god Fangst-rapport som Aaret i Forvejen, og Fangstlisterne omfattede bl. a.:

86 Bjørne,

48 Ræve — men man maa erindre, at Angmagssalikerne er ikke Rævefan-gere,

24 Narbval,
40 Remmesæler og Svartsider, samt mere end
1000 almindelige Sæler.

Vejret var imidlertid ikke saa godt for Fangst som i det foregaaende Aar, da der var faldet umaadelige Snemasser, som hemmede Grønlandernes Fangst-rejser.

Mere Kød, end man kunde bruge.

Det viste sig, at Forekomsten af Sæl var saa stor, at Koloniens Befolkning ikke kunde overkomme at bruge Kødet af det nedlagte Vildt, samt at Erhvervsforholdene i Almindelighed var saa gode, at Grønlanderne destoværre ikke fandt det fornødent, at tilberede de dræbte Sælers Skind til Salg i Butiken, og der gaar saaledes en Del til Spilde, om end langt fra allesammen, da Kolonisterne havde Brug for en Mængde Skind til Telte etc.

(Fortsættes Side 13).

ligt for den at gennemføre det Arbejde, der for bestandig vil bevare en meget stor Del af den østgrønlandske Kyst som dansk Erhvervsopland, hvorved der samtidig er skabt Muligheder for gode Livsvilkaar for de grønlandske Fangere, der foretrækker det frie Jægerliv for Vestgrønlands mere civiliserede og bundne Forhold.

København, den 27. Oktbr. 1927.

P. K. V.

C. F. Wandel,
Viceadmiral.

De to første Aar i Scoresby Sund.

(Fortsat fra Side 1)

Sundhedsforholdene havde været meget gode, der var ikke indtruffet Dødsfald, og der var født 11 Born, en Tilvækst paa 1 Aar af ca. 12 pCt.

Radiostation og Seismograf.

Med Skibet ankom det af Grønlands Styre udsendte Monteringshold, som nu paa forhavsende kort Tid har opnaaet traadløs Telegrafforbindelse med Omverdenen, og som i Vinterens Løb skal opføre den under Gradmaalingen sorte-rende Seismografiske Station.

Grønlanderne har nu haft to fulde Aar til at finde sig til Rette i det nye Land, og man tør herefter betragte det som givet, at Kolonien er over sine Begynder vanskeligheder.

Fra Vestgrønland blev i Sommer overført to Fangerfamilier til Scoresby Sund — men der er mange flere, som ønsker at komme dertil — og som en Fortsættelse af Scoresby Sund-Komiteéens Arbejde kan det anføres, at den, med den grønlandske Styrelses Billigelse og Medvirken, i Aar har opsendt tre Grønlanderhuse, som bliver bygget paa særlig egnede eller paakrævede Steder, dels ved selve Handelsstationen, dels længere inde i Fjorden, hvorved Kolonien ulbygges og betrygges.

Præmie for Renlighed.

For at fremme Renligheden i Hjemmene giver Komiteén hvert Aar en Præmie til Konen i det bedst holdte Hus, og som en Opmuntring til unge Fangere gives der ligeledes en Riffel til den unge Mand, som lover bedst.

Besejlingsforholdene har været gode.

I de fire Aar, en direkte Besejling af Kolonien har fundet Sted, har Isen ikke forvoldt nogen Vanskelighed udover det første Aar, da „Grønland“ led Havari paa Roret. Pakisen udfor Kysten har været spredt — hvis man overhovedet har set Is — og omend man stadig maa være forberedt paa, at Skibet i særlig svære Isaar vil have Vanskelighed ved at komme ind til Kolonien, kan man dog nu udtale, at dette har mindre Betydning, da Jagten giver saa godt Udbytte, og der findes saa meget Reserveproviant i Stationen, at Grønlanderne ikke vil komme til at lide nogen som helst Nød, hvis Skibet ikke kan komme ind.

Forøvrigt vil Oprettelsen af den nu etablerede traadløse Telegrafstation ved Kolonien betyde en stor Lettelse for Besejlingen, da Skibsførerne kan underrettes om Isforholdene under Land.

Som det fremgaar af ovenstaaende, er Koloniseringsplanen fuldt ud gennemført, og Forholdene ved den nye Koloni er bedre, end man ved Begyndelsen af Foretagendet havde antaget, de vilde blive.

Af Medlemmer af Scoresby Sund-Komiteén vil der endnu i en Aarrække blive administreret det af De Ferslewske Blade tilstaaede Beløb (2000 Kr. om Aaret) til Fordel for Kolonien og Kolonisterne, bl. a. ved at give nyankommende Kolonister Huse, Uddeling af Præmier o. s. v., men Hovedarbejdet er endt, og det er Komiteén en kær Pligt at takke de mange, der med Ydelsen af smaa eller store Beløb har gjort det mu-

Indkomsthende 22/4 1928

Kirken i Scoresby Sund.

Vi har endvidere haft den Glæde at
modtage følgende Bidrag:

B. S. 10 Kr. Ellen & Fanny 3 Kr.
Barber Jørgensen 5 Kr. 5 Øre. J. B. 50
Kr. Intet Mærke 2 Kr. Pastor emer,
Friis, Hellerup, 5 Kr. Tryde, Hammers-
høj, 2 Kr. A. 10 Kr. J. Jensen, Ahl-
manns Allé, Hellerup, 5 Kr. E. K. 2 Kr.
Søstrene S. 5 Kr. L. F. 10 Kr. O. N. C.
10 Kr. T. H. 10 Kr.

Kr. 129,05

Tidligere indkommet

Kr. 4464,00

Ialt Kr. 4593,05

Bidrag modtages fremdeles.

Nationaltidende søndag 8/4 25

Kirken i Scoresby Sund.

Vi har haft den Glæde at modtage
følgende Bidrag:

Fra Bodil 25 Kr. Inger 100 Kr. F.
K. 2 Kr. Pastor emer. Bloch 5 Kr.
Margrethe Hanson 10 Kr. T. & S. H.
10 Kr. Grosserer Møller 5 Kr. Profes-
sorinde Lund 20 Kr. Frk. Lund 5 Kr.
Vilhelm Lyhne 5 Kr. E. B., Str., 20 Kr.
J. Christiansen og Cl. Hansen, Hellerup,
20 Kr. C. B. og Hustru 10 Kr. H. og
E. P., Roskilde, 5 Kr. Amtslæge J. la
Cour, Svendborg, 25 Kr. Overretssag-
fører L. Guldberg-Jensen, Odder, 5 Kr.
K. M. B. 5 Kr. M. F., Lærerinde, 10
Kr. H. J. 25 Kr. Frk. M. Hvom, Jel-
lingvej 9, Vejle, 10 Kr. J. og C. T. 10
Kr. A. T. W. 10 Kr. H. Luther 10 Kr.
Nogle Damer i Ordrup K. F. U. K. 30
Kr. Louise B. 4 Kr. Kofoed 5 Kr. E.
H. 10 Kr. S. Stage 5 Kr. J. H. 35 Kr.
Fru L. H., Hals, 5 Kr. Einer Pagh 5 Kr.
M. Christensen, f. Balle, 10 Kr. K. C.
Nielsen, Fredericia, 10 Kr. W., Ros-
kilde, 10 Kr. T. B. 3 Kr. A. Aa. 1 Kr.
E. Aa. 5 Kr. Ch. A. 1 Kr. A. H. 5 Kr.
K. H. 1 Kr. M. J. 2 Kr. J., Krøldrup, 2
Kr. A. M. 1 Kr. A. S. 1 Kr. L. S. 1
Kr. S. S. 1 Kr. Marie S. 5 Kr. M.
Scheuer 5 Kr. V. W. 1 Kr. Fru C. Gæ-
deken 10 Kr. C. B., Ballerup, 10 Kr.
As. 5 Kr. Plejemoder 10 Kr. A. M. 5
Kr. W. 2 Kr. Pastor Kjørboe, Hel-
singer, 10 Kr. Agna, Hellerup, 5 Kr. J.
J. 10 Kr. C. D., Frb., 5 Kr. Leif &
Elsebeth 5 Kr. Mikkel 1 Kr. Minder
5 Kr. Frk. Lunn 20 Kr. 3 Sostre 15
Kr. J. N. 5 Kr. C. N. 5 Kr. A. F. 5
Kr. E. O. C. 3 Kr. D. N. 5 Kr. Søren
2 Kr.

Tidligere indkommet

Ialt 659 Kr.
3571 Kr.

Ialt 4230 Kr.

Bidrag modtages fremdeles.

Det første Radio- budskab fra Scoresby Sund.

Radiostationen er færdig, Jord-
skælvs-Maaleren ogsaa snart.

TELEGR. TIL PROF. NØRLUND

Direktøren for den danske Grad-
maaling, Professor, Dr. phil. N. E.
Nørlund, modtog i Gaar — paa
sin første Funktionsdag som Præsi-
dent for Videnskabernes Selskab —
et Radiotelegram fra Grønland.

Telegrammet var afsendt fra Sco-
resby Sund og indeholdt, — som man
allerede kunde se af dets blotte Til-
synekomst, — Meddelelse om, at Ra-
diostationen deroppe var fuldendt og
taget i Brug.

— Det er, — sagde Professor Nørlund,
da vi i Aftes talte med ham — et over-
ordentlig glædeligt Telegram, Gradmaa-
lingen her har modtaget. Anlægene af
Radiostationen, som den grønlandske
Styrelse havde ønsket at rejse, og af den
seismiske Station, som Gradmaalingen
rejser, var paa Forhaand anset for at
være vanskelige, fordi de skulde fore-
gaa i disse arktiske Egne med Spræng-
ninger og lignende. Nu fremgaar det af
den telegrafiske Meddelelse, at Vanske-
lighederne er lykkeligt overvundet. Sta-
tionsbygningen ved Scoresby Sund staar
færdig. Den er taget i Brug for Radioens
Vedkommende, og nu gaar man i Gang
med Installationen af den seismiske Sta-
tion.

— Hvem foretager disse Anlæg?

— Det er Söminemester Janus Sø-
rensen, der med to Medhjælpere er
deroppe. Det var den samme Mand,
som foretog Anlægget af Radiostationen i
Angmagssalik, og han er aabenbart over-
ordentlig dygtig til sit Arbejde. De tog
derop i Juli Maaned med „Gustav
Holm“, medbringende alt Materialet til
Stationen, og Kaptajn Vestmar og
hans Besætning ydede en udmærket
Hjælp ved Transporten af Materialet til
det Sted, hvor Stationen skulde ligge.

— Hvor hurtigt kan nu den seismiske
Station blive færdig?

— Det tør jeg iulest love om, men man
er altsaa straks gaaet i Gang med In-
stallationen deroppe

— Hvilken Betydning tillægger De
denne Station?

— Den er et vigtigt Led i de interna-
tionale seismiske Undersøgelser, som
gaar ud paa at bestemme de seismiske
Bølger, Jordskælv-Bølgerne, Udbredelse
i Jordens Overflade. Det er af stor Be-
tydning, at der kommer en Station for
Maalinger netop paa Grønlands Østkyst.
Og vi maa derfor i høj Grad være Carls-
bergfondet taknemmeligt, fordi det har
villet bekoste disse Anlæg.

Bundevant, september 1922 nr. 3.

Forholdene på Øst-Grønland.

Chr. Leden uttaler sig.

Den kjente polarforsker Chr. Leden er nettop kommet tilbake fra Grønland og «Nord-Trøndelag» har benyttet anledningen til å spørre ham om forholdene der borte.

Hr. Ledens omtale av forholdene på Øst-Grønland gir et godt bilde av hvad Norge har tapt der oppe.

— Det er nu femte gangen jeg har besøkt Grønland på forskningsferd, sier hr. Leden. Denne gang gjaldt reisen Øst-Grønland, særlig egnene omkring Scoresby sund. Dette «sund» er verdens største fjord som forøvrig var godt kjent av våre gamle for-

fedre — de norske vikinger og islendingene.

— Er det heldig for jakt og fangst der?

— Ja, det er visst — der er et av verdens rikeste jakt- og fangstfelter. Der har nordmennene drevet jakt og fangst i hundreder av år. Fjorden er lett tilgjengelig, det lettest tilgjengelige sted på hele Grønlands nordøstkyst. Strømmen setter drifisen langt ut fra land og der er svære forbjerg, hvor isen sprer sig.

— Dyrelivet?

— Der er en rikdom på mangfoldige slags dyr som er attråverdige for fangstfolk: sæl, hvalross, hval, bjørn, polarrev.

— Men nordmennene har ingen rett der oppe nå!

— Nei, nu er Scoresby sund tatt i besiddelse av dansker — således er det stelt med norsk politikk!

Som eksempel på de gode fangstvilkår kan bare nevnes at de 6—8 eskimofamilier som danskene har placert der, tok over 100 bjørner den tid jeg lå der, mens 500 eskimoer i Angmagssalik bare fikk et dusin bjørner.

— Enn de klimatiske forhold?

— Å, herlig klima, vakker, i grunnen frodig natur, bra rik vegetasjon. Jeg fandt blandt annet meget blåbær der. Inne i fjorden finnes også en mengde fossiler, som visstnok — når de blir grundig undersøkt — vil revolusjonere de geologiske teorier.

Der er eskimograver av forlengst utdøde stammer. I disse finnes primitive stenaldersredskaper, men også ting som tyder på at disse folk har truffet europeere, og da selvfølgelig norske vikinger.

Tidens Tegn
6. juli 1924.

Danskene bygger radiostation i Scoresby Sund.

Den sjette i rækken av stationer paa Grønland.

Og vil kunne tas i bruk
i høst.

Kjøbenhavn, 5. juli.

Følge „København“ reiser tre mand fra marinens minevæsen med Grønlandsbaaten „Gustaf Holm“ i midten av denne maaned til Scoresby sund. En av ekspeditionens opgaver er at bygge en radiostation som blir den 6te i rækken av radiostationer paa Grønland. Denne radiostation skal foreløbig kunne staa i forbindelse med stationen i Angmagssalik. Den nye radiostation vil bli av overmaade stor betydning for Scoresby sund som hittil har ligget sterkt isolert og bare har had skibsforbindelse en gang aarlig.

Anlægget av radiostationen staar i forbindelse med anlegget av en seismografisk station i likhet med den som er anlagt paa vestkysten. Men mener at kunne ha bygningen under tak inden vinteren stanser arbeiderne. For radiostationens vedkommende regner man med at kunne ta et foreløbig anlæg i bruk i høst. Ekspeditionens medlemmer kommer først hjem i september næste aar.

Udklip af Nationaltidende Søndag
nr. 223. Søndag den 11 juli 1926

Grundlæggeren af vore Læsere
Koloni i Scoresby Sund, Kap-
tajn Ejnar Mikkelsen, er som
bekendt nu paa Vej derop som Gæst
hos den kendte franske Forsker og
Læge, Dr. Charcot, K. af D.

Dr. Charcot er Son af den berømte
Nervelæge og Psykiater, hvis Navn
er vore Læsere velbekendt af Omtalen
her i Bladet i Anledning af hans Hun-
dredaarsdag for nylig.

Den yngre Charcot er paaany Chef
for Ekspeditionsskibet „Pourquoi-pas“,
hvis Navn ogsaa har en Plads i vore
Læsere Erindring, idet Doktoren se-
nere besøgte Scoresby Sund dermed og
bragte os Efterretninger derfra. Med
dette Skib er det, at Koloniens Grund-
lægger nu kommer dertil og genser
den. Og vi forstaar alle, at det vil bli-
ve et bevæget Ojeblik for Kaptajn Mik-
kelsen, for vi husker alle den Spæn-
ding, som var over hans Vikingefærd,
da han tog Land for vor lille Koloni.

Her bringer vi da vore Læsere en
Hilsen fra Ejnar Mikkelsen, — og han
vil bringe Scoresby Sund vor Hilsen
fra alle dem, som her var med til at
gøre Danmark større.

Et Gensyn.

Til

„Søndag“s Redaktion!

De beder om en Hilsen til Deres Læsere, inden jeg
nu om føje Stund paany rejser mod Nord til Scoresby
Sund, og jeg svarer med Glæde!

Thi ingen kan være nærmere til en Hilsen end de
Ferslewske Blades Tusinder af Læsere, som skabte den
pekuniære Baggrund for Ekspeditionen, der resulte-
rede i Oprettelsen af den lille Grønlanderkoloni ved
Scoresby Sunds Kyster.

Men mere end een Koloni blev skabt ved Deres Læ-
seres Hjælp, og fra betydende norsk Side fortæller
man ogsaa, at dette „mere“ bestaar i, at Nøglen til
det østgrønlandske Fangstfelt er i vor Be-
siddelse!

Mere kan vi Danske ikke ønske os, og derfor sender
jeg gerne en Hilsen til de Tusinder, som hjalp med at
opnaa dette Resultat.

Deres hengivne

Ejnar Mikkelsen